

Uchwała Nr XXVIII/204/2025

Rady Powiatu Przemyskiego

z dnia 19 grudnia 2025r.

w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030, Powiatowego Programu Służącego Działaniom Profilaktycznym w Zakresie Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową na lata 2026-2030, Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową „Moc Świadomych Wyborów” na lata 2026-2030 oraz Programu Korekcyjno- Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową „Azymut Dobrych Zmian” na lata 2026-2030.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025r., poz. 1684), art. 6 ust. 3 pkt 1 i pkt 2 oraz ust. 4 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024r. , poz. 1673)

Rada Powiatu Przemyskiego uchwala co następuje:

§1

Uchwala się i przyjmuje do realizacji następujące programy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały,
- 2) Powiatowy Program Służący Działaniom Profilaktycznym w Zakresie Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową na lata 2026-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały,
- 3) Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową „Moc Świadomych Wyborów” na lata 2026-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały,
- 4) Program Korekcyjno - Edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową „Azymut Dobrych Zmian” na lata 2026-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 4 do niniejszej uchwały.

§2

- 1) Traci moc Uchwała nr XCI/588/2024 Rady Powiatu Przemyskiego z dnia 28 marca 2024 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Przemyskim na lata 2024 - 2028,
- 2) Traci moc Uchwała nr LXIX/432/2022 Rady Powiatu Przemyskiego z dnia 20 grudnia 2022 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań Profilaktycznych mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Przemyskim na lata 2022-2026,
- 3) Traci moc Uchwała nr XC/579/2024 Rady Powiatu Przemyskiego z dnia 29 lutego 2024 roku w sprawie przyjęcia programu psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową,
- 4) Traci moc Uchwała nr XC/578/2024 Rady Powiatu Przemyskiego z dnia 29 lutego 2024 roku w sprawie przyjęcia programu korekcyjno- edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

§3

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Przemyskiego.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący
Rady Powiatu Przemyskiego
dr Piotr Pokalski

Załącznik nr 1 do Uchwały
nr XXVIII/204/2025
Rady Powiatu Przemyskiego
z dnia 19 grudnia 2025r.

**Powiatowy Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
na lata 2026-2030**

Spis treści	1
Wstęp	2
I. UWARUNKOWANIA PRAWNE POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁA- NIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2026-2030	4
II. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ	5
1. Definicja i charakterystyka przemocy domowej	5
2. Rodzaje przemocy	6
3. Kategoryzacja osób dotkniętych przemocą domową	7
4. Konsekwencje doznawania przemocy	8
5. Rodzaje udzielanej pomocy osobom dotkniętym przemocą	9
6. Zespoły interdyscyplinarne	9
7. Zjawisko przemocy domowej w dokumentach prawnych	11
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PRZEMYSKIM ..	13
IV. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	51
1. Rodzaje zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	51
2. Kierunki działania w obszarze przemocy domowej	52
3. Zasoby instytucjonalne powiatu	52
V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	58
1. Cel główny i cele szczegółowe Programu	58
2. Zadania Programu	68
3. Realizatorzy Programu	68
4. Zakładane rezultaty Programu	68
5. Adresaci Programu	69
6. Finansowanie Programu	69
7. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość Programu	70
Zakończenie	72
Spis tabel	73
Spis wykresów	74
Bibliografia	75

WSTĘP

Zjawisko przemocy domowej stanowi jedno z najpoważniejszych wyzwań społecznych współczesnego świata. Oddziałuje ono niszcząco nie tylko na osobę doświadczającą przemocy, ale także na jej najbliższe otoczenie – zwłaszcza rodzinę. Przemoc domowa czy też przemoc w rodzinie, to istotne zagrożenie, uderzające zarówno w rodzinę jako jednostkę społeczną chronioną przez państwo, jak i w poszczególnych jej członków. Zjawisko to nie zna granic – pojawia się niezależnie od poziomu wykształcenia, sytuacji majątkowej czy pozycji społecznej. Choć ofiarami przemocy najczęściej są kobiety, dotyczy ona również innych grup – w tym dzieci, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, a także, choć rzadziej, mężczyzn. W przypadku najmłodszych konieczne jest zapewnienie im szczególnej troski – zarówno gdy doświadczają przemocy, jak i wtedy, gdy są jej świadkami. Państwo powinno aktywnie przeciwdziałać przemocy domowej, ponieważ jednym z jego podstawowych zadań jest ochrona rodziny przed wszelkimi formami zagrożeń – również tymi, które pojawiają się w jej wnętrzu.

Podstawę prawną ochrony jednostki przed przemocą stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku. Dokument ten gwarantuje każdemu obywatelowi nienaruszalność cielesną i zakazuje stosowania jakichkolwiek form okrutnego, nieludzkiego czy poniżającego traktowania (art. 40). Ponadto w art. 47 zapisano prawo do poszanowania życia prywatnego, rodzinnego, czci oraz decydowania o własnym życiu osobistym. Szczególną uwagę Konstytucja poświęca dzieciom – zapewniając im ochronę przed przemocą, okrucieństwem, demoralizacją i wyzyskiem, a także prawo do opieki w sytuacji, gdy zostaną pozbawione rodzicielskiego wsparcia (art. 72). Organy władzy publicznej zobowiązane są do uwzględniania głosu dziecka w postępowaniach go dotyczących. Z kolei art. 33 Konstytucji gwarantuje równość praw kobiet i mężczyzn we wszystkich obszarach życia – w rodzinie, społeczeństwie, polityce i gospodarce.

Jednym z kluczowych aktów prawnych regulujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na poziomie lokalnym, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673). Zgodnie z jej zapisami, opracowanie **Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030**, stanowi realizację obowiązków ciążących na jednostkach samorządu terytorialnego. Dokument ten został przygotowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w zgodzie z krajowymi strategiami i programami,

takimi jak Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Przemyskim.

Głównym celem Programu jest **zwiększenie skuteczności działań podejmowanych na rzecz ograniczenia przemocy domowej oraz obniżenie częstotliwości jej występowania na terenie powiatu przemyskiego**. Plan zakłada wdrażanie zadań i celów szczegółowych, realizowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy oraz pomocą osobom poszkodowanym.

Nowy program stanowi kontynuację wcześniej podjętych działań w ramach **Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Przemyskim na lata 2024-2028**.

Struktura dokumentu obejmuje:

1. część dotyczącą uwarunkowań prawnych,
2. opis problematyki przemocy domowej oraz metod zapobiegania jej skutkom,
3. diagnozę zjawiska w kontekście powiatu przemyskiego,
4. zestawienie zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy,
5. opis przyjętych założeń i sposobu realizacji Programu.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2026-2030

Działania przewidziane w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030 realizowane będą w oparciu o obowiązujące akty prawne oraz dokumenty strategiczne na szczeblu krajowym i lokalnym. Fundamentem prawnym programu są w szczególności:

1. **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.** (Dz.U. nr 78 poz. 483 z późn.zm.
2. **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej** (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673)
3. **Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2809, z późn. zm.)
4. **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego** (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 46 z późn. zm.)
5. **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy** (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 911 z późn.zm.)
6. **Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (t.j. Dz. U. z 2025r. poz.1214 z późn. zm.)
7. **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.)
8. **Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji** (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 636 z późn.zm.)
9. **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1338 z późn. zm.)
10. **Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym** (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1684)
11. **Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030** (M. P. z 2023r. poz. 1232 z późn.zm.)
12. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Przemyskim**

Program został opracowany z uwzględnieniem powyższych regulacji i dokumentów oraz w oparciu o obowiązujące standardy ochrony osób doznających przemocy domowej. Ma on na celu zapewnienie skutecznych i skoordynowanych działań

podejmowanych przez instytucje samorządowe, służby społeczne i organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Powiatu Przemyskiego.

II. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Definicja i charakterystyka przemocy domowej

Przemoc domowa - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej¹.

Według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez **osobę doznającą przemocy domowej** - należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

¹ Art. 2 ust 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673)

- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego - wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Osobę stosującą przemoc domową definiuje się, jako pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 w/w ustawy.

Świadkiem przemocy domowej jest osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Przemoc domowa dotyczy więc bardzo szerokiego kręgu osób, nie tylko najbliższej rodziny. Osobą doznającą przemocy może być małżonek – również po rozwodzie lub unieważnieniu małżeństwa – oraz jego krewni, osoby pozostające w stosunku przysposobienia, partnerzy w związkach nieformalnych, osoby wspólnie mieszkające i gospodarujące, a także osoby połączone trwałą więzią emocjonalną lub fizyczną, niezależnie od miejsca zamieszkania.

Przemoc domowa dotyczy również dzieci – zarówno te, które jej bezpośrednio doświadczają, jak i te, które są jedynie świadkami przemocy wobec innych członków rodziny.

2. Rodzaje przemocy

Przemoc może przybierać różne formy – **fizyczną**, polegającą na naruszaniu nietykalności cielesnej; **psychiczną**, czyli uderzającą w godność i poczucie własnej wartości; **seksualną**, naruszającą intymność i wolność seksualną; **ekonomiczną**, wyrażającą się w kontrolowaniu lub ograniczaniu dostępu do środków finansowych; oraz przemoc poprzez **zaniedbanie**, czyli zaniechanie obowiązku opieki, wsparcia czy troski wobec bliskiej osoby².

Przemoc domowa nie pojawia się nagle – zwykle rozwija się stopniowo, ma charakter procesowy i cykliczny. Ma tendencję do nasilania się, a jeśli nie zostanie powstrzymana, staje się coraz bardziej intensywna i niebezpieczna. Charakterystyczna dla przemocy jest zależność między osobą dominującą a uległą, a także występowanie różnych form przemocy jednocześnie. Zjawisko to nigdy nie jest niezależne od udziału człowieka – zawsze stoi za nim świadome działanie lub zaniechanie drugiej osoby.

² Rodzaje przemocy: www.niebieskalinia.pl

Cykl przemocy

Przemoc domowa przebiega zazwyczaj w powtarzalnym cyklu składającym się z trzech faz. W fazie narastającego napięcia dochodzi do eskalacji konfliktów i wzrostu napięcia emocjonalnego. Następnie następuje faza gwałtownej przemocy, czyli wybuchu agresji i zachowań przemocowych. Po niej często pojawia się faza tzw. „miodowego miesiąca”, w której sprawca okazuje skruchę, przeprasza, obiecuje poprawę i uspokaja sytuację. Jednak bez skutecznej pomocy z zewnątrz, cykl zaczyna się od nowa – napięcie powraca, przemoc nasila się, a faza „miodowego miesiąca” staje się coraz krótsza lub zanika całkowicie. Z czasem osoba doznająca przemocy traci wiarę w zmianę i siłę, by samodzielnie wyrwać się z kręgu przemocy³.

3. Kategoryzacja osób dotkniętych przemocą domową

Przemoc często bywa skierowana przeciwko osobom znajdującym się w słabszej pozycji – fizycznie, psychicznie, emocjonalnie lub ekonomicznie. Najczęściej dotknięte nią są dzieci i kobiety, choć coraz częściej osobami doznającymi przemocy stają się także mężczyźni. Do grup szczególnie narażonych należą również osoby starsze i niepełnosprawne. W wielu przypadkach przemoc towarzyszy nadużyciu alkoholu lub innych substancji przez osobę stosującą przemoc.

Największą grupę osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety, które często pozostają zależne ekonomicznie od agresora. W obawie przed konsekwencjami, czy z poczucia beznadziei, próbują tłumaczyć jego zachowania, przypisując je złemu nastrojowi, stresowi zawodowemu czy trudnym doświadczeniom z dzieciństwa. Często tkwią w związku z poczuciem niemocy, obwiniając samych siebie i uważając, że nie zasługują na lepszy los. Choć pragną zakończyć przemoc, nakładają sobie presję by dać ostatnią szansę – z nadzieją, że to ostatni raz. Wstyd i strach przed ujawnieniem prawdy, a także silna zależność emocjonalna od partnera, powodują, że wiele z nich tkwi w niekończącym się konflikcie. W szczególnej sytuacji znajdują się kobiety chore, niepełnosprawne czy w ciąży – w ich przypadku zdolność do obrony bywa ograniczona, co sprawia, że są bardziej bezbronne wobec agresji.

Dzieci, które obserwują przemoc wobec swoich matek lub stają się jej ofiarami, doświadczają nie tylko bezpośrednich fizycznych obrażeń, ale również poważnych długofalowych konsekwencji. Brak poczucia bezpieczeństwa, utrata zaufania do dorosłych czy deficyt podstawowych potrzeb emocjonalnych często prowadzą do zaburzeń psychosomatycznych oraz ryzyka powielania agresywnych wzorców zachowań w dorosłym

³ Cykle przemocy: www.niebieskalinia.pl

życiu. W takich sytuacjach kluczową rolę odgrywają otaczające dzieci grupy rówieśnicze – mogą one wspierać lub, przeciwnie, wzmacniać negatywne wzorce poprzez naginanie norm i zachęcanie do agresji⁴.

Choć przemoc rzadziej dotyczy mężczyzn, jej ofiary również istnieją. Wsadzeni w stereotyp silnego, niezależnego mężczyzny, często nie mówią o doświadczeniach przemocy – zwłaszcza tej emocjonalnej. To forma przemocy często subtelna, ale bardzo bolesna: wyśmiewanie, umniejszanie, kontrola, szantaż lub groźby. Sygnałem ostrzegawczym bywają groźby utraty kontaktu z dziećmi, celowe ustawianie przeciwko ojcu, co niszczy więź. Mężczyźni doświadczający przemocy często ukrywają siniaki, odmawiają szukania pomocy – zarówno ze wstydu, jak i z braku świadomości, że mogą być ofiarami. Zjawisko to bywa bagatelizowane i otoczone tabu, co z kolei hamuje skuteczną interwencję. W obliczu przemocy również wobec mężczyzn konieczne jest zwalczanie stereotypów i budowanie dostępnego wsparcia, solidarności oraz wzajemnego szacunku⁵.

Szczególną, delikatną grupę stanowią osoby starsze i niepełnosprawne. Zgodnie z definicją WHO, przemoc wobec seniorów to akty działania lub zaniechania, które prowadzą do obrażeń, cierpienia lub stwarzają ryzyko zagrożenia dla zdrowia, nawet jeśli nie były zaplanowane.

Przemoc domowa wobec osób starszych, może przybierać formę fizycznego krzywdzenia, w tym bicia lub wiązania, psychiczną manipulację i poniżanie poprzez infantyлизację czy groźby, a także finansowe ograniczanie dostępu do środków czy wyłudzenie pieniędzy. Szczególnie częsta jest przemoc przez zaniedbanie – brak zapewnienia opieki, higieny i podstawowych potrzeb oraz ignorowanie zdrowia psychicznego. Czasem dochodzi także do nadużyć seksualnych wobec osób starszych, które z lęku rezygnują z ochrony swojej intymności i zgody⁶.

4. Konsekwencje doznawania przemocy

Długotrwałe doświadczanie przemocy powoduje poważne konsekwencje. Fizyczne obejmują m.in. obrażenia jak złamania, siniaki czy bóle zdrowotne, w tym te przewlekłe. Emocjonalnie, ofiary cierpią z powodu obniżonego poczucia własnej wartości, poczucia winy, samotności, napięcia, drażliwości, zaburzeń snu, trudności z koncentracją, a czasami sięgają po środki psychoaktywne. Społecznie wycofują się z kontaktów, izolują i mają problemy w pracy.

⁴ Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka: <https://dzieckokrzywdzone.fdds.pl>

⁵ J. Pikus, Stereotyp mężczyzny jako ofiary przemocy – percepcja studentów: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/>

⁶ D. Jaszczak-Kuźmińska, D. Michalska, Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu. Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, Warszawa 2010.

Często rozwija się u nich zespół stresu pourazowego (PTSD), a niektórzy wpadają w „wyuczoną bezradność” lub wręcz tworzy się przywiązanie do sprawcy (tzw. syndrom sztokholmski).

Uświadomienie sobie, że to, co się z nami dzieje, to, co czujemy, ma związek z doświadczeniem przemocy domowej, jak również obserwacja osób bliskich/ z otoczenia i skojarzenie ich zachowań z mierzeniem się z traumą po przemocy mogą otworzyć furtkę do zmiany. W każdym momencie możemy zadbać o siebie lub być dla kogoś wsparciem, co jest bardzo istotne w wychodzeniu z relacji przemocowej lub na drodze radzenia sobie z konsekwencjami doświadczenia przemocy. Osoby doznające przemocy mogą zmagać się z wieloma psychologicznymi konsekwencjami związanymi z doświadczaniem przemocy, np. w dzieciństwie, a uświadomienie sobie tych skutków może pomóc im odzyskać moc i sprawczość⁷.

5. Rodzaje udzielanej pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Osobom pokrzywdzonym przysługuje bezpłatne wsparcie medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne. W ramach interwencji kryzysowej, możemy otrzymać również wsparcie terapeutyczne i pomoc w zabezpieczeniu mieszkania – np. poprzez wydzielenie miejsca zamieszkania. Osobę stosującą przemoc domową można odizolować od osoby doznającej przemocy w formie zakazu zbliżania, czy też nakazu opuszczenia lokalu, co służy ochronie tych osób.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zapewnia osobie doznającej przemocy następujące bezpłatne formy pomocy:

- 1) poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne;
- 2) interwencję kryzysową i wsparcie;
- 3) ochronę przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 5) badanie lekarskie w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;

⁷ <https://niebieskalinia.info/baza-wiedzy/o-przemocy/jakie-sa-psychologiczne-konsekwencje-doznawania-przemocy/>.

6) zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania⁸.

6. Zespoły interdyscyplinarne.

Istotną rolę w systemie przeciwdziałania przemocy odgrywają zespoły interdyscyplinarne. Są to grupy specjalistów z różnych dziedzin – pomocy społecznej, komisji ds. problemów alkoholowych, Policji, edukacji, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, sądowych kuratorów, a w uzasadnionych przypadkach także Żandarmerii Wojskowej, prokuratury i innych podmiotów. Działają one na szczeblu gminnym w ramach porozumień z odpowiednimi służbami. Ich zadaniem jest diagnoza problemu przemocy, podejmowanie interwencji, koordynacja działań w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowanie pomocy i informowanie o możliwościach jej uzyskania.

W przypadkach zgłoszenia podejrzenia przemocy, zespół interdyscyplinarny w ciągu trzech dni powołuje grupę diagnostyczno-pomocową, składającą się co najmniej z pracownika socjalnego i funkcjonariusza Policji. W razie potrzeby skład ten może być poszerzony. Grupa ta dokonuje oceny sytuacji rodzinnej w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” oraz realizuje działania wobec osób zarówno doznających przemocy, jak i ją stosujących. Zajmuje się również monitorowaniem sytuacji po zakończeniu procedury, prowadzeniem dokumentacji oraz kierowaniem osób stosujących przemoc domową do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.

Procedura „Niebieskiej Karty” jest narzędziem umożliwiającym interwencję w przypadkach przemocy domowej bez konieczności uzyskania zgody ze strony osoby doznającej przemocy lub osoby stosującej przemoc. Zostaje wszczęta w momencie wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” przez osobę uprawnioną lub na podstawie zgłoszenia świadka przemocy. Procedura kończy się, gdy przemoc ustaje, a sytuacja zostaje uznana za bezpieczną, lub w przypadku braku podstaw do dalszych działań.

Ważnym elementem przeciwdziałania przemocy są działania kierowane wobec osób stosujących przemoc domową. Poza edukacją społeczną i wsparciem osób doznających przemocy, należy podejmować programy ukierunkowane na osoby stosujące przemoc. Najważniejszymi z nich są programy korekcyjno-edukacyjne oraz psychologiczno-terapeutyczne. Celem tych działań jest zmiana przekonań osób stosujących przemoc domową na temat przemocy, rozwinięcie umiejętności panowania nad emocjami, zaprzestanie przemocy, rozwój alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, a także nauka

⁸ Art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673)

odpowiedzialnego i bezpiecznego wychowania dzieci. Kluczowe jest, by osoba stosująca przemoc uznała swoją odpowiedzialność i miała możliwość skorzystania z terapii, szczególnie jeśli jest uzależniona od alkoholu, narkotyków lub innych substancji.

Programy korekcyjno-edukacyjne są realizowane w formie spotkań indywidualnych lub grupowych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającą kontakt na odległość, co daje większą elastyczność w dostępie do wsparcia⁹.

Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową koncentrują się na wzbudzeniu wewnętrznej motywacji do zmiany poprzez analizę przyczyn zachowań przemocowych oraz refleksję nad własnymi mechanizmami działania. Uczestnicy zdobywają wiedzę i umiejętności niezbędne do powstrzymania się od stosowania przemocy, rozwijają sposoby rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny i uczą się alternatywnych, prospołecznych zachowań. Szczególny nacisk kładzie się na rozwijanie empatii, asertywności, zdolności rozpoznawania emocji oraz radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością. Programy wspierają również rozwój kompetencji wychowawczych opartych na poszanowaniu i bezprzemocowych metodach wychowania, a także pomagają budować relacje rodzinne i partnerskie oparte na wzajemnym szacunku. Uczestnicy uczą się rozpoznawać własne potrzeby oraz odpowiednio je zaspokajać, zwiększając odpowiedzialność za swoje działania wobec siebie i innych.

W przypadku stwierdzenia uzależnienia od alkoholu, narkotyków, środków odurzających lub psychotropowych, osoba stosująca przemoc kierowana jest w pierwszej kolejności na terapię uzależnień. Programy psychologiczno-terapeutyczne, podobnie jak korekcyjno-edukacyjne, mogą być realizowane zarówno w trybie indywidualnym, jak i grupowym, a w szczególnych przypadkach również w formie zdalnej¹⁰.

7. Zjawisko przemocy domowej w dokumentach prawnych.

Problem przemocy domowej został ujęty w wielu międzynarodowych i krajowych aktach prawnych oraz dokumentach programowych, które kładą nacisk szczególnie na przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet i dzieci.

⁹ § 4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową(Dz.U. z 2023 r., poz. 1163).

¹⁰ § 2 i § 3 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy(Dz.U. z 2023 r., poz. 1166).

Na poziomie międzynarodowym dokumenty te obejmują:

Organizacja Narodów Zjednoczonych:

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (18 grudnia 1979r.),
- Konwencja o prawach dziecka (20 listopada 1989r.),
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet (20 grudnia 1993r.),
- Rezolucje Zgromadzenia Ogólnego ONZ: A/RES/48/104 oraz A/54/4 – Protokół Fakultatywny do konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet przyjęty na zgromadzeniu Ogólnych Narodów Zjednoczonych z dnia 6 października 1999r.

Rada Europy:

- Rekomendacje Komitetu Ministrów Rady Europy: R (85)4, R (90)2, R (2000)1450, Rec (2002)5,
- Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (tzw. Konwencja Stambulska, przyjęta 11 maja 2011r.)

Unia Europejska:

- Dyrektywa 2011/36/UE (dotycząca zwalczania handlu ludźmi),
- Dyrektywa 2011/99/UE (w sprawie europejskiego nakazu ochrony),
- Dyrektywa 2011/93/UE (w sprawie zwalczania wykorzystywania seksualnego dzieci),
- Dyrektywa 2012/29/UE (ustanawiająca minimalne normy w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw).

Na poziomie krajowym zagadnienia przeciwdziałania przemocy domowej regulowane są m.in. przez:

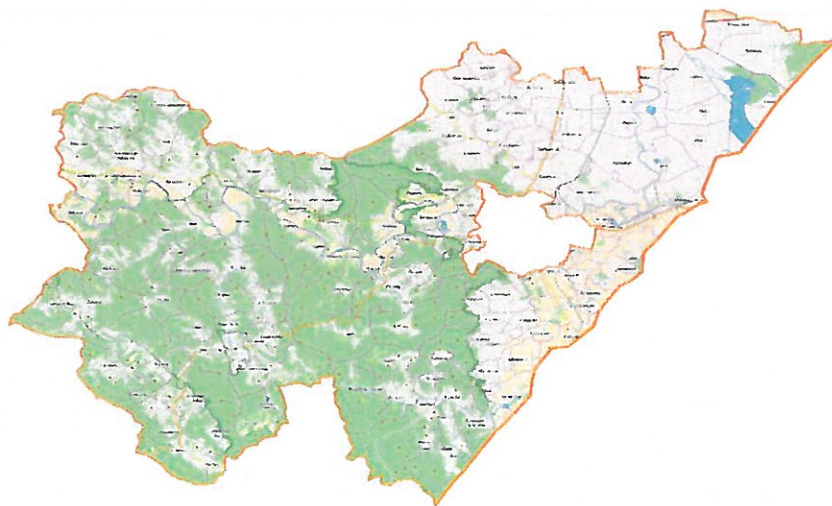
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.(Dz.U. nr 78 poz. 483 z późn.zm.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2809, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 46 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 911 z późn.zm.)

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025r.poz.1214 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 636 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1338 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1684)
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M. P. z 2023r. poz. 1232 z późn.zm.)

Na szczeblu regionalnym i lokalnym przeciwdziałanie przemocy domowej realizowane jest poprzez:

- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej,
- Powiatowy Program Profilaktyczny promujący prawidłowe metody wychowawcze w rodzinach zagrożonych przemocą,
- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Przemyskim.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PRZEMYSKIM

Powiat Przemyski położony jest we wschodniej części województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię 1 211 km². Liczba mieszkańców powiatu przemyskiego to 70 933 mieszkańców.

Strukturę administracyjną powiatu przemyskiego tworzą:

- gminy miejsko-wiejskie: Dubiecko z siedzibą w mieście Dubiecko, Bircza z siedzibą w mieście Bircza,
- gminy wiejskie: Fredropol, Krasiczyn, Krzywczyna, Medyka, Orły, Przemyśl (bez miasta Przemyśla), Stubno, Żurawica.

Od północy graniczy z powiatem jarosławskim i przeworskim, od zachodu z rzeszowskim i brzozowskim, zaś od południa z bieszczadzkim i sanockim. Wschodnią granicę obszaru powiatu a równocześnie województwa podkarpackiego stanowi polsko-ukraińska granica państwa.

Na terenie powiatu przemyskiego niepokojącym zjawiskiem jest występująca przemoc domowa. Skalę tego problemu obrazują dane pozyskane z Komendy Miejskiej w Przemyślu, ośrodków pomocy społecznej, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach oraz badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców powiatu w okresie od lutego do kwietnia 2025 roku.

Tabela 1. Działania podjęte przez Policję w latach 2022-2024 z powodu przemocy domowej.

Lp .	Zakres danych	Rok									Razem
		2022			2023			2024			
		kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	
1.	Liczba osób doświadczających przemocy, których postępowanie dotyczyło	185	22	28	173	35	63	183	32	114	835
		Ogółem			Ogółem			Ogółem			
		235			271			329			
2.	Liczba osób stosujących przemoc domową których postępowanie dotyczyło	29	193	0	24	191	0	28	192	0	657
		Ogółem			Ogółem			Ogółem			
		222			215			220			
3.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	220			209			216			645
4.	Liczba formularzy wszczynających procedurę	216			189			212			617
5.	Liczba formularzy dot. kolejnych przypadków przemocy	4			20			4			28
6.	Liczba formularzy „Niebieska Karta” według miejsca zamieszkania	miasto	wieś		miasto	wieś		miasto	wieś		645
		114	106		103	106		124	92		

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Analizując dane z Tabeli nr 1, zauważamy, że liczba osób doświadczających przemocy, wobec których prowadzone było postępowanie, wzrosła z roku na rok. Liczba osób stosujących przemoc utrzymuje się na podobnym poziomie. Z lekkimi wahaniami. Liczba wypełnionych formularzy jest stabilna, co może świadczyć o konsekwentnym stosowaniu procedury.

Najniższa liczba wszcząć procedury miała miejsce w 2023 roku, jednak w 2024 nastąpił wzrost. Zauważamy również, że w 2023 roku wystąpił znaczący wzrost liczby kolejnych przypadków przemocy, co może świadczyć o nasileniu powtarzalnych incydentów.

Zwrócić należy uwagę, że liczba formularzy z terenów miejskich wzrosła w 2024 roku, natomiast na wsiach nieco spadła. Możliwe, że lepsza dostępność służb i świadomość problemu w miastach przyczyniły się do większej liczby zgłoszeń.

Dane wskazują na wzrost liczby osób doznających przemocy domowej objętych postępowaniem w ostatnich trzech latach, przy względnej stabilizacji liczby osób stosujących przemoc domową. Procedura „Niebieskich Kart” jest stosunkowo konsekwentnie wdrażana, chociaż zmienność wskaźników wskazuje na konieczność dalszej analizy skuteczności interwencji i prewencji, zwłaszcza w kontekście nawrotów przemocy w 2023 roku.

Tabela 2. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy.

l.p	Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy	Rok			Razem
		2022	2023	2024	
1.	Fizyczna	146	138	156	440
2.	Psychiczna	198	155	187	540
3.	Seksualna	17	4	3	24
4.	Ekonomiczna	0	7	25	32
5.	Zaniedbanie	0	0	0	0
6.	Inny rodzaj przemocy	34	27	24	85

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Według danych przedstawionych przez Komendę Miejską Policji w Przemyślu (Tabela nr 2), zauważyć można, że najczęściej stosowaną przemocą jest przemoc psychiczna (540 przypadków). Choć odnotowano spadek w 2023 roku, to w roku 2024 liczba ponownie wzrosła, co może sugerować, że przemoc psychiczna jest zjawiskiem trudnym do eliminacji i wymaga

systematycznej, długofalowej interwencji. Drugą najczęściej stosowaną przemocą jest przemoc fizyczna (440 przypadków). Podobnie jak w przypadku przemocy psychicznej, mimo chwilowego spadku w roku 2023, rok później nastąpił wyraźny wzrost. Może to oznaczać nieskuteczność części działań prewencyjnych lub większą skłonność do zgłaszania przemocy.

Według policyjnej statystyki, kolejnymi najczęściej stosowanymi rodzajami przemocy jest przemoc ekonomiczna (32 przypadki), przemoc seksualna (24 przypadki), oraz wskazano inne rodzaje przemocy w ilości 85 przypadków, jednak nie dookreślono jakie to są rodzaje.

Analizując bardziej szczegółowo powyższe dane należy zauważyć, wyraźny spadek liczby zgłoszeń przemocy seksualnej, co może świadczyć o rzeczywistym spadku tego rodzaju przemocy lub zmniejszenie liczby zgłoszeń z powodu wstydu, strachu lub niewiary w skuteczność systemu. Inną tendencję zauważamy w zgłoszeniach przemocy ekonomicznej.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat nastąpił znaczący wzrost liczby przypadków, co może wynikać z rosnącej świadomości społecznej i zgłaszalności tej formy przemocy, lub pogarszającej się sytuacji ekonomicznej rodzin. W statystykach policyjnych nie odnotowano natomiast przemocy w formie zaniedbania, co świadczyć może o braku realnych zgłoszeń tego rodzaju przemocy, lub niedostateczne rozpoznanie tego zjawiska przez służby i otoczenie.

Z podanej statystyki wnioskujemy również spadek innych rodzajów przemocy, co może sugerować lepsze kategoryzowanie zgłoszeń lub rzeczywisty spadek.

Tabela nr 3. Liczba wydanych nakazów i zakazów w związku z przemocą domową w latach 2022-2024.

Nakazy i zakazy wydane w związku z przemocą domową	
Rok	Liczba
2022	9
2023	24
2024	119

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Powyższa Tabela nr 3, przedstawia dane dotyczące liczby wydanych nakazów i zakazów związanych z przemocą domową w latach 2022-2024. Na podstawie przedstawionych liczb można zauważyć pewne tendencje. W 2022 roku, wydano 9 nakazów i zakazów w związku z przemocą domową. Liczba ta jest stosunkowo niska, co może sugerować, że w tym okresie zjawisko to było mniej powszechne lub mniej zgłaszane. W 2023

roku, liczba nakazów i zakazów wzrosła do 24. To ponad dwukrotny wzrost w porównaniu do roku poprzedniego, co może wskazywać na większą świadomość osób doznających przemocy domowej i bardziej aktywne podejście służb w tym zakresie lub po prostu wzrost samego problemu. W 2024 roku liczba nakazów i zakazów drastycznie wzrosła do 119. To znaczny skok w porównaniu do lat poprzednich, co może oznaczać większą świadomość lub potrzebę zastosowania powyższej procedury, a interwencje w tym zakresie stały się bardziej efektywne lub częściej zgłaszane.

Powyższa statystyka wykazuje więc, że istnieje wyraźny wzrost liczby nakazów i zakazów związanych przemocą domową zwłaszcza w ostatnich dwóch latach (2023-2024). Wzrost może być związany z lepszą identyfikacją i zgłaszaniem przypadków przemocy domowej, a także ze zwiększoną świadomością skuteczności zastosowania powyższej procedury. Można również zauważyć, że liczba przypadków przemocy domowej rośnie, co może wskazywać na rosnącą potrzebę działań prewencyjnych i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w regionie.

Podsumowując, analiza danych statystycznych pochodzących z Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu za lata 2022–2024 ukazuje wyraźny wzrost liczby osób doświadczających przemocy domowej, wobec których prowadzone były postępowania. Mimo że liczba osób stosujących przemoc domową utrzymuje się na zbliżonym poziomie, wzrost liczby osób doznających przemocy domowej sugeruje zwiększoną skalę zjawiska, a także możliwość powtarzalności incydentów wobec tych samych osób. Procedura „Niebieskich Kart” jest stosunkowo konsekwentnie wdrażana, co potwierdza stała liczba formularzy. Warto jednak zwrócić uwagę, że w 2023 roku nastąpił wyraźny wzrost liczby tzw. kolejnych przypadków przemocy, co może świadczyć o nawrotach agresji i potrzebie skuteczniejszych działań zapobiegawczych.

W danych widoczna jest także różnica terytorialna: w 2024 roku wzrosła liczba zgłoszeń na terenach miejskich, podczas gdy na wsiach zanotowano lekki spadek. Może to być efektem lepszej dostępności służb w mieście, wyższej świadomości społecznej mieszkańców oraz łatwiejszego kontaktu z instytucjami pomocowymi.

Najczęściej występującą formą przemocy nadal pozostaje przemoc psychiczna, której liczba przypadków w 2024 roku ponownie wzrosła po wcześniejszym spadku. Podobną tendencję odnotowano w przypadku przemocy fizycznej. Te dane potwierdzają, że przemoc w tych formach jest nie tylko powszechna, ale także trudna do trwałego wyeliminowania, co wskazuje na konieczność systematycznej, długoterminowej interwencji. Zauważalny jest również wzrost przypadków przemocy ekonomicznej, co można tłumaczyć rosnącą

świadomością tej formy nadużycia lub pogarszającą się sytuacją finansową rodzin. Z kolei liczba zgłoszeń dotyczących przemocy seksualnej spada, co może być efektem wstydu, strachu lub braku zaufania osób doświadczających przemocy do systemu pomocowego. W zestawieniach brak przypadków przemocy w formie zaniedbania, co może wynikać z trudności w jej identyfikacji zarówno przez służby, jak i osoby z najbliższego otoczenia osób doświadczających przemocy.

Istotnym elementem jest także znaczący wzrost liczby wydawanych przez Policję nakazów i zakazów związanych z przemocą domową. O ile w 2022 roku wydano ich jedynie 9, to w 2023 liczba ta wzrosła do 24, a w 2024 – aż do 119. Ten gwałtowny przyrost może świadczyć zarówno o rosnącej skuteczności i zdecydowaniu służb w reagowaniu na przemoc, jak i o większej gotowości osób doświadczających przemocy do podejmowania działań prawnych. Jednocześnie może być to wskaźnikiem wzrostu samego zjawiska przemocy i pilnej potrzeby wdrożenia bardziej rozbudowanych działań prewencyjnych i wspierających.

Reasumując, w powiecie przemyskim zauważyć można nasilające się zjawisko przemocy domowej, szczególnie w formach psychicznej i fizycznej. System reagowania, oparty na procedurze „Niebieskiej Karty” i środkach ochronnych, jest coraz częściej wykorzystywany, jednak jego skuteczność w zapobieganiu nawrotom przemocy wymaga dalszej analizy. Dane potwierdzają również potrzebę kontynuacji i rozwoju działań informacyjnych oraz edukacyjnych, które przyczynią się do skuteczniejszego rozpoznawania i przeciwdziałania różnym formom przemocy domowej.

Dla lepszego zobrazowania zjawiska przemocy domowej w powiecie przemyskim, zebrano znaczące informacje z terenu 10 gmin należących do powiatu.

Tabela 4. Liczba formularzy wszczynających procedurę „Niebieska Karta oraz liczba osób dotkniętych przemocą domową. Dane z 10 gmin z powiatu przemyskiego w latach 2022-2024.

L.p	Nazwa Gminy realizującej procedurę „Niebieskie Karty	Liczba formularzy „Niebieska Karta–A” wszczynających procedurę			Razem	Liczba osób dotkniętych przemocą domową			Razem
		Rok				Rok			
		2022	2023	2024		2022	2023	2024	
1.	Gmina Miejsko-Wiejska Bircza	6	15	11	32	28	51	37	116
2.	Gmina Miejsko-Wiejska Dubiecko	9	11	5	25	10	13	12	35
3.	Gmina Wiejska Fredropol	11	10	6	27	16	24	14	54

4.	Gmina Wiejska Krasiczyn	18	8	14	40	48	20	20	88
5.	Gmina Wiejska Krzywczka	7	10	9	26	7	12	14	33
6.	Gmina Wiejska Medyka	8	9	15	32	10	11	28	39
7.	Gmina Wiejska Orły	12	8	11	31	12	16	17	45
8.	Gmina Wiejska Przemyśl	30	26	26	82	41	51	77	169
9.	Gmina Wiejska Stubno	7	5	11	23	8	11	14	33
10.	Gmina Wiejska Żurawica	15	12	14	41	41	33	27	101

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analizując dane przedstawione na powyższej tabeli (Tabela nr 4), zauważamy, że na przestrzeni ostatnich trzech lat, najwięcej procedur wszczęto w Gminie Przemyśl – 82 formularze, natomiast najmniej formularzy w Gminie Stubno – 23 formularze. Statystyka ta przełożyła się również na liczbę osób dotkniętych przemocą i tak oto w Gminie Przemyśl tych osób było najwięcej – 169, a w gminie Stubno najmniej – 33. Należy również zauważyć, że większość gmin nie wykazuje stabilnego trendu – liczby fluktuują z roku na rok. Na przykład w Gminie Miejsko-Wiejskiej w Birczy widzimy znaczny wzrost zgłoszeń między 2022 a 2023 rokiem i lekki spadek w 2024 roku. W Gminie Medyka obserwujemy wyraźny wzrost w 2024 roku, (z 9 do 15 formularzy i z 11 do 28 osób dotkniętych przemocą). W Gminie Krasiczyn zauważamy spadek liczby osób dotkniętych przemocą domową, mimo stosunkowo dużej liczby formularzy w 2024 roku.

Natomiast Gmina Przemyśl, co roku wykazuje największą liczbę zgłoszeń i osób dotkniętych przemocą. Co może wskazywać na poważny problem przemocy domowej w tej gminie, ale również wysoki poziom świadomości na temat tego zjawiska.

Z danych zebranych z 10 gmin należących do powiatu przemyskiego (Tabela nr 5), możemy wywnioskować, że zjawisko przemocy domowej staje się coraz bardziej powszechne. Wprawdzie nie jest to drastyczny wzrost (2022 rok – 145 rodzin, 2023 rok – 149 rodzin, 2024 rok – 153 rodziny), jednak liczba rodzin objętych przemocą domową stale rośnie. To sprawia, że rośnie również liczba osób doświadczających przemocy domowej (2022 rok – 221 osób, 2023 rok – 242 osoby, 2024 rok – 260 osób. W ciągu 2 lat liczba osób dotkniętych przemocą domową wzrosła o 39 osób. Największy wzrost dotyczy dzieci i tak w 2022 roku liczba dzieci dotkniętych przemocą wynosiła 65, natomiast w 2024 roku odnotowano, aż 116 dzieci, jako osoby doświadczające przemocy domowej. Należy zwrócić uwagę, że w poniższej tabeli nie uwzględniono statystyki dotyczącej liczby małoletnich będących świadkami przemocy, którzy

od połowy 2023 r. są definiowani jako osoby doznające przemocy domowej, co może oznaczać, że statystyka w tym zakresie jest prawdopodobnie znacznie wyższa.

Tabela 5. Liczba osób dotkniętych przemocą domową.

Rok	Ogółem Liczba rodzin w których występuje zjawisko przemocy domowej	Ogółem osoby dotknięte przemocą domową	Kobiety			Mężczyźni			Dzieci
			Ogółem	osoby starsze*	osoby niepełno-sprawne	Ogółem	osoby starsze*	osoby niepełno-sprawne	
2022	145	221	138	22	8	18	6	2	65
2023	149	242	131	21	8	28	4	3	83
2024	153	260	112	25	10	32	7	4	116

* Kobiety i mężczyźni powyżej 65 roku życia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Z powyższych danych umieszczonych na Tabeli nr 5, zauważamy również, że spada liczba kobiet jako osób doświadczających przemocy domowej, a rośnie liczba mężczyzn. W 2022 roku kobiet doświadczających przemocy domowej było 138, a w 2024 roku ta liczba wyniosła 112, natomiast mężczyźni w 2022 roku stanowili 18 osób, natomiast w roku 2024, ta liczba wynosiła już 32 osoby. Zauważamy także, że przemoc domowa dotyka coraz szerszych grup.

Z danych przedstawionych na poniższej tabeli (Tabela nr 6) widzimy, że na przestrzeni ostatnich trzech lat wzrosła liczba osób stosujących przemoc domową. Wciąż największą liczbę osób stosujących przemoc domową stanowią mężczyźni, natomiast tendencję zwyżkową w tej kwestii zauważamy również u kobiet.

Tabela nr 6. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową.

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2022	140	14	126
2023	154	17	137
2024	160	22	138

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Podsumowując przemoc w badanym okresie nasila się. Szczególnie niepokojący jest gwałtowny wzrost liczby dzieci dotkniętych przemocą. Mimo, że kobiety nadal częściej są

osobami doświadczającymi przemocy, rośnie też liczba mężczyzn doświadczających przemocy. Systematycznie zwiększa się liczba osób stosujących przemoc domową, zwłaszcza kobiet, choć wciąż dominują mężczyźni.

Tabela nr. 7 Najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy domowej.

Liczba najczęściej zgłaszanej formy przemocy	Rok		
	2022	2023	2024
przemoc psychiczna/emocjonalna	111	114	112
przemoc fizyczna	78	75	78
przemoc ekonomiczna	8	16	12
przemoc seksualna	2	4	4
zaniedbywanie	5	10	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Dane zawarte w Tabeli nr 7, przedstawiające najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy domowej w latach 2022–2024, pozwalają zauważyć kilka istotnych tendencji. Przemoc psychiczna lub emocjonalna utrzymuje się na niezmiennie wysokim poziomie i stanowi najczęściej zgłaszaną formę przemocy w każdym z analizowanych lat. Liczba zgłoszeń waha się nieznacznie – od 111 w 2022 roku, przez 114 w 2023 roku, do 112 w roku 2024, co może świadczyć o jej trwałej obecności w relacjach domowych i dużej świadomości społecznej w zakresie tego rodzaju przemocy.

Przemoc fizyczna również pozostaje na stabilnym poziomie, z niewielkimi różnicami liczbowymi – 78 zgłoszeń w 2022 roku, 75 w roku 2023 i ponownie 78 w 2024 roku. Brak wyraźnych zmian może sugerować, że nie nastąpiła ani poprawa, ani pogorszenie sytuacji, co z kolei może wskazywać na potrzebę utrzymania i rozwijania działań profilaktycznych oraz interwencyjnych w tym obszarze. Warto zwrócić uwagę na przemoc ekonomiczną, która w 2023 roku osiągnęła najwyższy poziom – 16 zgłoszeń, podczas gdy w 2022 roku było ich tylko 8, a w 2024 roku – 12. Może to sugerować zwiększoną świadomość społeczną w tym zakresie, większą gotowość osób doznających przemoc domową do zgłaszania takich przypadków lub wzrost skali problemu. Zgłoszenia dotyczące przemocy seksualnej pozostają bardzo nieliczne – 2 w 2022 roku, 4 w roku 2023 i tylko 1 w 2024 roku. Tak niski poziom może wskazywać na poważne trudności w ujawnianiu tego rodzaju przemocy, co często wiąże się z traumą, wstydem i lękiem przed oceną społeczną.

Potrzebne są zatem działania zwiększające zaufanie do instytucji oraz zapewniające bezpieczne kanały zgłaszania takich przypadków. Przemoc w formie zaniedbania wykazuje tendencję zwyżkową w latach 2022-2023 i utrzymuje poziom 10 zgłoszeń w roku 2024. Na podstawie powyższych danych można wywnioskować, że w świadomości społeczeństwa ten rodzaj przemocy nie cieszy się dużą popularnością, co może wynikać z trudnościami w jej identyfikacji.

Podsumowując, analiza danych potwierdza, że przemoc psychiczna i fizyczna są najczęściej występującymi formami przemocy domowej. Jednocześnie zmienność liczby zgłoszeń dotyczących przemocy ekonomicznej oraz skrajnie niska liczba dotycząca przemocy seksualnej wskazują na obszary wymagające dalszej uwagi i interwencji, zarówno w zakresie edukacji, jak i dostępności pomocy.

Tabela nr 8. Dostępność poradnictwa specjalistycznego dla osób uwięzionych w problem przemocy domowej na terenie gminy.

Rodzaj poradnictwa	Dostępność poradnictwa specjalistycznego na terenie gmin w powiecie przemyskim		
	2022	2023	2024
Poradnictwo prawne	3 gminy z 10	3 gminy z 10	4 gminy z 10
Poradnictwo psychologiczne	4 gminy z 10	3 gminy z 10	3 gminy z 10
Poradnictwo pedagogiczne	1 gmina z 10	brak	brak
Poradnictwo socjalne	10 gmin z 10	10 gmin z 10	10 gmin z 10
Doradztwo zawodowe	brak	brak	brak
Terapia	2 gminy z 10	2 gminy z 10	2 gminy z 10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza dostępności poradnictwa specjalistycznego dla osób uwięzionych w problem przemocy domowej na terenie gmin powiatu przemyskiego w latach 2022–2024 (Tabela nr 8), wskazuje na istotne braki i nierównomierność w zakresie świadczonego wsparcia. Spośród sześciu analizowanych form pomocy jedynie poradnictwo socjalne było dostępne we wszystkich gminach przez cały badany okres. Jest to pozytywny sygnał, świadczący o utrzymującej się stabilności w tym obszarze. Niestety, pozostałe formy wsparcia

charakteryzują się znaczną ograniczonością terytorialną, a w niektórych przypadkach również regresją.

Szczególnie niepokojący jest fakt, że dostępność poradnictwa psychologicznego, kluczowego dla osób doznających przemocy domowej, zmniejszyła się – z czterech gmin w 2022 roku do trzech w latach kolejnych. Pomoc psychologiczna jest nieodzowna w procesie wychodzenia z traumy oraz odbudowy poczucia bezpieczeństwa i sprawczości, dlatego spadek jej dostępności może mieć poważne konsekwencje dla osób dotkniętych przemocą.

W analizowanym okresie odnotowano jedynie nieznaczną poprawę w dostępie do poradnictwa prawnego – liczba gmin oferujących ten typ wsparcia wzrosła z trzech do czterech. Mimo tego nadal aż 60% gmin nie zapewnia mieszkańcom dostępu do podstawowej pomocy prawnej, co może utrudniać skuteczne korzystanie z przysługujących im praw i środków ochrony prawnej. Szczególnie istotnym i niepokojącym zjawiskiem jest całkowity zanik poradnictwa pedagogicznego po 2022 roku. Tego typu wsparcie jest niezbędne zwłaszcza w pracy z dziećmi z rodzin dotkniętych przemocą. Jego brak świadczy o zaniedbaniu jednego z kluczowych aspektów pomocy rodzinie – pracy wychowawczej i edukacyjnej.

Przez cały analizowany okres żadna z gmin nie oferowała doradztwa zawodowego. To poważna bariera w procesie usamodzielniania się osób doznających przemocy, zwłaszcza tych ekonomicznie zależnych od osób stosujących przemoc. Brak wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej ogranicza możliwości realnego wyjścia z przemocy i budowania niezależnego życia. Niezmienna, niska dostępność terapii (dostępnej jedynie w dwóch gminach) również wskazuje na niedostateczne inwestowanie w długofalową pomoc dla osób i rodzin dotkniętych przemocą. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy wymaga nie tylko interwencji kryzysowej, ale także długoterminowego wsparcia terapeutycznego, którego aktualnie brakuje.

Podsumowując, dostępność specjalistycznego poradnictwa na terenie gmin powiatu przemyskiego pozostaje niewystarczająca. System wsparcia wymaga wzmocnienia i rozszerzenia, szczególnie w zakresie pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej i terapeutycznej. Konieczne jest także uzupełnienie oferty o doradztwo zawodowe, które może odegrać kluczową rolę w procesie usamodzielniania się osób doświadczających przemocy. Obecna sytuacja wskazuje na potrzebę zintegrowanych działań samorządów, organizacji pozarządowych i instytucji pomocowych w celu zapewnienia równomiernego i kompleksowego wsparcia dla wszystkich mieszkańców powiatu.

Tabela nr 9. Formy działań edukacyjnych.

Formy działań edukacyjnych	Działania edukacyjne na terenie gmin w powiecie przemyskim		
	2022	2023	2024
Zajęcia edukacyjno-wychowawcze	1 gmina z 10	1 gmina z 10	1 gmina z 10
Zajęcia profilaktyczne	2 gminy z 10	2 gminy z 10	2 gminy z 10
Zajęcia warsztatowe	brak	brak	brak
Zajęcia socjoterapeutyczne	brak	brak	brak
Psychoedukacja	brak	brak	brak
Zajęcia edukacyjno-informacyjne	2 gminy z 10	2 gminy z 10	3 gminy z 10
Zajęcia integracyjne	brak	brak	brak
„Szkoła dla rodziców”	brak	brak	brak
Trening kompetencji społecznych	brak	brak	brak
Trening kompetencji wychowawczych	brak	brak	brak

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza danych dotyczących działań edukacyjnych prowadzonych w gminach powiatu przemyskiego w kontekście przeciwdziałania przemocy domowej (Tabela nr 9), wskazuje na bardzo ograniczoną i niewystarczającą ofertę wsparcia w tym zakresie. W całym trzyletnim okresie zauważalna jest stagnacja, a w wielu przypadkach – zupełny brak działań. Zajęcia edukacyjno-wychowawcze prowadzone były jedynie w jednej gminie rocznie, co świadczy o braku systemowego podejścia do pracy z dziećmi i młodzieżą w zakresie kształtowania postaw wolnych od przemocy oraz rozwijania umiejętności społecznych. Podobnie jest z zajęciami profilaktycznymi, które występowały zaledwie w dwóch gminach rocznie i nie

wykazały żadnego wzrostu w dostępności. Są to działania istotne zarówno w zapobieganiu przemocy, jak i w budowaniu świadomości społecznej, jednak ich obecna skala jest zdecydowanie niewystarczająca.

Częściowy postęp odnotowano jedynie w zakresie zajęć edukacyjno-informacyjnych – ich dostępność wzrosła z dwóch do trzech gmin w 2024 roku. Choć zmiana ta jest minimalna, stanowi jedyny pozytywny sygnał w analizowanym zestawieniu. Mimo to, nadal aż 70% gmin nie realizuje tego typu zajęć, co wskazuje na potrzebę zdecydowanego zwiększenia działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących problemu przemocy. Bardzo niepokojący jest fakt całkowitego braku działań w obszarach o kluczowym znaczeniu wychowawczym i społecznym – takich jak zajęcia warsztatowe, socjoterapeutyczne, psychoedukacja, integracja społeczna czy programy wspierające rodziców („Szkoła dla rodziców”, treningi kompetencji wychowawczych i społecznych). Brak tych działań świadczy o zaniedbaniu profilaktyki w najbardziej praktycznym i potrzebnym wymiarze. Tego rodzaju formy pracy mają szczególne znaczenie w rozwoju umiejętności interpersonalnych, radzenia sobie z emocjami i stresem, a także w podnoszeniu kompetencji rodzicielskich i budowaniu zdrowych relacji w rodzinie.

Reasumując, działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie powiatu przemyskiego są dalece niewystarczające. Obserwujemy stagnację, brak różnorodności form oraz bardzo ograniczony zasięg geograficzny podejmowanych inicjatyw. Sytuacja ta wymaga pilnych działań ze strony władz samorządowych, organizacji społecznych oraz instytucji oświatowych. Konieczne jest rozwijanie systemowej, kompleksowej oferty edukacyjnej, która będzie realnym wsparciem zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla dorosłych – zwłaszcza rodziców i opiekunów. Bez silnej i szeroko dostępnej profilaktyki trudno mówić o skutecznej walce z przemocą domową.

Tabela nr 10. Procedur Niebieska Karta -A” wszczynająca procedurę – dane z 10 gmin powiatu przemyskiego

Nazwa podmiotu sporządzającego formularz NK-A	Liczba formularzy „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę		
	2022	2023	2024
Policja	97	86	96
Jednostka organizacyjna pomocy społecznej	23	11	11
Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	2	6	1
Oświata	1	1	4

Ochrona zdrowia	0	7	8
Żandarmeria wojskowa	0	0	0
Specjalistyczny ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej	0	3	2
Organizacja pozarządowa	0	0	0
Przedstawiciel innego podmiotu – jakiego?	0	0	0
Łącznie:	123	114	122

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Powyższa tabela (Tabela nr 10), przedstawia dane dotyczące liczby formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę przeciwdziałania przemocy domowej na terenie 10 gmin powiatu przemyskiego w latach 2022–2024.

Analiza pozwala wyciągnąć kilka istotnych wniosków dotyczących aktywności poszczególnych instytucji. Najwięcej formularzy w każdym z analizowanych lat sporządzała Policja – 97 w 2022 roku, 86 w 2023 oraz 96 w 2024. To pokazuje, że właśnie ta służba najczęściej podejmuje działania interwencyjne w przypadku podejrzenia przemocy domowej. Mimo lekkiego spadku w 2023 roku, dane za rok 2024 wskazują na ponowny wzrost aktywności Policji, co może świadczyć o większej czujności funkcjonariuszy lub o wzroście zgłoszeń od społeczeństwa. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej zajmują drugie miejsce pod względem liczby wszczynanych procedur, jednak ich aktywność stopniowo maleje – z 23 formularzy w 2022 roku do 11 zarówno w roku 2023, jak i w roku 2024. Może to wskazywać na zmniejszone zaangażowanie tych instytucji w inicjowanie procedur, wynikającą z tego, że najczęściej procedura wszczynana jest podczas interwencji policyjnych, w godzinach popołudniowych lub wieczornych, gdzie jednostki pomocy społecznej są już zamknięte.

Pozostałe podmioty, takie jak Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, ochrona zdrowia, żandarmeria wojskowa, specjalistyczne ośrodki wsparcia – sporadycznie wszczynały procedurę. Ich aktywność była znikoma lub zerowa, co sugeruje, że mimo uprawnień do tego, nie są one wystarczająco aktywne lub nie identyfikują potencjalnych przypadków przemocy domowej.

Łączna liczba formularzy waha się nieznacznie: 123 w 2022 roku, 114 w roku 2023 i 122 w 2024 roku. Dane te pokazują względnie stały poziom wszczynania procedur „Niebieska Karta – A” w analizowanym okresie, co może oznaczać, że skala zjawiska przemocy domowej

w powiecie przemyskim nie uległa istotnej zmianie, choć może również wskazywać na utrzymujące się bariery w jej zgłaszaniu.

Podsumowując, policja pozostaje głównym inicjatorem procedur przeciwdziałania przemocy domowej, podczas gdy inne uprawnione instytucje wciąż wykazują bardzo niską aktywność w tym zakresie. Zjawisko przemocy domowej wydaje się być stabilne pod względem liczby zgłoszeń, jednak dane sugerują potrzebę dalszego zwiększania świadomości i aktywności służb pomocowych oraz wsparcia ich w identyfikacji przypadków przemocy

Tabela nr 11. Liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” w gminach w powiecie przemyskim

Rok	Liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” ogółem, z tego:	Na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej	Na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań
2022	94	64	25
2023	95	68	21
2024	93	82	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Na podstawie analizy danych dotyczących liczby zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” w gminach powiatu przemyskiego w latach 2022–2024 (Tabela nr 11), można sformułować kilka istotnych wniosków końcowych.

Liczba zakończonych procedur w analizowanym okresie pozostaje na zbliżonym poziomie – od 93 do 95 rocznie – co sugeruje, że skala działań podejmowanych przez zespoły interdyscyplinarne jest stosunkowo stała. Niewielkie wahania nie wskazują na zasadnicze zmiany w intensywności podejmowanych interwencji, lecz pozwalają zauważyć wyraźne różnice w przyczynach kończenia procedury.

Najbardziej znaczącym trendem jest systematyczny wzrost liczby spraw zakończonych na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, czyli z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia, że nie jest ona już stosowana. W 2022 roku zakończono w ten sposób 64 spraw, w roku 2023 – 68, a w 2024 roku – już 82. To wyraźna poprawa, która może świadczyć o skuteczniejszym działaniu zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, lepszym prowadzeniu pracy z rodzinami oraz efektywniejszym motywowaniu sprawców do zaprzestania przemocy. Taki kierunek zmian należy uznać za pozytywny i wskazujący na poprawę skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.

Równocześnie zmniejsza się liczba spraw zakończonych na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 2, czyli z powodu braku zasadności dalszego prowadzenia działań – z 25 przypadków w 2022 roku do 20 w roku 2024. Może to oznaczać, że podmioty wszczynające procedurę coraz lepiej diagnozują sytuacje rodzinne przed podjęciem formalnych działań, ograniczając przypadki niezasadnych interwencji. Zmniejszenie liczby takich zakończeń może również świadczyć o większej odpowiedzialności i kompetencji służb oraz lepszym przepływie informacji w ramach współpracy interdyscyplinarnej.

Podsumowując, dane za lata 2022–2024 wskazują na pozytywne zmiany jakościowe w prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” w powiecie przemyskim. Choć ogólna liczba zakończonych spraw pozostaje stabilna, wyraźnie rośnie udział tych zakończonych z powodu rzeczywistego ustania przemocy, co świadczy o skuteczniejszym oddziaływaniu podejmowanych działań. Zmniejszająca się liczba spraw kończonych z powodu braku zasadności podejmowania działań może zaś oznaczać lepsze przygotowanie służb do rozpoznawania i oceny sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.

Tabela nr 12. Kierowanie przez zespół interdyscyplinarny, osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanych przez powiat przemyski.

Rok	Liczba osób skierowanych do programu ogółem:	liczba kobiet	liczba mężczyzn
2022	24	1	24
2023	22	1	21
2024	37	1	36

Rok	Liczba osób, które ukończyły program ogółem:	liczba kobiet	liczba mężczyzn
2022	7	0	7
2023	6	0	6
2024	15	1	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego

Analiza danych dotyczących kierowania oraz ukończenia programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w powiecie przemyskim w latach 2022–2024 (Tabela nr 12), pozwala zauważyć systematyczny wzrost liczby osób kierowanych przez zespoły interdyscyplinarne do udziału w programach.

W 2022 roku skierowano 24 osoby, w 2023 – 22, a w 2024 – aż 37. Tendencja wzrostowa, zwłaszcza widoczna w ostatnim roku, może świadczyć o większym zaangażowaniu służb w przeciwdziałanie przemocy domowej, a także o rosnącej skuteczności w identyfikowaniu osób stosujących przemoc domową wymagających oddziaływań korekcyjnych i terapeutycznych. Może to być również efektem rosnącej świadomości społecznej oraz coraz większej aktywności zespołów interdyscyplinarnych.

W analizowanym okresie zdecydowaną większość osób kierowanych i uczestniczących w programach stanowili mężczyźni. Kobiety pojawiają się marginalnie – po jednej osobie rocznie – co znajduje odzwierciedlenie także w ogólnokrajowych statystykach, w których to mężczyźni najczęściej identyfikowani są jako osoby stosujące przemoc domową. W 2024 roku po raz pierwszy kobieta ukończyła program, co może sugerować powolny, ale zauważalny postęp w zakresie uwzględniania wszystkich osób stosujących przemoc, niezależnie od płci.

Istotnym elementem analizy jest także skuteczność programów, rozumiana jako odsetek osób, które ukończyły udział w stosunku do liczby skierowanych. Choć w 2024 roku liczba osób, które ukończyły program, wzrosła do 15 (w porównaniu z 7 osobami w roku 2022 i 6 w roku 2023), nadal mniej niż połowa uczestników kończy proces zmiany. Wskaźnik ukończenia oscylował wokół 27–29% w latach 2022–2023, by w 2024 wzrosnąć do 41%. Choć jest to wyraźna poprawa, nadal świadczy o trudnościach w utrzymaniu uczestników w programie oraz o potrzebie wzmacniania jego skuteczności. Może to wynikać zarówno z braku wystarczającej motywacji u osób stosujących przemoc domową, jak i z barier organizacyjnych leżących po stronie instytucji zobligowanych do kierowania na program.

Z perspektywy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy dane te wskazują na potrzebę kontynuacji i wzmacniania działań nakierowanych na zwiększenie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych, lub psychologiczno-terapeutycznych. Niezbędne wydaje się dalsze rozwijanie narzędzi motywujących do uczestnictwa i ukończenia programów oraz indywidualizacja pracy z osobami stosującymi przemoc. Jednocześnie należy dążyć do systemowego rozwiązania problemów, które wpływają na niski poziom ukończeń – zarówno przez działania instytucjonalne, jak i odpowiednią politykę lokalną.

Tabela nr 13. Czy na terenie gmin w powiecie przemyskim prowadzone były kampanie informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej?

Rok	Ilość gmin w powiecie przemyskim prowadzących działania	Jakie kampanie były realizowane w gminach z powiatu przemyskiego
2022	2 gminy z 10	Kuratorska kampania przeciwdziałania przemocy – Sąd Rejonowy w Przemyśle. W ramach kampanii Ministerstwa Zdrowia realizowano zadanie-Edukacja klientów systemu pomocy społecznej, osób doznających przemocy i stosujących przemoc wobec najbliższych w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy – rozpowszechniono informatory, poradniki, ulotki. Zrealizowano kampanię STOP przemocy i agresji w szkołach przy współpracy z pedagogami szkolnymi i dzielnicowymi KP w Żurawicy.
2023	3 gminy z 10	Kampania „Dzieciństwo bez przemocy”. Rozmowy profilaktyczno-edukacyjne na temat przemocy i jej zapobiegania przeprowadzone w szkołach na terenie Gminy Bircza. W ramach kampanii Ministerstwa Sprawiedliwości rozpowszechniono informatory, poradniki, ulotki – zapobiegamy, reagujemy, pomagamy. Zrealizowano kampanię STOP przemocy i agresji w szkołach przy współpracy z pedagogami szkolnymi i dzielnicowymi KP w Żurawicy.
2024	4 gminy z 10	Kuratorska kampania przeciwdziałania przemocy – Sąd Rejonowy w Przemyśle. „Bezpieczny Senior”- Gmina Krzywczka. Rozmowy profilaktyczno-edukacyjne na temat przemocy i jej zapobiegania przeprowadzone w szkołach na terenie Gminy Bircza. Kampania w szkołach - „Dziecko bez przemocy” przy współpracy z pedagogami i dzielnicowymi Komisariatu Policji w Żurawicy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza realizowanych kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gmin powiatu przemyskiego w latach 2022–2024, przedstawiona na Tabeli nr 13, ukazuje powolny, ale zauważalny wzrost zaangażowania samorządów lokalnych w prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych. W 2022 roku działania tego typu były podejmowane jedynie w dwóch gminach. W kolejnych latach liczba ta stopniowo rosła, w 2023 roku kampanie zrealizowano w trzech gminach, a w roku 2024 już w czterech. Mimo tego wzrostu nadal ponad połowa gmin nie prowadzi żadnych lokalnych kampanii w tym obszarze, co oznacza, że wielu mieszkańców powiatu nie ma regularnego dostępu do informacji i edukacji dotyczącej zjawiska przemocy oraz dostępnych form pomocy.

Wśród kampanii prowadzonych w analizowanym okresie można wyróżnić zarówno inicjatywy ogólnopolskie (np. działania Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Sprawiedliwości), jak i lokalne projekty realizowane we współpracy z sądem, szkołami, pedagogami czy dzielnicowymi policji. Cyklicznie pojawia się kampania „STOP przemocy i agresji w szkołach”, co wskazuje na pewną ciągłość działań w tym zakresie. Od 2023 roku

widać również wzmocnienie działań ukierunkowanych na dzieci i młodzież, czego przykładem są kampanie „Dzieciństwo bez przemocy” i „Dziecko bez przemocy”. Pojawienie się w 2024 roku kampanii „Bezpieczny Senior” jest natomiast ważnym krokiem w stronę zauważenia przemocy wobec osób starszych – dotąd rzadko uwzględnianej w działaniach profilaktycznych. Działania edukacyjne i informacyjne podejmowane w ramach kampanii mają charakter głównie informacyjno-profilaktyczny – obejmują rozmowy, spotkania w szkołach oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych (ulotki, poradniki, informatory). To ważne elementy budowania świadomości społecznej, jednakże ich ograniczony zasięg i niewielka liczba realizujących je gmin pokazują, że działania te nie są jeszcze prowadzone w sposób systemowy i równomierny.

Podsumowując, kampanie społeczne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie przemyskim stanowią pozytywny element lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, jednak nadal mają charakter punktowy i ograniczony terytorialnie. Pomimo pewnego postępu z roku na rok, niezbędne jest dalsze rozwijanie tego typu działań, tak aby objęły wszystkie gminy i były realizowane regularnie, w sposób skoordynowany i dostosowany do potrzeb różnych grup społecznych – dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Tylko wówczas kampanie te będą mogły realnie wpłynąć na zmianę postaw społecznych, zwiększenie wiedzy mieszkańców oraz lepsze rozpoznawanie i reagowanie na przemoc w rodzinie.

Tabela nr 14. Rodzaj udzielonego wsparcia osobom pracującym z osobami uwięzianymi w zjawisko przemocy domowej na terenie gmin w powiecie przemyskim.

Rodzaj udzielonego wsparcia	Ilość gmin realizujących wsparcie w powiecie przemyskim			Liczba osób uczestniczących w danych formach wsparcia		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Szkolenia	3 gminy z 10	8 gmin z 10	10 gmin z 10	28	37	124
Udział w konferencjach	3 gminy z 10	4 gminy z 10	6 gmin z 10	6	7	17
Superwizja	brak	brak	6 gmin z 10	0	0	18
Grupy wsparcia	brak	brak	brak	0	0	0
Warsztaty	brak	brak	brak	0	0	0
Konsultacje	brak	brak	brak	0	0	0
Coaching	Brak	1 gmina z 10	1 gmina z 10	0	4	3
Doradztwo	brak	brak	brak	0	0	0

Dofinansowanie udziału w szkoleniach	1 gmina z 10	3 gminy z 10	4 gminy z 10	20	9	59
--------------------------------------	--------------	--------------	--------------	----	---	----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza form wsparcia udzielanego osobom pracującym z osobami uwikłanymi w zjawisko przemocy domowej na terenie gmin powiatu przemyskiego w latach 2022–2024 ujęta na Tabeli nr 14, wskazuje na wyraźną poprawę w niektórych obszarach, przy jednoczesnym utrzymywaniu się znaczących braków w innych, równie istotnych formach wsparcia zawodowego.

Najbardziej rozwiniętą i systematycznie wzmacnianą formą wsparcia są szkolenia. W 2022 roku zrealizowano je w 3 gminach, rok później już w 8, a w roku 2024 – we wszystkich 10 gminach powiatu. Wzrost ten idzie w parze ze zwiększającą się liczbą uczestników – z 28 w 2022 roku do aż 124 w 2024 roku. Tendencja ta świadczy o rosnącej świadomości potrzeby kształcenia i doskonalenia kompetencji osób zawodowo zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, a także o zwiększającym się zaangażowaniu samorządów w organizację takich działań.

Stopniowo rośnie również udział przedstawicieli gmin w konferencjach poświęconych tematyce przemocy. W 2022 roku udział wzięli przedstawiciele z 3 gmin, a w 2024 liczba ta wzrosła do 6. Liczba uczestników tych wydarzeń również wzrosła niemal trzykrotnie, co może świadczyć o większym zainteresowaniu wymianą wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk między specjalistami z różnych regionów.

W 2024 roku pojawiła się także nowa forma wsparcia – superwizja, obejmująca specjalistów z 6 gmin i łącznie 18 osób. Jest to pozytywny krok w kierunku zapewnienia profesjonalistom możliwości regularnej refleksji nad własną pracą, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu i poprawy jakości udzielanej pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że superwizja powinna być standardową formą wsparcia, a nie nowością – jej brak w poprzednich latach ukazuje wcześniejsze niedopatrzenia systemowe.

Inne formy wsparcia, takie jak grupy wsparcia, warsztaty, konsultacje czy doradztwo, nie były realizowane w żadnej gminie przez cały badany okres. To bardzo istotna luka – osoby pracujące z przemocą, często narażone na duże obciążenia psychiczne i emocjonalne, nie miały dostępu do ustrukturyzowanego wsparcia psychologicznego czy merytorycznego poza szkoleniami. Również coaching, choć obecny w 2023 i 2024 roku w jednej gminie rocznie, objął bardzo niewielką liczbę osób i miał charakter marginalny.

Na uwagę zasługuje rozwój formy wsparcia w postaci dofinansowania udziału w szkoleniach. W 2022 roku takie wsparcie zorganizowano w jednej gminie, natomiast w 2024 roku już w czterech. Wzrosła także liczba objętych nim uczestników – z 20 w roku 2022 do 59 w 2024 roku. Dofinansowanie to może stanowić istotny czynnik motywujący do podnoszenia kwalifikacji, zwłaszcza w gminach o ograniczonych budżetach.

Podsumowując, na przestrzeni trzech lat widoczna jest pozytywna dynamika w zakresie organizowania szkoleń, udziału w konferencjach i wprowadzenia superwizji. Te zmiany stanowią istotne wsparcie dla osób zawodowo zajmujących się pomocą osobom doznającym przemocy domowej. Niemniej jednak brak wielu innych form pomocy – takich jak grupy wsparcia, warsztaty czy doradztwo – pokazuje, że system wspierania kadr pracujących w tym obszarze jest nadal niekompletny i wymaga dalszego rozwoju. Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy i profesjonalnie wspierać osoby jej doświadczające, konieczne jest zapewnienie wszechstronnego wsparcia również dla tych, którzy na co dzień niosą pomoc.

Analiza zjawiska przemocy domowej w powiecie przemyskim w latach 2022–2024 pokazuje, że problem pozostaje aktualny i wymaga systemowej reakcji. W wielu gminach obserwuje się wahania liczby zgłoszeń – co może odzwierciedlać zmieniającą się skalę zjawiska lub skuteczność działań profilaktycznych.

Dostęp do poradnictwa specjalistycznego jest nierówny – tylko pomoc socjalna była dostępna we wszystkich gminach przez cały okres. Inne formy wsparcia, jak psychologiczne, prawne czy terapeutyczne, są ograniczone lub nieregularne. Brakuje doradztwa zawodowego oraz programów terapii długoterminowej.

Działania edukacyjne prowadzone są sporadycznie – zajęcia edukacyjne i informacyjne organizowano tylko w niektórych gminach, a programy wychowawcze, warsztaty czy zajęcia socjoterapeutyczne praktycznie nie występują. Kampanie społeczne pojawiają się coraz częściej, ale nadal w mniej niż połowie gmin. Policja pozostaje główną instytucją inicjującą procedurę „Niebieskiej Karty”, inne służby wykazują niską aktywność. Rośnie liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy, co może świadczyć o większej skuteczności działań. Coraz więcej osób stosujących przemoc domową kierowanych jest do programów korekcyjno-edukacyjnych, choć wciąż zbyt mało z nich kończy udział. Wzrosła liczba szkoleń dla osób pracujących z osobami doznającymi przemocy, a także dostępność superwizji. Nadal brakuje grup wsparcia i dofinansowania do szkoleń, co może wpływać na jakość pracy służb.

Reasumując, sytuacja wymaga dalszego rozwoju usług pomocowych, działań profilaktycznych i edukacyjnych oraz lepszego wsparcia dla specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy.

Wnioski i rekomendacje:

1. **Rozszerzyć dostępność poradnictwa psychologicznego, prawnego i pedagogicznego** – szczególnie w gminach z rosnącą liczbą zgłoszeń.
2. **Zwiększyć liczbę i zakres działań edukacyjnych i profilaktycznych** – w tym warsztatów, socjoterapii, psychoedukacji i kampanii społecznych we wszystkich gminach.
3. **Zintensyfikować działania wobec osób stosujących przemoc domową** – w tym zwiększyć ilość osób kierowanych na programy.
4. **Wprowadzić systemowe wsparcie dla osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy domowej** – zwłaszcza regularną superwizję, grupy wsparcia i coaching.
5. **Skupić działania szczególnie na dzieciach i seniorach** – jako grupach najbardziej wrażliwych, a jednocześnie często pomijanych.
6. **Ustandaryzować i rozwinąć działania interdyscyplinarne** – między policją, pomocą społeczną, szkołami i służbą zdrowia, by każda instytucja aktywnie uczestniczyła w wykrywaniu i przeciwdziałaniu przemocy.

Badania ankietowe zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Powiatu Przemyskiego.

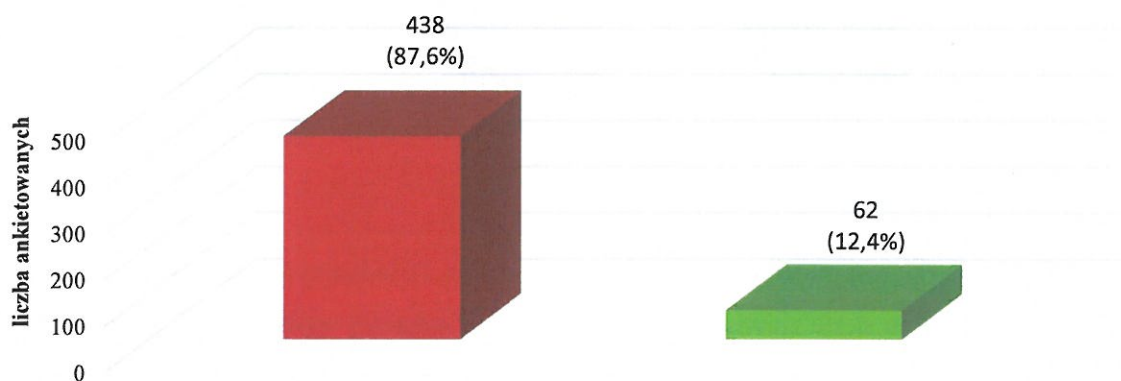
W celu pogłębienia wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu przemyskiego oraz rozpoznania realnych potrzeb mieszkańców w zakresie wsparcia osób i rodzin dotkniętych tym problemem, przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców wszystkich dziesięciu gmin powiatu. Badanie objęło łącznie 500 osób, w tym 320 kobiet i 180 mężczyzn. Respondenci reprezentowali trzy grupy wiekowe: 163 osoby w wieku 18–40 lat, 252 osoby w przedziale wiekowym 41–60 lat oraz 85 osób w wieku 61–80 lat. Pod względem poziomu wykształcenia, wśród uczestników znalazły się 147 osoby z wykształceniem wyższym lub policealnym, 242 osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym lub średnim oraz 111 osób posiadających wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne.

Celem badania było zebranie informacji dotyczących postrzegania problemu przemocy domowej w lokalnych społecznościach, identyfikacja potrzeb w zakresie wsparcia zarówno dla

osób doświadczających przemocy, jak i dla osób stosujących przemoc domową oraz osób zagrożonych przemocą, a także rozpoznanie oczekiwań mieszkańców wobec działań profilaktycznych. Ankieta zawierała 24 pytania dotyczące zarówno świadomości społecznej, jak i dostępności pomocy oraz proponowanych kierunków działań. Uzyskane odpowiedzi stanowią cenne źródło wiedzy, które posłuży do opracowania skutecznych i adekwatnych do lokalnych warunków programów przeciwdziałania przemocy. Wyniki badania umożliwią zaprojektowanie takich działań, które w sposób realny i trwały poprawią sytuację osób dotkniętych przemocą domową oraz przyczynią się do ograniczenia jej występowania na terenie powiatu przemyskiego.

Poniżej przedstawione zostały wyniki zebrane w czasie badania.

Wykres nr 1. Czy wiesz czym jest przemoc domowa?

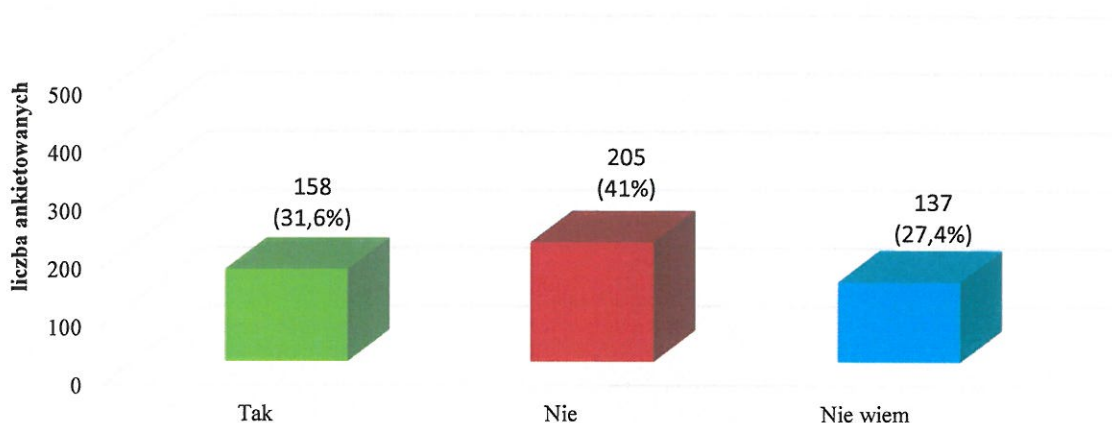
Źródło: Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na Wykresie nr 1, wywnioskować można, że zdecydowanie większość ankietowanych (blisko 88%) deklaruje znajomość pojęcia przemocy domowej. Mimo to 12,4 % osób przyznaje, że nie wie, czym ona jest – co jest dość niepokojącym wynikiem, biorąc pod uwagę wagę problemu. Może to świadczyć o konieczności pogłębienia edukacji społecznej w tym zakresie.

Z wykresu nr 2 dowiadujemy się, że blisko 1/3 ankietowanych (31,6%) zauważa przemoc domową w swoim otoczeniu, co może oznaczać, że zjawisko nie jest odoobnione i często dotyczy bezpośredniego środowiska. 41% respondentów nie dostrzega przemocy domowej w swoim otoczeniu – może to świadczyć o jej nieobecności lub braku jej rozpoznania. Aż 137 osób (27,4%) nie jest w stanie jednoznacznie odpowiedzieć, co może wskazywać na: brak świadomości objawów przemocy, skuteczne ukrywanie przemocy przez osoby stosujące

przemoc/osoby doświadczające przemocy lub trudności w rozróżnieniu przemocy od konfliktów domowych. Świadomość definicyjna przemocy domowej jest wysoka, ale niepełna – 62 osoby na 500 nie potrafią jej zdefiniować, co może ograniczać ich zdolność do rozpoznania lub zgłaszania przemocy.

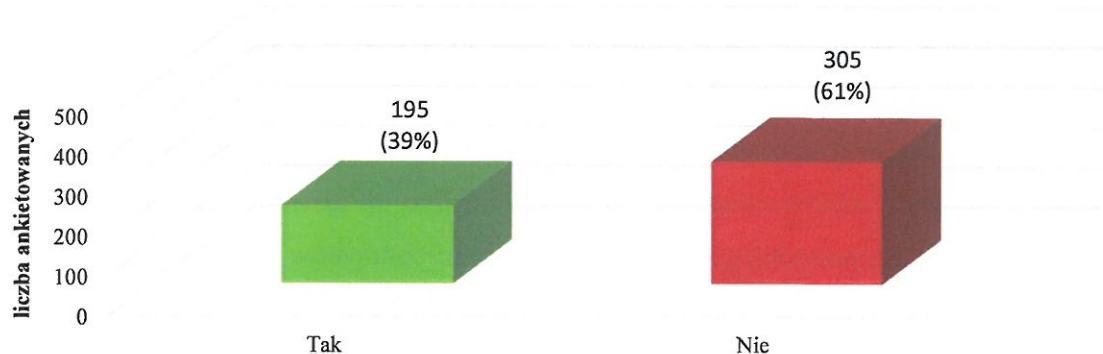
Wykres nr 2. Czy w Twoim otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedzi) występuje przemoc domowa?

Źródło: Opracowanie własne

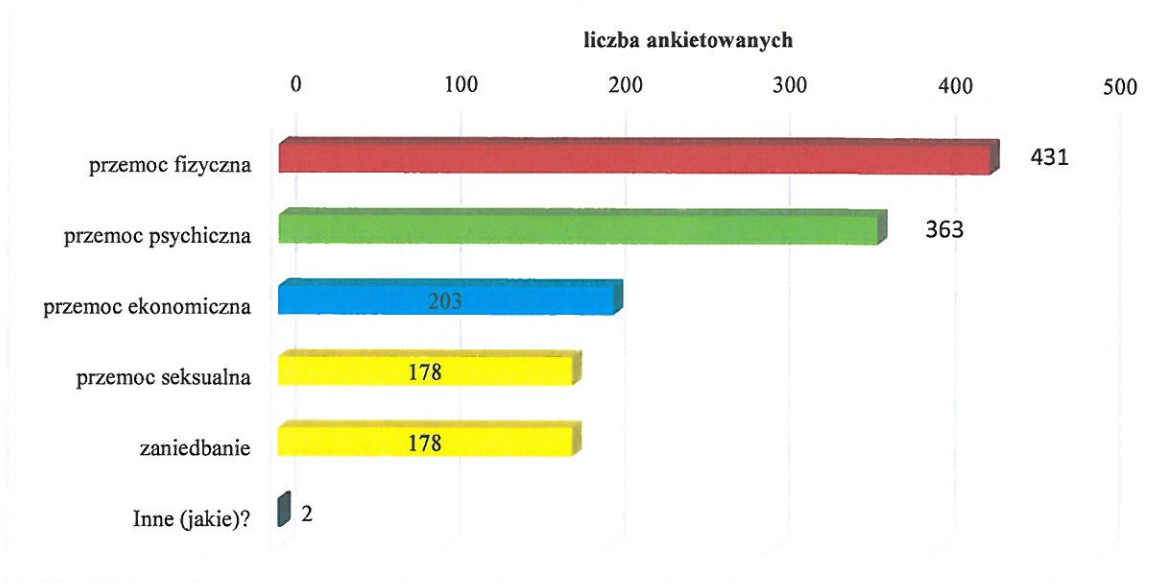
Blisko 40% respondentów (Wykres nr 3), było świadkami przemocy domowej, co wskazuje na znaczną skalę zjawiska i jego obecność w lokalnej społeczności. Ponad połowa ankietowanych (61%) nie zetknęła się bezpośrednio z przemocą domową jako świadkowie, co może świadczyć o skutecznym ukrywaniu takich sytuacji lub ich mniejszej liczbie w ich otoczeniu.

Wykres nr 3. Czy kiedykolwiek byłeś świadkiem przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

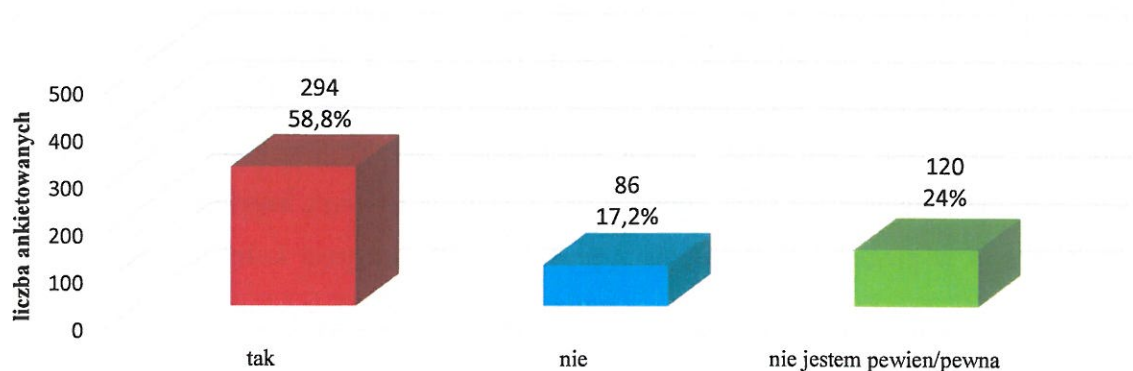
Wykres nr 4. Jakie formy przemocy domowej są ci znane?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z danych zawartych na Wykresie nr 4, najbardziej rozpoznawalną formą przemocy jest przemoc fizyczna (431 wskazań), co może wynikać z jej widoczności i częstego ukazywania w mediach. Na drugim miejscu znajduje się przemoc psychiczna (363 wskazań), która choć mniej widoczna, jest powszechnie rozpoznawana. Przemoc ekonomiczna, seksualna oraz zaniedbanie są znane znacznie mniejszej liczbie osób, co może sugerować potrzebę większej edukacji społecznej na temat tych form przemocy. Inne formy przemocy zostały wskazane marginalnie (2 razy wskazano cyberprzemoc), co może oznaczać niewielką wiedzę na temat mniej typowych form przemocy lub brak ich identyfikacji przez społeczeństwo.

Wykres nr 5. Czy wiesz gdzie można uzyskać pomoc w przypadku przemocy domowej w naszym powiecie?

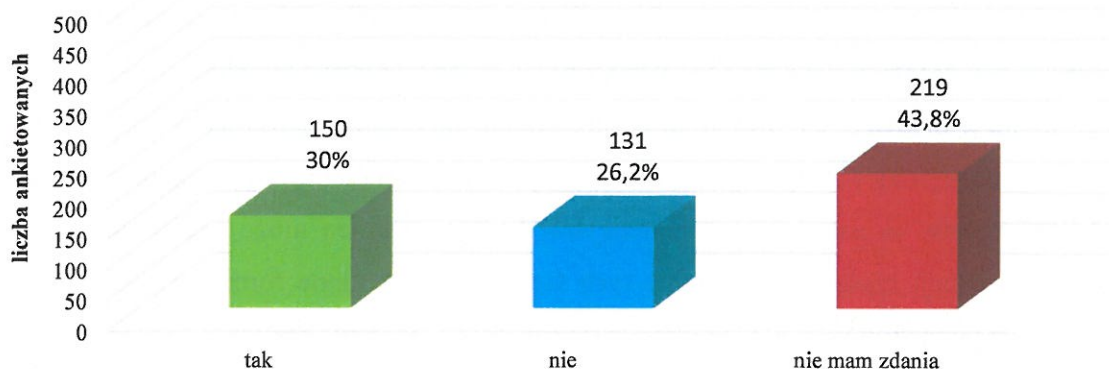

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z informacji zawartych na Wykresie nr 5, większość ankietowanych (niemal 60%) wie, gdzie można uzyskać pomoc. Jednak aż 41,2 % respondentów (86+120 osób) nie wie lub nie jest pewna, gdzie szukać wsparcia – co stanowi duże wyzwanie informacyjne dla lokalnych instytucji.

Z poniższego wykresu (Wykres nr 6) wywnioskować można, że tylko 30% respondentów uważa, że dostęp do pomocy jest wystarczający. Ponad 70 % ankietowanych nie jest przekonanych co do dostępności wsparcia (łącznie odpowiedzi na „nie” i „nie mam zdania”). Szczególnie niepokojący jest wysoki odsetek osób niezdecydowanych (43,8%), co może wynikać z braku wiedzy, kontaktu z tematem lub zbyt małej widoczności działań instytucji pomocowych.

Wykres nr 6. Czy uważasz, że w naszym powiecie dostęp do pomocy dla ofiar przemocy domowej jest wystarczający?

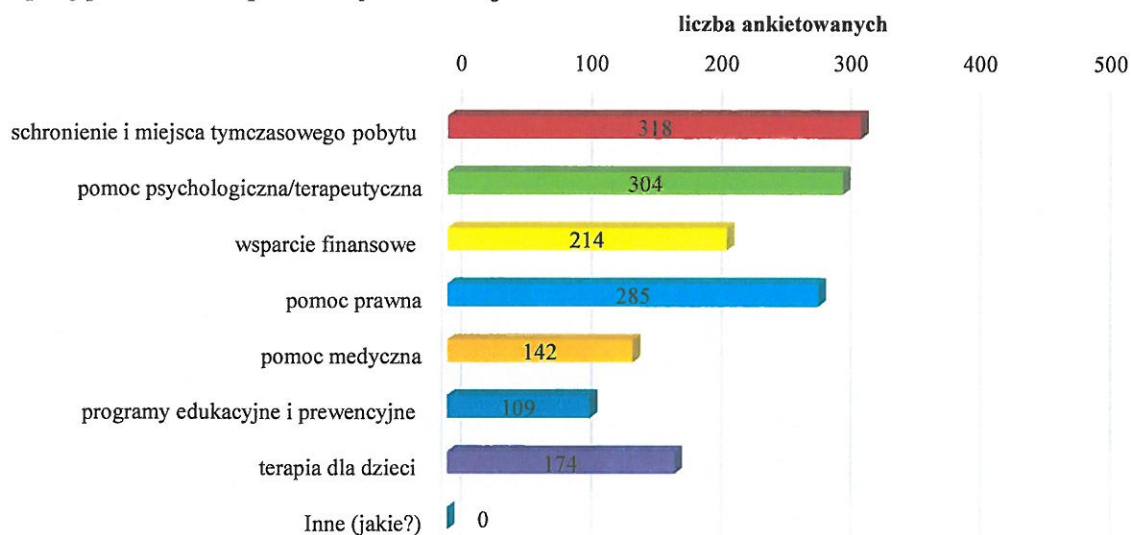

Źródło: Opracowanie własne

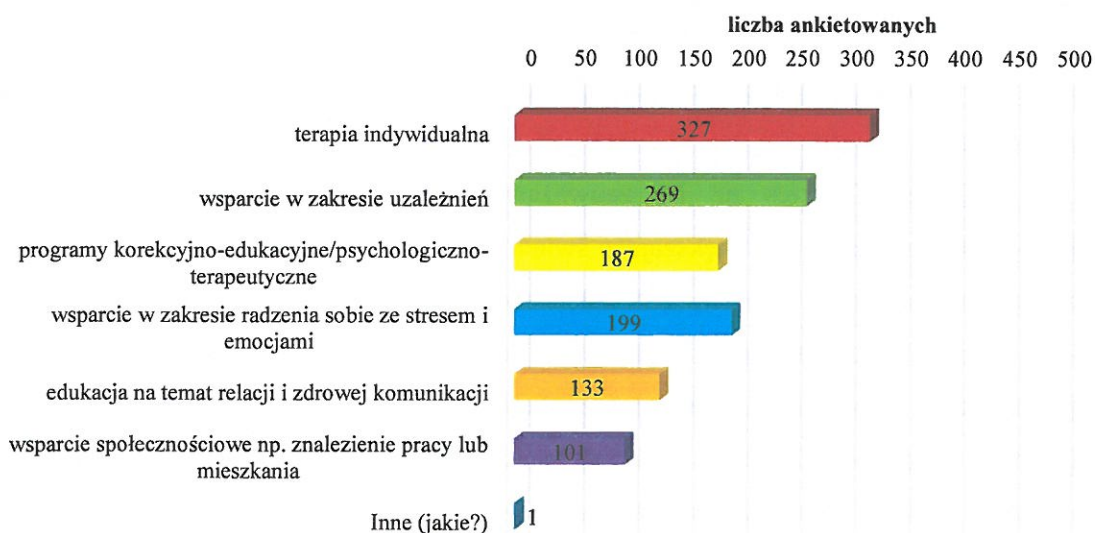
Z Wykresu nr 7, dowiadujemy się, że respondenci najbardziej potrzebną formę wsparcia wskazywali schronienie i miejsca tymczasowego pobytu (318 odpowiedzi), co sugerować może dużą świadomość potrzeby zapewnienia osobą doświadczającym przemoc domową bezpiecznego miejsca w sytuacjach zagrożenia. Drugą najczęściej wymienianą potrzebą jest pomoc psychologiczna/terapeutyczna (304 odpowiedzi), podkreśla to wagę aspektu emocjonalnego i psychicznego w procesie wychodzenia z przemocy. W następnej kolejności respondenci wskazują pomoc prawną (285 wskazań), co wskazuje na istotne znaczenie wsparcia w zakresie ochrony prawnej i formalnej, wsparcie finansowe (214 wskazań), co sugerować może ważność niezależności ekonomicznej, jako kluczowy czynnik w opuszczeniu przemocowego

środowska, terapia dla dzieci (174 odpowiedzi), co wskazuje, że respondenci zauważają wpływ przemocy domowej również na dzieci i ich potrzeby terapeutyczne. Najmniej wskazań zauważamy w takich formach wsparcia jak pomoc medyczna (142 wskazania) i może to dotyczyć zarówno leczenia skutków fizycznych jak i psychicznych oraz programy edukacyjne i prewencyjne (109 odpowiedzi), może wskazywać na mniejszą świadomość roli prewencji.

Wykres nr 7. Jakie formy wsparcia uważasz za najbardziej potrzebne, w przypadku ofiar przemocy domowej?

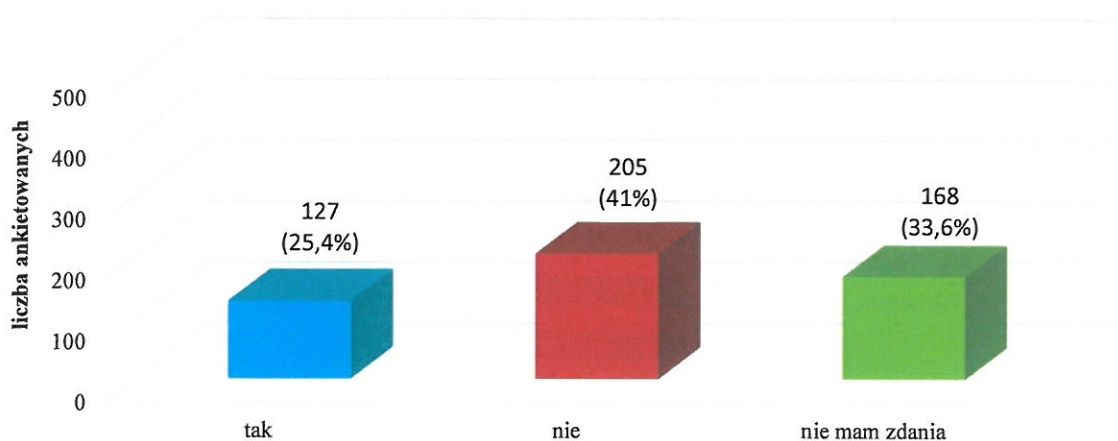
Wykres nr 8. Jakie Twoim zdaniem wsparcie powinno być dostępne dla sprawców przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

Według ankietowanych (Wykres nr 8), najczęściej wskazywane formy wsparcia to terapia indywidualna (327 odpowiedzi), leczenie uzależnień (269 wskazań) i edukacja emocjonalna (199 wskazań). Niskie wskazania dotyczyły wsparcia społecznego (np. zawodowego), co sugeruje przekonanie, że kluczem jest zmiana postawy, nie tylko poprawa sytuacji życiowej.

Wykres nr 9. Czy w Twojej opinii kampanie edukacyjne dotyczące przemocy domowej są wystarczająco obecne w naszej społeczności?

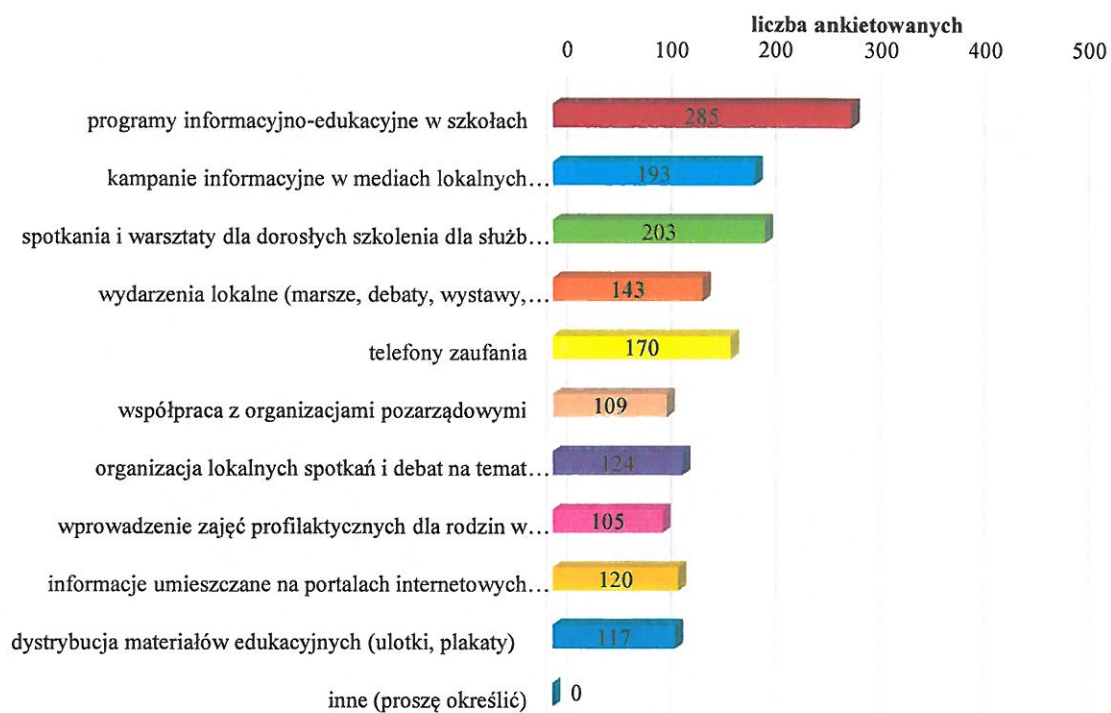

Źródło: Opracowanie własne

Z danych zawartych na powyższym wykresie (Wykres nr 9), widzimy, że tylko co czwarty respondent zauważa obecność kampanii edukacyjnych. Ponad 40% uważa, że takich działań brakuje – to sygnał o niedostatecznej komunikacji społecznej w tym obszarze. Duża liczba osób niezdecydowanych może świadczyć o braku wiedzy na temat dostępnych kampanii i form wsparcia.

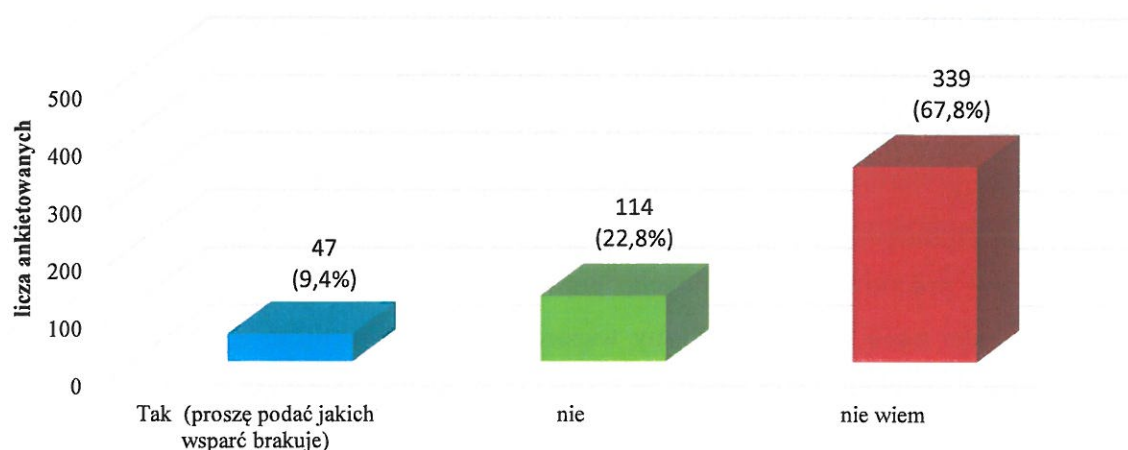
Analizując Wykres nr 10 zauważamy, że mieszkańcy naszego powiatu, za najskuteczniejsze działania zwiększające świadomość na temat przemocy domowej uważają programy edukacyjne w szkołach (285 wskazań), szkolenia dla dorosłych i służb publicznych (203 wskazania), oraz kampanie informacyjne w mediach lokalnych (193 wskazania). Mniej popularne, choć nadal istotne, są telefony zaufania, wydarzenia lokalne i debaty w świetlicach. Najrzadziej wybierano działania takie jak zajęcia profilaktyczne w ośrodkach zdrowia czy współprace z NGO. Powyższe wskazywać może, na potrzebę szeroko zakrojonej edukacji, szczególnie wśród młodzieży i służb publicznych.

Wykres nr 10. Jakie działania powinny być podjęte w celu zwiększenia świadomości mieszkańców powiatu przemyskiego na temat przemocy domowej i jej zapobiegania?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres nr 11. Czy Twoim zdaniem w naszym powiecie brakuje jakichkolwiek form wsparcia dla ofiar przemocy domowej ?

Źródło: Opracowanie własne

Z danych zawartych na Wykresie nr 11, wynika, że zdecydowana większość (ponad 2/3) nie posiada wiedzy na temat istniejących form wsparcia – to oznaka niewystarczającej promocji dostępnych usług pomocowych. Tylko 9,4% ankietowanych wyraźnie stwierdza brak konkretnych form pomocy – ale to także wskazówka, że brakuje systemowej diagnozy potrzeb.

Wykres nr 12. Czy kiedykolwiek Ty lub ktoś z Twojego otoczenia potrzebował wsparcia związanego z przemocą domową?

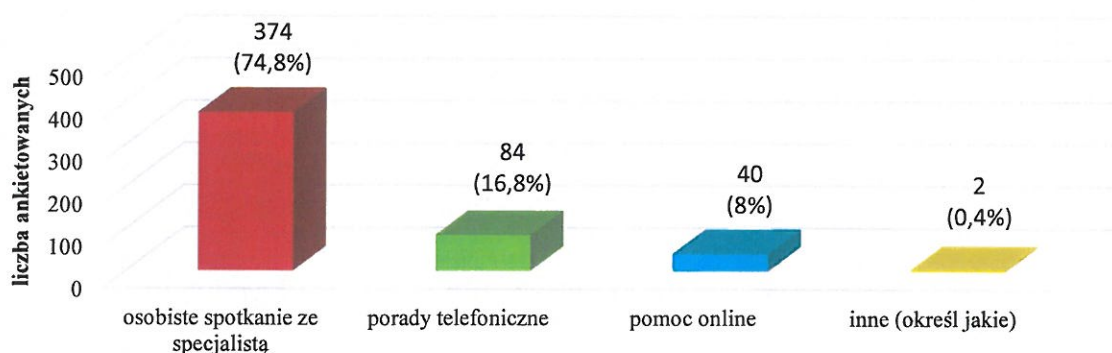

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższego wykresu (Wykres nr 12) wynika, że ponad 1/3 ankietowanych zetknęła się bezpośrednio lub pośrednio z problemem przemocy domowej. To potwierdza skalę zjawiska i konieczność rozwijania realnego systemu wsparcia, a nie tylko kampanii informacyjnych. Znaczna liczba osób (184) zetknęła się z przemocą domową w swoim otoczeniu, co potwierdza potrzebę realnych działań profilaktycznych i interwencyjnych.

Analizując Wykres nr 13 zauważyć można, że zdecydowana większość ankietowanych (prawie 75%) preferuje bezpośredni kontakt z profesjonalistą, co wskazuje na potrzebę rozwijania i promowania stacjonarnych punktów pomocy oraz dostępności specjalistów (psychologów, pracowników socjalnych, prawników). Pomoc telefoniczna i online są postrzegane jako mniej efektywne formy wsparcia, co może wynikać z potrzeby poczucia bezpieczeństwa i zaufania, które łatwiej zbudować w osobistym kontakcie.

Wykres nr 13. W jaki sposób chciał(a)byś otrzymać wsparcie, gdybyś był/a ofiarą przemocy domowej?

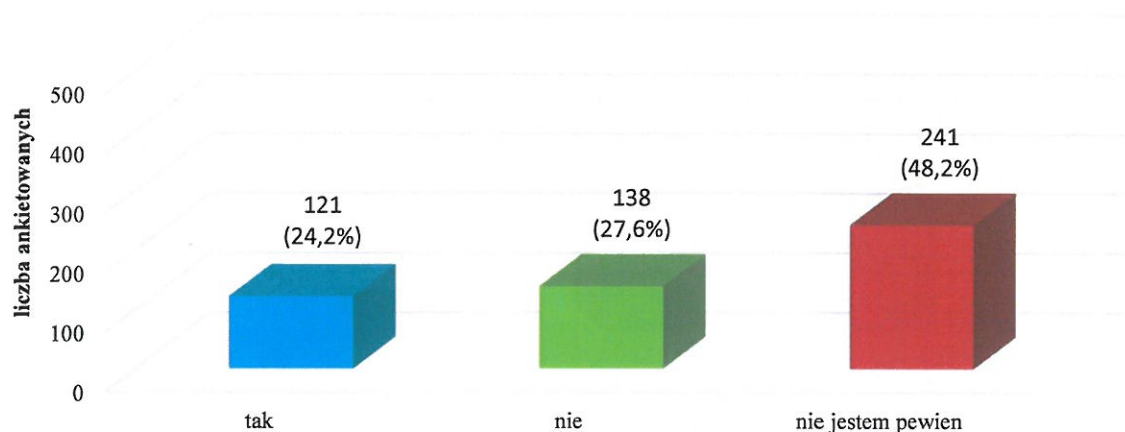
Źródło: Opracowanie własne

Ankietowanym zadano również pytanie następującej treści: **Czy masz jakiegokolwiek dodatkowe uwagi lub sugestie dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej w naszym powiecie? (napisz poniżej)**

Na powyższe pytanie, żadna z osób biorących udział w badaniu nie udzieliła konkretnej odpowiedzi. Brak wypowiedzi może świadczyć o kilku istotnych zjawiskach. Po pierwsze, może to oznaczać niewystarczającą świadomość mieszkańców na temat problemu przemocy domowej oraz istniejących możliwości przeciwdziałania jej skutkom. Po drugie, możliwy jest brak poczucia wpływu na lokalne działania – respondenci mogą nie wierzyć, że ich głos wpłynie na realne zmiany. Wreszcie, cisza w odpowiedziach może wynikać także z braku wiedzy, jakich rozwiązań można by oczekiwać lub zaproponować. To pokazuje potrzebę prowadzenia działań edukacyjnych i informacyjnych oraz szerszego angażowania społeczności lokalnej w tematykę przeciwdziałania przemocy.

Jak wskazują dane ujęte na poniższym wykresie (Wykres nr 14), tylko 24,2% mieszkańców deklaruje znajomość działań profilaktycznych dostępnych w powiecie. Aż 75,8% (odpowiedzi „nie” i „nie jestem pewien”) nie posiada wiedzy na temat lokalnych inicjatyw przeciwdziałania przemocy domowej. Jest to sygnał o potrzebie intensyfikacji działań informacyjnych i edukacyjnych, które zwiększą świadomość społeczności na temat dostępnych form pomocy oraz profilaktyki.

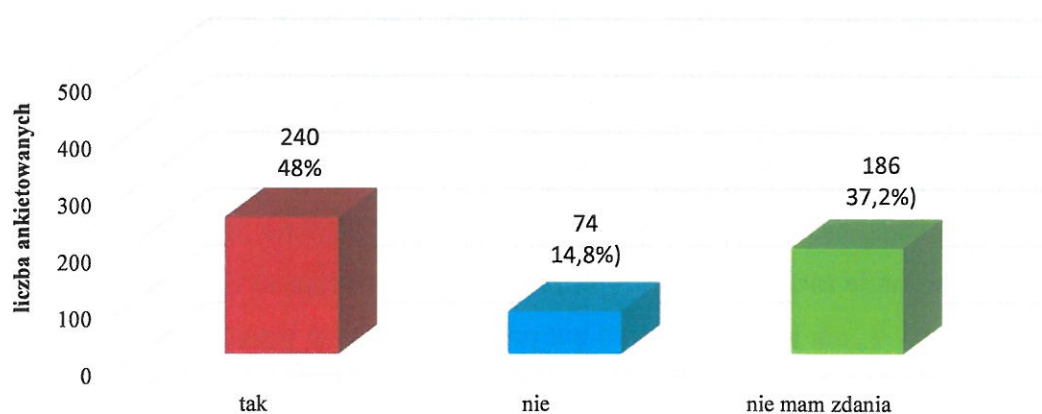
Wykres nr 14. Czy wiesz jakie działania profilaktyczne są dostępne w powiecie przemyskim w zakresie zapobiegania przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

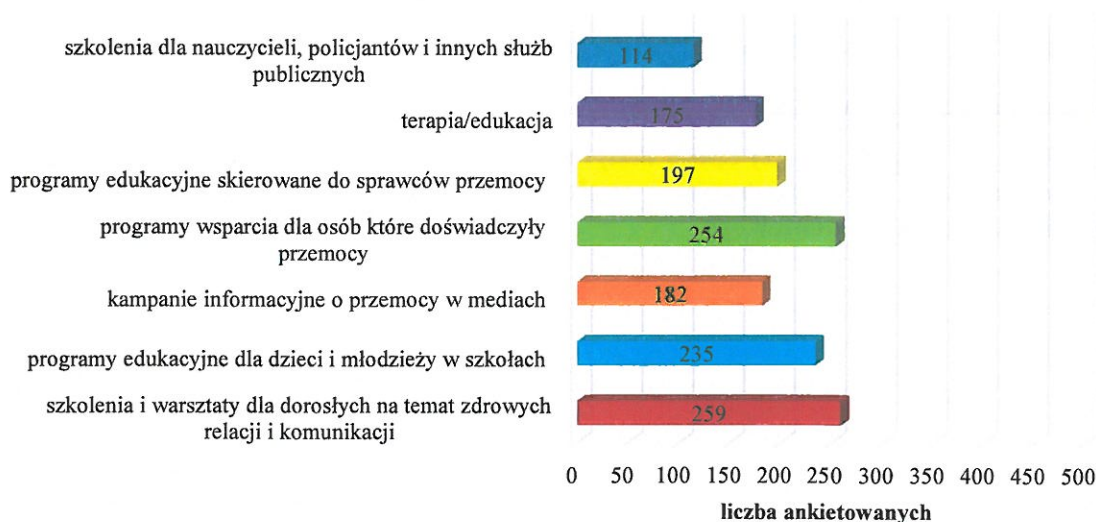
Jak wynika z danych przedstawionych na poniższym wykresie (Wykres nr 15), najczęściej, bo 48 % respondentów (240 osób), uważa takie działania za potrzebne, co może świadczyć o dużej świadomości problemu. Przeciwnego zdania jest jedynie 14,8% (74 osoby), co sugeruje, że tylko nieliczni uważają obecne rozwiązania za wystarczające. Warto zwrócić uwagę na wysoki odsetek osób niezdecydowanych – 37,2% (186 osób). Może to świadczyć o braku wiedzy lub świadomości w zakresie przemocy domowej.

Wykres nr 15. Czy uważasz że w naszym powiecie potrzebne są dodatkowe działania w zakresie profilaktyki przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

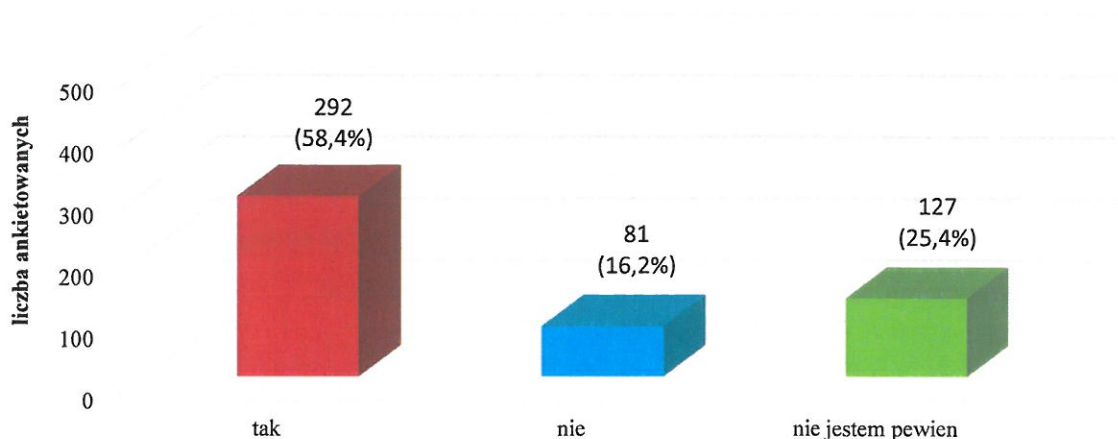
Wykres nr 16. Jakie formy profilaktyki przemocy domowej uważasz za najbardziej potrzebne w powiecie przemyskim?

Źródło: Opracowanie własne

Poddając analizie powyższy wykres (Wykres nr 16), należy stwierdzić, że największe poparcie uzyskały działania skierowane do całego społeczeństwa – szkolenia i warsztaty (259 wskazań), co pokazuje potrzebę profilaktyki pierwotnej. Znaczące poparcie mają też konkretne formy wsparcia dla osób doznających przemocy (254 wskazania). Najmniej osób wskazało szkolenia dla instytucji, co może sugerować brak wiedzy o ich znaczeniu lub przekonanie, że te działania są realizowane.

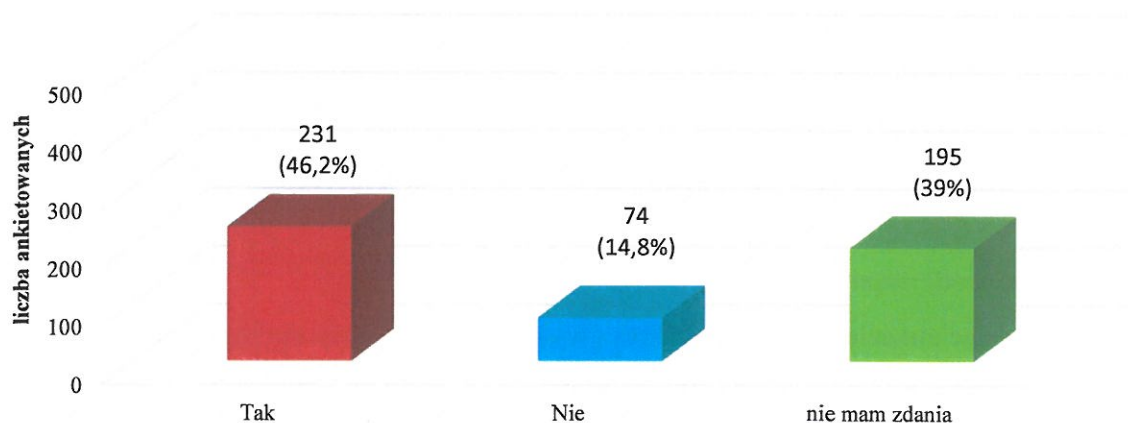
Wykres nr 17. Czy wiesz gdzie można zgłaszać przypadki przemocy domowej powiecie przemyskim?

Źródło: Opracowanie własne

Z analizy danych zawartych na powyższym wykresie (Wykres nr 17) wynika, że większość mieszkańców (58,4%) wie, gdzie zgłaszać przypadki przemocy, co jest pozytywne. Ponad 40% (suma odpowiedzi „nie” i „nie jestem pewien”) nie ma tej wiedzy, co wskazuje na potrzebę szerszej kampanii informacyjnej.

Wykres nr 18. Czy w Twojej opinii instytucje i organizacje w powiecie przemyskim na przykład szkoły, ośrodki pomocy społecznej, policja, współpracują w zakresie profilaktyki przemocy domowej?

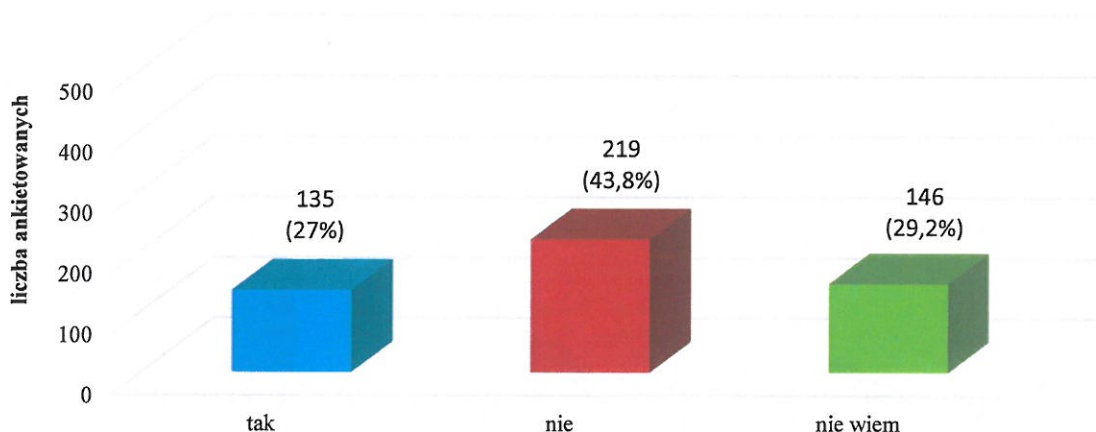

Źródło: Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na Wykresie nr 18 wynika, że tylko 46,2% uważa, że instytucje ze sobą współpracują. Duży odsetek odpowiedzi „nie mam zdania” (39%) sugeruje brak przejrzystości lub informacji o takich działaniach. Potrzebne mogą być lepsza komunikacja między instytucjami oraz z mieszkańcami.

Podsumowując, mieszkańcy powiatu przemyskiego dostrzegają potrzebę działań w zakresie profilaktyki przemocy domowej. Najbardziej oczekiwane są działania edukacyjne i wsparcie dla osób doświadczających przemocy. Występuje potrzeba zwiększenia wiedzy o możliwościach zgłaszania przemocy i lepszej informacji o współpracy instytucji. Dużą liczbą odpowiedzi „nie mam zdania” w wielu pytaniach pokazuje, że wciąż istnieje luka informacyjna, która należy wypełnić kampaniami edukacyjnymi i informacyjnymi.

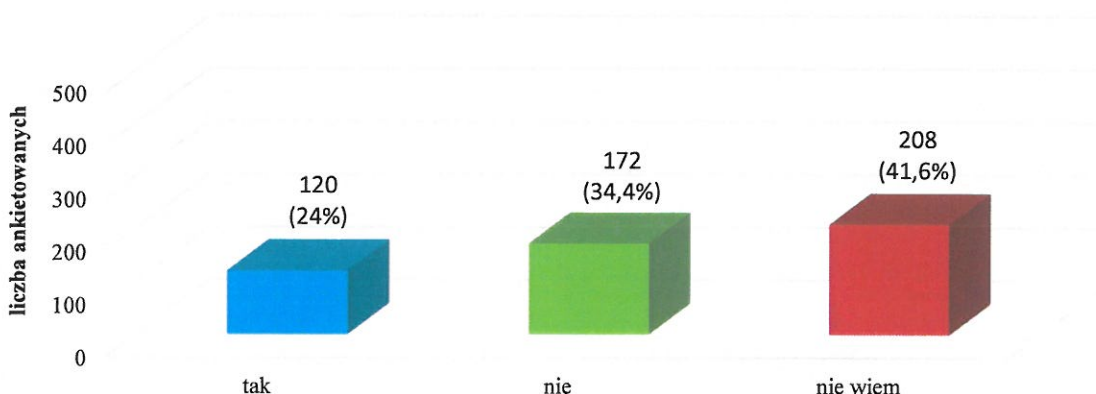
Wykres nr 19. Czy w Twojej ocenie, problem przemocy domowej jest wystarczająco poruszany w przestrzeni publicznej (np. w mediach, w szkołach, na spotkaniach społecznych)?

Źródło: Opracowanie własne

Z analizy danych zawartych na Wykresie nr 19 wynika, że aż 43,8% mieszkańców uważa, że temat przemocy domowej nie jest wystarczająco obecny w przestrzeni publicznej. Tylko 27 % uważa, że problem jest odpowiednio nagłaśniany. Wysoki odsetek odpowiedzi „nie wiem” świadczyć może o braku zauważalnych działań lub niewystarczającej jej widoczności.

Wykres nr 20. Czy uważasz że w powiecie przemyskim dostęp do pomocy dla ofiar przemocy domowej (np. ośrodek wsparcia, pomoc psychologiczna, porady prawne) jest wystarczający?

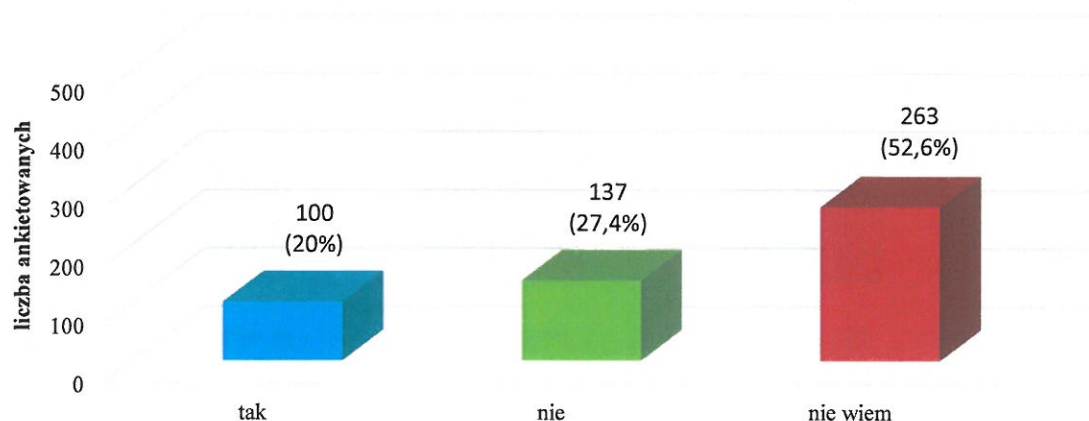

Źródło: Opracowanie własne

Dane na powyższym wykresie (Wykres nr 20) wskazują, że zaledwie ¼ respondentów uważa, że dostęp do pomocy jest wystarczający. Prawie 76% ankietowanych nie ma takiego

przekonania lub nie potrafi ocenić dostępności i jakości tej pomocy. To pokazuje, że istnieje znaczna luka pomiędzy potrzebami a realnie dostępnym wsparciem.

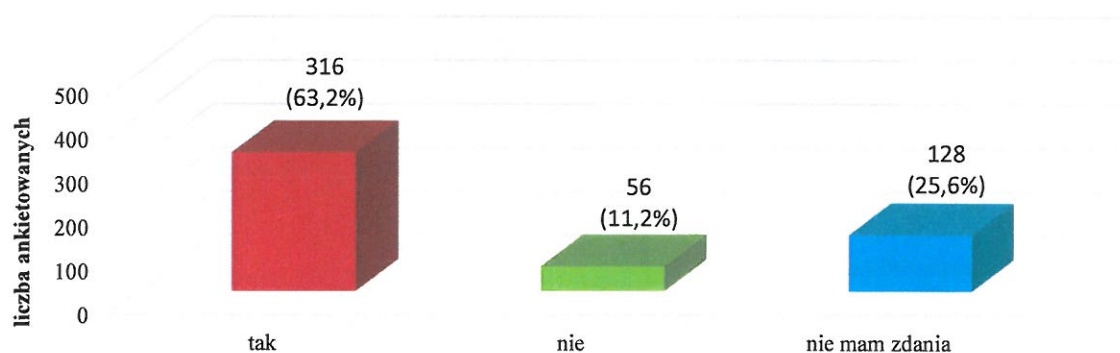
Wykres nr 21. Czy w Twojej opinii osoby doświadczające przemocy w rodzinie w powiecie przemyskim mają wystarczające wsparcie w zakresie wychodzenia z tej sytuacji?

Źródło: Opracowanie własne

Analizując Wykres nr 21 zauważamy, że większość respondentów (52,6%) nie ma zdania na temat dostępności wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, co może świadczyć o braku wiedzy na temat istniejących form pomocy lub ich małej widoczności w społeczności. 27,4% mieszkańców uważa, że wsparcie jest niewystarczające, co wskazuje na istniejący problem w systemie przeciwdziałania przemocy domowej. Tylko 20% uważa, że wsparcie jest wystarczające – to stosunkowo niski poziom zaufania do funkcjonujących mechanizmów pomocowych.

Wykres nr 22. Czy chciał(a)byś, aby w naszym powiecie odbyły się konsultacje lub spotkania dotyczące działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na powyższym wykresie (Wykres nr 22) wynika, że aż 63,2% respondentów wyraża chęć uczestnictwa w działaniach profilaktycznych, co wskazuje na dużą świadomość społeczną i potrzebę podejmowania tego typu inicjatyw. Tylko 11,2% respondentów jest przeciwnych takim działaniom. Znaczący odsetek osób niezdecydowanych (25,6%) może wynikać z braku informacji o tym, jak takie spotkania wyglądałyby w praktyce.

Ankietowanym zadano również pytanie następującej treści: **Czy masz jakiegokolwiek dodatkowe uwagi lub sugestie dotyczące działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej w powiecie przemyskim? (napisz poniżej)**

Na powyższe pytanie ankietowani nie udzielili konkretnych odpowiedzi. Może to świadczyć o braku wiedzy lub świadomości na temat istniejących form profilaktyki albo o niskim poziomie zaangażowania społecznego w ten obszar. Możliwe jest również, że mieszkańcy nie czują się wystarczająco kompetentni, by formułować propozycje rozwiązań lub nie wierzą, że ich sugestie przyniosą realny efekt. Taka sytuacja podkreśla potrzebę intensyfikacji działań informacyjnych i edukacyjnych na temat przemocy domowej oraz aktywnego włączania społeczności w planowanie i ocenę działań profilaktycznych.

Podsumowanie:

Przeprowadzone badania wskazują, że zjawisko przemocy domowej jest realnym i istotnym problemem społecznym w powiecie przemyskim. Większość respondentów deklaruje znajomość pojęcia przemocy domowej, jednak nadal spora ilość badanych nie potrafi jej zdefiniować, co sugeruje potrzebę pogłębionej edukacji społecznej.

Badania ponadto pokazują, że znaczna część mieszkańców dostrzega problem przemocy domowej w swoim otoczeniu lub była jego świadkiem. Jednocześnie wiele osób ma trudność z jednoznacznym rozpoznaniem tego zjawiska, co może świadczyć o niedostatecznej wiedzy na temat różnych form przemocy i ich objawów. Najlepiej rozpoznawane są przemoc fizyczna i psychiczna, natomiast przemoc ekonomiczna, seksualna oraz zaniedbanie są znacznie mniej znane. To wskazuje na potrzebę zwiększenia świadomości społecznej i edukacji w tym zakresie.

Jeśli chodzi o dostępność pomocy, jedynie niewielka część badanych uważa ją za wystarczającą. Większość nie wie, gdzie można szukać wsparcia, ani jakie formy pomocy są dostępne w powiecie. Najczęściej wskazywane potrzeby to schronienie, pomoc psychologiczna, prawna oraz finansowa. Zwracano także uwagę na konieczność oferowania wsparcia dla osób stosujących przemoc – przede wszystkim w postaci terapii indywidualnej.

Temat przemocy domowej nie jest, zdaniem mieszkańców, wystarczająco obecny w przestrzeni publicznej. Tylko niewielu badanych kojarzy kampanie edukacyjne dotyczące

tego problemu. Zdecydowana większość nie zna także działań profilaktycznych prowadzonych przez lokalne instytucje.

Mimo to, wielu mieszkańców wyraża gotowość do zaangażowania się w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, m.in. poprzez udział w spotkaniach i konsultacjach. To sygnał, że istnieje potencjał do budowania lokalnej świadomości i wspólnej odpowiedzialności za reagowanie na to zjawisko.

Wnioski i rekomendacje:

1. **Potrzeba intensyfikacji działań informacyjnych i edukacyjnych** – należy zwiększyć ilość kampanii społecznych oraz dostępność informacji o instytucjach pomocowych i możliwościach wsparcia.
2. **Rozwój lokalnych punktów pomocy** – mieszkańcy preferują osobisty kontakt ze specjalistą, dlatego konieczne jest wzmocnienie ośrodków wsparcia.
3. **Wspieranie profilaktyki i edukacji** – warsztaty, szkolenia oraz działania w szkołach powinny stanowić ważny element lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy.
4. **Lepsza współpraca i komunikacja między instytucjami** – konieczna jest większa przejrzystość działań oraz informowanie społeczności o współpracy służb i instytucji.
5. **Włączenie społeczności lokalnej** – gotowość mieszkańców do uczestnictwa w działaniach profilaktycznych należy wykorzystać do budowania bardziej zaangażowanego i świadomego społeczeństwa.

IV. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Rodzaje zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zgodnie z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zadania przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych powiatu należy:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
2. opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
3. opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
4. wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych i programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, oraz o ich ukończeniu.

Przeciwdziałanie przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy wobec dzieci:

1. działania z zakresu interwencji kryzysowej;
2. wsparcie i profesjonalna pomoc – rozwój oferty pomocowej dla o przemocy;
3. oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc;

4. organizowanie i prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób doznających przemocy (m.in. grupy wsparcia);
5. tworzenie zespołów interwencyjnych w szkołach na terenie powiatu przemyskiego;
6. dostarczanie społeczeństwu wiedzy o zjawisku przemocy oraz sposobach radzenia sobie z tym problemem;
7. propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy;
8. motywowanie społeczności lokalnych, mass mediów, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz osób doświadczających przemocy ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

2. Kierunki działania w obszarze przemocy domowej.

Kierunki podejmowanych działań skierowane do społeczności, kadry jednostek działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, zarówno na rzecz osób doznających przemocy domowej jak i sprawców przemocy domowej będą miały charakter:

1. profilaktyczny;
2. edukacyjny;
3. pomocowy;
4. wspierający.

Powyższe kierunki działań mają przyczynić się do skutecznego reagowania, ograniczania zjawiska przemocy jak również wytwarzania w społeczności lokalnej poczucia odpowiedzialności za przestrzeganie prawa, zasad i norm społecznych. Uświadomienia występujących zagrożeń wynikających z przemocy i sposobach przeciwdziałania im oraz powstrzymać powielanie funkcjonujących stereotypów dotyczących zjawiska przemocy. Spójność podejmowanych działań prowadzić będzie do osiągnięcia jak najwyższego poziomu celu głównego.

3. Zasoby instytucjonalne powiatu

W powiecie jest szereg instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy. W pierwszej kolejności możemy wyróżnić:

1) Policję

Zgodnie z głównym celem wynikającym z ustawy o Policji – jednostka ta powołana jest do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Głównymi kierunkami pracy policji powinno być ograniczenie zagrożenia stania się osobą pokrzywdzoną w wyniku przestępstwa lub wykroczenia. Do zadań Policji należy inicjowanie

oraz organizowanie działań, których celem jest zapobieganie zjawiskom kryminogennym, popełnianiu przestępstw i wykroczeń. Struktura Policji w powiecie przedstawia się następująco:

- a) Komenda Miejska Policji w Przemyśle;
- b) Komisariat Policji w Żurawicy;
- c) Posterunek Policji w Orłach Komisariatu Policji w Żurawicy;
- d) Komisariat Policji w Medyce;
- e) Komisariat Policji w Dubiecku;
- f) Posterunek Policji w Birczy;
- g) Posterunek Policji we Fredropolu.

2) Ośrodki zdrowia.

Do zadań podstawowej opieki zdrowotnej osobom dotkniętym przemocą możemy wyróżnić: udzielanie podstawowej pomocy medycznej, przeprowadzenie spokojnej rozmowy z osobą doświadczającą przemocy, bądź świadkiem przemocy domowej, umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania, pokierowanie jej, gdzie może uzyskać pomoc, wydanie zaświadczenia lekarskiego o doznanych obrażeniach i poinformowanie osoby pokrzywdzonej o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji, uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty” i poinformowanie organów ścigania w przypadku podejrzenia przestępstwa.

Na terenie powiatu znajdują się następujące ośrodki zdrowia, które udzielają pomocy ofiarom przemocy:

- a) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „HIPOKRATES” w Medyce
- b) Przychodnia Lekarska w Medyce
- c) NZOZ Pielęgniarska Opieka Długoterminowa w Orłach
- d) Przychodnia Lekarska „ZDROWIE” w Orłach
- e) Przychodnia Lekarska w Orłach
- f) Przychodnia POZ w Kaszycach
- g) Przychodnia POZ w Trójczycach
- h) Przychodnia Lekarsko-Stomatologiczna w Stubnie
- i) Przychodnia specjalistyczna w Stubnie
- j) Centrum Medyczne „INTIMA” w Żurawicy
- k) Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Bolestraszyce
- l) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Gonzamed” w Żurawicy
- m) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „INMED” S.C. w Maćkowicach
- n) Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy

- o) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Asklepios” w Birczy
- p) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej DOROMED Przychodnia Lekarsko-Stomatologiczna w Dubiecku
- q) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Res Medica” w Dubiecku
- r) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dan-Med” w Krasieczynie
- s) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarsko-Stomatologiczna DOROMED w Krzywczu
- t) Przychodnie Lekarsko-Stomatologiczna DOROMED w Babicach
- u) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Fredropolu

Mieszkańcy powiatu przemyskiego otrzymają również pomoc w placówkach zdrowia znajdujących się na terenie Miasta Przemyśl min.:

- a) Wojewódzki Szpital im. św. Ojca Pio w Przemyśle
- b) Podkarpackie Centrum Zdrowia Psychicznego w Przemyśle
- c) Centrum Zdrowia Psychicznego w Przemyśle

3) OPS z terenu powiatu przemyskiego.

Na poziomie gmin działania związane ze wsparciem osób doznających przemocy wykonują ośrodki pomocy społecznej, które zgodnie z art. 7 pkt.7 ustawy o pomocy społecznej zobowiązane są do udzielania pomocy osobom i ich rodzinom w szczególności z powodu przemocy domowej. W powiecie działa 10 ośrodków pomocy społecznej:

1. MGOPS w Birczy
2. MGOPS w Dubiecku
3. GOPS w Fredropolu
4. GOPS w Krasieczynie
5. GOPS w Krzywczu
6. GOPS w Medyce
7. GOPS w Orłach
8. GOPS w Przemyśle
9. GOPS w Stubnie
10. GOPS w Żurawicy

4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyśle.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyśle, jako jednostka organizacyjna powiatu, realizuje zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej a także rozporządzeń

wykonawczych - mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym i dysfunkcjonalności rodzin.

5) Powiatowy Zespół ds. Interwencji Kryzysowej

Powiatowy Zespół ds. Interwencji Kryzysowej działa w ramach struktur PCPR w Przemyśle i swoim zasięgiem obejmuje obszar powiatu przemyskiego. Działalność Punktu skupia się na wypracowaniu skutecznych zasad współpracy pomiędzy różnymi instytucjami zajmującymi się zapobieganiem przemocy domowej. Głównym celem Zespołu jest eliminacja zjawiska przemocy domowej, oraz interwencja w sytuacjach kryzysowych.

W ramach Powiatowego Zespołu ds. Interwencji Kryzysowej udzielane są bezpłatne porady dyżurujących specjalistów z zakresu prawa, psychologii oraz spraw socjalnych.

6) Sąd Rejonowy w Przemyśle

Powiat przemyski obsługuje Sąd Rejonowy w Przemyśle. Sąd obejmuje swoim zasięgiem 10 gmin powiatu przemyskiego. Rozpatruje w pierwszej instancji większość spraw sądowych: cywilnych, karnych, rodzinnych i opiekuńczych, gospodarczych oraz prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. W strukturze Sądu Rejonowego w Przemyśle funkcjonują kuratorzy sądowi, którzy realizują określone przez prawo zadania o charakterze: wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

Głównym zadaniem kuratorów dla dorosłych jest pełnienie dozoru, kontrola zachowania skazanego w sprawach nieobjętych dozorem (na etapie postępowania wykonawczego), a kuratorów rodzinnych pełnienie nadzorów (na etapie postępowania rozpoznawczego i wykonawczego) i sporządzanie wywiadów środowiskowych – wstępnych diagnoz środowiskowych (na etapie postępowania rozpoznawczego lub wyjaśniającego) dot. sytuacji opiekuńczej małoletniego lub nieletniego.

Kuratorzy sądowi wykonujący orzeczenia karne, są ważnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony osób pokrzywdzonych. Sprawując dozory nad skazanymi, mają bezpośredni wpływ na ich sytuację prawną (składanie wniosków w sprawie zmiany orzeczenia). Kuratorzy wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego oraz mogą wchodzić w skład grup diagnostyczno - pomocowych. Uwzględniając, że grupy diagnostyczno - pomocowe są tworzone w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej, w indywidualnych przypadkach przewiduje się udział fakultatywny kuratora, uzależniony od realizacji przez niego w tej rodzinie dozoru lub nadzoru.

7) Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie, mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publicznoskargowym i obejmuje ściganie z urzędu i ściganie na wniosek osoby pokrzywdzonej. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek: wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo, wyjaśnienia okoliczności czynu, zebrania i zabezpieczenia dowodów, ujęcia osoby stosującej przemoc.

W uzasadnionym przypadku prokurator może zastosować środek zapobiegawczy wobec osoby stosującej przemoc w postaci dozoru policyjnego, opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym lub wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego o zastosowanie wobec niego tymczasowego aresztowania.

8) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach realizuje kompleksowe działania pomocowe skierowane do osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Jego zadania obejmują przede wszystkim:

- Zapewnienie całodobowego schronienia dla osób doświadczających przemocy z możliwością pobytu do trzech miesięcy, w warunkach zapewniających bezpieczeństwo i podstawowe potrzeby bytowe, takie jak wyżywienie, odzież, środki higieny i miejsce do nauki dla dzieci.
- Pomoc psychologiczna, prawna, pedagogiczna i socjalna, świadczona w ramach poradnictwa specjalistycznego, mająca na celu wsparcie w odzyskaniu równowagi emocjonalnej, poznaniu swoich praw i podjęciu decyzji życiowych.
- W obszarze terapeutycznym ośrodek prowadzi również grupy wsparcia, terapię indywidualną oraz konsultacje wychowawcze dla rodziców.
- Działania edukacyjne i profilaktyczne, w tym warsztaty, kampanie społeczne i konferencje, które mają na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat przemocy domowej oraz promowanie postaw przeciwdziałających jej występowaniu.
- Organizacja pomocy medycznej, jeśli zachodzi taka potrzeba, dla osób przebywających w ośrodku.

Pomoc ośrodka świadczona jest w formie stacjonarnej, jak również ambulatoryjnej.

W latach 2022–2024 z całodobowej pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Korytnikach skorzystało łącznie 149 osób, w tym 83 dzieci, co stanowi ponad połowę

wszystkich podopiecznych. Najwięcej osób objęto pomocą w 2023 roku, natomiast w każdym roku dzieci stanowiły dominującą grupę beneficjentów.

Tabela nr 15. Liczba osób korzystających z całodobowej pomocy SOW w Korytnikach w latach 2022-2024.

2022	18 dorosłych	26 dzieci	44 osoby
2023	26 dorosłych	31 dzieci	57 osób
2024	22 dorosłych	26 dzieci	48 osób
RAZEM	66	83	149

Źródło: Opracowanie SOW w Korytnikach

Inne:

- Starostwo Powiatowe w Przemyślu;
- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- poradnie ds. uzależnień;
- placówki oświatowe (szkoły);
- organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Cel główny i cele szczegółowe Programu.

Cel główny Programu:

Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie częstości jej występowania na terenie powiatu przemyskiego.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu świadomości społecznej oraz wrażliwości mieszkańców lokalnej społeczności na zjawiska związane z przemocą domową.
2. Rozwój kompetencji i doskonalenie umiejętności kadry pomocy społecznej oraz przedstawicieli innych podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy.
3. Zapewnienie kompleksowej i zróżnicowanej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.
4. Zwiększenie efektywności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych wobec stosujących przemoc domową.

Tabela nr 16. Cel szczegółowy 1

Podniesienie poziomu świadomości społecznej oraz wrażliwości mieszkańców lokalnej społeczności na zjawiska związane z przemocą domową						
Zadania realizowane w ramach celu	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Instytucje współpracujące/ Realizatorzy zadania	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródła pomiaru wskaźnika
Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-educacyjnych na temat przemocy domowej. (szkoły, świetlice, ośrodki zdrowia, miejsca spotkań/pobytu seniorów/osób niepełnosprawnych itp.)	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczycy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Placówki oświatowe (szkoły itp.) Komenda Miejska Policji w Przemyślu Organizacje pozarządowe z terenu powiatu przemyskiego Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów informacyjno-educacyjnych na temat przemocy domowej	Sprawozdania Faktury za wykonanie materiałów inform. Protokoły odbioru materiałów informacyjno-educacyjnych

Regularne zamieszczanie informacji o zakresie świadczonej pomocy i wszelkich podejmowanych działaniach mających na celu zapobieganie przemocy na stronie internetowej ops/pcpr/sow/policji, gazetkach lokalnych	PCPR w Przemysłu	Starostwo Powiatowe w Przemysłu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemysłu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemysłu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Komenda Miejska Policji w Przemysłu Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Częstotliwość zamieszczonych informacji o zakresie świadczonej pomocy i podejmowanych działaniach mających na celu zapobieganie przemocy na stronach internetowych OPS/PCPR/Policji oraz w prasie Liczba zamieszczonych informacji o zakresie świadczonej pomocy i wszelkich działaniach mających na celu zapobieganie przemocy na stronie internetowej OPS/PCPR/Policji oraz w prasie lokalnej.	Wydruki ze stron internetowych OPS/PCPR/SOW/Policji
Opracowanie i realizacja kampanii edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w szkołach w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, konfliktem.	PCPR w Przemysłu	Starostwo Powiatowe w Przemysłu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemysłu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczy	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba opracowanych i zrealizowanych kampanii edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w szkole w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, konfliktem. Liczba uczniów objętych wsparciem w ramach kampanii edukacyjnych	Sprawozdania Ankieta ex-post Dokumentacja zdjęciowa

Źródło: Opracowanie własne

Rozwój kompetencji i doskonalenie umiejętności kadry pomocy społecznej oraz przedstawicieli innych podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy						
Zadania realizowane w ramach celu	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Instytucje współpracujące/ Realizatorzy zadania	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródła pomiaru wskaźnika
Organizowanie warsztatów i szkoleń, superwizji dla osób zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy domowej (pracownicy socjalni, pedagodzy, policja, kuratorzy sądowi, itp.)	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasiczynie GOPS w Krzywczyc	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba zorganizowanych warsztatów i szkoleń dla każdego roku	Sprawozdania Listy obecności Ankieta ex-post Dokumentacja zdjęciowa Faktury/rachunki

		GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemysłu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy				
		Komenda Miejska Policji w Przemysłu Organizacje pozarządowe z terenu powiatu przemyskiego Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Przemysłu Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych				

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 18. Cel szczegółowy 3

Zapewnienie kompleksowej i zróżnicowanej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej						
Zadania realizowane w ramach celu	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Instytucje współpracujące/ Realizatorzy zadania	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródła pomiaru wskaźnika
Objęcie wsparciem osób i rodzin doznających przemocy domowej (socjalnym, psychologicznym, prawnym)	PCPR w Przemysłu	Starostwo Powiatowe w Przemysłu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemysłu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba osób doznających przemocy domowej objętych wsparciem Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta- A, C i D” Liczba spraw prowadzonych przez grupy diagnostyczno-	Sprawozdania Listy obecności Ankieta ex-post Formularze „Niebieska Karta – A, C i D”

		GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczu GOPS w Medyce GOPS w Orlach GOPS w Przemysłu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Komenda Miejska Policji w Przemysłu Organizacje pozarządowe z terenu powiatu przemyskiego Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Przemysłu Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych			pomocowe w ramach „Niebieskiej Karty” Liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieska Karta” Liczba powstałych grup diagnostyczno- pomocowych Liczba osób doznających przemocy domowej objętych wsparciem SOW w Korytnikach	
Zapewnienie osobom i rodzinom doznającym przemocy skutecznego wsparcia w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego, zawodowego i medycznego.	PCPR w Przemysłu	Starostwo Powiatowe w Przemysłu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemysłu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczu	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba osób objętych skuteczną pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego, zawodowego i medycznego Liczba rodzin doznających przemocy objętych pomocą psychologiczną, prawną, socjalną, zawodową, medyczną, pedagogiczną	Sprawozdania Listy obecności Ankieta ex-post Dokumentacja zdjęciowa

		GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Komenda Miejska Policji w Przemyślu Organizacje pozarządowe z terenu powiatu przemyskiego Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Przemyślu Centrum Zdrowia Psychicznego w Przemyślu Wojewódzki Szpital w Przemyślu Podkarpackie Centrum Zdrowia Psychicznego w Przemyślu Placówki oświatowe (szkoły itp.) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych				
Zapewnienie schronienia wszystkim osobom dotkniętym przemocą domową wymagającym zapewnienia schronienia w Specjalistycznym	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia	Sprawozdania Skierowania

Ośrodki Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach,		OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczycy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Przemyślu Komenda Miejska Policji w Przemyślu Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach	Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne			
Przeprowadzenie skutecznych działań informacyjnych na temat wsparcia dla osób doznających przemocy domowej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i seniorów w szkołach, klubach seniora, dziennych domach seniora, domach dziecka, itp.	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczycy GOPS w Medyce GOPS w Orłach	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązy- wania programu)	Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych nt. wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej	Sprawozdania Strony internetowe

		GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Komenda Miejska Policji w Przemyślu Organizacje pozarządowe z terenu powiatu przemyskiego Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Przemyślu Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sadzie Rejonowym w Przemyślu				
Współpraca z instytucjami i służbami zaangażowanymi w proces pomagania osobom doznającym przemocy domowej poprzez konferencje, spotkania, realizację wspólnych projektów	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązy- wania programu)	Liczba zrealizowanych projektów przez instytucje i służby zaangażowane w proces pomagania ofiaram przemocy Liczba osób uczestniczących w projektach	Sprawozdania Listy obecności Ankieta ex- post

		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemysłu Komenda Miejska Policji w Przemysłu Organizacje pozarządowe z terenu powiatu przemyskiego Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sadzie Rejonowym w Przemysłu				
Rozszerzenie współpracy instytucji i jednostek samorządowych działających w obszarze przemocy z organizacjami pozarządowymi w celu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez konferencje, spotkania, realizację wspólnych projektów	PCPR w Przemysłu	Starostwo Powiatowe w Przemysłu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemysłu OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasiczynie GOPS w Krzywczy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemysłu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemysłu	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba projektów realizowanych wspólnie przez instytucje i jednostki samorządowe działające w obszarze przemocy domowej z organizacjami pozarządowymi Liczba osób uczestniczących w projektach	Sprawozdania Listy obecności Ankieta ex-post

		Komenda Miejska Policji w Przemyślu Organizacje pozarządowe z terenu powiatu przemyskiego Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sadzie Rejonowym w Przemyślu				
--	--	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 19. Cel szczegółowy 4

Zwiększenie efektywności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych wobec sprawców przemocy domowej						
Zadania realizowane w ramach celu	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Instytucje współpracujące/ Realizatorzy zadania	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródła pomiaru wskaźnika
Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową	PCPR w Przemyślu	OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasiczynie GOPS w Krzywczy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Komenda Miejska Policji w Przemyślu	Środki Wojewody Podkarpackiego	2026-2030 (od stycznia do grudnia każdego roku)	Liczba zrealizowanych edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc Liczba osób skierowanych do udziału w programie Liczba osób uczestniczących w programie, która zgłosiła się do niego samodzielnie Liczba osób stosujących przemoc domową, która	Sprawozdania Skierowania przez ZI Kontrakty Listy obecności Ankieta ex-ante i ex-post Zaświadczenia o uczestnictwie i o jego ukończeniu

		Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Przemyśle			ukończyła program	
Realizacja programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową	PCPR w Przemyśle	OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczyc GOPS w Medyce GOPS w Orlach GOPS w Przemyśle GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Komenda Miejska Policji w Przemyśle Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Przemyśle	Środki Wojewody Podkarpackiego	2026-2030 (od stycznia do grudnia każdego roku)	Liczba zrealizowanych edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc Liczba osób skierowanych do udziału w programie Liczba osób uczestniczących w programie, która zgłosiła się do niego samodzielnie Liczba osób stosujących przemoc domową, która ukończyła program	Sprawozdania Skierowania przez ZI Kontrakty Listy obecności Ankieta ex-ante i ex-post Zaświadczenia o uczestnictwie i o jego ukończeniu

Źródło: Opracowanie własne

2. Zadania Programu.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030, ma na celu ograniczenie skali przemocy domowej oraz jej skutków na terenie powiatu przemyskiego. Kluczowe znaczenie mają kompleksowe działania ukierunkowane zarówno na ochronę osób doznających przemocy, jak i na edukację osób stosujących przemoc domową oraz korektę ich agresywnych postaw i zachowań.

3. Realizatorzy Programu.

Za realizację i koordynację działań ujętych w Programie odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu (w tym Powiatowy Zespół ds. Interwencji Kryzysowej działający przy PCPR w Przemyślu).

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 będzie realizowany w ramach pięcioletniego planu działań.

Zadania ujęte w Programie będą realizowane we współpracy z innymi organami administracji publicznej, działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, a także z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wskazanymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2024 r., poz. 1491 z późn. zm).

Zewnętrznymi partnerami i realizatorami poszczególnych zadań Programu są m.in.:

1. Starostwo Powiatowe w Przemyślu,
2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemyślu,
3. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Przemyskiego,
4. Policja,
5. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu,
6. Prokuratura,
7. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach,
8. Placówki oświatowe (szkoły),
9. Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny,
10. Zakłady opieki zdrowotnej,
11. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. Zakładane rezultaty Programu.

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

1. pogłębienie wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska przemocy oraz sposobów radzenia sobie z tym problemem;
2. zmiana społecznych postaw wobec przemocy domowej;
3. zwiększenie poziomu świadomości dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy domowej;
4. zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej;
5. poprawa skuteczności oraz dostępności pomocy dla ofiar przemocy domowej;

6. edukacja osób stosujących przemoc domową;
7. zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w działania przeciwdziałające przemocy domowej;
8. wzrost liczby projektów realizowanych wspólnie przez instytucje samorządowe oraz organizacje pozarządowe działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

5. Adresaci Programu.

Cele i działania przewidziane w Programie mają na celu poprawę sytuacji rodzin doświadczających przemocy domowej oraz ochronę osób doznających tej przemocy. Program kierowany jest zarówno do osób doświadczających przemocy, jak i do osób ją stosujących, a także do profesjonalistów świadczących pomoc osobom uwięzonym w przemoc.

Program adresowany jest przede wszystkim do:

1. osób doznających przemocy domowej – w tym dzieci, dorosłych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób żyjących w związkach nieformalnych;
2. osób stosujących przemoc;
3. świadków przemocy;
4. pracowników instytucji i służb zawodowo zajmujących się pomocą osobom dotkniętym przemocą;
5. organizacji pozarządowych;
6. społeczności lokalnej.

6. Finansowanie Programu.

Realizacja zadań wynikających z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030 będzie finansowana ze środków pochodzących z różnych źródeł, takich jak:

1. budżet samorządu powiatowego;
2. budżet państwa;
3. zewnętrzne środki finansowe Unii Europejskiej;
4. inne środki zewnętrzne.

7. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość Programu.

Ocena jakości działań realizowanych w ramach Programu będzie prowadzona na podstawie monitoringu oraz sprawozdawczości.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu jako koordynator Programu, odpowiedzialne będzie za jego monitorowanie. Analiza realizacji Programu przeprowadzana będzie raz do roku.

Monitoring realizacji działań w ramach Programu będzie prowadzony w oparciu o dane jakościowe (ankiety) oraz ilościowe (sprawozdania) przekazywane przez OPS i Policję.

Realizacja Programu będzie monitorowana poprzez systematyczne zbieranie danych wskaźnikowych dotyczących m.in.:

1. liczby instytucji udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą domową;
2. liczby i form udzielonej pomocy;
3. działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.

Program podlegać będzie zarówno ewaluacji wewnętrznej, jak i zewnętrznej (ex-post). Ocena obejmować będzie przebieg realizacji Programu, stopień osiągnięcia zakładanych celów, skuteczność podjętych działań oraz ich zgodność z założeniami. W trakcie ewaluacji analizowane będą również skutki uboczne, nieprzewidziane efekty działań oraz możliwe kierunki dalszego rozwoju Programu.

W ramach ewaluacji stosowane będą różne metody, m.in.:

- ankiety ex-post,
- obserwacje,
- analiza dokumentów (sprawozdań, protokołów, zaświadczeń, list obecności itp.).

Dane statystyczne będą opracowywane przez jednostki samorządu terytorialnego (gminne i powiatowe), a następnie przesyłane – za pośrednictwem systemów informatycznych lub Poczty Polskiej – do PCPR w Przemyślu. Samorządy zobowiązane są do przekazania opracowanych danych nie później niż do 31 stycznia każdego roku. Na ich podstawie powstanie coroczne sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030.

Monitoring realizacji Programu będzie prowadzony w sposób ciągły przez cały okres jego obowiązywania.

Ewaluacja przeprowadzana będzie co roku do końca marca – po zakończeniu roku realizacji Programu. Po zakończeniu całego Programu przeprowadzona zostanie również jego końcowa ewaluacja w celu oceny ogólnej skuteczności i jakości wdrożonych działań.

Roczna ocena realizacji Programu będzie przedstawiana Radzie Powiatu w Przemyślu w formie sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w okresie od stycznia do kwietnia danego roku. Za przygotowanie i przekazanie sprawozdania odpowiada PCPR w Przemyślu.

ZAKOŃCZENIE

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030 stanowi rozwinięcie i kontynuację wcześniejszych działań realizowanych w ramach Programu na lata 2024–2028. Szczególną rolę odgrywa w nim koordynacja inicjatyw prowadzonych przez powiat na rzecz osób doświadczających przemocy, jak również wobec osób stosujących przemoc domową. Dotychczasowe doświadczenia pokazały, że takie działania są efektywne zarówno w zakresie udzielania wsparcia, jak i w profilaktyce. Dlatego wszelkie działania na rzecz rodzin powinny być projektowane i wdrażane przez interdyscyplinarne zespoły, złożone z przedstawicieli różnych sektorów i instytucji.

Głównym zadaniem Programu jest wdrożenie kompleksowych działań, które z jednej strony mają na celu budowanie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, a z drugiej – zapewnienie pomocy i ochrony osobom jej doświadczającym.

Program zakłada również rozwój programów korekcyjno-edukacyjnych i terapeutycznych dla osób stosujących przemoc, jak i upowszechnianie wiedzy o możliwościach uzyskania wsparcia.

Realizacja niniejszego Programu ma stanowić zintegrowany plan działania wobec zjawiska przemocy domowej, obejmujący współpracę wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie temu problemowi. Działania podejmowane w ramach Programu będą prowadzone wieloaspektowo i systematycznie, a ich celem jest wzmocnienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenie skali tego zjawiska oraz poprawa jakości życia osób i rodzin w powiecie przemyskim.

Spis tabel

Tabela nr 1. Działania podjęte przez Policję w latach 2022-2024 z powodu przemocy domowej	14
Tabela nr 2. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy	15
Tabela nr 3. Liczba wydanych nakazów i zakazów w związku z przemocą domową w latach 2022-2024.....	16
Tabela nr 4. Liczba formularzy wszczynających procedurę „Niebieska Karta oraz liczba osób dotkniętych przemocą domową. Dane z 10 gmin powiatu przemyskiego w latach 2022-2024	18
Tabela nr 5. Liczba osób dotkniętych przemocą domową	20
Tabela nr 6. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową...	20
Tabela nr 7. Najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy domowej...	21
Tabela nr 8. Dostępność poradnictwa specjalistycznego dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej na terenie gminy	22
Tabela nr 9. Formy działań edukacyjnych	24
Tabela nr 10. Procedur Niebieska Karta -A” wszczynająca procedurę – dane z 10 gmin powiatu przemyskiego	25
Tabela nr 11. Liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” w gminach w powiecie przemyskim	27
Tabela nr 12. Kierowanie przez zespół interdyscyplinarny, osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanych przez powiat przemyski	28
Tabela nr 13. Czy na terenie gmin w powiecie przemyskim prowadzone były kampanie informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie?	30
Tabela nr 14. Rodzaj udzielonego wsparcia osobom pracującym z osobami uwikłanymi w zjawisko przemocy domowej na terenie gmin w powiecie przemyskim	31
Tabela nr 15. Liczba osób korzystających z całodobowej pomocy SOW w Korytnikach w latach 2022-2024	57
Tabela nr 16. Cel szczegółowy 1	58
Tabela nr 17. Cel szczegółowy 2	60
Tabela nr 18. Cel szczegółowy 3	61
Tabela nr 19. Cel szczegółowy 4	67

Spis wykresów

Wykres nr 1. Czy wiesz czym jest przemoc domowa?	35
Wykres nr 2. Czy w Twoim otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedzi) występuje przemoc domowa?	36
Wykres nr 3. Czy kiedykolwiek był(e)aś świadkiem przemocy domowej?	36
Wykres nr 4. Jakie formy przemocy domowej są ci znane?	37
Wykres nr 5. Czy wiesz gdzie można uzyskać pomoc w przypadku przemocy domowej w naszym powiecie?.....	37
Wykres nr 6. Czy uważasz, że w naszym powiecie dostęp do pomocy dla ofiar przemocy domowej jest wystarczający?	38
Wykres nr 7. Jakie formy wsparcia uważasz za najbardziej potrzebne, w przypadku ofiar przemocy domowej?	39
Wykres nr 8. Jakie Twoim zdaniem wsparcie powinno być dostępne dla sprawców przemocy domowej?	39
Wykres nr 9. Czy w Twojej opinii kampanie edukacyjne dotyczące przemocy domowej są wystarczająco obecne w naszej społeczności?.....	40
Wykres nr 10. Jakie działania powinny być podjęte w celu zwiększenia świadomości mieszkańców powiatu przemyskiego na temat przemocy domowej i jej zapobiegania?.....	41
Wykres nr 11. Czy Twoim zdaniem w naszym powiecie brakuje jakichkolwiek form wsparcia dla ofiar przemocy domowej ?	41
Wykres nr 12. Czy kiedykolwiek Ty lub ktoś z Twojego otoczenia potrzebował wsparcia związanego z przemocą domową?	42
Wykres nr 13. W jaki sposób chciał(a)byś otrzymać wsparcie, gdybyś był/a ofiarą przemocy domowej?	43
Wykres nr 14. Czy wiesz jakie działania profilaktyczne są dostępne w powiecie przemyskim w zakresie zapobiegania przemocy domowej?	44
Wykres nr 15. Czy uważasz że w naszym powiecie potrzebne są dodatkowe działania w zakresie profilaktyki przemocy domowej?.....	44
Wykres nr 16. Jakie formy profilaktyki przemocy domowej uważasz za najbardziej potrzebne w powiecie przemyskim?	45
Wykres nr 17. Czy wiesz gdzie można zgłaszać przypadki przemocy domowej powiecie przemyskim?	45

Wykres nr 18. Czy w Twojej opinii instytucje i organizacje w powiecie przemyskim na przykład szkoły, ośrodki pomocy społecznej, policja, współpracują w zakresie profilaktyki przemocy domowej?	46
Wykres nr 19. Czy w Twojej ocenie, problem przemocy domowej jest wystarczająco poruszany w przestrzeni publicznej (np. w mediach, w szkołach, na spotkaniach społecznych)?	47
Wykres nr 20. Czy uważasz że w powiecie przemyskim dostęp do pomocy dla ofiar przemocy domowej (np. ośrodek wsparcia, pomoc psychologiczna, porady prawne) jest wystarczający?	47
Wykres nr 21. Czy w Twojej opinii osoby doświadczające przemocy w rodzinie w powiecie przemyskim mają wystarczające wsparcie w zakresie wychodzenia z tej sytuacji?	48
Wykres nr 22. Czy chciał(a)byś, aby w naszym powiecie odbyły się konsultacje lub spotkania dotyczące działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej?	48

Bibliografia

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673)
2. Rodzaje przemocy: www.niebieskalinia.pl
3. Cykle przemocy: www.niebieskalinia.pl
4. Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka: <https://dzieckokrzywdzone.fdds.pl>
5. Pikus J., Stereotyp męczyzny jako ofiary przemocy – percepcja studentów: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/>
6. Jaszczak-Kuźmińska D., Michalska D., Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu. Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, Warszawa 2010.
7. <https://niebieskalinia.info/baza-wiedzy/o-przemocy/jakie-sa-psychologiczne-konsekwencje-doznawania-przemocy/>.
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673)
9. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r. w sprawie programów korekcyjno edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r., poz. 1163).
10. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023r., poz. 1166).

Załącznik nr 2 do Uchwały
nr XXVIII/204/2025
Rady Powiatu Przemyskiego
z dnia 19 grudnia 2025r.

**Powiatowy Program Służący Działaniom Profilaktycznym
w Zakresie Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania
i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku
do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową
na lata 2026-2030**

Spis treści	1
Wprowadzenie:	2
I. ZAGADNIENIA PRAWNE PROGRAMU	6
II. PROFILAKTYKA PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	8
1. Charakterystyka przemocy domowej	8
2. Przemoc wobec dzieci i młodzieży	10
3. Profilaktyka jako element zapobiegania przemocy domowej	11
4. Główne zadania profilaktyki	12
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PRZEMYSKIM	16
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	49
1. Cel główny i cele szczegółowe Programu	49
2. Zadania Programu	56
3. Realizatorzy i współrealizatorzy Programu oraz instytucje wspierające	57
4. Zakładane rezultaty Programu	58
5. Beneficjenci Programu.	58
6. Formy Finansowania Programu	59
7. Monitoring i ewaluacja Programu	59
Podsumowanie:	61
Zestaw tabel:	62
Zestaw wykresów:	63
Źródła:	64

Wprowadzenie

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych. Badania pokazują, że przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych.

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub przemocy tej doznają. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Jednak uczeniu się i naśladowaniu podlega jedynie pewien rodzaj agresywnej relacji, a nie konkretne zachowanie, np. bicie w określony sposób lub określonym narzędziem.

Badania dowodzą, że większość osób stosujących przemoc domową jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków). Także wiele osób stosujących przemoc krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Osłabia on kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Warto jednak podkreślić, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Obecny stan badań wskazuje na to, że nie ma związku przyczynowo-skutkowego między przemocą a alkoholem, ale można mówić o współwystępowaniu tych zjawisk.

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy domowej jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. Osamotnienie rodziny

znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

To bezradność, która pojawia się w wyniku nabytych doświadczeń. Zwykle osoba doznająca przemocy poszukuje pomocy dla siebie. Często jednak okazuje się, że działania mające ją ochronić, nie skutkują i nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Nabiera przekonania, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. Ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.

Mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby członkowie rodziny funkcjonowali zgodnie z życzeniem osoby, która stosuje przemoc. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się osobie stosującej przemoc domową. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody.

Zaburzenia lękowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Ponadto objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

Każdy „wchodząc” w związek z drugą osobą ma pewne wyobrażenia na temat swojego przyszłego życia, swojego małżeństwa, swojej rodziny. Akt przemocy burzy te wyobrażenia i wizję świata, partnera, siebie. Specjaliści nazywają to mianem burzenia utrwalonych przekonań. Osoba doznająca przemocy domowej czuje rozpacz i ma poczucie krzywdy, często na tym etapie zaczyna szukać pomocy. Niestety zdarza się, że spotyka się z nieprawidłowymi reakcjami osób, z którymi dzieli się swoimi problemami i od których oczekuje pomocy i wsparcia. Takie zachowanie przedstawicieli instytucji i służb, które przejawia się bagatelizowaniem problemów czy obwinianiem osoby doznającej przemocy nazywamy wtórnym zranieniem.

Wiele osób odczuwa zdziwienie, kiedy dowiaduje się, że osoba doznająca przemocy domowej tkwi w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i w którym

nie respektuje się jej praw. Tymczasem osoba doznająca przemocy domowej żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zależy to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej ze związku zrezygnować.¹

Osoby doznające przemocy w dzieciństwie, w dorosłym życiu funkcjonują gorzej niż osoby, które nie doznawały przemocy. Mogą mieć trudności w wyrażaniu własnego zdania, z asertywnością. Zdarza się, że wchodzi w konflikt z prawem. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że będą przeżywać trudności we wchodzeniu w emocjonalne i osobiste relacje z innymi ludźmi. Często budują swój związek z partnerem na dużej zależności emocjonalnej. Mają potrzebę stałego kontrolowania partnera i środowiska. W życiu zawodowym mogą dążyć do zajmowania wysokich stanowisk, pełnienia funkcji, które umożliwią im podejmowanie decyzji, a jednocześnie pozwolą na kontrolowanie działań podwładnych i przekonanie, że „panuje się nad otoczeniem i nad sytuacjami”.²

W rodzinie, w której jest przemoc, dziecięce potrzeby: bliskości, bezpieczeństwa, zrozumienia, posiadania kogoś kto przytuli i pozwoli odczuć, że jest się kochanym, nie są zaspokajane. W sytuacji kiedy dziecko próbuje te potrzeby wyrazić – ponosi konsekwencje w postaci agresji i odrzucenia. Przeżywa więc gniew, lęk, żal, samotność, poczucie opuszczenia, krzywdy i niesprawiedliwości. Gniew i złość – chociaż naturalne – są postrzegane przez dorosłych jako emocje negatywne, za przeżywanie których dziecko jest ponownie karane. Dzieci szukają więc przyczyn wymierzanej im kary. Przeżywają szereg ambiwalentnych uczuć wobec rodzica, który je krzywdzi. Uruchamiają wewnętrzne mechanizmy obronne, które pozwalają im wierzyć, że przemoc wobec nich była i jest czymś właściwym, a czasem nawet niezbędnym. Większość nabiera przekonania, że zasłużyli na bicie bo zachowywali się niewłaściwie lub naruszyli obowiązujące w domu zasady. Często biorą na siebie odpowiedzialność za przemoc. Czują się bezwartościowe i złe – bo gdyby było inaczej czy osoba, którą kochają i której ufają krzywdziłaby je? (...). Dziecko cierpi także wtedy, gdy jest świadkiem przemocy. Szczególnie traumatycznym urazem psychicznym dla dziecka jest bycie świadkiem przemocy wobec matki. (...). Odczuwa lęk i obawę o to, co się stanie z krzywdzoną matką, rodzeństwem i z nim samym, ale nie mając tyle siły i odwagi, aby zareagować i zatrzymać brutalne zachowania ojca, czuje się bezradne i winne.

¹ Za Krajowym Centrum Przeciwdziałaniu Uzależnieniom <https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzinie/>

² Opracowano na podst. materiałów edukacyjnych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę: <https://fdds.pl/>

Ważnym i nieodzownym elementem każdego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy jest profilaktyka w zakresie wsparcia rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej w stosunku do dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą, aby zmniejszyć lub zapobiec występowaniu niepożądanych zachowań przemocowych zwłaszcza wobec dzieci. Rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowawczym, dlatego też należy przede wszystkim wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Rodzina powinna otrzymać pomoc od instytucji publicznych i organizacji pozarządowych działających w lokalnym środowisku. Działania na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane w zależności od natężenia i specyfiki występujących problemów. Innych form wsparcia i pomocy oczekują rodziny z problemami bezrobocia, bezdomności, ubóstwa, a innych zagrożone przemocą, uzależnieniami, czy też niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych. Podobnie, jak w przypadku innych problemów społecznych, niska efektywność działań pomocowych skierowanych do rodzin dysfunkcyjnych często wynika z rozproszenia działań różnych instytucji, w tym braku rozwiązań systemowych.³

Mając na uwadze skalę zjawiska przemocy wobec dzieci Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyśle opracowało zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 1673) **Powiatowy Program Służący Działaniom Profilaktycznym w Zakresie Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową na lata 2026-2030.**

Program ów został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne główne i pomocnicze oraz jest spójny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Przemyskim.

Celem głównym Programu jest **„Promowanie i wdrażanie prawidłowych i bezpiecznych oraz wspierających metod wychowawczych wśród rodziców, opiekunów i osób pracujących z dziećmi w celu przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i wzmacniania ich prawidłowego rozwoju emocjonalnego, społecznego i psychicznego.**

Program w swoich zamierzeniach zakłada realizację celów szczegółowych i zadań odnoszących się do przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i wzmacniania ich prawidłowego rozwoju emocjonalnego, społecznego i psychicznego na terenie powiatu przemyskiego.

³ K. Michalska „Gdy dziecko jest świadkiem lub ofiarą przemocy”, Wydawnictwo PAMPAMEDIA

Program składa się:

- 1) z przedstawienia zagadnień prawnych Programu;
- 2) zjawiska przemocy i profilaktyki przeciwdziałania przemocy;
- 3) diagnozy zjawiska przemocy w powiecie przemyskim;
- 4) opisu realizacji i założeń Programu.

I. ZAGADNIENIA PRAWNE PROGRAMU

Działania ujęte w Powiatowym Programie Służącemu Działaniom Profilaktycznym w Zakresie Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową na lata 2026-2030, będą realizowane w oparciu o obowiązujące akty prawne, a w szczególności:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 1673), która jest podstawą prawną niniejszego Programu. Ustawa nakłada na samorząd powiatowy w Art. 6 ust. 3 pkt. 2 *„opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową”*.
2. Konwencję o prawach dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989r. wyraża przekonanie, że: *„(...) rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie uznając, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia, uważając, że dziecko powinno być w pełni przygotowane do życia w społeczeństwie jako indywidualnie ukształtowana jednostka, wychowana w duchu ideałów zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych, a w szczególności w duchu pokoju, godności, tolerancji, wolności, równości i solidarności (...)*”.
3. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. , która w art. 72 ust 1 zapewnia *„Rzeczpospolita Polska gwarantuje ochronę praw dziecka nakładając na władze publiczne ochronę dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”*.

4. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2025r.poz.1214 z późn. zm.) art. 2 ust. 1 „*Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.*”
5. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), Art. 3. 1. „*Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.*
2. *Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.*”

Inne akty prawne:

6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2809, z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383);
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 46 z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny wykonawczy (t. j. Dz. U. z 2025r., poz. 911 z późn.zm.);
10. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r., - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2025r.poz.1043 z późn.zm.);
11. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917);
12. Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Konwencja Stambulska- ratyfikowana w 2025r., wymaga od państw - stron prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych odnosząc się także do dzieci);
13. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023r., poz. 1232 z późn.zm.);
14. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Przemyskim.

II. PROFILAKTYKA PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Charakterystyka przemocy domowej

Przemoc domowa – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – wobec których jest stosowana przemoc domowa;⁴.

Przez osobę doznającą przemocy domowej – należy rozumieć:

- 1) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- 2) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- 3) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- 4) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- 5) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- 6) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- 7) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- 8) małoletniego⁵.

Osobą doznającą przemocy domowej - jest także małoletni będący świadkiem przemocy domowej wobec w/w osób.

⁴ www.niebieskalinia.org

⁵ www.niebieskalinia.info

Osoba stosująca przemoc domową – jest osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec w/w osób doznających przemocy domowej.

Świadek przemocy domowej – jest to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Rozróżnia się następujące formy przemocy wobec dzieci:

Fizyczna – naruszenie prawa dziecka do nietykalności fizycznej.

Na przykład: klapsy, bicie, szarpanie, potrząsanie, ciągnięcie za włosy, uszy, wykręcanie rąk, oparzanie, przypalanie, kopanie, popychanie i uderzanie różnymi przedmiotami, sprawianie bólu fizycznego w dowolny sposób, krępowanie, zniewalanie fizyczne itp.

Psychiczna – traktowanie dziecka bez szacunku z naruszeniem jego godności osobistej i nieliczenie się z jego potrzebami psychicznymi.

Na przykład: negatywne oceny i krytykowanie dziecka, bezzasadne pretensje, szantaż, groźby, obwinianie, wzbudzanie poczucia winy, wypominanie niewdzięczności, naśmiewanie się, krytykowanie wyglądu, upodobań, zainteresowań, izolowanie, wyrażanie niechęci do niego, karanie milczeniem, straszenie wyrzuceniem z domu, oddaniem do domu dziecka, nadmierne wymagania, oczekiwania nieadekwatne do możliwości dziecka, karanie za niepowodzenia itp.

Seksualna – to każde działanie o charakterze seksualnym, do którego dochodzi bez zgody osoby, której dotyczy. Na przykład: inicjowanie kontaktów z intencją seksualną: dotykanie sfer intymnych dziecka, pokazywanie obrazków i filmów pornograficznych, rozmowy o wyglądzie dziecka pod kątem atrakcyjności seksualnej, uwiedzenie, wymuszanie tajemnicy dotyczącej działań jakie osoba stosująca przemoc seksualną podejmuje wobec dziecka, rozmowy o seksie, prezentacja akcesoriów seksualnych w celach zaspokojenia swoich potrzeb seksualnych, obnażanie się, dotykanie narządów rodnych, całowanie i pieszczoty mające podtekst seksualny, zapraszanie do zabaw seksualnych, współżycie seksualne, obwinianie dziecka za prowokacje seksualne, robienie zdjęć nagich i pornograficznych, podniecanie się seksualne w obecności dziecka tak, by to widziało, itp.

Zaniedbanie – niezaspokajanie potrzeb dziecka niezbędnych do jego życia i rozwoju.

Na przykład: niezaspokajanie potrzeb jedzenia, spania, bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, odpowiedniego miejsca do życia, opieki medycznej, leczenia chorób, rehabilitacji, dbania o higienę i czystość, brak dbałości o ubiór odpowiedni do warunków atmosferycznych, edukacji, brak dbałości o potrzeby niezbędne do rozwoju kontaktów interpersonalnych z rodzicami, członkami rodziny, rówieśnikami, wspierania zainteresowań, a także niełożenie środków finansowych na zaspokajanie potrzeb dziecka itp.

Cechy przemocy:

1. zawiera w sobie jakąś intencję, czyli jedna osoba chce wpłynąć na drugą, by ta spełniła jakieś jej oczekiwania lub zaspokoiła określoną potrzebę;
2. w wyniku którego jedna osoba narusza prawa i dobra drugiej, za wszelką cenę dążąc do osiągnięcia zamierzonego celu;
3. polegające na tym, że osoba wywierająca wpływ na drugą ma znaczącą przewagę nad nią, tak że możliwości obrony tej drugiej osoby są istotnie ograniczone, a najczęściej nie ma ona na to żadnych szans;
4. w wyniku którego osoba podlegająca intencjonalnemu wpływowi osoby zdecydowanie silniejszej, naruszającej jej prawa i dobra osobiste, doznaje krzywdy, dotkliwych konsekwencji psychicznych i fizycznych, w drastycznych sytuacjach z utratą zdrowia i życia łącznie.

Przemoc ukierunkowana jest głównie w stosunku do osób słabszych fizycznie, psychicznie o niskim poczuciu własnej wartości i uzależnionych od osoby stosującej przemoc. Osobami doznającymi przemocy najczęściej zostają dzieci i kobiety. Jednakże coraz częściej zdarza się, że i mężczyźni dotknięci są przemocą domową. Szczególnie narażone na ataki przemocy są również osoby niepełnosprawne i ludzie w podeszłym wieku. Bardzo często przemoc związana jest ze spożywaniem przez osobę stosującą przemoc alkoholu lub innych substancji odurzających.⁶

2. Przemoc wobec dzieci i młodzieży

Według D. Gila definicja przemocy wobec dzieci oznacza „każde działanie lub bezczynność jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, który deprawuje równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłóca ich optymalny rozwój”. **Jest to więc działanie lub zaniechanie:** które zawiera w sobie jakąś intencję, czyli jedna osoba chce wpłynąć na drugą, by ta spełniła jakieś jej oczekiwania lub zaspokoiła określoną potrzebę; w wyniku którego jedna osoba narusza prawa i dobra drugiej, za wszelką cenę dążąc do osiągnięcia zamierzonego celu; polegające na tym, że osoba wywierająca wpływ na drugą ma znaczącą przewagę nad nią, tak że możliwości obrony tej drugiej osoby są istotnie ograniczone, a najczęściej nie ma ona na to żadnych szans; w wyniku którego osoba podlegająca intencjonalnemu wpływowi osoby zdecydowanie silniejszej, naruszającej jej prawa i dobra osobiste, doznaje krzywdy, dotkliwych konsekwencji psychicznych i fizycznych, w drastycznych sytuacjach z utratą zdrowia i życia łącznie. Każdy z tych elementów oddzielnie lub w różnych konfiguracjach występuje w kontaktach między

⁶ www.niebieskalinia.org

ludźmi, ale abyśmy mówili o przemoc domowej, muszą być jednocześnie spełnione wszystkie cztery wyżej wymienione warunki. Jeśli odniesiemy sytuację dzieci do przytoczonej definicji, to zobaczymy, że w relacjach z dorosłymi mogą być one szczególnie narażone na doznawanie przemocy. Są bowiem zależne od dorosłych pod względem opieki i zaspokojenia potrzeb, a także prawnie, socjalnie, społecznie, psychicznie i fizycznie. Zależność ta jest naturalna, ponieważ dzieci nie dysponują możliwościami, by zadbać o siebie. Dzieci potrzebują więc dorosłych, by byli ich opiekunami i przewodnikami do czasu, gdy staną się samodzielne. Ten proces nazywa się wychowaniem. Wychowanie zawsze wiąże się z intencjonalnym wywieraniem wpływu przez dorosłego na dziecko i oczekiwaniem spełniania określonych wymagań. Dzieci przejmują od dorosłych wzorce, dzięki którym poznają reguły postępowania, zasady i normy, uczą się poruszać i radzić sobie w życiu. Dorosli, jako doświadczeni i silniejsi, przekazują dziecku wiedzę, otaczają je opieką i ochroną. W toku wychowania może dochodzić do naruszania praw dziecka, bo czasem dorośli muszą intencjonalnie użyć swojej przewagi, by chronić je przed skutkami nierozważnych zachowań, np. wynieść dziecko na rękach z niebezpiecznego miejsca lub sytuacji wbrew jego woli i przy zdecydowanym proteście. Dorosły może formułować wobec dziecka określone oczekiwania, stawiać wymagania, zakazywać lub nakazywać, co może wywoływać jego bunt i brak zgody dziecka. Istotne jest jednak, by działalność dorosłego nie krzywdziła dziecka. Krzywda jest wtedy, gdy dziecko doznaje niekorzystnych dla siebie konsekwencji fizycznych i psychicznych. Pisząc o konsekwencjach fizycznych, mamy na myśli szeroko pojęty stan zdrowia dziecka, nie tylko kary fizyczne, a konsekwencje psychiczne rozumiemy jako skutki naruszające jego godność osobistą i negatywnie wpływające na jego rozwój psychiczny.

3. Profilaktyka jako element zapobiegania przemocy domowej.

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcie subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia.⁷

Odbiorcy oddziaływań profilaktycznych

Do kluczowych odbiorców oddziaływań profilaktycznych zaliczyć zatem należy:

- a) dzieci i młodzież – młodych ludzi zarówno uczących się, pracujących, jak i bezrobotnych, oraz osób z grup ryzyka,

⁷ J. Szymańska, "Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki.: <https://pppstarogard.pl/wp-content/uploads/2018/06/programy-profilaktyczne.pdf>

- b) liderów społecznych, a mianowicie: nauczycieli, pracowników socjalnych, kuratorów, policjantów, liderów organizacji pozarządowych itp.,
- c) dorosłych – zwłaszcza rodziców, specjalne grupy dorosłych (np. ludzi starszych), a także osoby marginalizowane,
- d) środki społecznej informacji (massmedia),
- e) ogół społeczeństwa, do którego kierowane są warsztaty i treningi interpersonalne mające na celu wypracowanie podstawowych umiejętności aprobowanego społecznie funkcjonowania.

4. Główne zadania profilaktyki

Głównymi zadaniami profilaktyki społecznej są:

- a) oddziaływanie (opieka socjalna, wszelkiego rodzaju pomoc, wsparcie) na rodzinę zagrożoną patologią,
- b) pomoc w tworzeniu programów profilaktycznych dla różnych środowisk (np. szkoły),
- c) pomoc w realizacji (również finansowa) programów oraz ich ewaluacji,
- d) uświadomienie społeczeństwa o grożących patologiach i konieczności prowadzenia działań profilaktycznych, redukujących skalę zjawisk patologicznych.⁸

Uzasadnienie działań profilaktycznych:

Głównym założeniem programu są działania profilaktyczne mające na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Najbardziej widocznymi i oczywistymi skutkami przemocy są obrażenia cielesne. Nie powinno być trudności z ich rozpoznaniem. Należy jednak pamiętać, że znacznie bardziej niszczące od urazów fizycznych są skutki psychiczne doświadczanej przemocy. Dziecko żyjące w stanie ciągłego zagrożenia pozbawione jest niezbędnego do prawidłowego rozwoju poczucia bezpieczeństwa, miłości i zaufania.

Dziecko używane bywa jako „karta przetargowa” w rodzinnych konfliktach. Krzywdzone dzieci czują się opuszczone, winne, mniej wartościowe, bezsilne, nieakceptowane, odrzucone. Ukochane osoby, na które dziecko jest zdane i od których zależy całe jego życie, stają się dla niego źródłem lęku, niepewności. Następuje zaburzenie

⁸ W.W. Szczęsny: Zarys resocjalizacji..., s. 205–206; Z.B. Gaś: Profilaktyka w szkole. W: Profilaktyka w szkole. Poradnik dla nauczycieli. Red. B. Kamińska-Buśko, J. Szymańska. Warszawa, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej 2005, s. 17–18.

postrzegania i rozumienia świata – jednego dnia rodzic mówi, że kocha, drugiego bezlitośnie katuje, potem kupuje drogie prezenty, a za chwilę wrzeszczy i obraża.

Psychologiczna presja i ciągle napięcie może być przyczyną wielu chorób psychosomatycznych takich jak np. bóle głowy, bóle żołądka, problemy z jedzeniem, trudności z nauką, koszmary senne, nocne moczenia.

Dzieci krzywdzone, maltretowane, wykorzystywane seksualnie nie chcą opowiadać o swoich doświadczeniach. Uważnie obserwując dziecko w szkole, nauczyciel, pedagog czy wychowawca klasy może wykryć przypadki znęcania się nad nim. Lękliwość w stosunku do dorosłych, oczekiwanie kary nawet za błahostki, gwałtowne uchylenie się w odpowiedzi na gest, wybuchy płaczu, trudności w kontrolowaniu emocji, brak koncentracji, obojętność na cierpienie swoje i innych dzieci, niechęć do zabawy, unikanie kontaktu, apatia, ale także zachowania agresywne, buntownicze mogą oznaczać, że dziecko jest osobą doświadczającą przemocy domowej.

Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest profilaktyka. W ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie element ten został ujęty w noweli z dnia 10 czerwca 2010 r., która nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia 3 prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Celem niniejszego programu jest opracowanie zestawu działań profilaktycznych, które będą służyć zwiększeniu wiedzy mieszkańców powiatu, szczególnie dzieci i młodzieży, na temat zjawiska przemocy, a także metod przeciwdziałania temu zjawisku. Jednym ze sposobów dotarcia do mieszkańców będzie profesjonalizacja kadr pracujących z dziećmi w zakresie przeciwdziałania przemocy.⁹

Współcześnie profilaktyka rozumiana jest jako ogół działań zmierzających do zmniejszenia prawdopodobieństwa pojawienia się niepożądanych zachowań. Działania profilaktyczne można realizować na trzech poziomach: pierwszo-, drugo i trzeciorzędowym. Profilaktyka pierwszorzędowa skierowana jest do grup niskiego ryzyka. Działaniami obejmuje się szerokie, niezdiagnozowane populacje. Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grup zwiększonego ryzyka. Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykowanych. Profilaktyka trzeciorzędowa adresowana jest do grup wysokiego ryzyka. Ma ona na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się

⁹ Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673r.)

procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do prawidłowego życia w społeczeństwie.

Profilaktyka pierwszorzędowa - adresowana jest do grupy niskiego ryzyka, do ludzi zdrowych. Działania w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej obejmują promocję zdrowia, poprawę samopoczucia społecznego, eliminowanie patologii społecznej. Na profilaktykę pierwszorzędową składają się następujące działania:

- ❖ upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy (przejawów, przebiegu, kierunków udzielania wsparcia),
- ❖ upowszechnianie wiedzy na temat zjawisk pokrewnych i wywołujących zjawisko przemocy domowej,
- ❖ upowszechnianie wiedzy na temat zasad udzielania wsparcia w bezpośrednim środowisku osób doświadczającej przemocy,
- ❖ upowszechnianie wiedzy o formach wsparcia dostępnych w powiecie.

Profilaktyka (wtórna) drugorzędowa - adresowana jest do grup zwiększonego ryzyka. Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykowanych. Profilaktykę wtórną stosuje się w celu zminimalizowania i usunięcia doznanych urazów i krzywd w związku z przemocą. Na profilaktykę drugorzędową składają się:

- ❖ zapobieganie nawrotom kryzysów u osób, którym udzielano wsparcia,
- ❖ ujawnianie i eliminowanie możliwie jak najszybciej wszelkiego rodzaju zachowań przemocowych,
- ❖ umożliwienie wycofania się z nieprawidłowych zachowań.

Profilaktyka trzeciorzędowa - adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka, czyli do grupy, w której rozwinęły się już symptomy choroby. Działania prowadzone na tym etapie mają na celu zablokowanie procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Profilaktykę trzeciorzędową prowadzą specjaliści, mający za zadanie przerwanie dokonujących się aktów przemocy i udzielenie bezpośredniej pomocy ofierze. Na poziomie profilaktyki trzeciorzędowej zakłada się:

- ❖ opracowywanie i wdrażanie procedur wspierania klientów dotkniętych przemocą
umożliwienie wycofania się z nieprawidłowych zachowań
- ❖ opracowywanie i wdrażanie procedur wspierania klientów dotkniętych przemocą i ich rodzin,
- ❖ przeciwdziałanie pogłębianiu się zachowań przemocowych,

- ❖ zapobieganie następstwom społecznym wynikającym ze stosowania przemocy domowej¹⁰.

¹⁰ J. Szymańska, Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Ośrodek Rozwoju Edukacji 2012.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PRZEMYSKIM

Powiat Przemyski to jeden z największych powiatów Województwa Podkarpackiego zajmuje przygraniczne, północno-wschodnie tereny województwa podkarpackiego o powierzchni 1211 km². Powiat Przemyski położony jest we wschodniej części województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię 1 211 km². Liczba mieszkańców powiatu przemyskiego to 70 933 mieszkańców.

Strukturę administracyjną powiatu przemyskiego tworzą:

- gminy miejsko-wiejskie: Dubiecko z siedzibą w mieście Dubiecko, Bircza z siedzibą w mieście Bircza,
- gminy wiejskie: Fredropol, Krasiczyn, Krzywczka, Medyka, Orły, Przemysł /bez miasta Przemysła/, Stubno, Żurawica.

Od północy graniczy z powiatem jarosławskim i przeworskim, od zachodu z rzeszowskim i brzozowskim, zaś od południa z bieszczadzkim i sanockim. Wschodnią granicę

obszaru powiatu a równocześnie województwa podkarpackiego stanowi polsko-ukraińska granica państwa.

Na terenie powiatu przemyskiego niepokojącym zjawiskiem jest występująca przemoc domowa. Skalę tego problemu na terenie powiatu obrazują dane pozyskane z Komendy Miejskiej w Przemyśle, ośrodków pomocy społecznej, specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w Korytnikach oraz badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców powiatu w okresie od lutego do kwietnia 2025 roku.

Tabela nr 1. Działania podjęte przez Policję w latach 2022-2024 z powodu przemocy domowej.

Lp.	Zakres danych	Rok									Razem
		2022			2023			2024			
		kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	
1.	Liczba osób doświadczających przemocy, których postępowanie dotyczyło	185	22	28	173	35	63	183	32	114	835
		Ogółem			Ogółem			Ogółem			
		235			271			329			
2.	Liczba osób stosujących przemoc domową których postępowanie dotyczyło	29	193	0	24	191	0	28	192	0	657
		Ogółem			Ogółem			Ogółem			
		222			215			220			
3.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	220			209			216			645
4.	Liczba formularzy wszczynających procedurę	216			189			212			617

5.	Liczba formularzy dot. kolejnych przypadków przemocy	4		20		4		28
6.	Liczba formularzy „Niebieska Karta” według miejsca zamieszkania	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś	645
		114	106	103	106	124	92	

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Liczba osób doświadczających przemocy, wobec których prowadzone było postępowanie, wzrosła z roku na rok. Liczba sprawców przemocy utrzymuje się na podobnym poziomie. Z lekkimi wahaniami. Liczba wypełnionych formularzy jest stabilna, co może świadczyć o konsekwentnym stosowaniu procedury.

Najniższa liczba wszcząć procedury miała miejsce w 2023 roku, jednak w 2024 nastąpił wzrost. Zauważamy również, że w 2023 roku wystąpił znaczący wzrost liczby kolejnych przypadków przemocy, co może świadczyć o nasileniu powtarzalnych incydentów.

Zwróć należy uwagę, że liczba formularzy z terenów miejskich wzrosła w 2024 roku, natomiast na wsiach nico spadała. Możliwe, że lepsza dostępność służb i świadomość problemu w miastach przyczyniły się do większej liczby zgłoszeń.

Dane wskazują na wzrost liczby osób doznających przemocy domowej objętych postępowanie w ostatnich trzech latach, przy względnej stabilizacji liczby sprawców. Procedura „Niebieskich Kart” jest stosunkowo konsekwentnie wdrażana, chociaż zmienność wskaźników wskazuje na konieczność dalszej analizy skuteczności interwencji i prewencji, zwłaszcza w kontekście nawrotów przemocy w 2023 roku.

Tabela nr 2. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy.

l.p	Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy	Rok			Razem
		2022	2023	2024	
1.	Fizyczna	146	138	156	440
2.	Psychiczna	198	155	187	540

3.	Seksualna	17	4	3	24
4.	Ekonomiczna	0	7	25	32
5.	Zaniedbanie	0	0	0	0
6.	Inny rodzaj przemocy	34	27	24	85

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Według danych przedstawionych przez Komendę Miejską Policji w Przemyślu, zauważyć można, że najczęściej stosowaną przemocą jest przemoc psychiczna (540 przypadków). Choć odnotowano spadek w 2023 roku, to w 2024 liczba ponownie wzrosła, co może sugerować, że przemoc psychiczna jest zjawiskiem trudnym do eliminacji i wymaga systematycznej, długofalowej interwencji. Drugą najczęściej stosowaną przemocą jest przemoc fizyczna (440 przypadków). Podobnie jak w przypadku przemocy psychicznej, mimo chwilowego spadku w 2023r., rok później nastąpił wyraźny wzrost. Może to oznaczać nieskuteczność części działań prewencyjnych lub większą skłonność do zgłaszania przemocy. Według policyjnej statystyki, kolejnymi najczęściej stosowanymi rodzajami przemocy jest przemoc ekonomiczna (32 przypadki), przemoc seksualna (24 przypadki), oraz wskazano inne rodzaje przemocy w ilości 85 przypadków, jednak nie dookreślono jakie to są rodzaje.

Analizując bardziej szczegółowo powyższe dane należy zauważyć, wyraźny spadek liczby zgłoszeń przemocy seksualnej, co może świadczyć o rzeczywistym spadku tego rodzaju przemocy lub zmniejszenie liczby zgłoszeń z powodu wstydu, strachu lub niewiary w skuteczność systemu. Inną tendencję zauważamy w zgłoszeniach przemocy ekonomicznej. Na przestrzeni ostatnich trzech lat nastąpił znaczący wzrost liczby przypadków, co może wynikać z rosnącej świadomości społecznej i zgłaszalności tej formy przemocy, lub pogarszającej się sytuacji ekonomicznej rodzin. W statystykach policyjnych nie odnotowano natomiast przemocy w formie zaniedbania, co świadczyć może o braku realnych zgłoszeń tego rodzaju przemocy, lub niedostateczne rozpoznanie tego zjawiska przez służby i otoczenie. Ze podanej statystyki wnioskujemy również spadek innych rodzajów przemocy, co może sugerować lepsze kategoryzowanie zgłoszeń lub rzeczywisty spadek.

Podsumowując, w podanej statystyce dominują przemoc psychiczna i fizyczna. Przemoc ekonomiczna wzrasta.

Tabela nr 3. Liczba wydanych nakazów i zakazów w związku z przemocą domową w latach 2022-2024.

Nakazy i zakazy wydane w związku z przemocą domową	
Rok	Liczba
2022	9
2023	24
2024	119

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Powyższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych nakazów i zakazów związanych z przemocą domową w latach 2022 -2024. Na podstawie przedstawionych liczb można zauważyć pewne tendencje. W 2022r., wydano 9 nakazów i zakazów w związku z przemocą domową. Liczba ta jest stosunkowo niska, co może sugerować, że w tym okresie zjawisko to było mniej powszechne lub mniej zgłaszane. W 2023 roku liczba nakazów i zakazów wzrosła do 24. To ponad dwukrotny wzrost w porównaniu do roku poprzedniego, co może wskazywać na większą świadomość osób doznających przemocy domowej i bardziej aktywne podejście służb w tym zakresie lub po prostu wzrost samego problemu. W 2024 roku liczba nakazów i zakazów drastycznie wzrosła do 119. To znaczny skok w porównaniu do lat poprzednich, co może oznaczać większą świadomość lub potrzebę zastosowania powyższej procedury, a interwencje w tym zakresie stały się bardziej efektywne lub częściej zgłaszane.

Reasumując, istnieje wyraźny wzrost liczby nakazów i zakazów związanych z przemocą domową zwłaszcza w ostatnich dwóch latach (2023-2024). Wzrost może być związany z lepszą identyfikacją i zgłaszaniem przypadków przemocy domowej, a także ze zwiększoną świadomością skuteczności zastosowania powyższej procedury. Można również zauważyć, że liczba przypadków przemocy domowej rośnie, co może wskazywać na rosnącą potrzebę działań prewencyjnych i wsparcia dla ofiar przemocy w regionie.

Tabela nr 4. Liczba formularzy wszczynających procedurę „Niebieskich Kart” oraz liczba osób dotkniętych przemocą domową, Dane zebrane z 10 gmin z powiatu przemyskiego w latach 2022-2024.

L.p	Nazwa Gminy realizującej procedurę „Niebieskie Karty”	Liczba formularzy „Niebieska Karta–A” wszczynających procedurę			Razem	Liczba osób dotkniętych przemocą domową			Razem
		Rok				Rok			
		2022	2023	2024		2022	2023	2024	
1.	Gmina Miejsko-Wiejska Bircza	6	15	11	32	28	51	37	116
2.	Gmina Miejsko-Wiejska Dubiecko	9	11	5	25	10	13	12	35
3.	Gmina Wiejska Fredropol	11	10	6	27	16	24	14	54
4.	Gmina Wiejska Krasieczyn	18	8	14	40	48	20	20	88
5.	Gmina Wiejska Krzywca	7	10	9	26	7	12	14	33
6.	Gmina Wiejska Medyka	8	9	15	32	10	11	28	39
7.	Gmina Wiejska Orły	12	8	11	31	12	16	17	45
8.	Gmina Wiejska Przemyśl	30	26	26	82	41	51	77	169
9.	Gmina Wiejska Stubno	7	5	11	23	8	11	14	33
10.	Gmina Wiejska Żurawica	15	12	14	41	41	33	27	101

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analizując dane przedstawione na powyższej tabeli, zauważamy, że na przestrzeni ostatnich 3 lat, najwięcej procedur wszczęto w Gminie Przemyśl – 82 formularze, natomiast najmniej formularzy w Gminie Stubno – 23 formularze. Statystyka ta przełożyła się również na liczbę osób dotkniętych przemocą i tak oto w Gminie Przemyśl tych osób było najwięcej – 169, a w gminie Stubno najmniej – 33. Należy również zauważyć, że większość gmin nie wykazuje stabilnego trendu – liczby fluktuują z roku na rok. Na przykład w Gminie Miejsko-Wiejskiej w Birczy widzimy znaczny wzrost zgłoszeń między 2022 a 2023r., i lekki spadek w 2024r.

W Gminie Medyka obserwujemy wyraźny wzrost w 2024r., (z 9 do 15 formularzy i z 11 do 28 osób dotkniętych przemocą). W Gminie Krasieczyn zauważamy spadek liczby osób doznających przemocy mimo stosunkowo dużej liczby formularzy w 2024r. Natomiast Gmina Przemyśl, co roku wykazuje największą liczbę zgłoszeń i osób dotkniętych przemocą. Co może

wskazywać na poważny problem przemocy domowej w tej gminie, ale również wysoki poziom świadomości na temat tego zjawiska.

Podsumowując, Gmina Przemyśl wymaga największego wsparcia w działaniach prewencyjnych. Potrzebna jest również analiza skuteczności procedur, ponieważ w niektórych gminach liczba formularzy nie przekłada się proporcjonalnie na liczbę osób dotkniętych przemocą, jak również należałoby zintensyfikować działania edukacyjne i profilaktyczne w gminach z rosnącą tendencją.

Tabela nr 5. Liczba osób dotkniętych przemocą domową

Rok	Ogółem Liczba rodzin w których występuje zjawisko przemocy domowej	Ogółem osoby dotknięte przemocą domową	Kobiety			Mężczyźni			Dzieci Ogółem
			Ogółem	osoby starsze*	osoby niepełno-sprawne	Ogółem	osoby starsze*	osoby niepełno-sprawne	
2022	145	221	138	22	8	18	6	2	65
2023	149	242	131	21	8	28	4	3	83
2024	153	260	112	25	10	32	7	4	116

* Kobiety i mężczyźni powyżej 65 roku życia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Z danych zebranych z 10 gmin należących do powiatu przemyskiego (Tabela nr 5), możemy wywnioskować, że zjawisko przemocy domowej staje się coraz bardziej powszechne. W prawdzie nie jest to drastyczny wzrost (2022 rok – 145 rodzin, 2023 rok – 149 rodzin, 2024 rok – 153 rodziny), jednak liczba rodzin objętych przemocą domową stale rośnie. To sprawia, że rośnie również liczba osób doświadczających przemocy domowej (2022 rok – 221 osób, 2023 rok – 242 osoby, 2024 rok – 260 osób. W ciągu 2 lat liczba osób dotkniętych przemocą domową wzrosła o 39 osób. Największy wzrost dotyczy dzieci i tak w 2022 roku liczba dzieci – doznających przemocy wynosiła 65, natomiast w 2024 roku odnotowano, aż 116 dzieci, jako osoby doświadczające przemocy domowej. Należy zwrócić uwagę, że w poniższej tabeli nie uwzględniono statystyki dotyczącej liczby małoletnich będących świadkami przemocy, którzy od połowy 2023 r. są definiowani jako osoby doznające przemocy domowej, co może oznaczać, że statystyka w tym zakresie jest prawdopodobnie znacznie wyższa.

Z powyższych danych umieszczonych na Tabeli nr 5, zauważamy również, że spada liczba kobiet jako osób doświadczających przemocy domowej, a rośnie liczba mężczyzn – doznających przemocy domowej. W 2022 roku kobiet doświadczających przemocy domowej było 138, a w 2024 roku ta liczba wyniosła 112, natomiast mężczyźni w 2022 roku stanowili 18 osób, natomiast w roku 2024, ta liczba wynosiła już 32 osoby. Z powyższych danych wywnioskować również można, że przemoc domowa dotyka coraz szerszych grup.

Z danych przedstawionych na poniższej tabeli, zauważamy na przestrzeni ostatnich trzech lat wzrost liczby osób stosujących przemoc. Wciąż największą liczbę osób stosujących przemoc stanowią mężczyźni, natomiast tendencję zwykłą w tej kwestii zauważamy również u kobiet.

Tabela nr 6. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową.

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2022	140	14	126
2023	154	17	137
2024	160	22	138

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Podsumowując przemoc w badanym okresie nasila się. Szczególnie niepokojący jest gwałtowny wzrost liczby dzieci dotkniętych przemocą. Mimo, że kobiety nadal częściej są osobami doznającymi przemocy, rośnie też liczba mężczyzn, doświadczających przemocy. Systematycznie zwiększa się liczba osób stosujących przemoc, zwłaszcza kobiet, choć wciąż dominują mężczyźni.

Tabela nr. 7 Najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy domowej.

Liczba najczęściej zgłaszanej formy przemocy	Rok		
	2022	2023	2024
przemoc psychiczna/emocjonalna	111	114	112
przemoc fizyczna	78	75	78
przemoc ekonomiczna	8	16	12
przemoc seksualna	2	4	4
zaniedbywanie	5	10	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Dane zawarte w Tabeli nr 7 przedstawiające najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy domowej w latach 2022–2024 pozwalają zauważyć kilka istotnych tendencji. Przemoc psychiczna lub emocjonalna utrzymuje się na niezmiennie wysokim poziomie i stanowi najczęściej zgłaszaną formę przemocy w każdym z analizowanych lat. Liczba zgłoszeń waha się nieznacznie – od 111 w 2022 roku, przez 114 w 2023, do 112 w 2024, co może świadczyć o jej trwałej obecności w relacjach domowych i dużej świadomości społecznej w zakresie tego rodzaju przemocy.

Przemoc fizyczna również pozostaje na stabilnym poziomie, z niewielkimi różnicami liczbowymi – 78 zgłoszeń w 2022 roku, 75 w 2023 i ponownie 78 w 2024. Brak wyraźnych zmian może sugerować, że nie nastąpiła ani poprawa, ani pogorszenie sytuacji, co z kolei może wskazywać na potrzebę utrzymania i rozwijania działań profilaktycznych oraz interwencyjnych w tym obszarze. Warto zwrócić uwagę na przemoc ekonomiczną, która w 2023 roku osiągnęła najwyższy poziom – 16 zgłoszeń, podczas gdy w 2022 roku było ich tylko 8, a w 2024 roku – 12. Może to sugerować zwiększoną świadomość społeczną w tym zakresie, większą gotowość ofiar do zgłaszania takich przypadków lub wzrost skali problemu. Zgłoszenia dotyczące przemocy seksualnej pozostają bardzo nieliczne – 2 w 2022 roku, 4 w 2023 i tylko 1 w 2024. Tak niski poziom może wskazywać na poważne trudności w ujawnianiu tego rodzaju przemocy, co często wiąże się z traumą, wstydem i lękiem przed oceną społeczną.

Potrzebne są zatem działania zwiększające zaufanie do instytucji oraz zapewniające bezpieczne kanały zgłaszania takich przypadków. Przemoc w formie zaniedbania wykazuje tendencję zwyżkową w latach 2022-2023 i utrzymuje poziom 10 zgłoszeń w roku 2024. Na podstawie powyższych danych można wywnioskować, że w świadomości społeczeństwa ten rodzaj przemocy nie cieszy się dużą popularnością, co może wynikać z trudnościami w jej identyfikacji.

Podsumowując, analiza danych potwierdza, że przemoc psychiczna i fizyczna są najczęściej występującymi formami przemocy domowej. Jednocześnie zmienność liczby zgłoszeń dotyczących przemocy ekonomicznej oraz skrajnie niska liczba dotycząca przemocy seksualnej wskazują na obszary wymagające dalszej uwagi i interwencji, zarówno w zakresie edukacji, jak i dostępności pomocy.

Tabela nr 8. Dostępność poradnictwa specjalistycznego dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej na terenie gminy.

Rodzaj poradnictwa	Dostępność poradnictwa specjalistycznego na terenie gmin w powiecie przemyskim		
	2022	2023	2024
Poradnictwo prawne	3 gminy z 10	3 gminy z 10	4 gminy z 10
Poradnictwo psychologiczne	4 gminy z 10	3 gminy z 10	3 gminy z 10
Poradnictwo pedagogiczne	1 gmina z 10	brak	brak
Poradnictwo socjalne	10 gmin z 10	10 gmin z 10	10 gmin z 10
Doradztwo zawodowe	brak	brak	brak
Terapia	2 gminy z 10	2 gminy z 10	2 gminy z 10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza dostępności poradnictwa specjalistycznego dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej na terenie gmin powiatu przemyskiego w latach 2022–2024 wskazuje na istotne braki i nierównomierność w zakresie świadczonego wsparcia. Spośród sześciu analizowanych form pomocy jedynie poradnictwo socjalne było dostępne we wszystkich gminach przez cały badany okres. Jest to pozytywny sygnał, świadczący o utrzymującej się stabilności w tym obszarze. Niestety, pozostałe formy wsparcia charakteryzują się znaczną ograniczonością terytorialną, a w niektórych przypadkach również regresją.

Szczególnie niepokojący jest fakt, że dostępność poradnictwa psychologicznego, kluczowego dla osób doznających przemocy domowej, zmniejszyła się – z czterech gmin w 2022 roku do trzech w latach kolejnych. Pomoc psychologiczna jest nieodzowna w procesie wychodzenia z traumy oraz odbudowy poczucia bezpieczeństwa i sprawczości, dlatego spadek jej dostępności może mieć poważne konsekwencje dla osób dotkniętych przemocą.

W analizowanym okresie odnotowano jedynie nieznaczną poprawę w dostępie do poradnictwa prawnego – liczba gmin oferujących ten typ wsparcia wzrosła z trzech do czterech. Mimo tego nadal aż 60% gmin nie zapewnia mieszkańcom dostępu do podstawowej pomocy

prawnej, co może utrudniać skuteczne korzystanie z przysługujących im praw i środków ochrony prawnej.

Szczególnie istotnym i niepokojącym zjawiskiem jest całkowity zanik poradnictwa pedagogicznego po 2022 roku. Tego typu wsparcie jest niezbędne zwłaszcza w pracy z dziećmi z rodzin dotkniętych przemocą. Jego brak świadczy o zaniedbaniu jednego z kluczowych aspektów pomocy rodzinie – pracy wychowawczej i edukacyjnej.

Przez cały analizowany okres żadna z gmin nie oferowała doradztwa zawodowego. To poważna bariera w procesie usamodzielniania się osób doznających przemocy, zwłaszcza tych ekonomicznie zależnych od osób stosujących przemoc. Brak wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej ogranicza możliwości realnego wyjścia z przemocy i budowania niezależnego życia.

Niezmienna, niska dostępność terapii (dostępnej jedynie w dwóch gminach) również wskazuje na niedostateczne inwestowanie w długofalową pomoc dla osób i rodzin dotkniętych przemocą. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy wymaga nie tylko interwencji kryzysowej, ale także długoterminowego wsparcia terapeutycznego, którego aktualnie brakuje.

Podsumowując, dostępność specjalistycznego poradnictwa na terenie gmin powiatu przemyskiego pozostaje niewystarczająca. System wsparcia wymaga wzmocnienia i rozszerzenia, szczególnie w zakresie pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej i terapeutycznej. Konieczne jest także uzupełnienie oferty o doradztwo zawodowe, które może odegrać kluczową rolę w procesie usamodzielniania się osób doświadczających przemocy.

Obecna sytuacja wskazuje na potrzebę zintegrowanych działań samorządów, organizacji pozarządowych i instytucji pomocowych w celu zapewnienia równomiernego i kompleksowego wsparcia dla wszystkich mieszkańców powiatu.

Tabela nr 9. Formy działań edukacyjnych.

Formy działań edukacyjnych	Działania edukacyjne na terenie gmin w powiecie przemyskim		
	2022	2023	2024
Zajęcia edukacyjno-wychowawcze	1 gmina z 10	1 gmina z 10	1 gmina z 10
Zajęcia profilaktyczne	2 gminy z 10	2 gminy z 10	2 gminy z 10
Zajęcia warsztatowe	brak	brak	brak

Zajęcia socjoterapeutyczne	brak	brak	brak
Psychoedukacja	brak	brak	brak
Zajęcia edukacyjno-informacyjne	2 gminy z 10	2 gminy z 10	3 gminy z 10
Zajęcia integracyjne	brak	brak	brak
„Szkoła dla rodziców”	brak	brak	brak
Trening kompetencji społecznych	brak	brak	brak
Trening kompetencji wychowawczych	brak	brak	brak

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza danych dotyczących działań edukacyjnych prowadzonych w gminach powiatu przemyskiego w kontekście przeciwdziałania przemocy domowej wskazuje na bardzo ograniczoną i niewystarczającą ofertę wsparcia w tym zakresie. W całym trzyletnim okresie zauważalna jest stagnacja, a w wielu przypadkach – zupełny brak działań.

Zajęcia edukacyjno-wychowawcze prowadzone były jedynie w jednej gminie rocznie, co świadczy o braku systemowego podejścia do pracy z dziećmi i młodzieżą w zakresie kształtowania postaw wolnych od przemocy oraz rozwijania umiejętności społecznych. Podobnie jest z zajęciami profilaktycznymi, które występowały zaledwie w dwóch gminach rocznie i nie wykazały żadnego wzrostu w dostępności. Są to działania istotne zarówno w zapobieganiu przemocy, jak i w budowaniu świadomości społecznej, jednak ich obecna skala jest zdecydowanie niewystarczająca.

Częściowy postęp odnotowano jedynie w zakresie zajęć edukacyjno-informacyjnych – ich dostępność wzrosła z dwóch do trzech gmin w 2024 roku. Choć zmiana ta jest minimalna, stanowi jedyny pozytywny sygnał w analizowanym zestawieniu. Mimo to, nadal aż 70% gmin nie realizuje tego typu zajęć, co wskazuje na potrzebę zdecydowanego zwiększenia działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących problemu przemocy.

Bardzo niepokojący jest fakt całkowitego braku działań w obszarach o kluczowym znaczeniu wychowawczym i społecznym – takich jak zajęcia warsztatowe, socjoterapeutyczne, psychoedukacja, integracja społeczna czy programy wspierające rodziców „Szkoła dla rodziców”, treningi kompetencji wychowawczych i społecznych). Brak tych działań świadczy o zaniedbaniu profilaktyki w najbardziej praktycznym i potrzebnym wymiarze. Tego rodzaju formy pracy mają szczególne znaczenie w rozwoju umiejętności interpersonalnych, radzenia sobie z emocjami i stresem, a także w podnoszeniu kompetencji rodzicielskich i budowaniu zdrowych relacji w rodzinie.

Reasumując, działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie powiatu przemyskiego są dalece niewystarczające. Obserwujemy stagnację, brak różnorodności form oraz bardzo ograniczony zasięg geograficzny podejmowanych inicjatyw. Sytuacja ta wymaga pilnych działań ze strony władz samorządowych, organizacji społecznych oraz instytucji oświatowych. Konieczne jest rozwijanie systemowej, kompleksowej oferty edukacyjnej, która będzie realnym wsparciem zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla dorosłych – zwłaszcza rodziców i opiekunów. Bez silnej i szeroko dostępnej profilaktyki trudno mówić o skutecznej walce z przemocą domową.

Tabela nr 10. Procedur Niebieska Karta -A” wszczynająca procedurę – dane z 10 gmin powiatu przemyskiego

Nazwa podmiotu sporządzającego formularz NK-A	Liczba formularzy „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę		
	2022	2023	2024
Policja	97	86	96
Jednostka organizacyjna pomocy społecznej	23	11	11
Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	2	6	1
Oświata	1	1	4
Ochrona zdrowia	0	7	8
Żandarmeria wojskowa	0	0	0
Specjalistyczny ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej	0	3	2
Organizacja pozarządowa	0	0	0

Przedstawiciel innego podmiotu – jakiego?	0	0	0
Łącznie:	123	114	122

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Powyższa Tabela przedstawia dane dotyczące liczby formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie 10 gmin powiatu przasnyskiego w latach 2022–2024.

Analiza pozwala wyciągnąć kilka istotnych wniosków dotyczących aktywności poszczególnych instytucji. Najwięcej formularzy w każdym z analizowanych lat sporządzała Policja – 97 w 2022 roku, 86 w 2023 oraz 96 w 2024. To pokazuje, że właśnie ta służba najczęściej podejmuje działania interwencyjne w przypadku podejrzenia przemocy domowej. Mimo lekkiego spadku w 2023 roku, dane za 2024 wskazują na ponowny wzrost aktywności Policji, co może świadczyć o większej czujności funkcjonariuszy lub o wzroście zgłoszeń od społeczeństwa. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej zajmują drugie miejsce pod względem liczby wszczynanych procedur, jednak ich aktywność stopniowo maleje – z 23 formularzy w 2022 do 11 zarówno w 2023, jak i w 2024 roku. Może to wskazywać na zmniejszone zaangażowanie tych instytucji w inicjowanie procedur, wynikającą z tego, że najczęściej procedura wszczynana jest podczas interwencji policyjnych, w godzinach popołudniowych lub wieczornych, gdzie jednostki pomocy społecznej są już zamknięte.

Pozostałe podmioty – takie jak Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, ochrona zdrowia, żandarmeria wojskowa, specjalistyczne ośrodki wsparcia – sporadycznie wszczynały procedurę. Ich aktywność była znikoma lub zerowa, co sugeruje, że mimo uprawnień do tego, nie są one wystarczająco aktywne lub nie identyfikują potencjalnych przypadków przemocy domowej. Warto zauważyć, że w kategorii „Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy domowej” pojawiły się zgłoszenia dopiero w 2024 roku (2 formularze), co może świadczyć o rosnącej roli tych placówek w systemie przeciwdziałania przemocy lub o poprawie ich dostępności.

Łączna liczba formularzy waha się nieznacznie: 123 w 2022, 114 w 2023 i 122 w 2024 roku. Dane te pokazują względnie stały poziom wszczynania procedur „Niebieska Karta – A” w analizowanym okresie, co może oznaczać, że skala zjawiska przemocy domowej w powiecie przemyskim nie uległa istotnej zmianie, choć może również wskazywać na utrzymujące się bariery w jej zgłaszaniu.

Podsumowując, Policja pozostaje głównym inicjatorem procedur przeciwdziałania przemocy domowej, podczas gdy inne uprawnione instytucje wciąż wykazują bardzo niską aktywność w tym zakresie. Zjawisko przemocy domowej wydaje się być stabilne pod względem liczby zgłoszeń, jednak dane sugerują potrzebę dalszego zwiększania świadomości i aktywności służb pomocowych oraz wsparcia ich w identyfikacji przypadków przemocy.

Tabela nr 11. Liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” w gminach w powiecie przemyskim.

Rok	Liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” ogółem, z tego:	Na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej	Na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań
2022	94	64	25
2023	95	68	21
2024	93	82	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Na podstawie analizy danych dotyczących liczby zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” w gminach powiatu przemyskiego w latach 2022–2024, można sformułować kilka istotnych wniosków końcowych.

Liczba zakończonych procedur w analizowanym okresie pozostaje na zbliżonym poziomie – od 93 do 95 rocznie – co sugeruje, że skala działań podejmowanych przez zespoły interdyscyplinarne jest stosunkowo stała. Niewielkie wahania nie wskazują na zasadnicze zmiany w intensywności podejmowanych interwencji, lecz pozwalają zauważyć wyraźne różnice w przyczynach kończenia procedury.

Najbardziej znaczącym trendem jest systematyczny wzrost liczby spraw zakończonych na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, czyli z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia, że nie jest ona już stosowana. W 2022 roku zakończono w ten sposób 64 sprawy, w 2023 – 68, a w 2024 – już 82. To wyraźna poprawa, która może świadczyć o skuteczniejszym działaniu zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, lepszym prowadzeniu pracy z rodzinami oraz efektywniejszym motywowaniu sprawców do zaprzestania przemocy. Taki kierunek zmian należy uznać za pozytywny i wskazujący na poprawę skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.

Równocześnie zmniejsza się liczba spraw zakończonych na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 2, czyli z powodu braku zasadności dalszego prowadzenia działań – z 25 przypadków w 2022 roku do 20 w 2024. Może to oznaczać, że podmioty wszczynające procedurę coraz lepiej

diagnozują sytuacje rodzinne przed podjęciem formalnych działań, ograniczając przypadki niezasadnych interwencji. Zmniejszenie liczby takich zakończeń może również świadczyć o większej odpowiedzialności i kompetencji służb oraz lepszym przepływie informacji w ramach współpracy interdyscyplinarnej.

Podsumowując, dane za lata 2022–2024 wskazują na pozytywne zmiany jakościowe w prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” w powiecie przemyskim. Choć ogólna liczba zakończonych spraw pozostaje stabilna, wyraźnie rośnie udział tych zakończonych z powodu rzeczywistego ustania przemocy, co świadczy o skuteczniejszym oddziaływaniu podejmowanych działań. Zmniejszająca się liczba spraw kończonych z powodu braku zasadności podejmowania działań może zaś oznaczać lepsze przygotowanie służb do rozpoznawania i oceny sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.

Tabela nr 12. Kierowanie przez zespół interdyscyplinarny, osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanych przez powiat przemyski.

Rok	Liczba osób skierowanych do programu ogółem:	liczba kobiet	liczba mężczyzn
2022	24	1	24
2023	22	1	21
2024	37	1	36

Rok	Liczba osób, które ukończyły program ogółem:	liczba kobiet	liczba mężczyzn
2022	7	0	7
2023	6	0	6
2024	15	1	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza danych dotyczących kierowania oraz ukończenia programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w powiecie przemyskim w latach 2022–2024 pozwala na sformułowanie kilku istotnych wniosków.

Przede wszystkim zauważalny jest systematyczny wzrost liczby osób kierowanych przez zespoły interdyscyplinarne do udziału w programach. W 2022 roku skierowano 24 osoby,

w 2023 – 22, a w 2024 – aż 37. Tendencja wzrostowa, zwłaszcza widoczna w ostatnim roku, może świadczyć o większym zaangażowaniu służb w przeciwdziałanie przemocy domowej, a także o rosnącej skuteczności w identyfikowaniu osób stosujących przemoc domową, wymagających oddziaływań korekcyjnych i terapeutycznych. Może to być również efektem rosnącej świadomości społecznej oraz coraz większej aktywności zespołów interdyscyplinarnych.

W analizowanym okresie zdecydowaną większość osób kierowanych i uczestniczących w programach stanowili mężczyźni. Kobiety pojawiają się marginalnie – po jednej osobie rocznie – co znajduje odzwierciedlenie także w ogólnokrajowych statystykach, w których to mężczyźni najczęściej identyfikowani są jako osoby stosujące przemoc. W 2024 roku po raz pierwszy kobieta ukończyła program, co może sugerować powolny, ale zauważalny postęp w zakresie uwzględniania wszystkich sprawców przemocy, niezależnie od płci.

Istotnym elementem analizy jest także skuteczność programów, rozumiana jako odsetek osób, które ukończyły udział w stosunku do liczby skierowanych. Choć w 2024 roku liczba osób, które ukończyły program, wzrosła do 15 (w porównaniu z 7 osobami w 2022 i 6 w 2023), nadal mniej niż połowa uczestników kończy proces zmiany. Wskaźnik ukończenia oscylował wokół 27–29% w latach 2022–2023, by w 2024 wzrosnąć do 41%. Choć jest to wyraźna poprawa, nadal świadczy o trudnościach w utrzymaniu uczestników w programie oraz o potrzebie wzmacniania skuteczności oddziaływań. Może to wynikać zarówno z braku wystarczającej motywacji u sprawców, jak i z barier organizacyjnych lub niewystarczającego nadzoru nad realizacją programów.

Z perspektywy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej dane te wskazują na potrzebę kontynuacji i wzmacniania działań nakierowanych na zwiększenie udziału sprawców w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. Niezbędne wydaje się dalsze rozwijanie narzędzi motywujących do uczestnictwa i ukończenia programów oraz indywidualizacja pracy z osobami stosującymi przemoc. Jednocześnie należy dążyć do systemowego rozwiązania problemów, które wpływają na niski poziom ukończeń – zarówno przez działania instytucjonalne, jak i odpowiednią politykę lokalną.

Tabela nr 13. Czy na terenie gmin w powiecie przemyskim prowadzone były kampanie informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie?

Rok	Ilość gmin w powiecie przemyskim prowadzących działania	Jakie kampanie były realizowane w gminach z powiatu przemyskiego
2022	2 gminy z 10	Kuratorska kampania przeciwdziałania przemocy – Sąd Rejonowy w Przemyśle. W ramach kampanii Ministerstwa Zdrowia realizowano zadanie-Edukacja klientów systemu pomocy społecznej, osób doznających przemocy i stosujących przemoc wobec najbliższych w zakresie zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy – rozpowszechniono informatory, poradniki, ulotki. Zrealizowano kampanię STOP przemocy i agresji w szkołach przy współpracy z pedagogami szkolnymi i dzielnicowymi KP w Żurawicy.
2023	3 gminy z 10	Kampania „Dzieciństwo bez przemocy”. Rozmowy profilaktyczno-edukacyjne na temat przemocy i jej zapobiegania przeprowadzone w szkołach na terenie Gminy Bircza. W ramach kampanii Ministerstwa Sprawiedliwości rozpowszechniono informatory, poradniki, ulotki – zapobiegamy, reagujemy, pomagamy. Zrealizowano kampanię STOP przemocy i agresji w szkołach przy współpracy z pedagogami szkolnymi i dzielnicowymi KP w Żurawicy.
2024	4 gminy z 10	Kuratorska kampania przeciwdziałania przemocy – Sąd Rejonowy w Przemyśle. „Bezpieczny Senior”- Gmina Krzywczka. Rozmowy profilaktyczno-edukacyjne na temat przemocy i jej zapobiegania przeprowadzone w szkołach na terenie Gminy Bircza. Kampania w szkołach - „Dziecko bez przemocy” przy współpracy z pedagogami i dzielnicowymi Komisariatu Policji w Żurawicy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza realizowanych kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gmin powiatu przemyskiego w latach 2022–2024 ukazuje powolny, ale zauważalny wzrost zaangażowania samorządów lokalnych w prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych. W 2022 roku działania tego typu były podejmowane jedynie w dwóch gminach. W kolejnych latach liczba ta stopniowo rosła – w 2023 roku kampanie zrealizowano w trzech gminach, a w 2024 już w czterech. Mimo tego wzrostu nadal ponad połowa gmin nie prowadzi żadnych lokalnych kampanii w tym obszarze, co oznacza, że wielu mieszkańców powiatu nie ma regularnego dostępu do informacji i edukacji dotyczącej zjawiska przemocy oraz dostępnych form pomocy.

Wśród kampanii prowadzonych w analizowanym okresie można wyróżnić zarówno inicjatywy ogólnopolskie (np. działania Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Sprawiedliwości), jak i lokalne projekty realizowane we współpracy z sądem, szkołami, pedagogami czy dzielnicowymi policji. Cyklicznie pojawia się kampania „STOP przemocy

i agresji w szkołach”, co wskazuje na pewną ciągłość działań w tym zakresie. Od 2023 roku widać również wzmocnienie działań ukierunkowanych na dzieci i młodzież, czego przykładem są kampanie „Dzieciństwo bez przemocy” i „Dziecko bez przemocy”. Pojawienie się w 2024 roku kampanii „Bezpieczny Senior” jest natomiast ważnym krokiem w stronę zauważenia przemocy wobec osób starszych – dotąd rzadko uwzględnianej w działaniach profilaktycznych.

Działania edukacyjne i informacyjne podejmowane w ramach kampanii mają charakter głównie informacyjno-profilaktyczny – obejmują rozmowy, spotkania w szkołach oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych (ulotki, poradniki, informatory). To ważne elementy budowania świadomości społecznej, jednakże ich ograniczony zasięg i niewielka liczba realizujących je gmin pokazują, że działania te nie są jeszcze prowadzone w sposób systemowy i równomierny.

Podsumowując, kampanie społeczne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie przemyskim stanowią pozytywny element lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, jednak nadal mają charakter punktowy i ograniczony terytorialnie. Pomimo pewnego postępu z roku na rok, niezbędne jest dalsze rozwijanie tego typu działań, tak aby objęły wszystkie gminy i były realizowane regularnie, w sposób skoordynowany i dostosowany do potrzeb różnych grup społecznych – dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Tylko wówczas kampanie te będą mogły realnie wpłynąć na zmianę postaw społecznych, zwiększenie wiedzy mieszkańców oraz lepsze rozpoznawanie i reagowanie na przemoc w rodzinie.

Tabela nr 14. Rodzaj udzielonego wsparcia osobom pracującym z osobami uwięzianymi w zjawisko przemocy domowej na terenie gmin w powiecie przemyskim.

Rodzaj udzielonego wsparcia	Ilość gmin realizujących wsparcie w powiecie przemyskim			Liczba osób uczestniczących w danych formach wsparcia		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Szkolenia	3 gminy z 10	8 gmin z 10	10 gmin z 10	28	37	124
Udział w konferencjach	3 gminy z 10	4 gminy z 10	6 gmin z 10	6	7	17
Superwizja	brak	brak	6 gmin z 10	0	0	18
Grupy wsparcia	brak	brak	brak	0	0	0
Warsztaty	brak	brak	brak	0	0	0
Konsultacje	brak	brak	brak	0	0	0
Coaching	Brak	1 gmina z 10	1 gmina z 10	0	4	3

Doradztwo	brak	brak	brak	0	0	0
Dofinansowanie udziału w szkoleniach	1 gmina z 10	3 gminy z 10	4 gminy z 10	20	9	59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza form wsparcia udzielanego osobom pracującym z osobami uwięzianymi w zjawisko przemocy domowej na terenie gmin powiatu przemyskiego w latach 2022–2024 wskazuje na wyraźną poprawę w niektórych obszarach, przy jednoczesnym utrzymywaniu się znaczących braków w innych, równie istotnych formach wsparcia zawodowego.

Najbardziej rozwiniętą i systematycznie wzmacnianą formą wsparcia są szkolenia.

W 2022 roku zrealizowano je w 3 gminach, rok później już w 8, a w 2024 – we wszystkich 10 gminach powiatu. Wzrost ten idzie w parze ze zwiększającą się liczbą uczestników – z 28 w 2022 roku do aż 124 w 2024 roku. Tendencja ta świadczy o rosnącej świadomości potrzeby kształcenia i doskonalenia kompetencji osób zawodowo zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, a także o zwiększającym się zaangażowaniu samorządów w organizację takich działań.

Stopniowo rośnie również udział przedstawicieli gmin w konferencjach poświęconych tematyce przemocy. W 2022 roku udział wzięli przedstawiciele z 3 gmin, a w 2024 liczba ta wzrosła do 6. Liczba uczestników tych wydarzeń również wzrosła niemal trzykrotnie, co może świadczyć o większym zainteresowaniu wymianą wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk między specjalistami z różnych regionów.

W 2024 roku pojawiła się także nowa forma wsparcia – superwizja, obejmująca specjalistów z 6 gmin i łącznie 18 osób. Jest to pozytywny krok w kierunku zapewnienia profesjonalistom możliwości regularnej refleksji nad własną pracą, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu i poprawy jakości udzielanej pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że superwizja powinna być standardową formą wsparcia, a nie nowością – jej brak w poprzednich latach ukazuje wcześniejsze niedopatrzenia systemowe.

Inne formy wsparcia, takie jak grupy wsparcia, warsztaty, konsultacje czy doradztwo, nie były realizowane w żadnej gminie przez cały badany okres. To bardzo istotna luka – osoby pracujące z przemocą, często narażone na duże obciążenia psychiczne i emocjonalne, nie miały dostępu do ustrukturyzowanego wsparcia psychologicznego czy merytorycznego poza szkoleniami. Również coaching, choć obecny w 2023 i 2024 roku w jednej gminie rocznie, objął bardzo niewielką liczbę osób i miał charakter marginalny.

Na uwagę zasługuje rozwój formy wsparcia w postaci dofinansowania udziału w szkoleniach. W 2022 roku takie wsparcie zorganizowano w jednej gminie, natomiast w 2024 roku już w czterech. Wzrosła także liczba objętych nim uczestników – z 20 w 2022 do 59 w 2024 roku. Dofinansowanie to może stanowić istotny czynnik motywujący do podnoszenia kwalifikacji, zwłaszcza w gminach o ograniczonych budżetach.

Reasumując, na przestrzeni trzech lat widoczna jest pozytywna dynamika w zakresie organizowania szkoleń, udziału w konferencjach i wprowadzenia superwizji. Te zmiany stanowią istotne wsparcie dla osób zawodowo zajmujących się pomocą osobom doświadczającym przemocy domowej. Niemniej jednak brak wielu innych form pomocy – takich jak grupy wsparcia, warsztaty czy doradztwo – pokazuje, że system wspierania kadr pracujących w tym obszarze jest nadal niekompletny i wymaga dalszego rozwoju. Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy i profesjonalnie wspierać osoby jej doświadczające, konieczne jest zapewnienie wszechstronnego wsparcia również dla tych, którzy na co dzień niosą pomoc.

Badania ankietowe zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Powiatu Przemyskiego.

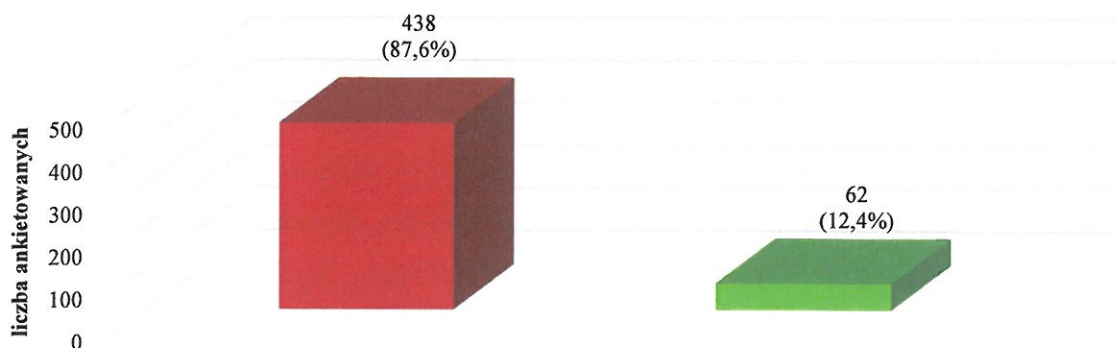
W celu pogłębienia wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu przemyskiego oraz rozpoznania realnych potrzeb mieszkańców w zakresie wsparcia osób i rodzin dotkniętych tym problemem, przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców wszystkich dziesięciu gmin powiatu. Badanie objęło łącznie 500 osób, w tym 320 kobiet i 180 mężczyzn. Respondenci reprezentowali trzy grupy wiekowe: 163 osoby w wieku 18–40 lat, 252 osoby w przedziale wiekowym 41–60 lat oraz 85 osób w wieku 61–80 lat. Pod względem poziomu wykształcenia, wśród uczestników znalazły się 147 osoby z wykształceniem wyższym lub policealnym, 242 osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym lub średnim oraz 111 osób posiadających wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne.

Celem badania było zebranie informacji dotyczących postrzegania problemu przemocy domowej w lokalnych społecznościach, identyfikacja potrzeb w zakresie wsparcia zarówno dla osób doświadczających przemocy, jak i dla osób stosujących przemoc domową oraz osób zagrożonych przemocą, a także rozpoznanie oczekiwań mieszkańców wobec działań profilaktycznych. Ankieta zawierała 13 pytań dotyczących zarówno świadomości społecznej, jak i szeroko rozumianej profilaktyki. Uzyskane odpowiedzi stanowią cenne źródło wiedzy, które posłuży do opracowania skutecznych i adekwatnych do lokalnych warunków programów przeciwdziałania przemocy. Wyniki badania umożliwią zaprojektowanie takich działań, które

w sposób realny i trwały poprawiają sytuację osób dotkniętych przemocą domową oraz przyczyniają się do ograniczenia jej występowania na terenie powiatu przemyskiego.

Poniżej przedstawione zostały wyniki zebrane w czasie badania.

Wykres nr 1. Czy wiesz czym jest przemoc domowa?

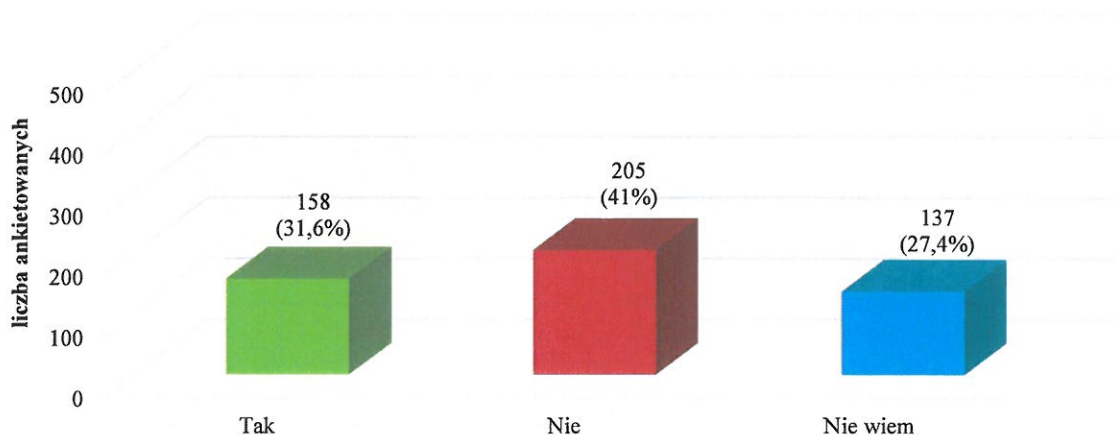

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z danych przedstawionych na Wykresie nr 1, zdecydowana większość ankietowanych (blisko 88%) deklaruje znajomość pojęcia przemocy domowej. Mimo to 12,4 % osób przyznaje, że nie wie, czym ona jest – co jest dość niepokojącym wynikiem, biorąc pod uwagę wagę problemu. Może to świadczyć o konieczności pogłębienia edukacji społecznej w tym zakresie.

Analizując Wykres nr 2 zauważamy, że blisko 1/3 ankietowanych (31,6%) zauważa przemoc domową w swoim otoczeniu, co może oznaczać, że zjawisko nie jest odoosobnione i często dotyczy bezpośredniego środowiska. 41% respondentów nie dostrzega przemocy domowej w swoim otoczeniu – może to świadczyć o jej nieobecności lub braku jej rozpoznania. Aż 137 osób (27,4%) nie jest w stanie jednoznacznie odpowiedzieć, co może wskazywać na: brak świadomości objawów przemocy, skuteczne ukrywanie przemocy przez osoby doznające i stosujące przemoc domową, lub trudności w rozróżnieniu przemocy od konfliktów domowych.

Wykres nr 2. Czy w Twoim otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedzi) występuje przemoc domowa?

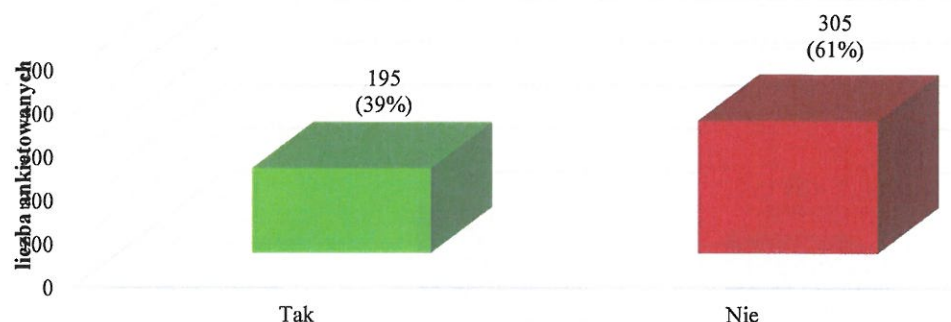
Źródło: Opracowanie własne

Wnioski:

- Świadomość definicyjna przemocy domowej jest wysoka, ale niepełna – 62 osoby na 500 nie potrafią jej zdefiniować, co może ograniczać ich zdolność do rozpoznania lub zgłaszania przemocy.
- Przemoc domowa jest obecna w bezpośrednim otoczeniu co trzeciego mieszkańca, co wymaga działań prewencyjnych i wsparcia lokalnych instytucji pomocowych.
- Znaczący odsetek osób (27,4%) nie potrafi ocenić, czy przemoc występuje w ich otoczeniu – to sygnał, że konieczne są programy edukacyjne ułatwiające rozpoznanie mniej oczywistych form przemocy.

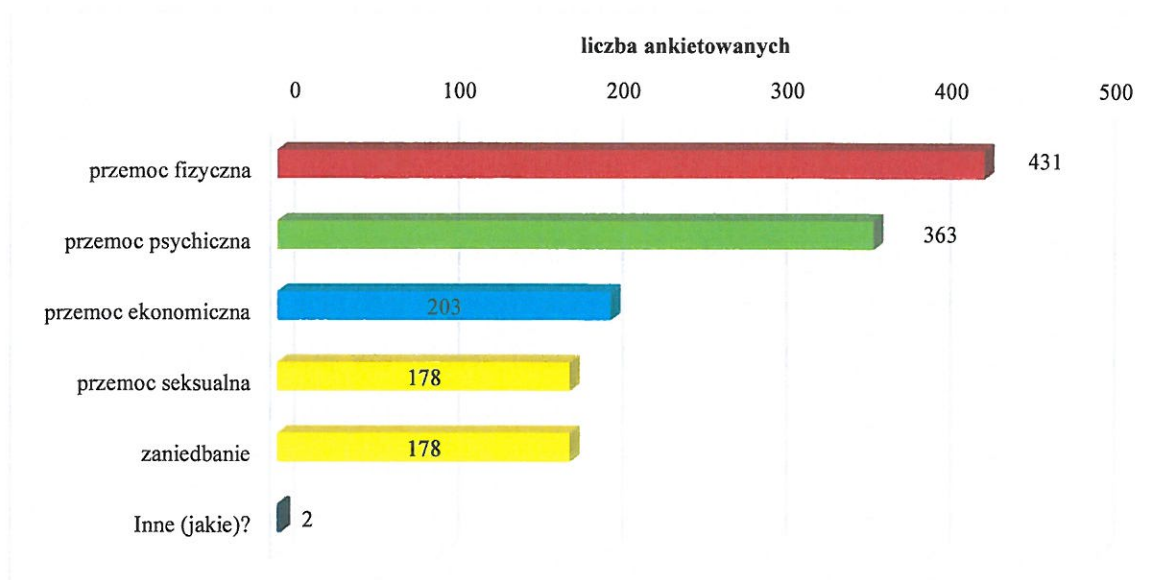
Dane przedstawione na poniższym wykresie (Wykres nr 3) wskazują, że blisko 40% respondentów było świadkami przemocy domowej, co wskazuje na znaczną skalę zjawiska i jego obecność w lokalnej społeczności. Ponad połowa ankietowanych (61%) nie zetknęła się bezpośrednio z przemocą domową jako świadkowie, co może świadczyć o skutecznym ukrywaniu takich sytuacji lub ich mniejszej liczbie w ich otoczeniu.

Wykres nr 3. Czy kiedykolwiek był(a)ś świadkiem przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres nr 4. Jakie formy przemocy domowej są ci znane?

Źródło: Opracowanie własne

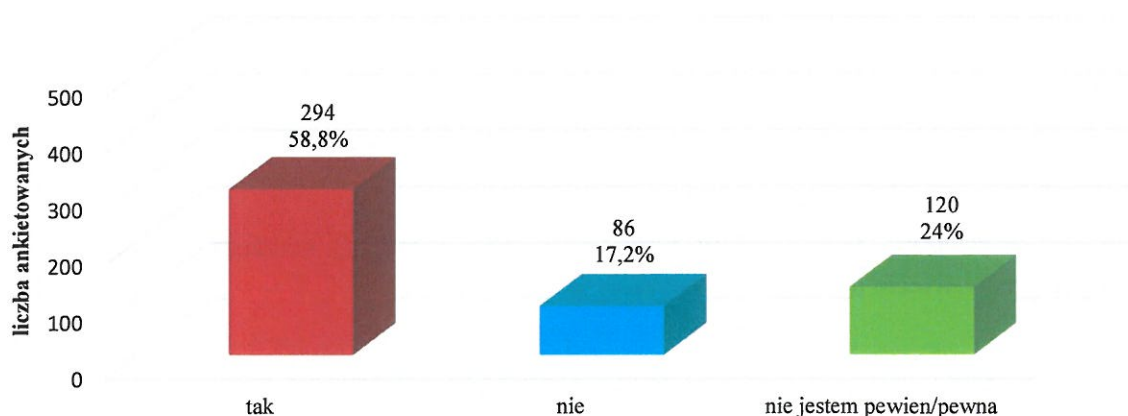
Jak wynika z danych zawartych na Wykresie nr 4, najbardziej rozpoznawalną formą przemocy jest przemoc fizyczna (431 wskazań) co może wynikać z jej widoczności i częstego ukazywania w mediach. Na drugim miejscu znajduje się przemoc psychiczna (363 wskazań), która choć mniej widoczna, jest powszechnie rozpoznawana. Przemoc ekonomiczna, seksualna oraz zaniedbanie są znane znacznie mniejszej liczbie osób, co może sugerować potrzebę większej edukacji społecznej na temat tych form przemocy. Inne formy przemocy zostały

wskazane marginalnie (2 razy wskazano cyberprzemoc), co może oznaczać niewielką wiedzę na temat mniej typowych form przemocy lub brak ich identyfikacji przez społeczeństwo.

Podsumowanie:

Wiedza mieszkańców na temat przemocy koncentruje się więc głównie wokół jej najbardziej fizycznych i psychicznych form. Istnieje potrzeba pogłębienia świadomości społecznej na temat ekonomicznych, seksualnych i zaniedbujących form przemocy. Wyniki wskazują na konieczność kontynuacji działań profilaktycznych i edukacyjnych w regionie.

Wykres nr 5. Czy wiesz gdzie można uzyskać pomoc w przypadku przemocy domowej w naszym powiecie?

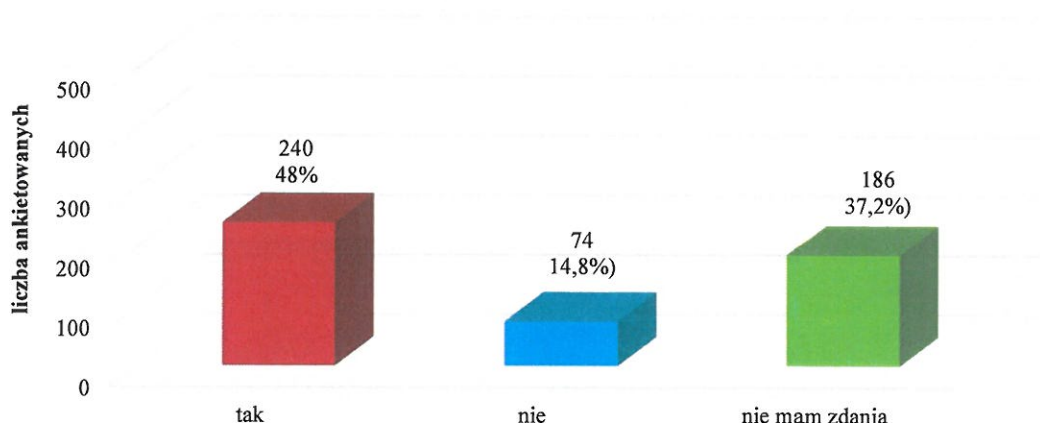
Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z informacji zawartych na Wykresie nr 5, większość ankietowanych (niemal 60%) wie, gdzie można uzyskać pomoc. Jednak aż 41,2 % respondentów (86+120 osób) nie wie lub nie jest pewna, gdzie szukać wsparcia – co stanowi duże wyzwanie informacyjne dla lokalnych instytucji.

Wnioski: Oznaczać to może, że kampanie informacyjne są niewystarczające lub źle ukierunkowane.

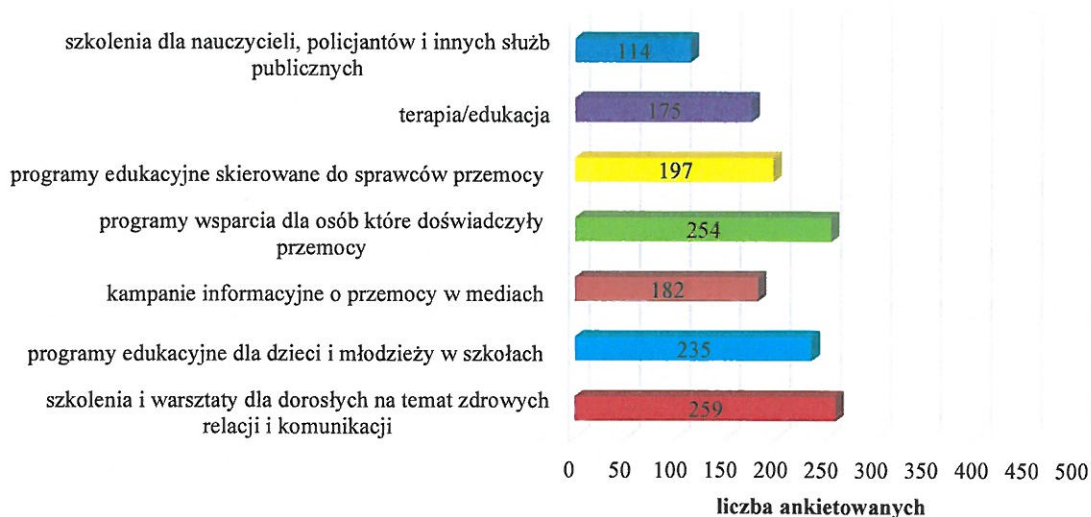
Jak wynika z danych przedstawionych na poniższym wykresie (Wykres nr 6), najwięcej, bo 48 % respondentów (240 osób), uważa takie działania za potrzebne, co może świadczyć o dużej świadomości problemu. Przeciwnego zdania jest jedynie 14,8% (74 osoby), co sugeruje, że tylko nieliczni uważają obecne rozwiązania za wystarczające. Warto zwrócić uwagę na wysoki odsetek osób niezdecydowanych – 37,2% (186 osób). Może to świadczyć o braku wiedzy lub świadomości w zakresie przemocy domowej.

Wykres nr 6. Czy uważasz że w naszym powiecie potrzebne są dodatkowe działania w zakresie profilaktyki przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres nr 7. Jakie formy profilaktyki przemocy domowej uważasz za najbardziej potrzebne w powiecie przemyskim?

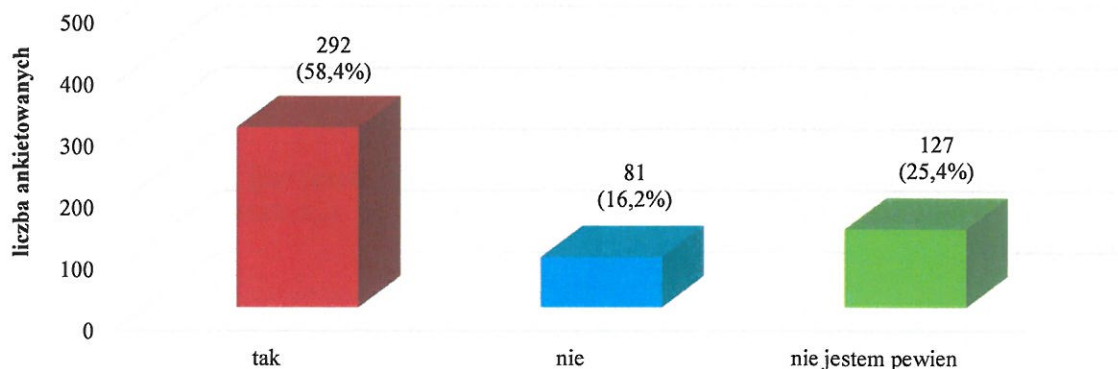

Źródło: Opracowanie własne

Poddając analizie powyższy wykres (Wykres nr 7), należy stwierdzić, że największe poparcie uzyskały działania skierowane do całego społeczeństwa – szkolenia i warsztaty (259 wskazań), co pokazuje potrzebę profilaktyki pierwotnej. Znaczące poparcie mają też konkretne formy wsparcia dla osób doznających przemocy (254 wskazania). Najmniej osób wskazało

szkolenia dla instytucji, co może sugerować brak wiedzy o ich znaczeniu lub przekonanie, że te działania są realizowane.

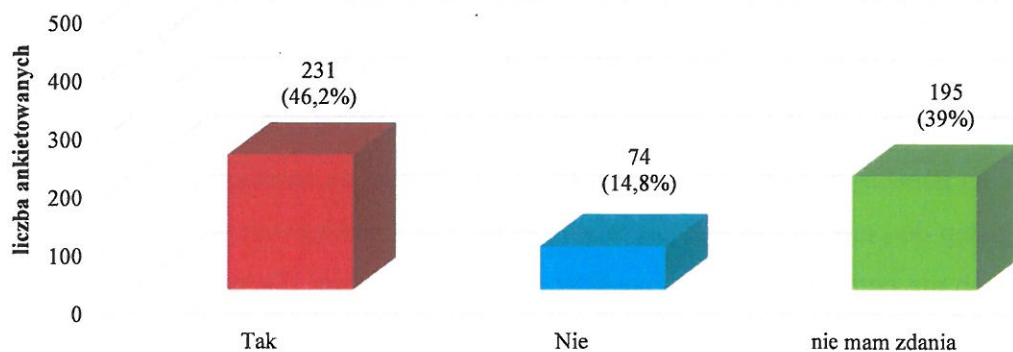
Wykres nr 8. Czy wiesz gdzie można zgłaszać przypadki przemocy domowej powiecie przemyskim?

Źródło: Opracowanie własne

Z analizy danych zawartych na powyższym wykresie (Wykres nr 8) wynika, że większość mieszkańców (58,4%) wie, gdzie zgłaszać przypadki przemocy, co jest pozytywne. Ponad 40% (suma odpowiedzi „nie” i „nie jestem pewien”) nie ma tej wiedzy, co wskazuje na potrzebę szerszej kampanii informacyjnej.

Wykres nr 9. Czy w Twojej opinii instytucje i organizacje w powiecie przemyskim na przykład szkoły, ośrodki pomocy społecznej, policja, współpracują w zakresie profilaktyki przemocy domowej?

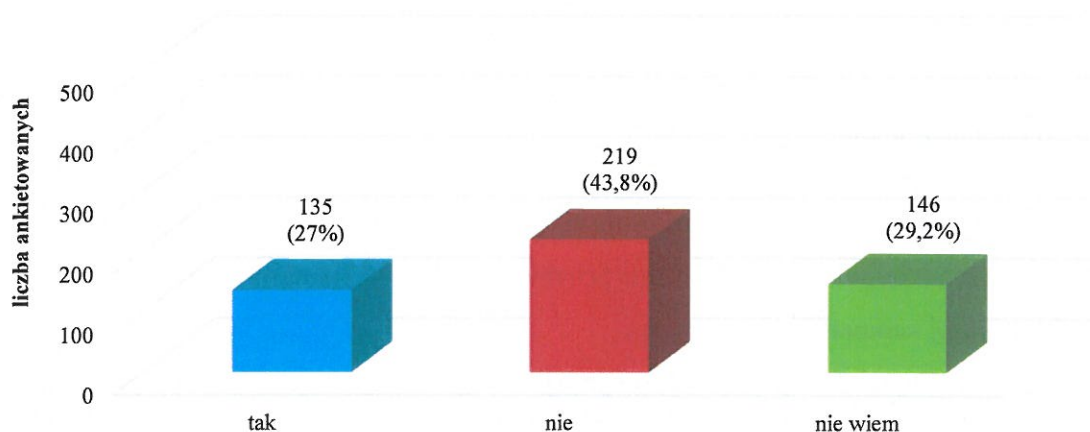

Źródło: Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na Wykresie nr 9 wynika, że tylko 46,2% uważa, że instytucje ze sobą współpracują. Duży odsetek odpowiedzi „nie mam zdania” (39%) sugeruje brak przejrzystości lub informacji o takich działaniach. Potrzebne mogą być lepsza komunikacja między instytucjami oraz z mieszkańcami.

Podsumowując, mieszkańcy powiatu przemyskiego dostrzegają potrzebę działań w zakresie profilaktyki przemocy domowej. Najbardziej oczekiwane są działania edukacyjne i wsparcie dla osób doświadczających przemocy. Występuje potrzeba zwiększenia wiedzy o możliwościach zgłaszania przemocy i lepszej informacji o współpracy instytucji. Dużą liczbą odpowiedzi „nie mam zdania” w wielu pytaniach pokazuje, że wciąż istnieje luka informacyjna, którą należy wypełnić kampaniami edukacyjnymi i informacyjnymi.

Wykres nr 10. Czy w Twojej ocenie, problem przemocy domowej jest wystarczająco poruszany w przestrzeni publicznej (np. w mediach, w szkołach, na spotkaniach społecznych)?

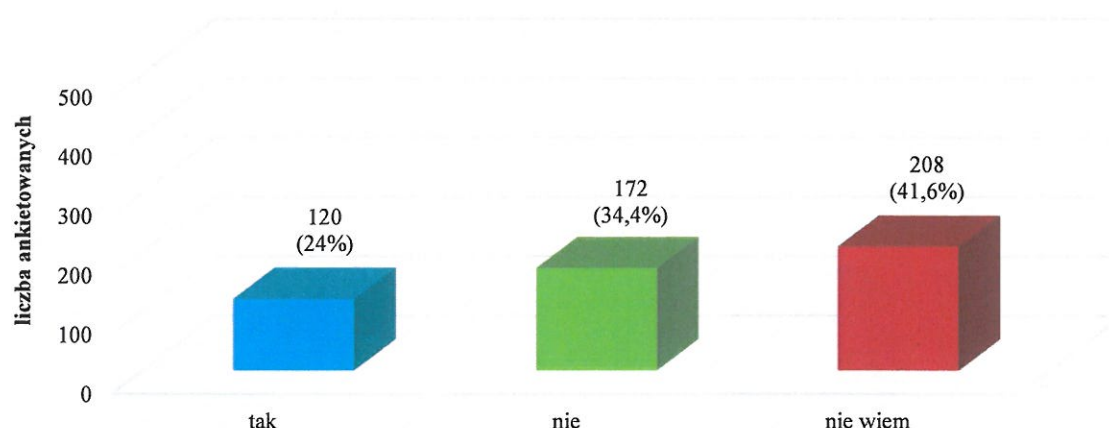

Źródło: Opracowanie własne

Z analizy danych zawartych na Wykresie nr 10 wynika, że aż 43,8% mieszkańców uważa, że temat przemocy domowej nie jest wystarczająco obecny w przestrzeni publicznej. Tylko 27 % uważa, że problem jest odpowiednio nagłaśniany. Wysoki odsetek odpowiedzi „nie wiem” świadczyć może o braku zauważalnych działań lub niewystarczającej jej widoczności.

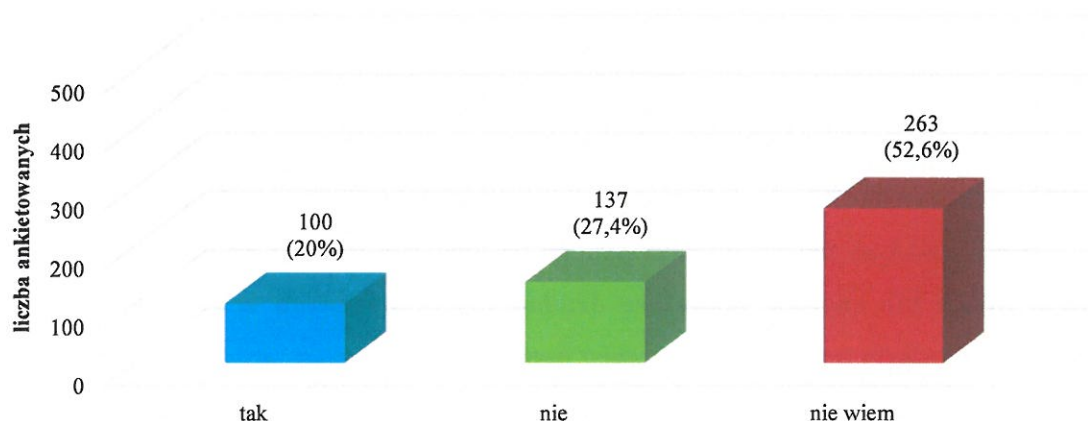
Dane na poniższym wykresie (Wykres nr 11) wskazują, że zaledwie ¼ respondentów uważa, że dostęp do pomocy jest wystarczający. Prawie 76% ankietowanych nie ma takiego przekonania lub nie potrafi ocenić dostępności i jakości tej pomocy. To pokazuje, że istnieje znaczna luka pomiędzy potrzebami a realnie dostępnym wsparciem.

Wykres nr 11. Czy uważasz że w powiecie przemyskim dostęp do pomocy dla ofiar przemocy domowej (np. ośrodek wsparcia, pomoc psychologiczna, porady prawne) jest wystarczający?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres nr 12. Czy w Twojej opinii osoby doświadczające przemocy w rodzinie w powiecie przemyskim mają wystarczające wsparcie w zakresie wychodzenia z tej sytuacji?

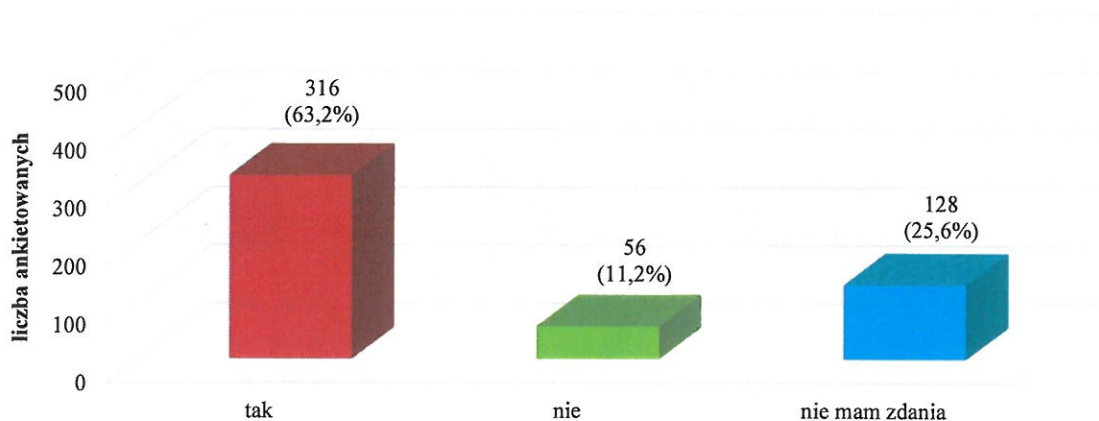

Źródło: Opracowanie własne

Analizując Wykres nr 12 zauważamy, że większość respondentów (52,6%) nie ma zdania na temat dostępności wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, co może świadczyć o braku wiedzy na temat istniejących form pomocy lub ich małej widoczności w społeczności. 27,4% mieszkańców uważa, że wsparcie jest niewystarczające, co wskazuje na istniejący problem w systemie pomocy osobom doświadczającym przemocy. Tylko 20% uważa, że

wsparcie jest wystarczające – to stosunkowo niski poziom zaufania do funkcjonujących mechanizmów pomocowych.

Wykres nr 13. Czy chciał(a)byś, aby w naszym powiecie odbyły się konsultacje lub spotkania dotyczące działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na powyższym wykresie (Wykres nr 13) wynika, że aż 63,2% respondentów wyraża chęć uczestnictwa w działaniach profilaktycznych, co wskazuje na dużą świadomość społeczną i potrzebę podejmowania tego typu inicjatyw. Tylko 11,2 % respondentów jest przeciwnych takim działaniom. Znaczący odsetek osób niezdecydowanych (25,6%) może wynikać z braku informacji o tym, jak takie spotkania wyglądałyby w praktyce.

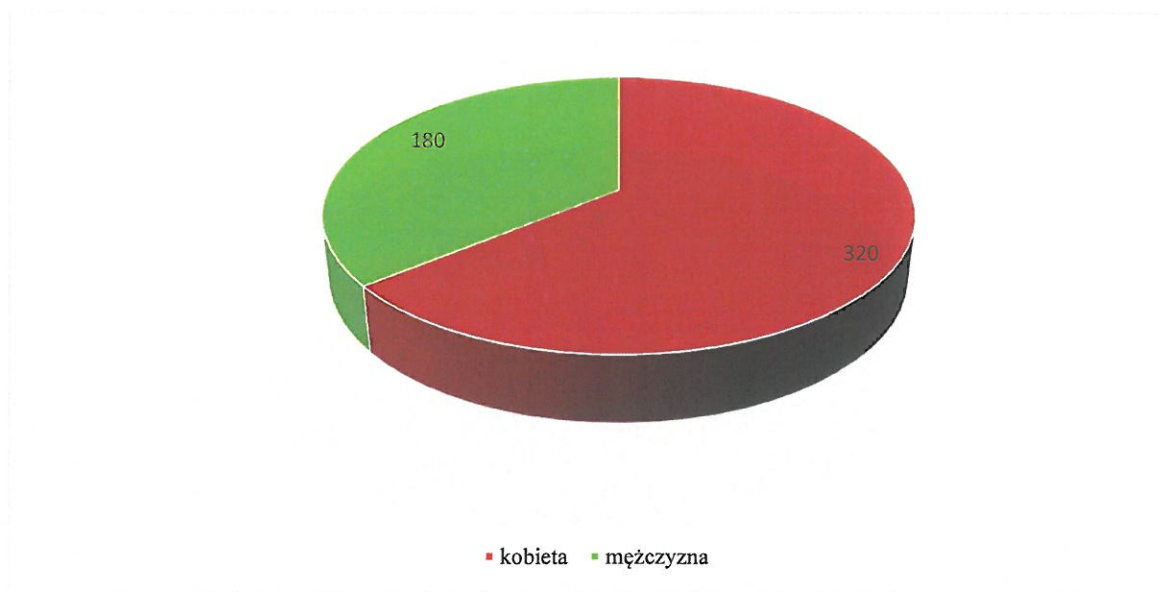
Ankietowanym zadano również pytanie następującej treści: **Czy masz jakiegokolwiek dodatki uwagi lub sugestie dotyczące działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej w powiecie przemyskim? (napisz poniżej)**

Na powyższe pytanie ankietowani nie udzielili konkretnych odpowiedzi. Może to świadczyć o braku wiedzy lub świadomości na temat istniejących form profilaktyki albo o niskim poziomie zaangażowania społecznego w ten obszar. Możliwe jest również, że mieszkańcy nie czują się wystarczająco kompetentni, by formułować propozycje rozwiązań lub nie wierzą, że ich sugestie przyniosą realny efekt. Taka sytuacja podkreśla potrzebę intensyfikacji działań informacyjnych i edukacyjnych na temat przemocy domowej oraz aktywnego włączania społeczności w planowanie i ocenę działań profilaktycznych.

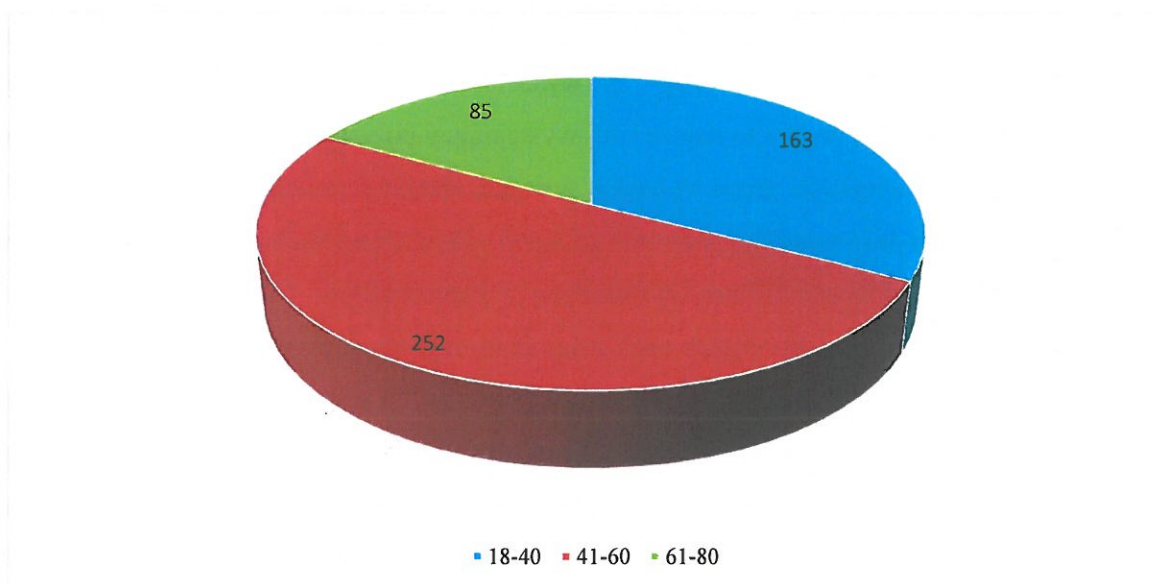
Z danych przedstawionych na Wykresie nr 14 widzimy, że w badaniu wzięło udział znacznie więcej kobiet – 320 osób, niż mężczyzn – 180 osób. Może to świadczyć o większej

aktywności lub dostępności kobiet w kontekście udziału w badaniach społecznych lub o specyfice grupy docelowej.

Wykres nr 14. Płeć ankietowanych

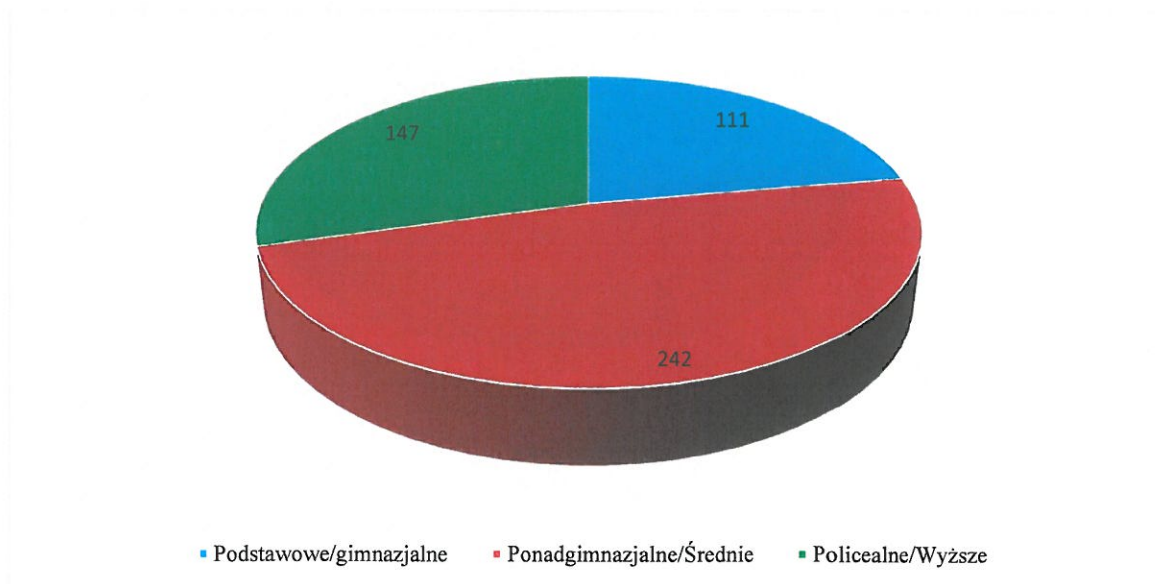
Wykres nr 15. Wiek ankietowanych

Analizując Wykres nr 15 zauważamy, że najliczniejszą grupę wiekową w badaniu stanowiły osoby w wieku 41–60 lat – 252 osoby, co oznacza, że najwięcej respondentów znajduje się w wieku produkcyjnym, ale bliżej jego końca. Drugą pod względem liczebności była grupa młodszych dorosłych, 18–40 lat – 163 osoby, co wskazuje na znaczny udział

młodszych uczestników. Najmniej liczna jest grupa seniorów (61–80 lat) – 85 osób, co jest typowe w wielu badaniach społecznych ze względu na mniejszą aktywność tej grupy w ankietach.

Wykres nr 16. Wykształcenie ankietowanych

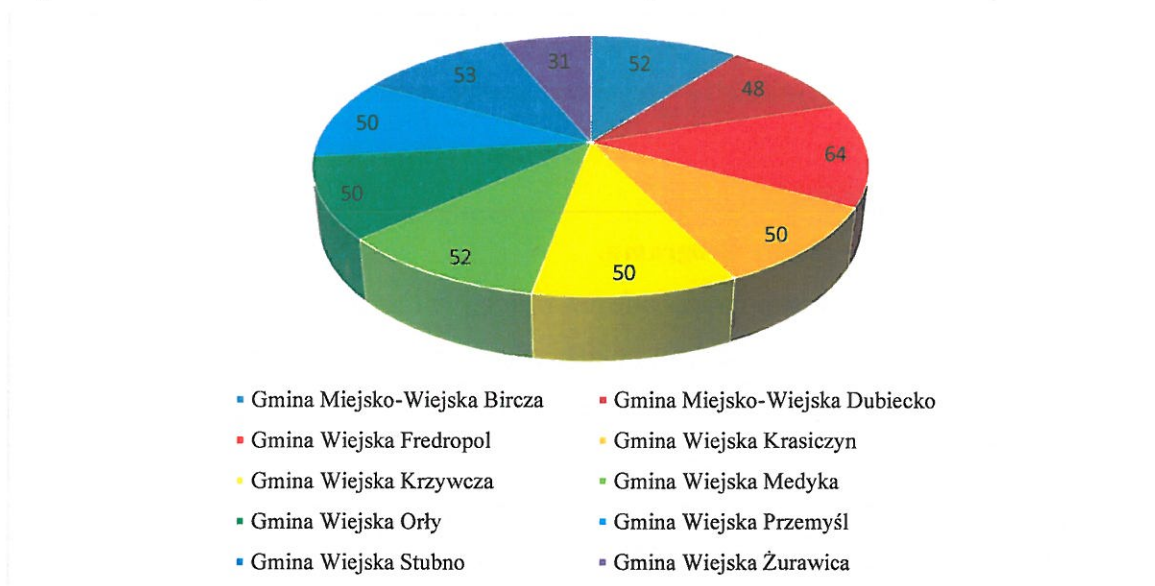

Na podstawie danych przedstawionych na Wykresie nr 16, widzimy, że największą grupę ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym/średnim (242 osoby), co oznacza, że jest to najczęściej występujący poziom wykształcenia w badanej grupie. Drugą co do wielkości grupą są osoby z wykształceniem policealnym/wyższym (147 osób), co świadczy o dość wysokim poziomie edukacji wśród części badanych. Najmniej liczna grupa to osoby z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym (111 osób), co może wskazywać na relatywnie niski odsetek osób z najniższym poziomem edukacji.

Z przedstawionego poniżej wykresu (Wykres nr 17) wywnioskować można, iż najwięcej ankietowanych pochodziło z gminy Fredropol (64 osoby), co stanowi najliczniejszą grupę lokalną. Najmniej osób pochodziło z gminy Żurawica (31 osób). Większość gmin jest reprezentowana przez zbliżoną liczbę respondentów (około 50 osób), co wskazuje na dość równomierne rozłożenie próby badawczej między gminami.

Taki rozkład jest korzystny statystycznie, ponieważ umożliwia porównywanie gmin bez dużych dysproporcji w liczebności próby.

Wykres nr 17. Miejsce zamieszkania ankietowanych

Wnioski końcowe w zakresie przeprowadzonych badań:

- ❖ Silne poparcie dla działań profilaktycznych: większość ankietowanych mieszkańców deklaruje chęć udziału w konsultacjach i spotkaniach dotyczących przemocy.
- ❖ Temat przemocy domowej jest słabo obecny w przestrzeni publicznej: prawie połowa respondentów uważa, że problem ten nie jest wystarczająco nagłaśniany.
- ❖ Niewystarczające wsparcie instytucjonalne: dostęp do pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej jest oceniany jako niewystarczający przez znaczną część badanych.
- ❖ Istnieje potrzeba zwiększenia widoczności i dostępności informacji o dostępnych formach wsparcia dla ofiar przemocy domowej w powiecie przemyskim. Społeczność lokalna wskazuje silne zainteresowanie działaniami profilaktycznymi – warto to wykorzystać organizując spotkania, warsztaty i kampanie edukacyjne. Edukacja mieszkańców na temat form pomocy oraz sposobów reagowania na przemoc może przyczynić się do zmniejszenia liczby osób, które „nie wiedzą” czy wsparcie jest dostępne.

Rekomendacje:

- ❖ Zwiększenie widoczności instytucji pomocowych – plakaty, kampanie informacyjne, działania w szkołach.
- ❖ Regularna organizacja spotkań profilaktycznych i konsultacji z udziałem psychologów, prawników, policji i pracowników socjalnych.

- ❖ Szkolenia dla mieszkańców i każdy instytucji lokalnych – budowanie świadomości i kompetencji w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy.
- ❖ Monitoring i ewaluacja działań – regularna analiza skuteczności wsparcia w regionie.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Cel główny i cele szczegółowe Programu.

Cel główny: Promowanie i wdrażanie prawidłowych i bezpiecznych oraz wspierających metod wychowawczych wśród rodziców, opiekunów i osób pracujących z dziećmi w celu przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i wzmacniania ich prawidłowego rozwoju emocjonalnego, społecznego i psychicznego.

Cele szczegółowe:

- 1) Zwiększenie świadomości rodziców i opiekunów na temat skutków przemocy wobec dzieci poprzez organizację warsztatów, spotkań edukacyjnych i kampanii informacyjnych.
- 2) Promocja metod wychowawczych w szkołach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz placówkach wsparcia dziennego opartych na szacunku dialogu i empatii.
- 3) Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów w zakresie poszerzania wiedzy, narzędzi, oraz metod w celu budowaniu właściwych relacji z dziećmi.
- 4) Tworzenie bezpiecznego środowiska wychowawczego poprzez wspieranie działań instytucji i rodzin w zakresie budowania bezpiecznych i wspierających relacji z dziećmi.

Tabela nr 15. Cel szczegółowy 1

Zwiększenie świadomości rodziców i opiekunów na temat skutków przemocy wobec dzieci poprzez organizację warsztatów, spotkań edukacyjnych i kampanii informacyjnych						
Zadania realizowane w ramach celu	Podmiot koordynujący realizację zadania	Instytucje realizujące i wspierające zadania	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródła danych do pomiaru wskaźnika
Akcje informacyjne skierowane do mieszkańców powiatu o przemocy domowej i pozytywnych postawach	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRiPS oraz ROPS	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba zorganizowanych kampanii społecznych Liczba opracowanych i rozpowszechnionych	Sprawozdania Faktury za wykonanie materiałów informacyjnych Protokoły odbioru materiałów

rodzicielskich oraz metodach wychowawczych (kampanie społeczne, materiały informacyjne)		OPS z terenu powiatu przemyskiego: MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemyślu Komenda Miejska Policji w Przemyślu Specjalistyczny Ośrodek Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie i Fundacje na rzecz przeciwdziałania przemocy i wspierania rodziny)	Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne		materiałów informacyjno-edukacyjnych (plakatów, ulotek, broszurek, czasopism itp.) na temat przemocy domowej i pozytywnych postawach rodzicielskich i metod wychowawczych	informacyjno-edukacyjnych
---	--	--	---	--	--	---------------------------

Tabela nr 16. Cel szczegółowy 2

Promocja metod wychowawczych w szkołach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz placówkach wsparcia dziennego opartych na szacunku dialogu i empatii						
Zadania realizowane w ramach celu	Podmiot koordynujący realizację zadania	Instytucje realizujące i wspierające zadania	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródła danych do pomiaru wskaźnika
Organizowanie spotkań, warsztatów mających na celu zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na problem przemocy domowej. Zadanie realizowane w szkołach na terenie powiatu przemyskiego	PCPR w Przemysłu	Starostwo Powiatowe w Przemysłu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemysłu OPS z terenu powiatu przemyskiego MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczycy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemysłu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemysłu Komenda Miejska Policji w Przemysłu Specjalistyczny Ośrodek Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Przemysłu	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz ROPS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba spotkań, warsztatów mających na celu zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na problem przemocy domowej. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w spotkaniach/ warsztatach mających na celu zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na problem przemocy domowej.	Sprawozdania Ankieta ex-post Dokumentacja zdjęciowa

		Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola)				
		Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych				
		Organizacje pozarządowe (Stowarzyszenia i Fundacje na rzecz przeciwdziałania przemocy i wspierania rodziny)				

Tabela nr 17. Cel szczegółowy 3

Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów w zakresie poszerzania wiedzy, narzędzi, oraz metod w celu budowaniu właściwych relacji z dziećmi						
Zadania realizowane w ramach celu	Podmiot koordynujący realizację zadania	Instytucje realizujące i wspierające zadania	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródła danych do pomiaru wskaźnika
Poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, rodzinne) w zakresie umiejętności wychowawczych rodziców (spotkania, warsztaty, szkoła dla rodziców itp.)	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu OPS z terenu powiatu przemyskiego; MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasiczynie GOPS w Krzywicy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz ROPS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba zorganizowanych spotkań/ warsztatów w zakresie umiejętności wychowawczych rodziców Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach/ warsztatach	Sprawozdania Listy obecności Ankieta ex-post Dok. zdjęciowa

		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemyślu Specjalistyczny Ośrodek Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Organizacje pozarządowe (Stowarzyszenia i Fundacje na rzecz przeciwdziałania przemocy i wspierania rodziny)				
Wsparcie rodziców i opiekunów w prawidłowych formach komunikacji z dziećmi, (warsztaty, szkolenia, zajęcia edukacyjne, szkoła dla rodziców itp.	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu. Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu OPS z terenu powiatu przemyskiego; MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemyślu Specjalistyczny Ośrodek Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz ROPS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Sprawozdania

		Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola)				
		Organizacje pozarządowe (Stowarzyszenia i Fundacje na rzecz przeciwdziałania przemocy i wspierania rodziny)				
Rozpowszechnienie informacji o instytucjach pomocowych działających w obszarze przemocy domowej (ulotki, plakaty, broszurki itp. informacje stronach internetowych)	PCPR w Przemyślu	Starostwo Powiatowe w Przemyślu. Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyślu OPS z terenu powiatu przemyskiego; MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasiczynie GOPS w Krzywczy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyślu GOPS w Stubnie GOPS w Żurawicy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemyślu Komenda Miejska Policji w Przemyślu Specjalistyczny Ośrodek Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz EFS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów informacyjnych (plakatów, ulotek, broszurki itp.) na temat instytucji udzielających pomocy, Liczba stron internetowych na których udostępniono informacje na temat instytucji pomocowych	Sprawozdania Faktury za wykonanie materiałów inform. Protokoły odbioru materiałów informacyjno-promocyjnych Strony internetowe

		przy Sądzie Rejonowym w Przemyśle				
		Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola)				
		Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych				
		Organizacje pozarządowe (Stowarzyszenia i Fundacje na rzecz przeciwdziałania przemocy i wspierania rodziny)				

Tabela nr 18. Cel szczegółowy 4

Tworzenie bezpiecznego środowiska wychowawczego poprzez wspieranie działań instytucji i rodzin w zakresie budowania bezpiecznych i wspierających relacji z dziećmi						
Zadania realizowane w ramach celu	Podmiot koordynujący realizację zadania	Instytucje realizujące i wspierające zadania	Źródła finansowania	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródła danych do pomiaru wskaźnika
Organizowanie warsztatów i szkoleń, konferencji, kampanii dla osób zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy domowej.	PCPR w Przemyśle	Starostwo Powiatowe w Przemyśle Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Przemyśle OPS z terenu powiatu przemyskiego; MGOPS w Birczy MGOPS w Dubiecku GOPS w Fredropolu GOPS w Krasieczynie GOPS w Krzywczy GOPS w Medyce GOPS w Orłach GOPS w Przemyśle	Środki własne samorządów W ramach projektów konkursowych finansowanych przez MRPiPS oraz ROPS Środki z budżetu państwa Inne środki zewnętrzne	2026-2030 (w każdym roku obowiązywania programu)	Liczba zorganizowanych spotkań, warsztatów dla osób zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy domowej Liczba osób zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy domowej, uczestniczących w szkoleniach i warsztatach	Sprawozdania Listy obecności Ankieta ex-post Dokumentacja zdjęciowa Zaświadczenia potwierdzające udział w szkoleniu/ warsztatach

		GOPS w Stubnie GOPR w Żurawicy Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Przemyślu Komenda Miejska Policji w Przemyślu Specjalistyczny Ośrodek Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe (Stowarzyszenia i Fundacje na rzecz przeciwdziałani a przemocy i wsparcia rodziny)			Liczba wydanych zaświadczeń potwierdzając ych udział w szkoleniu/ warsztatach	
--	--	---	--	--	---	--

2. Zadania Programu.

Powiatowy Program Służący Działaniom Profilaktycznym w Zakresie Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową na lata 2026-2030, ma na celu zmniejszanie rozmiaru i skutków przemocy domowej wobec dzieci w powiecie przemyskim. Jednym z kluczowych elementów jest realizacja zintegrowanych i wieloaspektowych działań, które koncentrują się na popularyzacji oraz wdrażaniu odpowiedzialnych i wspierających form wychowania wśród rodziców i opiekunów. Również ważne jest zwiększanie świadomości dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy domowej.

3. Realizatorzy i współrealizatorzy Programu oraz instytucje wspierające.

Za realizację oraz koordynację działań objętych Programem odpowiedzialne jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyśle (w tym Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyśle).

Powiatowy Program Służący Działaniom Profilaktycznym w Zakresie Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową na lata 2026-2030 realizowany będzie w planie pięcioletnim.

Zadania przewidziane do wykonania w ramach Programu realizowane będą przy współpracy z innymi organami administracji publicznej działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2025r.poz.1338 z późn.zm.))

Pozostali partnerzy zewnętrzni w realizacji Programu to m.in:

1. Starostwo Powiatowe w Przemyśle;
2. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach;
3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Powiatu Przemyskiego;
4. OPS z terenu Powiatu Przemyskiego;
5. Policja;
6. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Przemyśle;
7. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sprawach Karnych przy Sądzie Rejonowym w Przemyśle;
8. Prokuratura;
9. Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola);
10. Organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz wsparcia rodziny;
11. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
12. Zakład Karny w Przemyśle (Oddział w Medyce).

4. Zakładane rezultaty Programu.

Program zakłada osiągnięcie następujących rezultatów:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy wobec dzieci na terenie powiatu;
- 2) zwiększenie przez dzieci i młodzież wiedzy na temat przemocy i agresji;
- 3) zwiększenie przez dzieci i młodzież umiejętności korzystania z pomocy innych;
- 4) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- 5) wzmocnienie rodzin w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi;
- 6) wzrost wiedzy i umiejętności rodziców/opiekunów w prawidłowym funkcjonowaniu i radzeniu sobie z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi;
- 7) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców/opiekunów.

5. Beneficjenci Programu.

Cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy domowej jak i ochronie osób doznających przemocy domowej w szczególności. Kierowany jest on zarówno do osób doznających jak i stosujących przemoc domową, jak również osób zajmujących się profesjonalnie udzielaniem pomocy osobom uwięzionym w przemoc.

Program skierowany jest przede wszystkim do:

- 1) rodzin i dzieci zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej;
- 2) rodzin doświadczających przemocy domowej, w tym osób doświadczających przemocy domowej, w szczególności dzieci;
- 3) rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
- 4) rodzin niewydolnych wychowawczo, niezaradnych życiowo, dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym;
- 5) przedstawicieli władz lokalnych, instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy;
- 6) rodziców/opiekunów osób doznających przemocy tj. dzieci;
- 7) osób stosujących przemoc;
- 8) świadków przemocy;
- 9) organizacji pozarządowych;
- 10) społeczności lokalnej.

6. Formy Finansowania Programu.

- 1) budżetu samorządu powiatowego;
- 2) budżetu państwa;
- 3) zewnętrznych środków finansowych Unii Europejskiej;
- 4) innych środków zewnętrznych;
- 5) środki własne instytucji wspierających.

7. Monitoring i ewaluacja Programu.

Monitoring polegał będzie na sprawdzaniu postępu założonych rezultatów Programu poprzez wykorzystanie analizy zbieranych danych ilościowych (np. sprawozdania), dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu. Monitoring realizacji założeń Programu odbywać się będzie w sposób ciągły podczas trwania całego Programu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu jako koordynator Programu odpowiedzialne za jego monitorowanie, raz na rok będzie dokonywało analizy jakościowej (ankiety) i ilościowej (sprawozdania) Programu w oparciu o dane przekazane przez instytucje zaangażowane w jego realizację.

Program podlegał będzie ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej ex-post: ocena procesu realizacji i/lub efektów Programu, dokonana na podstawie analizy ilościowej i jakościowej założeń i faktycznie osiągniętych wyników, ocena efektów działań i ich stopnia zgodności z założonymi celami, rezultatami, oddziaływaniem, identyfikacja nieprzewidzianych skutków działań i wskazanie kierunków rozwoju. Do ewaluacji Programu zostaną wykorzystane metody: ankieta ex-post, obserwacja, analiza dokumentów (sprawozdań, protokołów, zaświadczeń, list obecności, dzienników zajęć itp.)

Ewaluacja będzie przeprowadzana do końca marca, po zakończeniu każdego roku realizacji Programu. Po zakończeniu całego Programu zostanie przeprowadzona ewaluacja końcowa całego Programu. Ewaluacja prowadzona będzie w celu poprawy jakości realizowanego Programu.

Ocena realizacji Programu w postaci sprawozdania będzie przedstawiana Radzie Powiatu w Przemyślu przy rocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Przemyślu.

Prowadzenie ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować podczas opracowywania Programu, i które należy wziąć pod uwagę w trakcie jego trwania.

Podsumowanie

Powiatowy Program Służący Działaniom Profilaktycznym w Zakresie Specjalistycznej Pomocy oraz Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą Domową na lata 2026-2030 jest nieodłącznym elementem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Działania związane z realizacją programów profilaktycznych są równie istotne jak te ukierunkowane na łagodzenie skutków przemocy domowej. Program profilaktyczny koncentruje się na promowaniu i wdrażaniu odpowiednich, wspierających metod wychowawczych w rodzinie zagrożonej przemocą wobec dzieci. Jego celem jest poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz wzmocnienie kondycji całej rodziny.

Program opiera się na zintegrowanym systemie wsparcia skierowanym do rodzin doświadczających przemocy domowej. Kluczowym aspektem realizacji programu jest skuteczna koordynacja działań pomocowych, niemniej ważne niż działania związane z niwelowaniem skutków przemocy domowej. Kluczowym elementem programu jest koordynacja działań prewencyjnych na terenie powiatu, obejmujących pomoc specjalistyczną oraz działania edukacyjne i profilaktyczne. Szczególny nacisk kładzie na redukcję zjawiska przemocy domowej powiecie przemyskim poprzez współpracę różnych instytucji i profesjonalizację kadr pracujących z rodzinami.

Zadaniem Programu jest realizacja działań zwiększających świadomość społeczną, promocję metod wychowawczych bez użycia przemocy oraz rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy – zarówno dla osób dotkniętych przemocą, jak i tych które ją stosują.

Zakłada się, że Program stanie się wspólnym, strategicznym planem działania wobec przemocy domowej, realizowanym na wielu poziomach przez instytucje i organizacje odpowiedzialne za zapobieganie i zwalczanie tego zjawiska. Dzięki jego realizacji oczekuje się poprawy skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawisk patologicznych oraz wzmocnienia kondycji rodzin w Powiecie Przemyskim.

Zestaw tabel:

Tabela nr 1. Działania podjęte Policją w latach 2022-2024 z powodu przemocy domowej ...	17
Tabela nr 2. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy	18
Tabela nr 3. Liczba wydanych nakazów i zakazów przez Policję w związku z przemocą domową w latach 2022 - 2024	20
Tabela nr 4. Liczba formularzy wszczynających procedurę „Niebieskich Kart” oraz liczba osób dotkniętych przemocą domową. Dane zebrane z 10 gmin z powiatu przemyskiego w latach 2022-2024.....	21
Tabela nr 5. Liczba osób dotkniętych przemocą domową	22
Tabela nr 6. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową...	23
Tabela nr 7. Najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy domowej...	23
Tabela nr 8. Dostępność poradnictwa specjalistycznego dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej na terenie gminy	25
Tabela nr 9. Formy działań edukacyjnych	26
Tabela nr 10. Procedur Niebieska Karta -A” wszczynająca procedurę – dane z 10 gmin powiatu przemyskiego	28
Tabela nr 11. Liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” w gminach w powiecie przemyskim	30
Tabela nr 12. Kierowanie przez zespół interdyscyplinarny, osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową realizowanych przez powiat przemyski.....	31
Tabela nr 13. Czy na terenie gmin w powiecie przemyskim prowadzone były kampanie informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.....	33
Tabela nr 14. Rodzaj udzielonego wsparcia osobom pracującym z osobami uwikłanymi w zjawisko przemocy domowej na terenie gmin w powiecie przemyskim	34
Tabela nr 15. Cel szczegółowy 1	49
Tabela nr 16. Cel szczegółowy 2	51
Tabela nr 17. Cel szczegółowy 3	52
Tabela nr 18. Cel szczegółowy 4	55

Zestaw wykresów:

Wykres nr 1. Czy wiesz czym jest przemoc domowa	37
Wykres nr 2. Czy w Twoim otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedzi) występuje przemoc domowa	38
Wykres nr 3. Czy kiedykolwiek byłe(a)ś świadkiem przemocy domowej	39
Wykres nr 4. Jakie formy przemocy domowej są ci znane	39
Wykres nr 5. Czy wiesz gdzie można uzyskać pomoc w przypadku przemocy domowej w naszym powiecie	40
Wykres nr 6. Czy uważasz że w naszym powiecie potrzebne są dodatkowe działania w zakresie profilaktyki przemocy domowej	41
Wykres nr 7. Jakie formy profilaktyki przemocy domowej uważasz za najbardziej potrzebne w powiecie przemyskim	41
Wykres nr 8. Czy wiesz gdzie można zgłaszać przypadki przemocy domowej powiecie przemyskim	42
Wykres nr 9. Czy w Twojej opinii instytucje i organizacje w powiecie przemyskim na przykład szkoły, ośrodki pomocy społecznej, policja, współpracują w zakresie profilaktyki przemocy domowej	42
Wykres nr 10. Czy w Twojej ocenie, problem przemocy domowej jest wystarczająco poruszany w przestrzeni publicznej (np. w mediach, w szkołach, na spotkaniach społecznych)	43
Wykres nr 11. Czy uważasz że w powiecie przemyskim dostęp do pomocy dla ofiar przemocy domowej (np. ośrodek wsparcia, pomoc psychologiczna, porady prawne) jest wystarczający	44
Wykres nr 12. Czy w Twojej opinii osoby doświadczające przemocy w rodzinie w powiecie przemyskim mają wystarczające wsparcie w zakresie wychodzenia z tej sytuacji	44
Wykres nr 13. Czy chciał(a)byś, aby w naszym powiecie odbyły się konsultacje lub spotkania dotyczące działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej	45
Wykres nr 14. Płeć ankietowanych	46
Wykres nr 15. Wiek ankietowanych	46
Wykres nr 16. Wykształcenie ankietowanych	47
Wykres nr 17. Miejsce zamieszkania ankietowanych	48

Źródła:

1. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;
<https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzinie/>
2. Opracowano na podst. materiałów edukacyjnych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę
<https://fdds.pl/>
3. Michalska K., „Gdy dziecko jest świadkiem lub ofiarą przemocy”, Wydawnictwo PARPAMEDIA
4. www.niebieskalinia.info
5. www.niebieskalinia.org
6. www.niebieskalinia.org.
7. Szymańska J. „Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki”:
<https://pppstarogard.pl/wp-content/uploads/2018/06/programy-profilaktyczne.pdf>
8. Szczęsny W.W., „Zarys resocjalizacji...”, s. 205–206; Gaś Z.B.: Profilaktyka w szkole. W: Profilaktyka w szkole. Poradnik dla nauczycieli. Red. B. Kamińska-Buśko, Szymańska J. Warszawa, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej 2005, s. 17–18.
9. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005r., (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673)
10. Szymańska J. „Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki” Ośrodek Rozwoju Edukacji 2012.

Załącznik nr 3 do Uchwały
nr XXVIII/204/2025
Rady Powiatu Przemyskiego
z dnia 19 grudnia 2025r.

**PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO – TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
DOMOWĄ
„Moc Świadomych Wyborów”
NA LATA 2026-2030**

**REALIZATOR:
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W PRZEMYŚLU**

„Moc Świadomych Wyborów”

Podstawowym celem Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową pn. „Moc Świadomych Wyborów” (PP-T) na lata 2026-2030, realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyśle jest w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

Realizacja Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową pn. „Moc Świadomych Wyborów” (PP-T) na lata 2026-2030, to także odpowiedź na wyniki diagnozy zjawiska przemocy domowej w powiecie przemyskim, zawartej w niniejszym programie oraz w *Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030*.

Główne cele programu są zgodne ze standardem prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową zawartym w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r., w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy i obejmują:

- 1) wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- 2) zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
- 3) nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- 4) nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- 5) poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- 6) nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- 7) rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- 8) pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- 9) diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- 10) wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

Podstawy prawne programu:

Realizacja oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową wynika z następujących aktów prawnych:

- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673),
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r., Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 383)
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r., Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 911 z późn zm.)
- Ustawy z dnia 20 maja 1971r., Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025r.poz.734 z późn.zm.)
- Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r., w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023r. poz. 1163),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 poz. 1166),
- Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r., w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U z 2023r. poz. 1164),
- Uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r., w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232 z późn.zm.),
- Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030.

Program zawiera właściwą strategię, pozwalającą sprostać wyzwaniom w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, oraz spełnia wszystkie wymagania formalne tj.:

1. W programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.
2. Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową prowadzi się w formie spotkań indywidualnych i grupowych.

3. W trakcie programu psychologiczno-terapeutycznego poszczególne formy spotkań mogą być stosowane przemiennie, tak aby w największym stopniu zindywidualizować i dostosować oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne do potrzeb osób stosujących przemoc domową.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową, mogą być prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającym porozumiewanie się na odległość.
5. W przypadku realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej, należy zadbać o bezpieczeństwo osób doświadczających przemocy domowej.
6. Program zawiera monitoring i ewaluację.
7. Program zawiera wstępną rekrutację, diagnozę oraz kontrakt.

Miejsce realizacji - standardy:

Pomieszczenia do pracy grupowej w ramach programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową pn. „Moc świadomych wyborów”, będą wyposażone w następujące zasoby: salę na ok. 10-15 osób z możliwością ułożenia w krąg krzeseł-foteli, tablica, flipchart, możliwość projekcji filmu tematycznego. Zajęcia będą realizowane na podstawie porozumień zawartych z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu. W ramach tych porozumień wskazane instytucje zobowiążą się między innymi do udostępnienia swoich pomieszczeń na potrzeby realizacji programu. Zajęcia w ramach programu psychologiczno-terapeutycznego prowadzone są w pomieszczeniach i w czasie kiedy w w/w jednostkach nie udziela się pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej.

Adresaci programu – rekrutacja uczestników:

Rekrutacja uczestników programu dokonywana jest przez organizatora Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu, w oparciu o współpracę z instytucjami pomocowymi zobligowanymi do kierowania na program, takimi jak zespoły interdyscyplinarne, grupy diagnostyczno-pomocowe, lub też inne podmioty zajmujące się pomocą rodzinie dotkniętej problemem przemocy domowej. Uczestników na program mogą kierować także kuratorzy sądowi i sąd. Rekrutacji dokonuje się również poprzez indywidualne zgłoszenia osób zainteresowanych, mających problem ze stosowaniem przemocy wobec najbliższych, lub zostały zmotywowane do uczestnictwa przez rodzinę.

Osoby skierowane do udziału w programie otrzymują zaświadczenie o zgłoszeniu się do programu oraz zaświadczenie o jego ukończeniu, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r., w sprawie wzoru zaświadczenia

o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U z 2023 r. poz. 1164).

Osoby stosujące przemoc domową, po skierowaniu do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej mają obowiązek:

- 1) zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
- 3) ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
- 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Zakładane efekty programu:

- 1) zyskanie pewności, że problem z którym się zmagam jest możliwy do rozwiązania;
- 2) podniesienie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy;
- 3) zdobycie wiedzy, jak zapobiegać narastającej złości;
- 4) zrozumienie perspektywy drugiej strony poprzez wzbogacenie wiedzy w zakresie komunikacji;
- 5) zyskanie większej samoświadomości;
- 6) budowanie poprawnych relacji społecznych;
- 7) umiejętność stosowania prawidłowych mechanizmów w sytuacjach konfliktowych;
- 8) pozyskanie umiejętności w zakresie kontroli swoich emocji, umiejętność wyrażanie swoich uczuć;
- 9) podniesienie wiedzy o mechanizmach powstawania przemocy i agresji;

- 10) wzrost wiedzy dotyczącej motywacji do zmiany;
- 11) zdobycie wiedzy dotyczącej empatii i asertywności.

Uczestnicy uzależnieni od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych - nie będą dopuszczani do zajęć. Jednocześnie zostaną skierowani do specjalistycznych jednostek pomocowych, specjalizujących się w danym obszarze. Uczestnicy zostaną poddani wstępnej kwalifikacji oraz badaniu diagnostycznym za pomocą kwestionariusza ankiety.

W programie prowadzona będzie ewaluacja efektów programu. Oparta będzie one na systemie ankiet, a obecność uczestników na spotkaniach potwierdzona będzie listami obecności. Program obejmuje 50 godzin zajęć grupowych/merytorycznych. Program ma charakter zamknięty i po zawiązaniu grupy nie jest możliwe dołączenie do programu.

Szczegółowy wykaz zajęć i godzin programu:

- 1) 3 godziny (1 x 3 godziny) spotkanie organizacyjno-diagnostyczne;
- 2) 15 godzin indywidualnych, konsultacji psychologiczno – terapeutycznych, po jednej godzinie na jednego uczestnika;
- 3) 20 godzin (4 x 5 godzin) zajęć grupowych treningu umiejętności psychospołecznych;
- 4) 24 godzin (8 spotkań po 3 godziny) sesji grupowych tematycznych;
- 5) 3 godziny (1 x 3 godziny) spotkanie końcowe.

Program będzie realizowany zarówno w formie zajęć grupowych jak i indywidualnych. Warunkiem zaliczenia programu i uzyskania zaświadczenia jest udział w minimum 40 godzinach zajęć grupowych (sesje grupowe, trening umiejętności społecznych, zajęcia organizacyjno-diagnostyczne oraz zajęcia końcowe) z 50 godzin przewidzianych w ramach programu oraz w 1 godzinie zajęć indywidualnych na uczestnika. Reasumując, program obejmuje łącznie 51 godzin zajęć dla każdego z uczestników tj. 50 godzin zajęć grupowych/merytorycznych i 1 godzinę konsultacji indywidualnych. Terminy i harmonogram zajęć są ustalane w sposób elastyczny i mogą ulegać zmianie, z zachowaniem zgodności z tematyką oraz przyjętymi ramami programowymi. Prowadzący program z uwagi na rażące naruszenie kontraktu lub zasad programu, mogą na każdym etapie realizacji programu skreślić uczestnika z listy. Za rażące naruszenie zasad programu uważa się stosowanie przemocy, gróźb oraz zachowania agresywne wobec uczestników lub prowadzących, pojawienie się na zajęciach pod wpływem substancji psychoaktywnych lub alkoholu, celowe zakłócanie przebiegu spotkań lub naruszanie zasad poufności programu

ZAŁOŻENIA – STANDARDY MERYTORYCZNE:

1. Nazwa zadania:

Program Psychologiczno- Terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową pn. „Moc Świadomych Wyborów”, obejmuje prowadzenie zajęć indywidualnych, grupowych i treningi umiejętności psychospołecznych.

2. Cele szczegółowe zadania oraz rodzaj działań przy realizacji zadania:

- 1) psychoedukacja sprawców przemocy domowej w kierunku zmian zachowań przemocowych;
- 2) analiza przyczyn własnego postępowania, wynikająca z doświadczeń z rodziny pochodzenia;
- 3) zamiana schematów poznawczych (analizowanie swoich wzorów myślenia, postaw, zachowań), wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- 4) podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych, rodzicielskich;
- 5) trening umiejętności psychospołecznych;
- 6) nabywanie umiejętności radzenia sobie z gniewem, kontrolą emocji w sytuacjach trudnych, nabywanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, poczuciem winy;
- 7) podnoszenie wiedzy i umiejętności przydatnych w relacjach partnerskich, wzajemnego poszanowania, szacunku.

3. Kwalifikacje prowadzących:

Kwalifikacje osób prowadzących program reguluje Rozporządzenie z dnia 22 czerwca 2023r., w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 poz. 1166)

Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub;
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub;
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami.

Osoby, o których mowa w pkt. 1, są obowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz

przeciwdziałania przemocy domowej. Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

4. Opis kolejnych działań planowanych przy realizacji zadania z uwzględnieniem, form i metod:

HARMONOGRAM SESJI / ZAJĘĆ

Edycja rozpoczyna się od spotkań organizacyjno-diagnostycznych (1 spotkanie po 3 godziny). Następnym etapem są sesje grupowe przeplatane indywidualnymi konsultacjami psychologiczno-terapeutycznymi oraz treningiem umiejętności psychospołecznych. Sesji grupowych będzie osiem po 3 godziny każda, natomiast konsultacji indywidualnych planuje się pięć (po 3 godziny) przy założeniu, że uczestników w programie będzie ich maksymalna ilość, czyli 15 osób. W przypadku mniejszej liczby uczestników konsultacje indywidualne będą zmniejszone proporcjonalnie do ilości uczestników. Program zawiera również cztery treningi umiejętności psychospołecznych (po 5 godzin każda) oraz zajęcia końcowe (1 spotkanie po 3 godziny). Łącznie program w swoim założeniu liczy 65 godzin (zajęcia grupowe/merytoryczne, zajęcia organizacyjno-diagnostyczne, zajęcia końcowe oraz maksymalna ilość zajęć indywidualnych).

ZAJĘCIA ORGANIZACYJNO - DIAGNOSTYCZNE

Spotkanie organizacyjno-diagnostyczne ma na celu zweryfikowanie, czy kandydat kwalifikuje się do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym. W trakcie konsultacji przeprowadzona jest diagnoza mająca na celu rozpoznanie i omówienie sytuacji życiowej kandydata, a także jego problemów oraz oczekiwań wobec terapii. W trakcie sesji organizacyjno-diagnostycznych wzbudzana jest, a także wzmacniana motywacja do udziału i aktywnego uczestnictwa w proponowanym programie psychologiczno-terapeutycznym. Uczestnikom uświadamiane są korzyści płynące z proponowanych zmian w życiu. Kolejnym etapem spotkania jest podpisanie kontraktu, przystępując do udziału w programie uczestnik zobligowany jest do zapoznania się oraz podpisania kontraktu terapeutycznego, który nakłada na uczestnika podstawowe zobowiązania. Zajęcia organizacyjno-diagnostyczne są obowiązkowe.

INDYWIDUALNE SESJE PSYCHOLOGICZNO/TERAPEUTYCZNE

W programie założono 15 godzin zajęć indywidualnych, aby zabezpieczyć minimum jedno spotkanie dla wszystkich uczestników, w przypadku, kiedy do programu zgłosi się maksymalna ich ilość tj. 15 uczestników. W przypadku mniejszej ilości uczestników, środki finansowe przeznaczone na ten cel zostaną zwrócone. Zajęcia indywidualne to cykl osobistych spotkań

z psychologiem/terapeutą, ukierunkowanych na lepsze rozumienie siebie, rozwój osobisty, rozwiązywanie trudności i/lub realizowanie założonych celów. Indywidualne konsultacje dostosowane są do potrzeb uczestników grupy i zależą od zgłaszanych potrzeb - na każdego uczestnika przewidziana jest 1 godzina spotkań indywidualnych.

SESJE GRUPOWE

Przewiduje się 8 spotkań zajęć grupowych. Celem zajęć grupowych jest przekazanie treści psychologiczno - terapeutycznych połączonych z ćwiczeniami praktycznymi o tematyce;

1. Zjawisko przemocy - uprzedzenia, przekonania, stereotypy.
2. Złość, Stres, Lęk.
3. Umiejętności wychowawcze i prospołeczne.
4. Poczucie własnej wartości i relacje społeczne.
5. Relacje rodzinne i komunikacja interpersonalna.
6. Emocje i uczucia.
7. Empatia i asertywność.
8. Samoświadomość i motywacja.

TRENING UMIEJĘTNOŚCI PSYCHOSPOŁECZNYCH

Planowany jest cykl 4 sesji treningu umiejętności psychospołecznych, w trakcie całego programu psychologiczno-terapeutycznego. Trening umiejętności psychospołecznych koncentruje się na usprawnianiu i nabywaniu umiejętności prospołecznych i odbywa się poprzez:

1. Trening dotyczący umiejętności radzenia sobie z uczuciami (rozpoznawanie uczuć, nazywanie i wyrażanie uczuć; nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy).
2. Trening dotyczący radzenia sobie ze stresem i w sytuacjach trudnych (diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu).
3. Trening dotyczący umiejętności związanych z kontrolą swojego zachowania- alternatywne zachowania do agresji (nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy; poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych,).
4. Trening dotyczący samoświadomości (wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań; wzmacnianie postawy odpowiedzialności).

ZAJĘCIA KOŃCOWE

Każdorazowo program kończy się podsumowaniem i zwróceniem uwagi na korzyści z udziału w nim. Ponadto prowadzący otrzymują informacje zwrotne od grupy w zakresie istotnym dla formy prowadzenia powyższych oddziaływań.

Uczestnicy na koniec zajęć wypełniają ankietę ewaluacyjną (kończącą) oraz ankietę oceniającą prowadzenie zajęć. Zajęcia końcowe są obowiązkowe.

5. Dokumentacja programu:

Prowadzący program zobowiązuje się do prowadzenia następującej dokumentacji:

- 1) lista obecności;
- 2) kontrakt z uczestnikiem;
- 3) wywiad z osobą stosującą przemoc domową - diagnoza i ocena sytuacji związanej z problemem osoby/rodziny;
- 4) notatki z każdego spotkania sporządzone przez prowadzących program, zawierające temat oraz przebieg zrealizowanych zajęć (karty spotkań);
- 5) ankiety: początkowa, w trakcie, końcowa i oceniająca;
- 6) klauzula RODO.

Dokumentacja programu jest przechowywana w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu.

6. Sprawozdanie z realizacji programu:

Po zakończeniu programu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu, zobowiązuje się w terminie 14 dni od ukończenia programu/programów w ramach danej edycji do przesyłania do Wydziału Polityki Społecznej PUW w Rzeszowie pisemnej informacji o jego/ich ukończeniu. Informacja powinna zawierać:

- 1) liczbę zrealizowanych programów oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) liczbę osób, które przystąpiły do programu;
- 3) liczbę osób, które ukończyły program;
- 4) sprawozdanie z realizacji programu, zawierające opis oraz charakterystykę prowadzonych oddziaływań i ich efektów (opis merytoryczny);
- 5) rozliczenie wydatkowanych środków, uwzględniające rodzaj wydatku.

7. Monitoring i ewaluacja programu:

Przebieg i efekty programu psychologiczno-terapeutycznego wobec osób stosujących przemoc domową objęte są monitoringiem i ewaluacją. Wyniki uzyskane w ten sposób, będą stanowić

materiał nad doskonaleniem i upowszechnianiem oddziaływań psychologiczno – terapeutycznego, jako skuteczny element szeroko rozumianego przeciwdziałania przemocy domowej.

Każdy uczestnik programu zobowiązany jest do wypełnienia 3 ankiet ewaluacyjnych: początkowej, w trakcie i końcowej, oraz ankiety oceniającej realizację programu. Organizatorzy programu prowadzą monitoring uczestnika przez okres 36 miesięcy od dnia zakończenia danej edycji programu.

W tym celu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu pozostanie w kontakcie z uczestnikami, z ich rodzinami oraz w przypadku objęcia rodziny procedurą „Niebieskie Karty” z członkami grup diagnostyczno-pomocowymi, oraz kuratorami sądowymi w przypadku dozoru lub nadzoru. Formę kontaktu z w/w osobami i instytucjami, organizator określa samodzielnie.

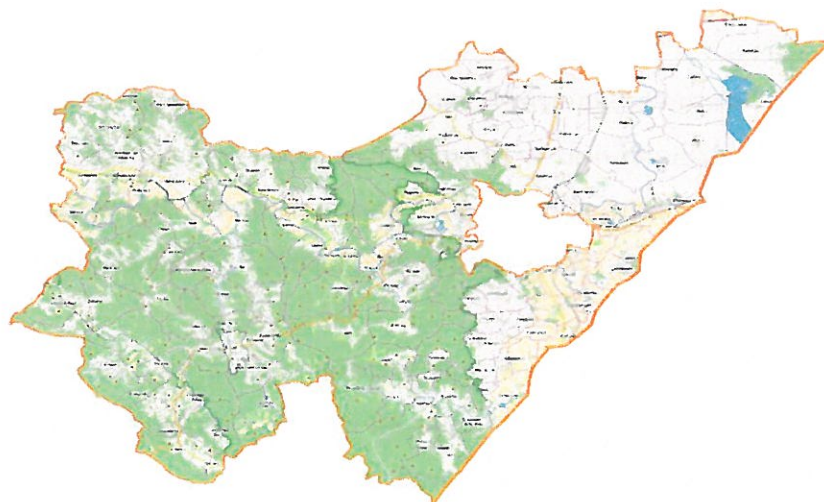
8. Podsumowanie:

Każdorazowo program kończy się podsumowaniem i zwróceniem uwagi na korzyści z udziału w nim. Ponadto prowadzący otrzymują informacje zwrotne od grupy w zakresie istotnym dla formy prowadzenia powyższych oddziaływań.

Załączniki:

1. Wzór zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.
2. Wzór zaświadczenia o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.
3. Wniosek o wydanie zaświadczenia o zgłoszeniu się do programu.
4. Lista obecności.
5. Kontrakt.
6. Wywiad z osobą stosującą przemoc domową - diagnoza i ocena sytuacji związanej z problemem osoby/rodziny.
7. Karta spotkań indywidualnych.
8. Karta zajęć grupowych.
9. Ankieta na początek.
10. Ankieta w trakcie.
11. Ankieta na koniec.
12. Ankieta oceniająca.
13. Klauzula RODO.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PRZEMYSKIM

Powiat Przemyski położony jest we wschodniej części województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię 1 211 km². Liczba mieszkańców powiatu przemyskiego to 70 933 mieszkańców.

Strukturę administracyjną powiatu przemyskiego tworzą:

- gminy miejsko-wiejskie: Dubiecko z siedzibą w mieście Dubiecko, Bircza z siedzibą w mieście Bircza,
- gminy wiejskie: Fredropol, Krasieczyn, Krzywczyna, Medyka, Orły, Przemyśl (bez miasta Przemyśla), Stubno, Żurawica.

Od północy graniczy z powiatem jarosławskim i przeworskim, od zachodu z rzeszowskim i brzozowskim, zaś od południa z bieszczadzkim i sanockim. Wschodnią granicę obszaru powiatu a równocześnie województwa podkarpackiego stanowi polsko-ukraińska granica państwa.

Na terenie powiatu przemyskiego niepokojącym zjawiskiem jest występująca przemoc domowa. Skalę tego problemu obrazują dane pozyskane z Komendy Miejskiej w Przemyślu, ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu przemyskiego, oraz badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców powiatu w okresie od lutego do kwietnia 2025 roku.

Tabela 1. Działania podjęte przez Policję w latach 2022-2024 z powodu przemocy domowej.

Lp .	Zakres danych	Rok									Razem
		2022			2023			2024			
		kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	
1.	Liczba osób doświadczających przemocy, których postępowanie dotyczyło	185	22	28	173	35	63	183	32	114	835
		Ogółem			Ogółem			Ogółem			
		235			271			329			
2.	Liczba osób stosujących przemoc domową, których postępowanie dotyczyło	29	193	0	24	191	0	28	192	0	657
		Ogółem			Ogółem			Ogółem			
		222			215			220			
3.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	220			209			216			645
4.	Liczba formularzy wszczynających procedurę	216			189			212			617
5.	Liczba formularzy dot. kolejnych przypadków przemocy	4			20			4			28
6.	Liczba formularzy „Niebieska Karta” według miejsca zamieszkania	miasto	wieś		miasto	wieś		miasto	wieś		645
		114	106		103	106		124	92		

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyśle

Analizując dane z Tabeli nr 1, zauważamy, że liczba osób doświadczających przemocy, wobec których prowadzone było postępowanie, wzrosła z roku na rok. Liczba osób stosujących przemoc domową utrzymuje się na podobnym poziomie. Z lekkimi wahaniami. Liczba

wypełnionych formularzy jest stabilna, co może świadczyć o konsekwentnym stosowaniu procedury.

Najniższa liczba wszcząć procedury miała miejsce w 2023 roku, jednak w 2024 nastąpił wzrost. Zauważamy również, że w 2023 roku wystąpił znaczący wzrost liczby kolejnych przypadków przemocy, co może świadczyć o nasileniu powtarzalnych incydentów.

Zwrócić należy uwagę, że liczba formularzy z terenów miejskich wzrosła w 2024 roku, natomiast na wsiach nieco spadła. Możliwe, że lepsza dostępność służb i świadomość problemu w miastach przyczyniły się do większej liczby zgłoszeń.

Dane wskazują na wzrost liczby osób doznających przemocy domowej objętych postępowaniem w ostatnich trzech latach, przy względnej stabilizacji liczby osób stosujących przemoc. Procedura „Niebieskich Kart” jest stosunkowo konsekwentnie wdrażana, chociaż zmienność wskaźników wskazuje na konieczność dalszej analizy skuteczności interwencji i prewencji, zwłaszcza w kontekście nawrotów przemocy w 2023 roku.

Tabela 2. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy.

l.p	Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy	Rok			Razem
		2022	2023	2024	
1.	Fizyczna	146	138	156	440
2.	Psychiczna	198	155	187	540
3.	Seksualna	17	4	3	24
4.	Ekonomiczna	0	7	25	32
5.	Zaniedbanie	0	0	0	0
6.	Inny rodzaj przemocy	34	27	24	85

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Według danych przedstawionych przez Komendę Miejską Policji w Przemyślu (Tabela nr 2), zauważyć można, że najczęściej stosowaną przemocą jest przemoc psychiczna (540 przypadków). Choć odnotowano spadek w 2023 roku, to w roku 2024 liczba ponownie wzrosła, co może sugerować, że przemoc psychiczna jest zjawiskiem trudnym do eliminacji i wymaga systematycznej, długofalowej interwencji. Drugą najczęściej stosowaną przemocą jest przemoc fizyczna (440 przypadków). Podobnie jak w przypadku przemocy psychicznej, mimo chwilowego

spadku w roku 2023, rok później nastąpił wyraźny wzrost. Może to oznaczać nieskuteczność części działań prewencyjnych lub większą skłonność do zgłaszania przemocy.

Według policyjnej statystyki, kolejnymi najczęściej stosowanymi rodzajami przemocy jest przemoc ekonomiczna (32 przypadki), przemoc seksualna (24 przypadki), oraz wskazano inne rodzaje przemocy w ilości 85 przypadków, jednak nie dookreślono jakie to są rodzaje.

Analizując bardziej szczegółowo powyższe dane należy zauważyć, wyraźny spadek liczby zgłoszeń przemocy seksualnej, co może świadczyć o rzeczywistym spadku tego rodzaju przemocy lub zmniejszenie liczby zgłoszeń z powodu wstydu, strachu lub niewiary w skuteczność systemu. Inną tendencję zauważamy w zgłoszeniach przemocy ekonomicznej.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat nastąpił znaczący wzrost liczby przypadków, co może wynikać z rosnącej świadomości społecznej i zgłaszalności tej formy przemocy, lub pogarszającej się sytuacji ekonomicznej rodzin. W statystykach policyjnych nie odnotowano natomiast przemocy w formie zaniedbania, co świadczyć może o braku realnych zgłoszeń tego rodzaju przemocy, lub niedostateczne rozpoznanie tego zjawiska przez służby i otoczenie.

Ze podanej statystyki wnioskujemy również spadek innych rodzajów przemocy, co może sugerować lepsze kategoryzowanie zgłoszeń lub rzeczywisty spadek.

Tabela nr 3. Liczba wydanych nakazów i zakazów w związku z przemocą domową w latach 2022-2024.

Nakazy i zakazy wydane w związku z przemocą domową	
Rok	Liczba
2022	9
2023	24
2024	119

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Powyższa Tabela nr 3, przedstawia dane dotyczące liczby wydanych nakazów i zakazów związanych z przemocą domową w latach 2022-2024. Na podstawie przedstawionych liczb można zauważyć pewne tendencje. W 2022 roku, wydano 9 nakazów i zakazów w związku z przemocą domową. Liczba ta jest stosunkowo niska, co może sugerować, że w tym okresie zjawisko to było mniej powszechne lub mniej zgłaszane. W 2023 roku, liczba nakazów i zakazów wzrosła do 24. To ponad dwukrotny wzrost w porównaniu do roku poprzedniego, co może wskazywać na większą świadomość osób doznających przemocy domowej i bardziej aktywne podejście służb w tym zakresie lub po prostu wzrost samego problemu. W 2024 roku liczba nakazów i zakazów drastycznie wzrosła do 119. To znaczny skok w porównaniu do lat poprzednich,

co może oznaczać większą świadomość lub potrzebę zastosowania powyższej procedury, a interwencje w tym zakresie stały się bardziej efektywne lub częściej zgłaszane.

Powyższa statystyka wykazuje więc, że istnieje wyraźny wzrost liczby nakazów i zakazów związanych z przemocą domową zwłaszcza w ostatnich dwóch latach (2023-2024). Wzrost może być związany z lepszą identyfikacją i zgłaszaniem przypadków przemocy domowej, a także ze zwiększoną świadomością skuteczności zastosowania powyższej procedury. Można również zauważyć, że liczba przypadków przemocy domowej rośnie, co może wskazywać na rosnącą potrzebę działań prewencyjnych i wsparcia dla osób doznających przemocy w regionie.

Podsumowując, analiza danych statystycznych pochodzących z Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu za lata 2022–2024 ukazuje wyraźny wzrost liczby osób doznających przemocy domowej, wobec których prowadzone były postępowania. Mimo że liczba osób stosujących przemoc utrzymuje się na zbliżonym poziomie, wzrost liczby osób doznających przemocy sugeruje zwiększoną skalę zjawiska, a także możliwość powtarzalności incydentów wobec tych samych osób. W danych widoczna jest także różnica terytorialna: w 2024 roku wzrosła liczba zgłoszeń na terenach miejskich, podczas gdy na wsiach zanotowano lekki spadek. Może to być efektem lepszej dostępności służb w mieście, wyższej świadomości społecznej mieszkańców oraz łatwiejszego kontaktu z instytucjami pomocowymi.

Najczęściej występującą formą przemocy nadal pozostaje przemoc psychiczna, której liczba przypadków w 2024 roku ponownie wzrosła po wcześniejszym spadku. Podobną tendencję odnotowano w przypadku przemocy fizycznej. Te dane potwierdzają, że przemoc w tych formach jest nie tylko powszechna, ale także trudna do trwałego wyeliminowania, co wskazuje na konieczność systematycznej, długoterminowej interwencji. Zauważalny jest również wzrost przypadków przemocy ekonomicznej, co można tłumaczyć rosnącą świadomością tej formy nadużycia lub pogarszającą się sytuacją finansową rodzin. Z kolei liczba zgłoszeń dotyczących przemocy seksualnej spada, co może być efektem wstydu, strachu lub braku zaufania osób doznających przemocy do systemu pomocowego. W zestawieniach brak przypadków przemocy w formie zaniedbania, co może wynikać z trudności w jej identyfikacji zarówno przez służby, jak i osoby z najbliższego otoczenia osób doznających przemocy.

Istotnym elementem jest także znaczący wzrost liczby wydawanych przez Policję nakazów i zakazów związanych z przemocą domową. O ile w 2022 roku wydano ich jedynie 9, to w 2023 liczba ta wzrosła do 24, a w 2024 – aż do 119. Ten gwałtowny przyrost może świadczyć zarówno o rosnącej skuteczności i zdecydowaniu służb w reagowaniu na przemoc, jak i o większej gotowości osób doznających przemocy do podejmowania działań prawnych. Jednocześnie może być to wskaźnikiem wzrostu samego zjawiska przemocy i pilnej potrzeby wdrożenia bardziej rozbudowanych działań prewencyjnych i wspierających.

Reasumując, w powiecie przemyskim zauważyć można nasilające się zjawisko przemocy domowej, szczególnie w formach psychicznej i fizycznej. System reagowania, oparty na procedurze „Niebieskiej Karty” i środkach ochronnych, jest coraz częściej wykorzystywany, jednak jego skuteczność w zapobieganiu nawrotom przemocy wymaga dalszej analizy.

Dla lepszego zobrazowania zjawiska przemocy domowej w powiecie przemyskim, zebrano znaczące informacje z terenu 10 gmin należących do powiatu.

Tabela 4. Liczba formularzy wszczynających procedurę „Niebieska Karta oraz liczba osób dotkniętych przemocą domową. Dane z 10 gminy z powiatu przemyskiego w latach 2022-2024.

L.p	Nazwa Gminy realizującej procedurę „Niebieskie Karty	Liczba formularzy „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę			Razem	Liczba osób dotkniętych przemocą domową			Razem
		Rok				Rok			
		2022	2023	2024		2022	2023	2024	
1.	Gmina Miejsko-Wiejska Bircza	6	15	11	32	28	51	37	116
2.	Gmina Miejsko-Wiejska Dubiecko	9	11	5	25	10	13	12	35
3.	Gmina Wiejska Fredropol	11	10	6	27	16	24	14	54
4.	Gmina Wiejska Krasieczyn	18	8	14	40	48	20	20	88
5.	Gmina Wiejska Krzywczka	7	10	9	26	7	12	14	33
6.	Gmina Wiejska Medyka	8	9	15	32	10	11	28	39
7.	Gmina Wiejska Orły	12	8	11	31	12	16	17	45
8.	Gmina Wiejska Przemyśl	30	26	26	82	41	51	77	169
9.	Gmina Wiejska Stubno	7	5	11	23	8	11	14	33
10.	Gmina Wiejska Żurawica	15	12	14	41	41	33	27	101

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analizując dane przedstawione na powyższej tabeli (Tabela nr 4), zauważamy, że na przestrzeni ostatnich trzech lat, najwięcej procedur wszczęto w Gminie Przemyśl – 82 formularze, natomiast najmniej formularzy w Gminie Stubno – 23 formularze. Statystyka ta przełożyła się również na liczbę osób dotkniętych przemocą i tak oto w Gminie Przemyśl tych osób było najwięcej – 169, a w gminie Stubno najmniej – 33. Należy również zauważyć, że większość gmin nie wykazuje stabilnego trendu – liczby fluktuują z roku na rok. Na przykład w Gminie Miejsko-Wiejskiej

w Birczy widzimy znaczny wzrost zgłoszeń między 2022 a 2023 rokiem i lekki spadek w 2024 roku. W Gminie Medyka obserwujemy wyraźny wzrost w 2024 roku, (z 9 do 15 formularzy i z 11 do 28 osób dotkniętych przemocą). W Gminie Krasieczyn zauważamy spadek liczby osób dotkniętych przemocą domową, mimo stosunkowo dużej liczby formularzy w 2024 roku.

Natomiast Gmina Przemyśl, co roku wykazuje największą liczbę zgłoszeń i osób doznających przemocą. Co może wskazywać na poważny problem przemocy domowej w tej gminie, ale również wysoki poziom świadomości na temat tego zjawiska.

Tabela 5. Liczba osób dotkniętych przemocą domową.

Rok	Ogółem Liczba rodzin w których występuje zjawisko przemocy domowej	Ogółem osoby dotknięte przemocą domową	Kobiety			Mężczyźni			Dzieci Ogółem
			Ogółem	osoby starsze*	osoby niepełno-sprawne	Ogółem	osoby starsze*	osoby niepełno-sprawne	
2022	145	221	138	22	8	18	6	2	65
2023	149	242	131	21	8	28	4	3	83
2024	153	260	112	25	10	32	7	4	116

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Z danych zebranych z 10 gmin należących do powiatu przemyskiego (Tabela nr 5), możemy wywnioskować, że zjawisko przemocy domowej staje się coraz bardziej powszechne. Wprawdzie nie jest to drastyczny wzrost (2022 rok – 145 rodzin, 2023 rok – 149 rodzin, 2024 rok – 153 rodziny), jednak liczba rodzin objętych przemocą domową stale rośnie. To sprawia, że rośnie również liczba osób doświadczających przemocy domowej (2022 rok – 221 osób, 2023 rok – 242 osoby, 2024 rok – 260 osób. W ciągu 2 lat liczba osób dotkniętych przemocą domową wzrosła o 39 osób. Największy wzrost dotyczy dzieci i tak w 2022 roku liczba dzieci dotkniętych przemocą wynosiła 65, natomiast w 2024 roku odnotowano, aż 116 dzieci, jako osoby doświadczające przemocy domowej. Należy zwrócić uwagę, że w poniższej tabeli nie uwzględniono statystyki dotyczącej liczby małoletnich będących świadkami przemocy, którzy od połowy 2023 r. są definiowani jako osoby doznające przemocy domowej, co może oznaczać, że statystyka w tym zakresie jest prawdopodobnie znacznie wyższa.

Z powyższych danych umieszczonych na Tabeli nr 5, zauważamy również, że spada liczba kobiet jako osób doznających przemocy domowej, a rośnie liczba mężczyzn. W 2022 roku kobiet doznających przemocy domowej było 138, a w 2024 roku ta liczba wyniosła 112, natomiast mężczyźni w 2022 roku stanowili 18 osób, natomiast w roku 2024, ta liczba wynosiła już 32 osoby. Zauważamy także, że przemoc domowa dotyka coraz szerszych grup.

Z danych przedstawionych na poniższej tabeli (Tabela nr 6) widzimy, że na przestrzeni ostatnich trzech lat wzrosła liczba osób stosujących przemoc domową. Wciąż największą liczbę stanowią mężczyźni, natomiast tendencję zwyżkową w tej kwestii zauważamy również u kobiet.

Tabela nr 6. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową.

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2022	140	14	126
2023	154	17	137
2024	160	22	138

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza danych dotyczących kierowania oraz ukończenia programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w powiecie przemyskim w latach 2022–2024 (Tabela nr 7), pozwala zauważyć systematyczny wzrost liczby osób kierowanych przez zespoły interdyscyplinarne do udziału w programach. W 2022 roku skierowano 24 osoby, w 2023 – 22, a w 2024 – aż 37. Tendencja wzrostowa, zwłaszcza widoczna w ostatnim roku, może świadczyć o większym zaangażowaniu służb w przeciwdziałanie przemocy domowej, a także o rosnącej skuteczności w identyfikowaniu osób stosujących przemoc wymagających skierowania do programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych. Może to być również efektem rosnącej świadomości społecznej oraz coraz większej aktywności zespołów interdyscyplinarnych.

W analizowanym okresie zdecydowaną większość osób kierowanych i uczestniczących w programach stanowili mężczyźni. Kobiety pojawiają się marginalnie – po jednej osobie rocznie – co znajduje odzwierciedlenie także w ogólnokrajowych statystykach, w których to mężczyźni najczęściej identyfikowani są jako osoby stosujące przemoc domową. W 2024 roku po raz pierwszy kobieta ukończyła program, co może sugerować powolny, ale zauważalny postęp w zakresie uwzględniania wszystkich sprawców przemocy, niezależnie od płci.

Istotnym elementem analizy jest także skuteczność programów, rozumiana jako odsetek osób, które ukończyły udział w stosunku do liczby skierowanych. Choć w 2024 roku liczba osób, które ukończyły program, wzrosła do 15 (w porównaniu z 7 osobami w roku 2022 i 6 w roku 2023),

nadal mniej niż połowa uczestników kończy proces zmiany. Wskaźnik ukończenia oscylował wokół 27–29% w latach 2022–2023, by w 2024 wzrosnąć do 41%. Choć jest to wyraźna poprawa, nadal świadczy o trudnościach w utrzymaniu uczestników w programie oraz o potrzebie wzmacniania skuteczności tych działań. Może to wynikać zarówno z braku wystarczającej motywacji u osób stosujących przemoc, jak i z barier organizacyjnych leżących po stronie instytucji zobligowanych do kierowania na program.

Tabela nr 7. Kierowanie przez zespół interdyscyplinarny, osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową realizowanych przez powiat przemyski.

Rok	Liczba osób skierowanych do programu ogółem:	liczba kobiet	liczba mężczyzn
2022	24	1	24
2023	22	1	21
2024	37	1	36

Rok	Liczba osób, które ukończyły program ogółem:	liczba kobiet	liczba mężczyzn
2022	7	0	7
2023	6	0	6
2024	15	1	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego

Z perspektywy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej dane te wskazują na potrzebę kontynuacji i wzmacniania działań nakierowanych na zwiększenie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych, lub psychologiczno-terapeutycznych. Niezbędne wydaje się dalsze rozwijanie narzędzi motywujących do uczestnictwa i ukończenia programów oraz indywidualizacja pracy z osobami stosującymi przemoc. Jednocześnie należy dążyć do systemowego rozwiązania problemów, które wpływają na niski poziom ukończeń – zarówno przez działania instytucjonalne, jak i odpowiednią politykę lokalną.

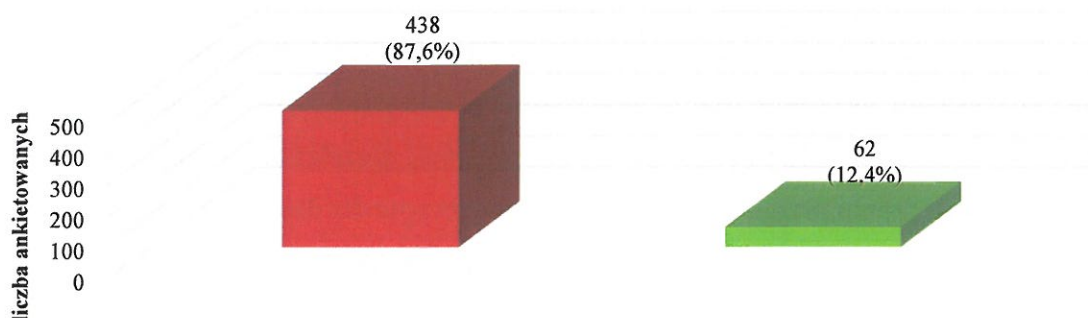
Reasumując, sytuacja wymaga dalszego rozwoju usług pomocowych, działań profilaktycznych i edukacyjnych oraz lepszego wsparcia dla specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy.

Badania ankietowe zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Powiatu Przemyskiego.

W celu pogłębienia wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu przemyskiego oraz rozpoznania realnych potrzeb mieszkańców w zakresie wsparcia osób i rodzin dotkniętych tym problemem, przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców wszystkich dziesięciu gmin powiatu. Badanie objęło łącznie 500 osób, w tym 320 kobiet i 180 mężczyzn. Respondenci reprezentowali trzy grupy wiekowe: 163 osoby w wieku 18–40 lat, 252 osoby w przedziale wiekowym 41–60 lat oraz 85 osób w wieku 61–80 lat. Pod względem poziomu wykształcenia, wśród uczestników znalazły się 147 osoby z wykształceniem wyższym lub policealnym, 242 osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym lub średnim oraz 111 osób posiadających wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne.

Celem badania było zebranie informacji dotyczących postrzegania problemu przemocy domowej w lokalnych społecznościach, identyfikacja potrzeb w zakresie wsparcia zarówno dla osób doświadczających przemocy, jak i dla osób stosujących przemoc domową oraz osób zagrożonych przemocą, a także rozpoznanie oczekiwań mieszkańców wobec działań profilaktycznych. Ankieta zawierała pytania dotyczące zarówno świadomości społecznej, jak i dostępności pomocy oraz proponowanych kierunków działań. Uzyskane odpowiedzi stanowią cenne źródło wiedzy, które posłuży do opracowania skutecznych i adekwatnych do lokalnych warunków programów przeciwdziałania przemocy. Wyniki badania umożliwią zaprojektowanie takich działań, które w sposób realny i trwały poprawią sytuację osób dotkniętych przemocą domową oraz przyczynią się do ograniczenia jej występowania na terenie powiatu przemyskiego. **Poniżej przedstawione zostały wyniki zebrane w czasie badania.**

Wykres nr 1. Czy wiesz czym jest przemoc domowa?

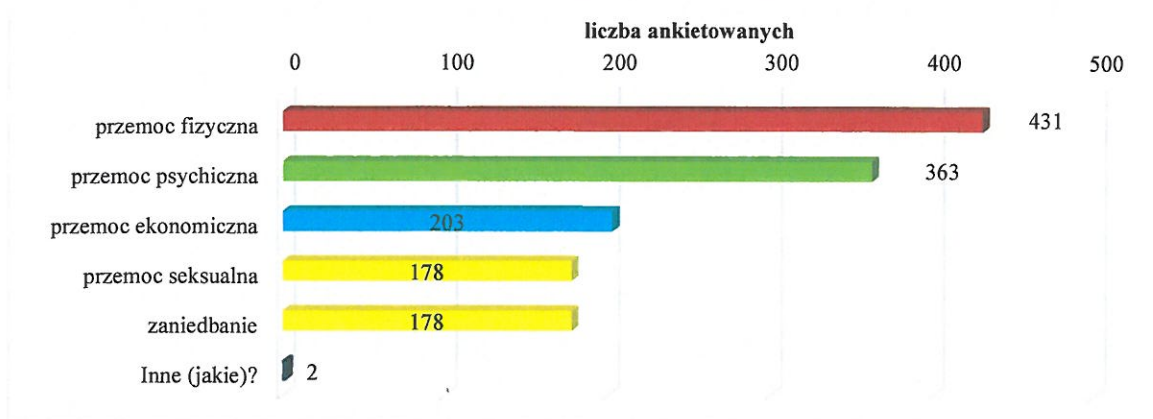
Źródło: Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na Wykresie nr 1, wywnioskować można, że zdecydowanie większość ankietowanych (blisko 88%) deklaruje znajomość pojęcia przemocy domowej. Mimo to

12,4 % osób przyznaje, że nie wie, czym ona jest – co jest dość niepokojącym wynikiem, biorąc pod uwagę wagę problemu. Może to świadczyć o konieczności pogłębienia edukacji społecznej w tym zakresie.

Jak wynika z danych zawartych na Wykresie nr 2, najbardziej rozpoznawalną formą przemocy jest przemoc fizyczna (431 wskazań), co może wynikać z jej widoczności i częstego ukazywania w mediach. Na drugim miejscu znajduje się przemoc psychiczna (363 wskazań), która choć mniej widoczna, jest powszechnie rozpoznawana. Przemoc ekonomiczna, seksualna oraz zaniedbanie są znane znacznie mniejszej liczbie osób, co może sugerować potrzebę większej edukacji społecznej na temat tych form przemocy. Inne formy przemocy zostały wskazane marginalnie (2 razy wskazano cyberprzemoc), co może oznaczać niewielką wiedzę na temat mniej typowych form przemocy lub brak ich identyfikacji przez społeczeństwo.

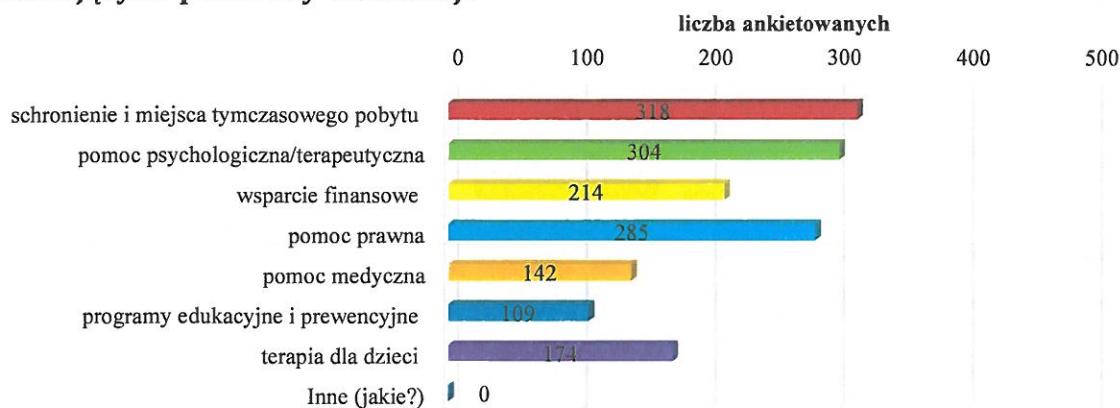
Wykres nr 2. Jakie formy przemocy domowej są ci znane?

Źródło: Opracowanie własne

Z Wykresu nr 4, dowiadujemy się, że respondenci najbardziej potrzebną formę wsparcia wskazywali schronienie i miejsca tymczasowego pobytu (318 odpowiedzi), co sugerować może dużą świadomość potrzeby zapewnienia ofiarom bezpiecznego miejsca w sytuacjach zagrożenia. Drugą najczęściej wymienianą potrzebą jest pomoc psychologiczna/ terapeutyczna (304 odpowiedzi), podkreśla to wagę aspektu emocjonalnego i psychicznego w procesie wychodzenia z przemocy. W następnej kolejności respondenci wskazują pomoc prawną (285 wskazań), co wskazuje na istotne znaczenie wsparcia w zakresie ochrony prawnej i formalnej, wsparcie finansowe (214 wskazań), co sugerować może wagę niezależności ekonomicznej, jako kluczowy czynnik w puszczeniu przemocowego środowiska, terapia dla dzieci (174 odpowiedzi), co wskazuje, że respondenci zauważają wpływ przemocy domowej również na dzieci i ich potrzeby terapeutyczne. Najmniej wskazań zuwajamy w takich formach wsparcia jak pomoc medyczna (142 wskazania) i może to dotyczyć zarówno leczenia skutków fizycznych jak i psychicznych oraz programy edukacyjne i prewencyjne (109 odpowiedzi), może wskazywać na mniejszą świadomość roli prewencji.

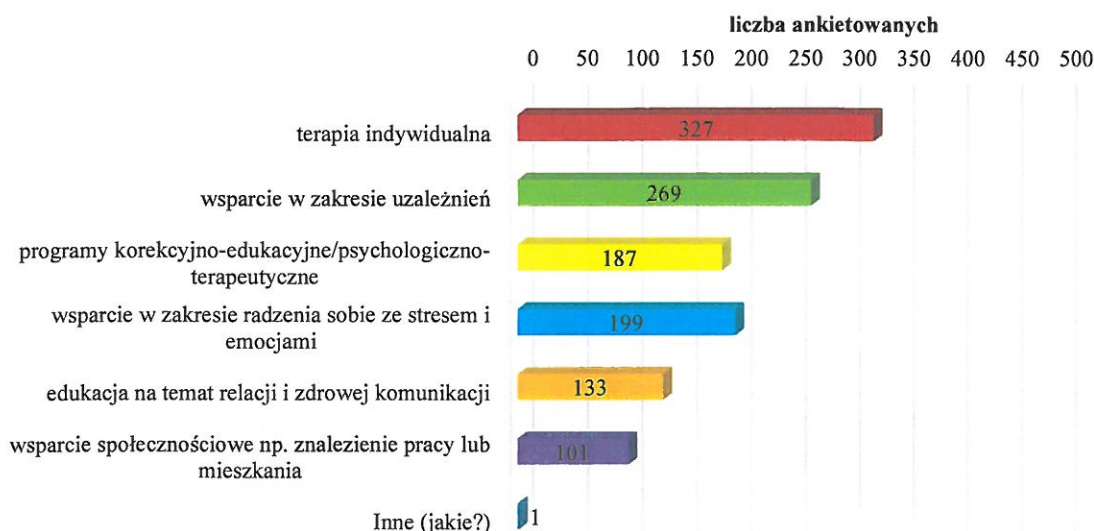
Wykres nr 4. Jakie formy wsparcia uważasz za najbardziej potrzebne, w przypadku osób doznających przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

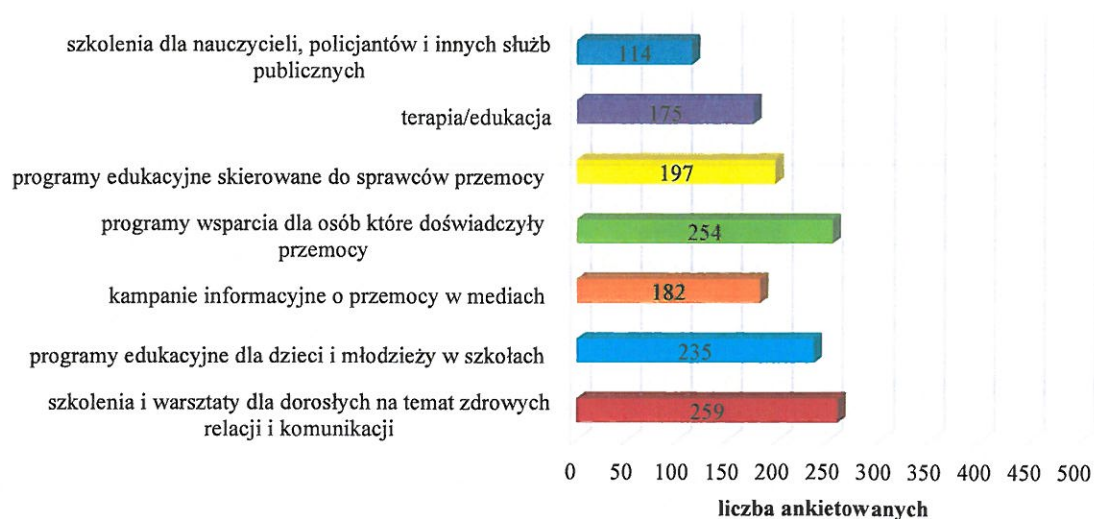
Według ankietowanych (Wykres nr 5), najczęściej wskazywane formy wsparcia dla osób stosujących przemoc domową to terapia indywidualna (327 odpowiedzi), leczenie uzależnień (269 wskazań) i edukacja emocjonalna (199 wskazań) oraz programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne (187 wskazań). Niskie wskazania dotyczyły wsparcia społecznego (np. zawodowego), co sugeruje przekonanie, że kluczem jest zmiana postawy, nie tylko poprawa sytuacji życiowej.

Wykres nr 5. Jakie Twoim zdaniem wsparcie powinno być dostępne dla osób stosujących przemoc domową?

Źródło: Opracowanie własne

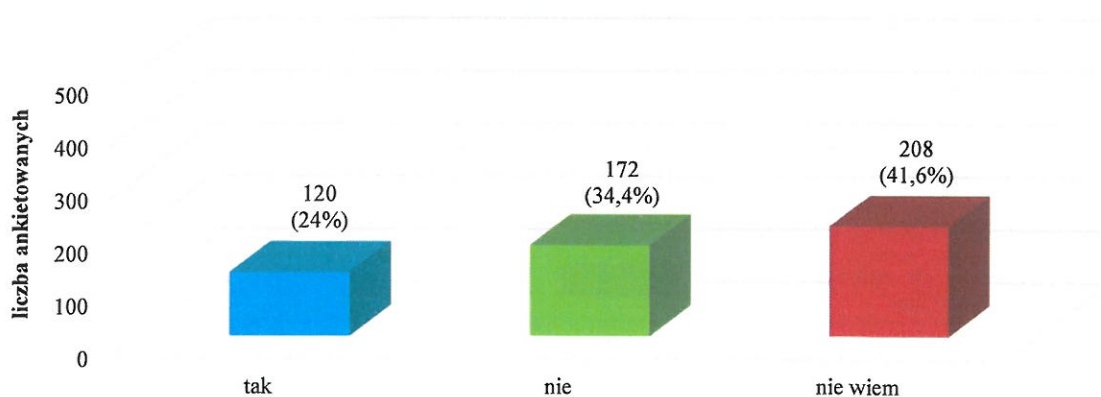
Wykres nr 6. Jakie formy profilaktyki przemocy domowej uważasz za najbardziej potrzebne w powiecie przemyskim?

Źródło: Opracowanie własne

Poddając analizie powyższy wykres (Wykres nr 6), należy stwierdzić, że największe poparcie uzyskały działania skierowane do całego społeczeństwa – szkolenia i warsztaty (259 wskazań), co pokazuje potrzebę profilaktyki pierwotnej. Znaczące poparcie mają też konkretne formy wsparcia dla ofiar (254 wskazania). Najmniej osób wskazało szkolenia dla instytucji, co może sugerować brak wiedzy o ich znaczeniu lub przekonanie, że te działania są realizowane.

Wykres nr 7. Czy uważasz że w powiecie przemyskim dostęp do pomocy dla osób doznających przemocy domowej (np. ośrodek wsparcia, pomoc psychologiczna, porady prawne) jest wystarczający?

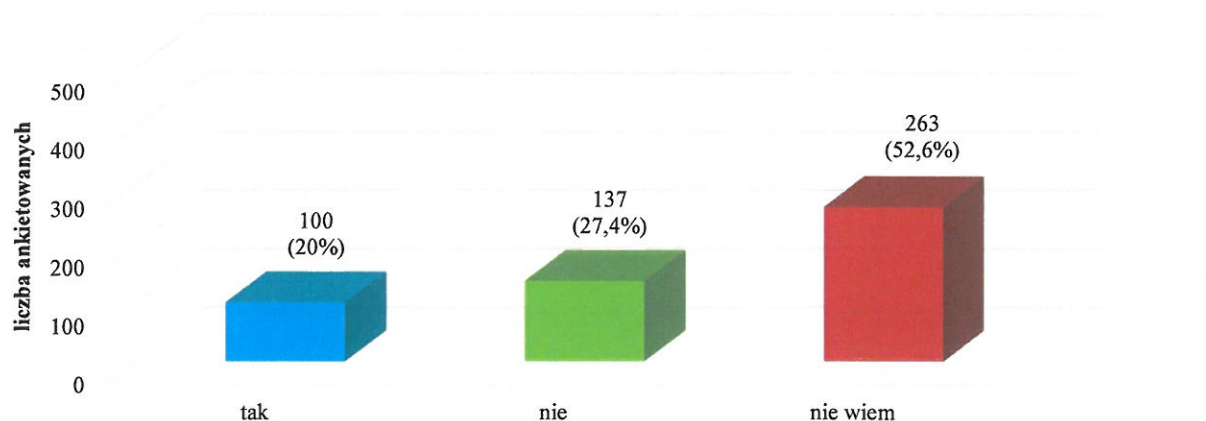

Źródło: Opracowanie własne

Dane na powyższym wykresie (Wykres nr 7) wskazują, że zaledwie ¼ respondentów uważa, że dostęp do pomocy jest wystarczający. Prawie 76% ankietowanych nie ma takiego

przekonania lub nie potrafi ocenić dostępności i jakości tej pomocy. To pokazuje, że istnieje znaczna luka pomiędzy potrzebami a realnie dostępnym wsparciem.

Wykres nr 8. Czy w Twojej opinii osoby doświadczające przemocy w rodzinie w powiecie przemyskim mają wystarczające wsparcie w zakresie wychodzenia z tej sytuacji?

Źródło: Opracowanie własne

Analizując Wykres nr 8 zauważamy, że większość respondentów (52,6%) nie ma zdania na temat dostępności wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, co może świadczyć o braku wiedzy na temat istniejących form pomocy lub ich małej widoczności w społeczności. 27,4% mieszkańców uważa, że wsparcie jest niewystarczające, co wskazuje na istniejący problem w systemie pomocy osobom doświadczającym przemocy. Tylko 20% uważa, że wsparcie jest wystarczające – to stosunkowo niski poziom zaufania do funkcjonujących mechanizmów pomocowych.

Podsumowanie:

Przeprowadzone badania wskazują, że zjawisko przemocy domowej jest realnym i istotnym problemem społecznym w powiecie przemyskim. Większość respondentów deklaruje znajomość pojęcia przemocy domowej, jednak nadal spora ilość badanych nie potrafi jej zdefiniować, co sugeruje potrzebę pogłębionej edukacji społecznej.

Najlepiej rozpoznawane są przemoc fizyczna i psychiczna, natomiast przemoc ekonomiczna, seksualna oraz zaniedbanie są znacznie mniej znane. To wskazuje na potrzebę zwiększenia świadomości społecznej i edukacji w tym zakresie. Najczęściej wskazywane potrzeby w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej to schronienie, pomoc psychologiczna, prawna oraz finansowa. Zwracano także uwagę na konieczność oferowania wsparcia dla osób stosujących przemoc domową – przede wszystkim w postaci terapii indywidualnej, wsparcia w zakresie uzależnień, radzenia sobie ze stresem i emocjami oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

WZÓR

ZAŚWIADCZENIE NR.....

o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

stwierdza się, że Pani/Pan*:

- imię i nazwisko

- data urodzenia

zgłosiła /zgłosił* się:

do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.**

do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową:**

Program odbędzie się w

(nazwa podmiotu realizującego program)

(adres podmiotu realizującego program)

w terminie:

(miejscowość, data)

(podpis starosty lub osoby upoważnionej)

*Niepotrzebne skreślić.

** Właściwe zaznaczyć.

WZÓR

ZAŚWIADCZENIE NR

**o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową
lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących
przemoc domową**

Stwierdza się, że Pani/Pan*:

- imię i nazwisko

- data urodzenia

ukończyła/ukończył*:

program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową:**

program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową:

realizowany w terminie:

(miejscowość, data)

(podpis starosty lub osoby upoważnionej)

*Niepotrzebne skreślić

** Właściwe zaznaczyć.

.....
(pieczęć jednostki rozpatrującej wniosek)

.....
(miejscowość i data)

**WNIOSEK
o wydanie zaświadczenia**

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Przemyślu
ul. Plac Dominikański 3
37-700 Przemyśl**

Imię:
Nazwisko:.....
Miejscowość zamieszkania:.....
Ulica /nr domu/lokalu:.....
Kod pocztowy: |_|_|-|_|_|
Poczta:.....
Data urodzenia: |_|_|_|_|_|_|
Telefon: |_|_|_|_|_|_|_|
Adres e-mail:.....

Zwracam się z prośbą o wydanie zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym / psychologiczno-terapeutycznym* dla osób stosujących przemoc domową w celu przedstawienia w

.....
Podpis

* Niepotrzebne skreślić

Lista obecności uczestników

Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową

Temat zajęć:

Data i ilość godzin :

Lp.	Imię i nazwisko	Podpis	Uwagi
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Kontrakt

dot. udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową

Ja, jestem świadomy/a tego, że potrzebuję pomocy ze względu na stosowanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć zachowań nieprzemocowych umożliwiających mi prawidłowe funkcjonowanie w danym środowisku. Równocześnie zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami poprzez pracę w Programie Psychologiczno-Terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową - „Moc Świadomych Wyborów”.

Tak długo jak jestem w Programie zobowiązuję się przestrzegać następujących zasad:

1. Nie będę naruszać praw lub dóbr osobistych osoby/osób doznającej/doznających przemocy domowej, w szczególności:

- a) nie będę narażać tę osobę/osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) nie będę naruszać jej/ich godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) nie będę powodować szkody na jej/ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujących u tej osoby/ osób cierpienie lub krzywdę,
- d) nie będę ograniczać lub pozbawiać tę osobę/osoby dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) nie będę naruszać prywatności tej osoby/osób lub wzbudzać u niej/nich poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Ponadto:

2. Powstrzymam się od używania alkoholu lub narkotyków, czy też innych środków odurzających w czasie uczestnictwa w Programie, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek inny sposób (samookaleczenia).

3. Jeśli nie dotrzymam choćby jednej z w/w zasad zgłoszę to natychmiast prowadzącym Program i będę otwarcie rozmawiał/a na ten temat. Zaakceptuję wszelkie konsekwencje mojego zachowania, włączając w to usunięcie mnie z Programu.

Uczęszczanie na Program:

Zgadzam się regularnie uczęszczać na zajęcia zgodnie z wyznaczonym harmonogramem. Rozumiem, że mogę być usunięty/a z Programu za niespełnienie wymagań frekwencyjnych oraz gdy zastosuję przemoc w trakcie jego trwania. Równocześnie przyjmuję do wiadomości, że warunkiem zaliczenia programu i uzyskania zaświadczenia jest udział w minimum 40 godzinach zajęć grupowych z 50 godzin przewidzianych w ramach programu oraz 1 godzinie zajęć indywidualnych - przy czym prowadzący program z uwagi na rażące naruszenie kontraktu, mogą na każdym etapie realizacji programu skreślić uczestnika z listy. Spotkania organizacyjno-diagnostyczne i końcowe są wliczane do warunków zaliczenia programu. Akceptuję, że dodatkowym warunkiem umożliwiającym otrzymanie zaświadczenia o ukończeniu programu jest niezastosowanie przemocy w trakcie uczestnictwa w Programie.

Rozumiem że celem mojego udziału w Programie jest nieużywanie przemocy i że moje zachowanie w Programie jak i w życiu prywatnym będzie odzwierciedlało tę sytuację. Będę otwarty/a i szczery/a w grupie, będę uczestniczył/a regularnie w zajęciach. Jeśli wypłynie problem związany z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych środków odurzających, poddam się leczeniu i tylko po zakończonym programie psychoterapii uzależnień będę mógł/a uczestniczyć w Programie. Będę realizował/a zalecenia pracowników Programu i poddam się ewaluacji, jeśli zaleci mi ją prowadzący Program.

Rozumiem, że jeśli nie będę stosował/a się do kontraktu mogę być usunięty/a z Programu. Przeczytałem/am ten kontrakt i rozumiem, że podpisując go jestem odpowiedzialny/a za jego przestrzeganie.

Data i miejsce

.....
Podpis klienta

.....
Podpis prowadzącego/ych Program

WYWIAD
z osobą stosującą przemoc domową
PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO/PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNEGO DLA
OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Przeznaczenie: Diagnoza i ocena sytuacji związanej z problemem osoby/rodziny.

1. Imię i nazwisko osoby, z którą przeprowadza się rozmowę:

.....

2. Co dla Pana/Pani znaczy przemoc domowa? (proszę uwzględnić czym jest przemoc domowa dla osoby ją stosującej i jak ona ją rozumie):

3. Kiedy i w jakich okolicznościach stosował Pan/Pani przemoc domową i wobec kogo? (proszę uwzględnić możliwie najszerzej opis okoliczności wskazanych przez sprawcę ,0przemocy domowej):

4. Czy chce Pan/Pani zaprzestać stosowania przemocy domowej, jeżeli tak to czy podejmował/a Pan/Pani próby rozwiązania tego problemu i z jakim skutkiem? (proszę uwzględnić wszystkie możliwe okoliczności związane z postrzeganiem zaprzestania stosowania przemocy rodzinie i wszystkimi działaniami podjętymi w tym zakresie):

5. Czy uczestniczył Pan/Pani w programach (właściwe podkreślić):

- korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową
- psychologiczno terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową
- terapeutycznych w zakresie uzależnienia od: alkoholu, narkotyków, innych substancji, uzależnień behawioralnych, treningu zastępowania agresji i innych:

Wymień jaki.....

6. Jaka jest Pana/Pani sytuacja rodzinna, z kim Pan/Pani prowadzi gospodarstwo domowe?

7. Jaka jest Pana/Pani sytuacja prawna - czy był Pan/Pani karany/a lub podejrzany/a o stosowanie przemocy? (jeżeli tak to kiedy, gdzie, rodzaj kary, czy została wykonana?, czy zawieszono warunkowo karę pozbawienia wolności, czy jest uruchomiona procedura Niebieskich Kart?)

8. Czy wie Pan/Pani jakie są konsekwencje dla osoby stosującej przemoc domową?

9. Jakiej pomocy i od kogo oczekiwałby/oczekiwałaby Pan/Pani w sytuacjach trudnych, konfliktowych? (proszę uwzględnić wszystkie oczekiwania dotyczące możliwej pomocy w tym zakresie oraz osób, które miałyby się do tego przyczynić)

.....

Podpis osoby z którą przeprowadzono wywiad:

Data sporządzenia _____

Podpis prowadzących program

**Program psychologiczno-terapeutyczny
dla osób stosujących przemoc domową**

KARTA SPOTKAŃ INDYWIDUALNYCH

Imię i nazwisko:

Data:

Ilość godzin:

Temat zajęć/problem: Rozmowy indywidualne

Przebieg spotkania:

.....
Podpis
przeprowadzającego rozmowę

**Program psychologiczno-terapeutyczny
dla osób stosujących przemoc domową**

KARTA SPOTKAŃ GRUPOWYCH

Data realizacji:.....

Temat zajęć:.....

Liczba godzin:.....

Forma spotkania:.....

Metody pracy:.....

**Przebieg spotkania, zasadnicze treści, cechy relacji, atmosfera aktywność
uczestników itp.:**

.....
Podpisy prowadzących program

CELE UCZESTNIKA
**PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO/PSYCHOLOGICZNO-
TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ**

/Ankieta na początek /

1. Jakie są twoje główne cele związane z udziałem w programie?

(Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź?)

- ☐ zrozumienie przyczyn swoich zachowań agresywnych
- ☐ poprawa relacji z rodziną lub bliskimi
- ☐ nauka kontrolowania złości i emocji
- ☐ zmniejszenie ryzyka powrotu do przemocy
- ☐ osiągnięcie większej samoświadomości
- ☐ inne (proszę opisać).....

2. Jakie zmiany chciał(a)byś wprowadzić w swoim zachowaniu w wyniku udziału w programie?

(Proszę opisać)

3. Czy masz konkretne pomysły dotyczące poprawy relacji z osobami, które dotychczas były dotknięte twoim zachowaniem?

- ☐ **Tak** *(proszę opisać)*

- ☐ **Nie**

4. Jakie umiejętności chciał(a)byś nabyć lub wzmocnić w trakcie programu?

(Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź?)

- ☐ radzenie sobie z emocjami
- ☐ efektywna komunikacja bez agresji
- ☐ rozwiązywanie konfliktów w sposób pokojowy
- ☐ zrozumienie perspektywy innych osób
- ☐ inne (proszę opisać).....

5. Co motywuje cię do uczestnictwa w programie?

(Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź?)

- ☐ chęć zmiany swojego zachowania
- ☐ wymóg prawny lub inny obowiązek
- ☐ chęć odbudowy relacji z rodziną
- ☐ potrzeba poprawy swojego życia osobistego
- ☐ inne (proszę opisać).....

6. Jak wyobrażasz sobie swoją sytuację po zakończeniu programu?

(Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź?)

- ☐ poprawa relacji z bliskimi
- ☐ brak zachowań agresywnych
- ☐ lepsze zrozumienie siebie i swoich emocji
- ☐ większa kontrola nad trudnymi sytuacjami
- ☐ inne (proszę opisać).....

7. Czy chciał(a)byś dodać coś na temat swoich celów i oczekiwań względem programu?

ANKIETA EWALUACYJNA W TRAKCIE ZAJĘĆ

Programu korekcyjno-edukacyjnego/Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową

1. Czy uważasz że program pomaga ci zrozumieć jakie skutki wywołują twoje zachowania na innych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

2. Czy uważasz u siebie zmniejszenie zachowań agresywnych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

3. Czy stosujesz techniki i metody radzenia sobie ze złością, które poznajesz podczas zajęć? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zawsze
- ☐ często
- ☐ rzadko
- ☐ nigdy

4. Jak oceniasz swoje relacje z bliskimi w trakcie realizacji programu? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ znacznie się poprawiły
- ☐ trochę się poprawiły
- ☐ bez zmian
- ☐ pogorszyły się

5. Czy czujesz się wspierany/a w procesie zmiany? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

6. Jak oceniasz atmosferę podczas zajęć? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ bardzo dobra
- ☐ dobra
- ☐ neutralna
- ☐ zła

7. Czy prowadzący program pomagają Ci zrozumieć twoje zachowanie? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

CELE UCZESTNIKA
**PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO/PSYCHOLOGICZNO-
TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ**
/Ankieta na koniec zajęć/

1. Jak oceniasz treści przekazane podczas zajęć? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ bardzo przydatne
- ☐ przydatne
- ☐ raczej mało przydatne
- ☐ nieprzydatne

2. Czy udział w programie pomógł ci zrozumieć jakie są przyczyny twoich zachowań agresywnych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

3. Czy program wpłynął na poprawę twojej umiejętności kontrolowania złości? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

4. Czy zauważasz pozytywne zmiany w relacjach z twoją rodziną lub bliskimi? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

5. Czy czujesz że lepiej rozumiesz konsekwencje swoich działań dla osób które cię otaczają?
(zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

6. Czy stosujesz w praktyce umiejętności i techniki których nauczyłeś się w programie? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zawsze
- ☐ często
- ☐ rzadko
- ☐ nigdy

7. Jak oceniasz swoją gotowość do wprowadzenia dalszych zmian w swoim zachowaniu?
(zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ bardzo wysoką
- ☐ raczej wysoką
- ☐ raczej niską
- ☐ bardzo niską

8. Czy program pomaga ci spojrzeć na przemoc z perspektywy osób poszkodowanych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

9. Czy uważasz że udział w programie zmniejszy ryzyko powrotu do zachowań agresywnych?
(zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

ANKIETA oceniająca PK-E/PP-T

Pani/Pana opinia dotycząca udziału w programie, jego treści oraz sposobu prowadzenia jest dla nas niezwykle cenna. Zależy nam, aby nasze działania były jak najbardziej użyteczne i wspierające.

Dlatego zwracamy się z uprzejmą prośbą o wypełnienie ankiety, której celem jest zebranie Pani/Pana spostrzeżeń na temat prowadzonych zajęć.

Realizatorzy Programu

Zaznacz odpowiednią kategorię, według własnej oceny.

1. Jak oceniasz sposób prowadzenia zajęć?

☐ nieciekawym ☐ poprawnym ☐ interesującym

2. Jak oceniasz sposób przekazywania informacji przez prowadzących?

☐ trudny do zrozumienia ☐ wystarczająco jasny ☐ klarowny i przejrzysty

3. Jak oceniasz atmosferę podczas zajęć?

☐ niekomfortowa ☐ neutralna ☐ przyjazna i sprzyjająca pracy

4. Czy zajęcia zachęcały do aktywności i współpracy?

☐ zdecydowanie nie ☐ raczej nie ☐ częściowo ☐ zdecydowanie tak

5. Co Twoim zdaniem pojawiało się w programie zbyt często?

.....

.....

6. Jakie dodatkowe tematy warto byłoby poruszyć?

.....

.....

I. Treść zajęć

Jak Pan/Pani ocenia treść zajęć?

- ☐ mało przydatna
- ☐ umiarkowanie przydatna
- ☐ przydatna
- ☐ bardzo przydatna

II. Korzyści osobiste

Jak ocenia Pan/Pani korzyści osobiste z udziału w zajęciach?

- ☐ niewielkie
- ☐ umiarkowane
- ☐ duże
- ☐ bardzo duże

III. Sposób prowadzenia zajęć

Jak ocenia Pan/Pani sposób prowadzenia zajęć?

- ☐ mało atrakcyjny
- ☐ umiarkowanie atrakcyjny
- ☐ atrakcyjny
- ☐ bardzo atrakcyjny

Które elementy zajęć były dla Pani/Pana szczególnie wartościowe?

.....

.....

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY!

KLAUZULA INFORMACYJNA WRAZ Z OŚWIADCZENIEM DLA UCZESTNIKA PROGRAMU

KOREKCYJNO – EDUKACYJNEGO LUB PSYCHOLOGICZNO – TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ REALIZOWANEGO PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PRZEMYŚLU

W związku z rozpoczęciem stosowania z dniem 25 maja 2018 roku Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, dalej RODO) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019r.poz.1781) informuję, że zgodnie z art.13 ust.1 i 2 w/w rozporządzenia:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu, w imieniu którego działa Dyrektor PCPR. Adres siedziby centrum: Przemyśl, ul. Plac Dominikański 3, 37-700 Przemyśl dane kontaktowe: telefon/fax: 16 675 00 11 lub 16 678 50 54 wew. 132, adres e-mail: pcpr@powiat.przemysl.pl.
2. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji praw i obowiązków wynikających z dobrowolnego udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno - terapeutycznym (na podstawie art. 6 ust.1 pkt a) RODO tj. w związku z wyrażoną Pani/Pana zgodą oraz realizacją przez PCPR w Przemyślu zapisów prawa wynikających z Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (t.j. Dz. U. 2024, poz. 1673).
3. Pani/Pana dane nie będą udostępniane podmiotom zewnętrznym z wyjątkiem przypadków przewidzianych prawem.
4. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres trzech lat od dnia zakończenia danej edycji programu, zgodnie z wytycznymi Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
5. Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.
6. Przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego (tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych), jeżeli uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy rozporządzenia.
7. Jest Pan/Pani zobowiązana do ich podania a konsekwencją niepodania danych osobowych będzie uniemożliwienie Administratorowi Danych Osobowych realizacji celów wymienionych w pkt 2.
8. Pani/Pana dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany i nie będą profilowane.

Przemyśl, dnia

.....
Czytelny podpis uczestnika programu wyrażającego zgodę

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

Ja niżej podpisana/-nyniniejszym wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celu dobrowolnego udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno - terapeutycznym oraz udokumentowania uczestnictwa jak również efektów mojego udziału w programie PK-E lub PP-T.

Przyjmuję do wiadomości, iż administratorem danych osobowych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu. Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że podanie danych jest dobrowolne, jednak niezbędne do realizacji celów, w jakich zostały zebrane.

Przemyśl, dnia

.....
Czytelny podpis uczestnika programu wyrażającego zgodę

Załącznik Nr 4 do Uchwały
nr XXVIII/204/2025
Rady Powiatu Przemyskiego
z dnia 19 grudnia 2025r.

**PROGRAM
KOREKCYJNO – EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
„AZYMUT DOBRYCH ZMIAN”
NA LATA 2026-2030**

**REALIZATOR:
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W PRZEMYŚLU**

WPROWADZENIE:

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673) wskazuje na obowiązek uczestnictwa przez osoby skierowane stosujące przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych. Osoby, które uporczywie nie stosują się do obowiązków wynikających z ustawy mogą podlegać karze grzywny oraz ograniczenia wolności – zgodnie z art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971r. – kodeks wykroczeń. Wobec osób stosujących przemoc domową stosuje się przewidziane w ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

OPIS ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH

I. ZAŁOŻENIA – STANDARDY FORMALNO-PRAWNE I ORGANIZACYJNE

a) PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:

Realizacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową wynika z następujących aktów prawnych:

- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1673),
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383),
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 911 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 20 maja 1971r., Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 734 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r., w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 poz. 1163),
- Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r., w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 poz. 1166),
- Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r., w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia

o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 poz. 1164),

- Uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232 z późn.zm.),
- Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030.

Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową „Azymut Dobrych Zachowań” to także odpowiedź na wyniki diagnozy zjawiska przemocy domowej w powiecie przemyskim, zawartej w niniejszym programie, jak również w *Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030*.

Program „Azymut Dobrych Zmian” to cykl spotkań grupowych ukierunkowanych na podniesienie świadomości i wiedzy na temat stosowanej przemocy, oraz zmiany zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową, a w rezultacie powstrzymania ich przed jej stosowaniem i zakończenie przemocy.

Program zawiera właściwą strategię, pozwalającą sprostać wyzwaniom w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, oraz spełnia wszystkie wymagania formalne tj.:

1. W programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.
2. Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową prowadzi się w formie spotkań indywidualnych lub grupowych.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową mogą być prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającym porozumiewanie się na odległość.
4. W przypadku realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, należy zadbać o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej.

b) ADRESACI PROGRAMU – REKRUTACJA UCZESTNIKÓW:

Program korekcyjno-edukacyjny w powiecie przemyskim adresowany jest do mieszkańców powiatu, jak również osadzonych w Zakładzie Karnym w Przemyśle oraz jego Oddziale Zewnętrznym w Medyce. W programie mogą brać udział także uczestnicy spoza powiatu przemyskiego.

Rekrutacja uczestników programu dokonywana jest przez organizatora - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyśle, w oparciu o współpracę z instytucjami pomocowymi zobligowanymi do kierowania na program, takimi jak zespoły interdyscyplinarne, grupy diagnostyczno-pomocowe, lub też inne podmioty zajmujące się pomocą rodzinie dotkniętej problemem przemocy domowej. Uczestników na program mogą kierować także kuratorzy sądowi i sąd. Rekrutacji dokonuje się również poprzez indywidualne zgłoszenia osób zainteresowanych, mających problem ze stosowaniem przemocy wobec najbliższych, lub zostały zmotywowane do uczestnictwa przez rodzinę.

Osoby skierowane do udziału w programie otrzymują zaświadczenie o zgłoszeniu się do programu oraz zaświadczenie o jego ukończeniu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r., w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U z 2023 r. poz. 1164).

Osoby stosujące przemoc domową, po skierowaniu do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mają obowiązek:

- 1) zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
- 3) ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;

- 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

II. CELE PROGRAMU

Celem głównym niniejszego programu jest w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy, jak również zdobycie umiejętności redukowania napięcia, rozwiązywania konfliktów i sporów w środowisku domowym w sposób konstruktywny i bezpieczny dla każdej ze stron.

Cele szczegółowe – są spójne ze standardami prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i obejmują:

- 1) zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
- 2) powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 3) rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- 4) zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- 5) wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- 6) poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- 7) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- 8) uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 9) uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

III. MIEJSCE REALIZACJI - STANDARDY

Pomieszczenia do pracy grupowej w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową pn. „Azymut dobrych zmian”, będą wyposażone w następujące zasoby: salę na ok. 10-15 osób z możliwością ułożenia w krąg krzeseł-foteli, tablica, flipchart, możliwość projekcji filmu tematycznego. Zajęcia będą realizowane na podstawie porozumień zawartych z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu. W ramach tych porozumień wskazane instytucje zobowiążą się między innymi do udostępnienia swoich pomieszczeń na potrzeby realizacji programu. Zajęcia w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego prowadzone są w pomieszczeniach i w czasie kiedy w w/w jednostkach nie udziela się pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej.

IV. KWALIFIKACJE PROWADZĄCYCH:

Kwalifikacje osób prowadzących program reguluje Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023r., w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub;
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:
 - a) psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
 - b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub;
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- 4) posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

V. ZAŁOŻENIA – STANDARDY MERYTORYCZNE

Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową pn. „Azymut Dobrych Zmian”, obejmuje 60 godzin dydaktycznych zajęć grupowych (45 minut bezpośrednich oddziaływań na uczestników programu, natomiast pozostały czas godziny zegarowej na wytworzenie dokumentacji z zajęć) oraz 3 godziny zajęć organizacyjno– diagnostycznych i 3 godziny zajęć końcowych. Łącznie 66 godzin w ramach programu. Program realizowany jest w postaci 16 spotkań grupowych oraz po 1 spotkaniu organizacyjno– diagnostycznym i końcowym. Zajęcia grupowe prowadzone są w grupie 10-15 osób. Terminy i harmonogram zajęć są ustalane w sposób elastyczny i mogą ulegać zmianie, z zachowaniem zgodności z tematyką oraz przyjętymi ramami programowymi.

Warunkiem zaliczenia programu i uzyskania zaświadczenia o ukończeniu programu jest udział w minimum 53 godzinach z 66 godzin zajęć przewidzianych w ramach programu. Spotkania organizacyjno-diagnostyczne i końcowe są wliczane do warunków zaliczenia programu. Prowadzący program z uwagi na rażące naruszenie kontraktu lub zasad programu, mogą na każdym etapie realizacji programu skreślić uczestnika z listy. Za rażące naruszenie zasad programu uważa się stosowanie przemocy, gróźb oraz zachowania agresywne wobec uczestników lub prowadzących, pojawienie się na zajęciach pod wpływem substancji psychoaktywnych lub alkoholu, celowe zakłócanie przebiegu spotkań lub naruszanie zasad poufności programu.

Rodzaj działań przy realizacji zadania, mających wpływ na zmianę postaw uczestników:

1. psychoedukacja osób stosujących przemoc domową w kierunku zmian zachowań typu przemocowego na rzecz postawy partnerstwa i poszanowania wobec domowników, ze szczególnym uwzględnieniem partnerów;
2. redukcja zachowań przemocowych;
3. zwiększenie kontroli nad zachowaniami agresywnymi;
4. kształtowanie odpowiedzialności za popełniane czyny przemocowe;
5. nauka nowych sposobów rozwiązywania problemów;
6. nauka prawidłowej komunikacji partnerskiej;
7. nauka umiejętności korzystania ze wsparcia społecznego;
8. trening umiejętności społecznych;
9. nauka metod wychowywania dzieci bez przemocy.

VI. PRZEBIEG PROGRAMU

a) Sesja organizacyjno-diagnostyczna i sesja końcowa:

W ramach programu przewiduje się jedną sesję organizacyjno-diagnostyczną oraz jedną sesję końcową. Osoby skierowane zapoznawane są z celami programu i warunkami uczestnictwa. Rozpoznaje się ich motywację i omawia kontrakt. Realizatorzy w początkowej fazie programu dokonują wstępnej diagnozy uczestników, po której decydują o ich końcowym zakwalifikowaniu

się do programu. Sesje końcowe ukierunkowane są na motywację do kontynuacji terapii lub innych form pomocowych w tym uczestnictwo w programie psychologiczno - terapeutycznym.

b) Zajęcia (sesje) grupowe:

Głównym celem w ramach **60 godzin** pracy grupowej jest przekazanie treści edukacyjnych połączonych z ćwiczeniami praktycznymi oraz korekcja zachowań przemocowych.

Stosowane narzędzia i metody w pracy z osobami stosującymi przemoc:

1. **Metody:** rozmowa kierowana, burza mózgów, ćwiczenia grupowe, mini-wykłady, analiza przypadku, zadania domowe, odgrywanie scenek.
2. **Narzędzia:** kwestionariusze programu, ankiety, prezentacje multimedialne, projekcja filmów tematycznych (m.in. „Płonące łóżko”, „Pręgi”, „Plac Zbawiciela”), laptop, rzutnik, flipchart, papier, zakreślacze, flamastry, historia „Anny i Roberta”, „Plan bezpieczeństwa”.

c) Tematy zajęć grupowych:

- Edukacja n/t zjawiska przemocy.
- Alkohol i jego związek z przemocą.
- Szacunek. Rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia.
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami i uczuciami.
- Błędne przekonania n/t. zjawiska przemocy domowej.
- Szczerłość i odpowiedzialność. Uznanie przez uczestnika odpowiedzialności za stosowanie przemocy.
- Wychowanie dzieci bez przemocy.
- Plan bezpieczeństwa – umiejętność radzenia sobie w kryzysie.
- Sposoby radzenia sobie ze złością. Metody redukcji napięcia.
- Poszerzenie katalogu zachowań o zachowania alternatywne do krzywdzących. Emisja i omówienie filmu tematycznego.
- Tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych.
- Partnerstwo. Kształtowanie postaw opartych na szacunku i partnerstwie.
- Poszanowanie seksualności.
- Negocjacje i sprawiedliwość.
- Wsparcie i zaufanie.
- Ewaluacja planu bezpieczeństwa. Informacja o możliwości podejmowania działań terapeutycznych. Zakończenie zajęć grupowych.

Każdorazowo program kończy się podsumowaniem i zwróceniem uwagi na korzyści z udziału w nim. Ponadto prowadzący otrzymują informacje zwrotne od grupy w zakresie istotnym dla formy prowadzenia powyższych oddziaływań.

Uczestnicy na koniec zajęć wypełniają ankietę ewaluacyjną (kończącą) oraz ankietę oceniającą prowadzenie zajęć.

VII. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

1. Ilościowe i jakościowe zmniejszenie stosowania przemocy.
2. Zwiększenie zdolności uczestników programu do kontroli własnych emocji i zachowań.
3. Zapobieganie eskalacji i utrwalania zachowań przemocowych.
4. Wzrost krytycyzmu wobec zachowań przemocowych.
5. Zwiększenie empatii i szacunku wobec partnerów, domowników i członków rodzin.
6. Zwiększenie umiejętności wychowawczych względem dzieci.
7. Budowanie systemu rozwiązywania problemu przemocy poprzez bezpośrednią pracę z osobą stosującą przemoc domową.

VIII. MONITORING I EWALUACJA SKUTKÓW PROGRAMU

Przebieg i efekty programu korekcyjno – edukacyjnego wobec osób stosujących przemoc domową objęte są monitoringiem i ewaluacją. Wyniki uzyskane w ten sposób, będą stanowić materiał nad doskonaleniem i upowszechnianiem oddziaływań korekcyjno– edukacyjnych, jako skuteczny element szeroko rozumianego przeciwdziałania przemocy domowej. Każdy uczestnik programu zobowiązany jest do wypełnienia 3 ankiet ewaluacyjnych: początkowej, w trakcie i końcowej, oraz ankiety oceniającej realizację programu. Organizatorzy programu prowadzą monitoring uczestnika przez okres 36 miesięcy od dnia zakończenia danej edycji programu. W tym celu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu pozostanie w kontakcie z uczestnikami, z ich rodzinami oraz w przypadku objęcia rodziny procedurą „Niebieskie Karty” z członkami grup diagnostyczno-pomocowymi, oraz kuratorami sądowymi w przypadku dozoru lub nadzoru. Formę kontaktu z w/w osobami i instytucjami, organizator określa samodzielnie.

IX. DOKUMENTACJA PROGRAMU

Prowadzący program zobowiązuje się do prowadzenia następującej dokumentacji:

- 1) lista obecności;
- 2) kontrakt z uczestnikiem;
- 3) wywiad z osobą stosującą przemoc domową - diagnoza i ocena sytuacji związanej z problemem osoby/rodziny;
- 4) notatki z każdego spotkania sporządzone przez prowadzących program; zawierające temat oraz przebieg zrealizowanych zajęć (karty spotkań);
- 5) ankiety: początkowa, w trakcie, końcowa i oceniająca;
- 6) klauzula RODO.

Dokumentacja programu jest przechowywana w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu.

X. SPRAWOZDAWCZOŚĆ Z REALIZACJI PROGRAMU

Po zakończeniu programu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu, zobowiązuje się w terminie 14 dni od ukończenia programu/programów w ramach danej edycji do przesyłania do Wydziału Polityki Społecznej PUW w Rzeszowie pisemnej informacji o jego/ich ukończeniu. Informacja powinna zawierać:

- 1) liczbę zrealizowanych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) liczbę osób, które przystąpiły do programu;
- 3) liczbę osób, które ukończyły program;
- 4) sprawozdanie z realizacji programu, zawierające opis oraz charakterystykę prowadzonych oddziaływań i ich efektów (opis merytoryczny);
- 5) rozliczenie wydatkowanych środków, uwzględniające rodzaj wydatku.

XI. PODSUMOWANIE

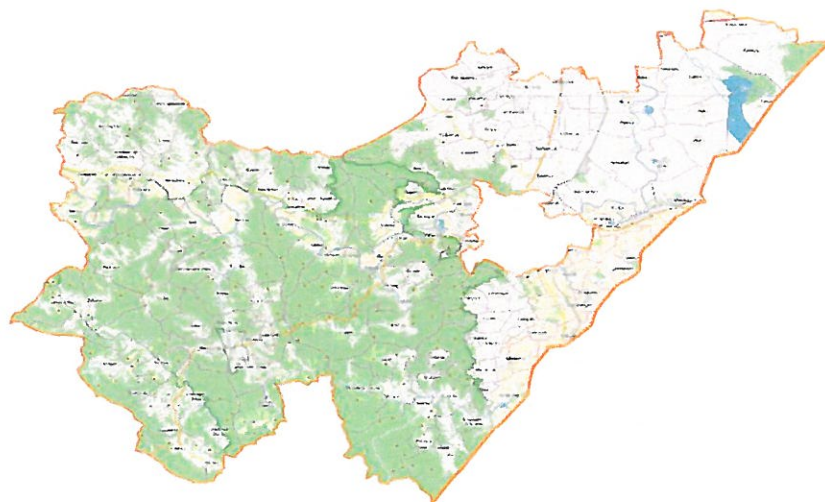
Każdorazowo program kończy się podsumowaniem i zwróceniem uwagi na korzyści z udziału w nim. Ponadto prowadzący otrzymują informacje zwrotne od grupy w zakresie istotnym dla formy prowadzenia powyższych działań. Uczestnicy są motywowani do dalszej pracy nad sobą, w tym do podejmowania terapii czy też udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym dla sprawców przemocy domowej.

Załączniki:

1. Wzór zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.
2. Wzór zaświadczenia o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.
3. Wniosek o wydanie zaświadczenia o zgłoszeniu się do programu.
4. Lista obecności.
5. Kontrakt.
6. Wywiad z osobą stosującą przemoc domową - diagnoza i ocena sytuacji związanej z problemem osoby/rodziny.
7. Karta zajęć grupowych.
8. Ankieta na początek.
9. Ankieta w trakcie,

10. Ankieta na koniec.
11. Ankieta oceniająca.
12. Klauzula RODO.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PRZEMYSKIM

Powiat Przemyski położony jest we wschodniej części województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię **1 211 km²**. Liczba mieszkańców powiatu przemyskiego to 70 933 mieszkańców.

Strukturę administracyjną powiatu przemyskiego tworzą:

- gminy miejsko-wiejskie: Dubiecko z siedzibą w mieście Dubiecko, Bircza z siedzibą w mieście Bircza,
- gminy wiejskie: Fredropol, Krasiczyn, Krzywczka, Medyka, Orły, Przemyśl (bez miasta Przemyśla), Stubno, Żurawica.

Od północy graniczy z powiatem jarosławskim i przeworskim, od zachodu z rzeszowskim i brzozowskim, zaś od południa z bieszczadzkim i sanockim. Wschodnią granicę obszaru powiatu a równocześnie województwa podkarpackiego stanowi polsko-ukraińska granica państwa.

Na terenie powiatu przemyskiego niepokojącym zjawiskiem jest występująca przemoc domowa. Skalę tego problemu obrazują dane pozyskane z Komendy Miejskiej w Przemyślu, ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu przemyskiego, oraz badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców powiatu w okresie od lutego do kwietnia 2025 roku.

Tabela 1. Działania podjęte przez Policję w latach 2022-2024 z powodu przemocy domowej.

Lp.	Zakres danych	Rok									Razem
		2022			2023			2024			
		kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	
1.	Liczba osób doświadczających przemocy, których postępowanie dotyczyło	185	22	28	173	35	63	183	32	114	835
		Ogółem			Ogółem			Ogółem			
		235			271			329			
2.	Liczba osób stosujących przemoc domową, których postępowanie dotyczyło	29	193	0	24	191	0	28	192	0	657
		Ogółem			Ogółem			Ogółem			
		222			215			220			
3.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	220			209			216			645
4.	Liczba formularzy wszczynających procedurę	216			189			212			617
5.	Liczba formularzy dot. kolejnych przypadków przemocy	4			20			4			28
6.	Liczba formularzy „Niebieska Karta”	miasto	wieś		miasto	wieś		miasto	wieś		645
	według miejsca zamieszkania	114	106		103	106		124	92		

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Analizując dane z Tabeli nr 1, zauważamy, że liczba osób doświadczających przemocy, wobec których prowadzone było postępowanie, wzrosła z roku na rok. Liczba osób stosujących przemoc domową utrzymuje się na podobnym poziomie. Z lekkimi wahaniem. Liczba

wypełnionych formularzy jest stabilna, co może świadczyć o konsekwentnym stosowaniu procedury.

Najniższa liczba wszcząć procedury miała miejsce w 2023 roku, jednak w 2024 nastąpił wzrost. Zauważamy również, że w 2023 roku wystąpił znaczący wzrost liczby kolejnych przypadków przemocy, co może świadczyć o nasileniu powtarzalnych incydentów.

Zwrócić należy uwagę, że liczba formularzy z terenów miejskich wzrosła w 2024 roku, natomiast na wsiach nieco spadła. Możliwe, że lepsza dostępność służb i świadomość problemu w miastach przyczyniły się do większej liczby zgłoszeń.

Dane wskazują na wzrost liczby osób doznających przemocy domowej objętych postępowaniem w ostatnich trzech latach, przy względnej stabilizacji liczby osób stosujących przemoc. Procedura „Niebieskich Kart” jest stosunkowo konsekwentnie wdrażana, chociaż zmienność wskaźników wskazuje na konieczność dalszej analizy skuteczności interwencji i prewencji, zwłaszcza w kontekście nawrotów przemocy w 2023 roku.

Tabela 2. Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy.

l.p	Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy	Rok			Razem
		2022	2023	2024	
1.	Fizyczna	146	138	156	440
2.	Psychiczna	198	155	187	540
3.	Seksualna	17	4	3	24
4.	Ekonomiczna	0	7	25	32
5.	Zaniedbanie	0	0	0	0
6.	Inny rodzaj przemocy	34	27	24	85

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Według danych przedstawionych przez Komendę Miejską Policji w Przemyślu (Tabela nr 2), zauważyć można, że najczęściej stosowaną przemocą jest przemoc psychiczna (540 przypadków). Choć odnotowano spadek w 2023 roku, to w roku 2024 liczba ponownie wzrosła, co może sugerować, że przemoc psychiczna jest zjawiskiem trudnym do eliminacji i wymaga systematycznej, długofalowej interwencji. Drugą najczęściej stosowaną przemocą jest przemoc fizyczna (440 przypadków). Podobnie jak w przypadku przemocy psychicznej, mimo chwilowego spadku w roku 2023, rok później nastąpił wyraźny wzrost. Może to oznaczać nieskuteczność części działań prewencyjnych lub większą skłonność do zgłaszania przemocy.

Według policyjnej statystyki, kolejnymi najczęściej stosowanymi rodzajami przemocy jest przemoc ekonomiczna (32 przypadki), przemoc seksualna (24 przypadki), oraz wskazano inne rodzaje przemocy w ilości 85 przypadków, jednak nie dookreślono jakie to są rodzaje.

Analizując bardziej szczegółowo powyższe dane należy zauważyć, wyraźny spadek liczby zgłoszeń przemocy seksualnej, co może świadczyć o rzeczywistym spadku tego rodzaju przemocy lub zmniejszenie liczby zgłoszeń z powodu wstydu, strachu lub niewiary w skuteczność systemu. Inną tendencję zauważamy w zgłoszeniach przemocy ekonomicznej.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat nastąpił znaczący wzrost liczby przypadków, co może wynikać z rosnącej świadomości społecznej i zgłaszalności tej formy przemocy, lub pogarszającej się sytuacji ekonomicznej rodzin. W statystykach policyjnych nie odnotowano natomiast przemocy w formie zaniedbania, co świadczyć może o braku realnych zgłoszeń tego rodzaju przemocy, lub niedostateczne rozpoznanie tego zjawiska przez służby i otoczenie.

Ze podanej statystyki wnioskujemy również spadek innych rodzajów przemocy, co może sugerować lepsze kategoryzowanie zgłoszeń lub rzeczywisty spadek.

Tabela nr 3. Liczba wydanych nakazów i zakazów w związku z przemocą domową w latach 2022-2024.

Nakazy i zakazy wydane w związku z przemocą domową	
Rok	Liczba
2022	9
2023	24
2024	119

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu

Powyższa Tabela nr 3, przedstawia dane dotyczące liczby wydanych nakazów i zakazów związanych z przemocą domową w latach 2022-2024. Na podstawie przedstawionych liczb można zauważyć pewne tendencje. W 2022 roku, wydano 9 nakazów i zakazów w związku z przemocą domową. Liczba ta jest stosunkowo niska, co może sugerować, że w tym okresie zjawisko to było mniej powszechne lub mniej zgłaszane. W 2023 roku, liczba nakazów i zakazów wzrosła do 24. To ponad dwukrotny wzrost w porównaniu do roku poprzedniego, co może wskazywać na większą świadomość osób doznających przemocy domowej i bardziej aktywne podejście służb w tym zakresie lub po prostu wzrost samego problemu. W 2024 roku liczba nakazów i zakazów drastycznie wzrosła do 119. To znaczny skok w porównaniu do lat poprzednich, co może oznaczać większą świadomość lub potrzebę zastosowania powyższej procedury, a interwencje w tym zakresie stały się bardziej efektywne lub częściej zgłaszane.

Powyższa statystyka wykazuje więc, że istnieje wyraźny wzrost liczby nakazów i zakazów związanych przemocą domową zwłaszcza w ostatnich dwóch latach (2023-2024). Wzrost może być związany z lepszą identyfikacją i zgłaszaniem przypadków przemocy domowej, a także ze zwiększoną świadomością skuteczności zastosowania powyższej procedury. Można również zauważyć, że liczba przypadków przemocy domowej rośnie, co może wskazywać na rosnącą potrzebę działań prewencyjnych i wsparcia dla osób doznających przemocy w regionie.

Podsumowując, analiza danych statystycznych pochodzących z Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu za lata 2022–2024 ukazuje wyraźny wzrost liczby osób doznających przemocy domowej, wobec których prowadzone były postępowania. Mimo że liczba osób stosujących przemoc utrzymuje się na zbliżonym poziomie, wzrost liczby osób doznających przemocy sugeruje zwiększoną skalę zjawiska, a także możliwość powtarzalności incydentów wobec tych samych osób. W danych widoczna jest także różnica terytorialna: w 2024 roku wzrosła liczba zgłoszeń na terenach miejskich, podczas gdy na wsiach zanotowano lekki spadek. Może to być efektem lepszej dostępności służb w mieście, wyższej świadomości społecznej mieszkańców oraz łatwiejszego kontaktu z instytucjami pomocowymi.

Najczęściej występującą formą przemocy nadal pozostaje przemoc psychiczna, której liczba przypadków w 2024 roku ponownie wzrosła po wcześniejszym spadku. Podobną tendencję odnotowano w przypadku przemocy fizycznej. Te dane potwierdzają, że przemoc w tych formach jest nie tylko powszechna, ale także trudna do trwałego wyeliminowania, co wskazuje na konieczność systematycznej, długoterminowej interwencji. Zauważalny jest również wzrost przypadków przemocy ekonomicznej, co można tłumaczyć rosnącą świadomością tej formy nadużycia lub pogarszającą się sytuacją finansową rodzin. Z kolei liczba zgłoszeń dotyczących przemocy seksualnej spada, co może być efektem wstydu, strachu lub braku zaufania osób doznających przemocy do systemu pomocowego. W zestawieniach brak przypadków przemocy w formie zaniedbania, co może wynikać z trudności w jej identyfikacji zarówno przez służby, jak i osoby z najbliższego otoczenia osób doznających przemocy.

Istotnym elementem jest także znaczący wzrost liczby wydawanych przez Policję nakazów i zakazów związanych z przemocą domową. O ile w 2022 roku wydano ich jedynie 9, to w 2023 liczba ta wzrosła do 24, a w 2024 – aż do 119. Ten gwałtowny przyrost może świadczyć zarówno o rosnącej skuteczności i zdecydowaniu służb w reagowaniu na przemoc, jak i o większej gotowości osób doznających przemocy do podejmowania działań prawnych. Jednocześnie może być to wskaźnikiem wzrostu samego zjawiska przemocy i pilnej potrzeby wdrożenia bardziej rozbudowanych działań prewencyjnych i wspierających.

Reasumując, w powiecie przemyskim zauważyć można nasilające się zjawisko przemocy domowej, szczególnie w formach psychicznej i fizycznej. System reagowania, oparty na procedurze

„Niebieskiej Karty” i środkach ochronnych, jest coraz częściej wykorzystywany, jednak jego skuteczność w zapobieganiu nawrotom przemocy wymaga dalszej analizy.

Dla lepszego zobrazowania zjawiska przemocy domowej w powiecie przemyskim, zebrano znaczące informacje z terenu 10 gmin należących do powiatu.

Tabela 4. Liczba formularzy wszczynających procedurę „Niebieska Karta oraz liczba osób dotkniętych przemocą domową. Dane z 10 gminy z powiatu przemyskiego w latach 2022-2024.

L.p	Nazwa Gminy realizującej procedurę „Niebieskie Karty	Liczba formularzy „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę			Razem	Liczba osób dotkniętych przemocą domową			Razem
		Rok				Rok			
		2022	2023	2024		2022	2023	2024	
1.	Gmina Miejsko-Wiejska Bircza	6	15	11	32	28	51	37	116
2.	Gmina Miejsko-Wiejska Dubiecko	9	11	5	25	10	13	12	35
3.	Gmina Wiejska Fredropol	11	10	6	27	16	24	14	54
4.	Gmina Wiejska Krasiczyn	18	8	14	40	48	20	20	88
5.	Gmina Wiejska Krzywczka	7	10	9	26	7	12	14	33
6.	Gmina Wiejska Medyka	8	9	15	32	10	11	28	39
7.	Gmina Wiejska Orły	12	8	11	31	12	16	17	45
8.	Gmina Wiejska Przemyśl	30	26	26	82	41	51	77	169
9.	Gmina Wiejska Stubno	7	5	11	23	8	11	14	33
10.	Gmina Wiejska Żurawica	15	12	14	41	41	33	27	101

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analizując dane przedstawione na powyższej tabeli (Tabela nr 4), zauważamy, że na przestrzeni ostatnich trzech lat, najwięcej procedur wszczęto w Gminie Przemyśl – 82 formularze, natomiast najmniej formularzy w Gminie Stubno – 23 formularze. Statystyka ta przełożyła się również na liczbę osób dotkniętych przemocą i tak oto w Gminie Przemyśl tych osób było najwięcej – 169, a w gminie Stubno najmniej – 33. Należy również zauważyć, że większość gmin nie wykazuje stabilnego trendu – liczby fluktuują z roku na rok. Na przykład w Gminie Miejsko-Wiejskiej w Birczy widzimy znaczny wzrost zgłoszeń między 2022 a 2023 rokiem i lekki spadek w 2024 roku. W Gminie Medyka obserwujemy wyraźny wzrost w 2024 roku, (z 9 do 15 formularzy i z 11

do 28 osób dotkniętych przemocą]. W Gminie Krasiczyn zauważamy spadek liczby osób dotkniętych przemocą domową, mimo stosunkowo dużej liczby formularzy w 2024 roku.

Natomiast Gmina Przemyśl, co roku wykazuje największą liczbę zgłoszeń i osób doznających przemocą. Co może wskazywać na poważny problem przemocy domowej w tej gminie, ale również wysoki poziom świadomości na temat tego zjawiska.

Tabela 5. Liczba osób dotkniętych przemocą domową.

Rok	Ogółem Liczba rodzin w których występuje zjawisko przemocy domowej	Ogółem osoby dotknięte przemocą domową	Kobiety			Mężczyźni			Dzieci
			Ogółem	osoby starsze*	osoby niepełno-sprawne	Ogółem	osoby starsze*	osoby niepełno-sprawne	Ogółem
2022	145	221	138	22	8	18	6	2	65
2023	149	242	131	21	8	28	4	3	83
2024	153	260	112	25	10	32	7	4	116

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Z danych zebranych z 10 gmin należących do powiatu przemyskiego (Tabela nr 5), możemy wywnioskować, że zjawisko przemocy domowej staje się coraz bardziej powszechne. Wprawdzie nie jest to drastyczny wzrost (2022 rok – 145 rodzin, 2023 rok – 149 rodzin, 2024 rok – 153 rodziny), jednak liczba rodzin objętych przemocą domową stale rośnie. To sprawia, że rośnie również liczba osób doświadczających przemocy domowej (2022 rok – 221 osób, 2023 rok – 242 osoby, 2024 rok – 260 osób. W ciągu 2 lat liczba osób dotkniętych przemocą domową wzrosła o 39 osób. Największy wzrost dotyczy dzieci i tak w 2022 roku liczba dzieci dotkniętych przemocą wynosiła 65, natomiast w 2024 roku odnotowano, aż 116 dzieci, jako osoby doświadczające przemocy domowej. Należy zwrócić uwagę, że w poniższej tabeli nie uwzględniono statystyki dotyczącej liczby małoletnich będących świadkami przemocy, którzy od połowy 2023 roku są definiowani jako osoby doznające przemocy domowej, co może oznaczać, że statystyka w tym zakresie jest prawdopodobnie znacznie wyższa.

Z powyższych danych umieszczonych na Tabeli nr 5, zauważamy również, że spada liczba kobiet jako osób doznających przemocy domowej, a rośnie liczba mężczyzn. W 2022 roku kobiet doznających przemocy domowej było 138, a w 2024 roku ta liczba wyniosła 112, natomiast

mężczyźni w 2022 roku stanowili 18 osób, natomiast w roku 2024, ta liczba wynosiła już 32 osoby. Zauważamy także, że przemoc domowa dotyka coraz szerszych grup.

Z danych przedstawionych na poniższej tabeli (Tabela nr 6) widzimy, że na przestrzeni ostatnich trzech lat wzrosła liczba osób stosujących przemoc domową. Wciąż największą liczbę stanowią mężczyźni, natomiast tendencję zwykłą w tej kwestii zauważamy również u kobiet.

Tabela nr 6. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową.

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2022	140	14	126
2023	154	17	137
2024	160	22	138

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego.

Analiza danych dotyczących kierowania oraz ukończenia programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w powiecie przemyskim w latach 2022–2024 (Tabela nr 7), pozwala zauważyć systematyczny wzrost liczby osób kierowanych przez zespoły interdyscyplinarne do udziału w programach. W 2022 roku skierowano 24 osoby, w 2023 – 22, a w 2024 – aż 37. Tendencja wzrostowa, zwłaszcza widoczna w ostatnim roku, może świadczyć o większym zaangażowaniu służb w przeciwdziałanie przemocy domowej, a także o rosnącej skuteczności w identyfikowaniu osób stosujących przemoc wymagających skierowania do programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych. Może to być również efektem rosnącej świadomości społecznej oraz coraz większej aktywności zespołów interdyscyplinarnych.

W analizowanym okresie zdecydowaną większość osób kierowanych i uczestniczących w programach stanowili mężczyźni. Kobiety pojawiają się marginalnie – po jednej osobie rocznie – co znajduje odzwierciedlenie także w ogólnokrajowych statystykach, w których to mężczyźni najczęściej identyfikowani są jako osoby stosujące przemoc domową. W 2024 roku po raz pierwszy kobieta ukończyła program, co może sugerować powolny, ale zauważalny postęp w zakresie uwzględniania wszystkich sprawców przemocy, niezależnie od płci.

Istotnym elementem analizy jest także skuteczność programów, rozumiana jako odsetek osób, które ukończyły udział w stosunku do liczby skierowanych. Choć w 2024 roku liczba osób, które ukończyły program, wzrosła do 15 (w porównaniu z 7 osobami w roku 202 i 6 w roku 2023), nadal mniej niż połowa uczestników kończy proces zmiany. Wskaźnik ukończenia oscylował wokół 27–29% w latach 2022–2023, by w 2024 wzrosnąć do 41%. Choć jest to wyraźna poprawa, nadal świadczy o trudnościach w utrzymaniu uczestników w programie oraz o potrzebie wzmocnienia

skuteczności tych działań. Może to wynikać zarówno z braku wystarczającej motywacji u osób stosujących przemoc, jak i z barier organizacyjnych leżących po stronie instytucji zobligowanych do kierowania na program.

Tabela nr 7. Kierowanie przez zespół interdyscyplinarny, osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową realizowanych przez powiat przemyski.

Rok	Liczba osób skierowanych do programu ogółem:	liczba kobiet	liczba mężczyzn
2022	24	1	24
2023	22	1	21
2024	37	1	36

Rok	Liczba osób, które ukończyły program ogółem:	liczba kobiet	liczba mężczyzn
2022	7	0	7
2023	6	0	6
2024	15	1	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z 10 Gmin z Powiatu Przemyskiego

Z perspektywy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej dane te wskazują na potrzebę kontynuacji i wzmacniania działań nakierowanych na zwiększenie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych, lub psychologiczno-terapeutycznych. Niezbędne wydaje się dalsze rozwijanie narzędzi motywujących do uczestnictwa i ukończenia programów oraz indywidualizacja pracy z osobami stosującymi przemoc. Jednocześnie należy dążyć do systemowego rozwiązania problemów, które wpływają na niski poziom ukończeń – zarówno przez działania instytucjonalne, jak i odpowiednią politykę lokalną.

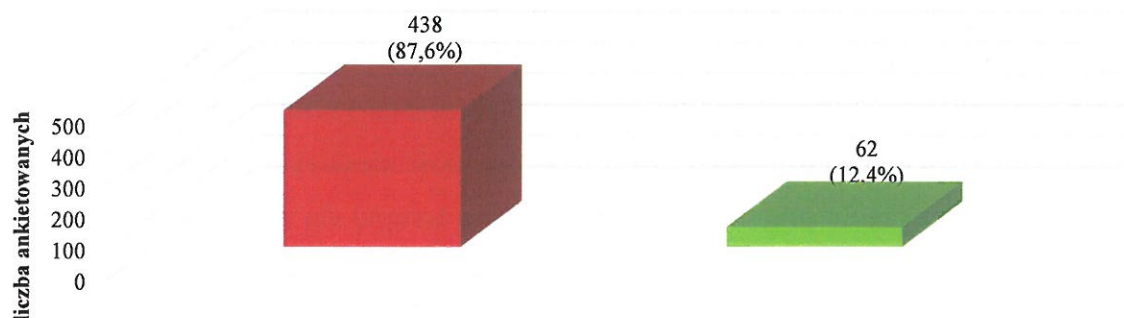
Reasumując, sytuacja wymaga dalszego rozwoju usług pomocowych, działań profilaktycznych i edukacyjnych oraz lepszego wsparcia dla specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy.

Badania ankietowe zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Powiatu Przemyskiego.

W celu pogłębienia wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu przemyskiego oraz rozpoznania realnych potrzeb mieszkańców w zakresie wsparcia osób i rodzin dotkniętych tym problemem, przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców wszystkich dziesięciu gmin powiatu. Badanie objęło łącznie 500 osób, w tym 320 kobiet i 180 mężczyzn. Respondenci reprezentowali trzy grupy wiekowe: 163 osoby w wieku 18–40 lat, 252 osoby w przedziale wiekowym 41–60 lat oraz 85 osób w wieku 61–80 lat. Pod względem poziomu wykształcenia, wśród uczestników znalazły się 147 osoby z wykształceniem wyższym lub policealnym, 242 osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym lub średnim oraz 111 osób posiadających wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne.

Celem badania było zebranie informacji dotyczących postrzegania problemu przemocy domowej w lokalnych społecznościach, identyfikacja potrzeb w zakresie wsparcia zarówno dla osób doświadczających przemocy, jak i dla osób stosujących przemoc domową oraz osób zagrożonych przemocą, a także rozpoznanie oczekiwań mieszkańców wobec działań profilaktycznych. Ankieta zawierała pytania dotyczące zarówno świadomości społecznej, jak i dostępności pomocy oraz proponowanych kierunków działań. Uzyskane odpowiedzi stanowią cenne źródło wiedzy, które posłuży do opracowania skutecznych i adekwatnych do lokalnych warunków programów przeciwdziałania przemocy. Wyniki badania umożliwią zaprojektowanie takich działań, które w sposób realny i trwały poprawią sytuację osób dotkniętych przemocą domową oraz przyczynią się do ograniczenia jej występowania na terenie powiatu przemyskiego. **Poniżej przedstawione zostały wyniki zebrane w czasie badania.**

Wykres nr 1. Czy wiesz czym jest przemoc domowa?

Źródło:

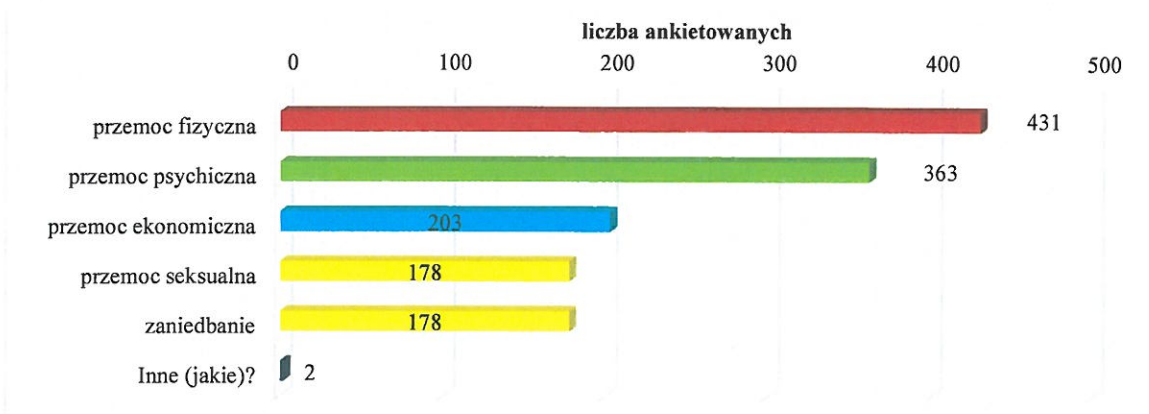
Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na Wykresie nr 1, wywnioskować można, że zdecydowanie większość ankietowanych (blisko 88%) deklaruje znajomość pojęcia przemocy domowej. Mimo to

12,4 % osób przyznaje, że nie wie, czym ona jest – co jest dość niepokojącym wynikiem, biorąc pod uwagę wagę problemu. Może to świadczyć o konieczności pogłębienia edukacji społecznej w tym zakresie.

Jak wynika z danych zawartych na Wykresie nr 2, najbardziej rozpoznawalną formą przemocy jest przemoc fizyczna (431 wskazań), co może wynikać z jej widoczności i częstego ukazywania w mediach. Na drugim miejscu znajduje się przemoc psychiczna (363 wskazań), która choć mniej widoczna, jest powszechnie rozpoznawana. Przemoc ekonomiczna, seksualna oraz zaniechanie są znane znacznie mniejszej liczbie osób, co może sugerować potrzebę większej edukacji społecznej na temat tych form przemocy. Inne formy przemocy zostały wskazane marginalnie (2 razy wskazano cyberprzemoc), co może oznaczać niewielką wiedzę na temat mniej typowych form przemocy lub brak ich identyfikacji przez społeczeństwo.

Wykres nr 2. Jakie formy przemocy domowej są ci znane?

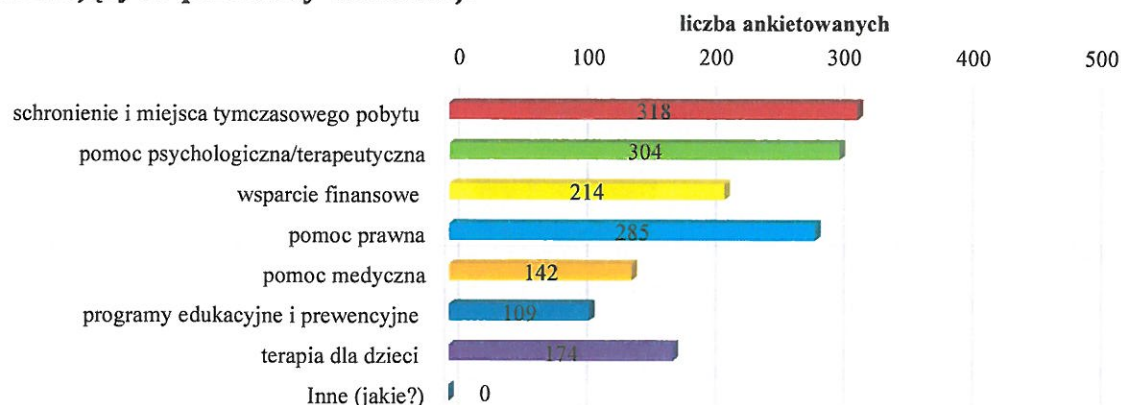

Źródło:

Opracowanie własne

Z Wykresu nr 4, dowiadujemy się, że respondenci najbardziej potrzebną formę wsparcia wskazywali schronienie i miejsca tymczasowego pobytu (318 odpowiedzi), co sugerować może dużą świadomość potrzeby zapewnienia ofiarom bezpiecznego miejsca w sytuacjach zagrożenia. Drugą najczęściej wymienianą potrzebą jest pomoc psychologiczna/ terapeutyczna (304 odpowiedzi), podkreśla to wagę aspektu emocjonalnego i psychicznego w procesie wychodzenia z przmocy. W następnej kolejności respondenci wskazują pomoc prawną (285 wskazań), co wskazuje na istotne znaczenie wsparcia w zakresie ochrony prawnej i formalnej, wsparcie finansowe (214 wskazań), co sugerować może wagę niezależności ekonomicznej, jako kluczowy czynnik w puszczeniu przemocowego środowiska, terapia dla dzieci (174 odpowiedzi), co wskazuje, że respondenci zauważają wpływ przemocy domowej również na dzieci i ich potrzeby terapeutyczne. Najmniej wskazań zauważamy w takich formach wsparcia jak pomoc medyczna (142 wskazania) i może to dotyczyć zarówno leczenia skutków fizycznych jak i psychicznych oraz programy edukacyjne i prewencyjne (109 odpowiedzi), może wskazywać na mniejszą świadomość roli prewencji.

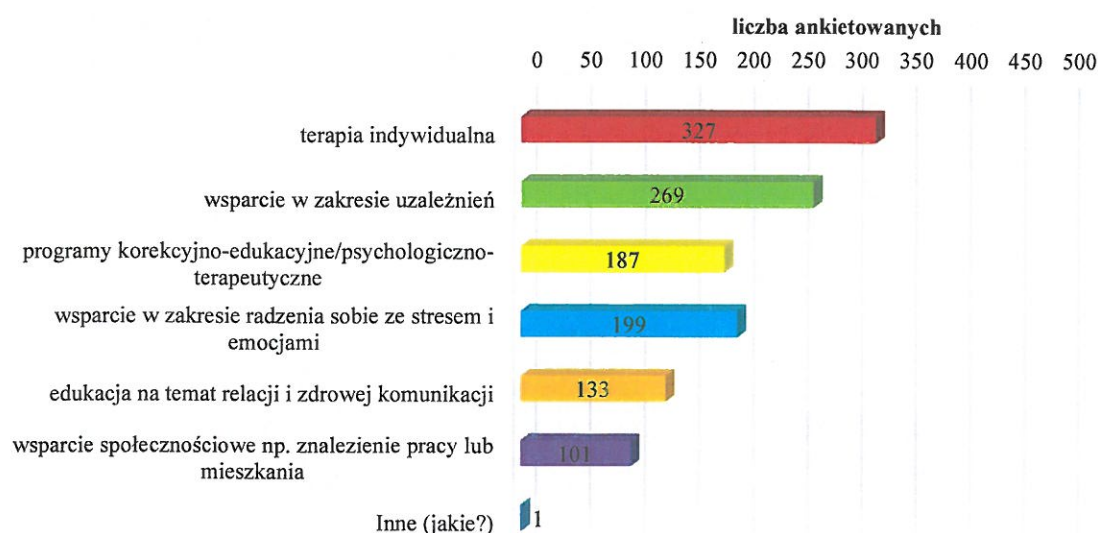
Wykres nr 4. Jakie formy wsparcia uważasz za najbardziej potrzebne, w przypadku osób doznających przemocy domowej?

Źródło: Opracowanie własne

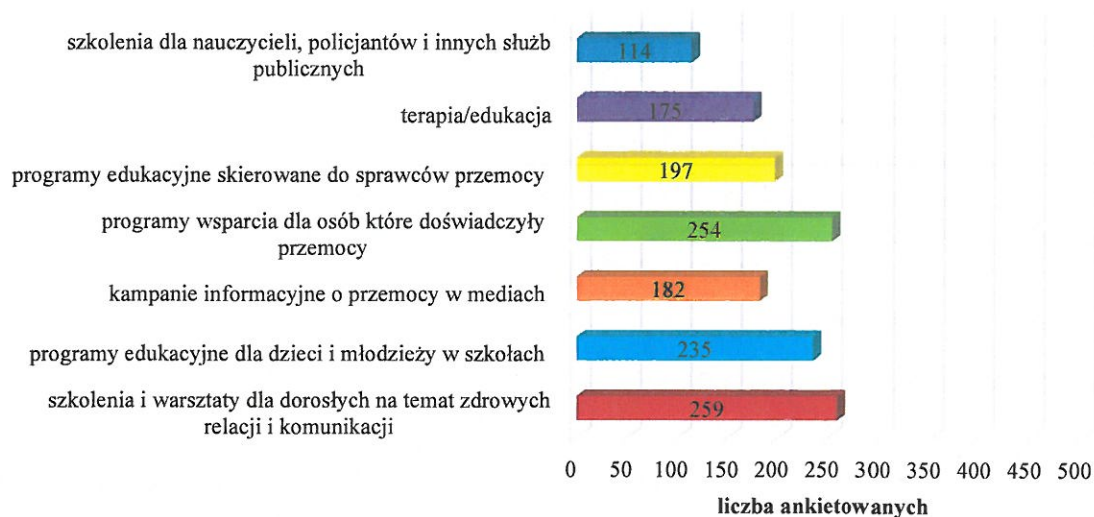
Według ankietowanych (Wykres nr 5), najczęściej wskazywane formy wsparcia dla osób stosujących przemoc domową to terapia indywidualna (327 odpowiedzi), leczenie uzależnień (269 wskazań) i edukacja emocjonalna (199 wskazań) oraz programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne (187 wskazań). Niskie wskazania dotyczyły wsparcia społecznego (np. zawodowego), co sugeruje przekonanie, że kluczem jest zmiana postawy, nie tylko poprawa sytuacji życiowej.

Wykres nr 5. Jakim Twoim zdaniem wsparcie powinno być dostępne dla osób stosujących przemoc domową?

Źródło: Opracowanie własne

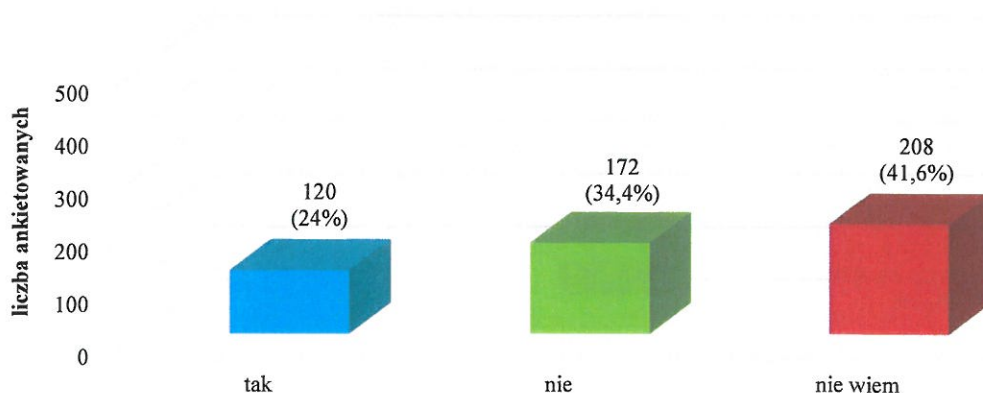
Wykres nr 6. Jakie formy profilaktyki przemocy domowej uważasz za najbardziej potrzebne w powiecie przemyskim?

Źródło: Opracowanie własne

Poddając analizie powyższy wykres (Wykres nr 6), należy stwierdzić, że największe poparcie uzyskały działania skierowane do całego społeczeństwa – szkolenia i warsztaty (259 wskazań), co pokazuje potrzebę profilaktyki pierwotnej. Znaczące poparcie mają też konkretne formy wsparcia dla ofiar (254 wskazania). Najmniej osób wskazało szkolenia dla instytucji, co może sugerować brak wiedzy o ich znaczeniu lub przekonanie, że te działania są realizowane.

Wykres nr 7. Czy uważasz że w powiecie przemyskim dostęp do pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej (np. ośrodek wsparcia, pomoc psychologiczna, porady prawne) jest wystarczający?

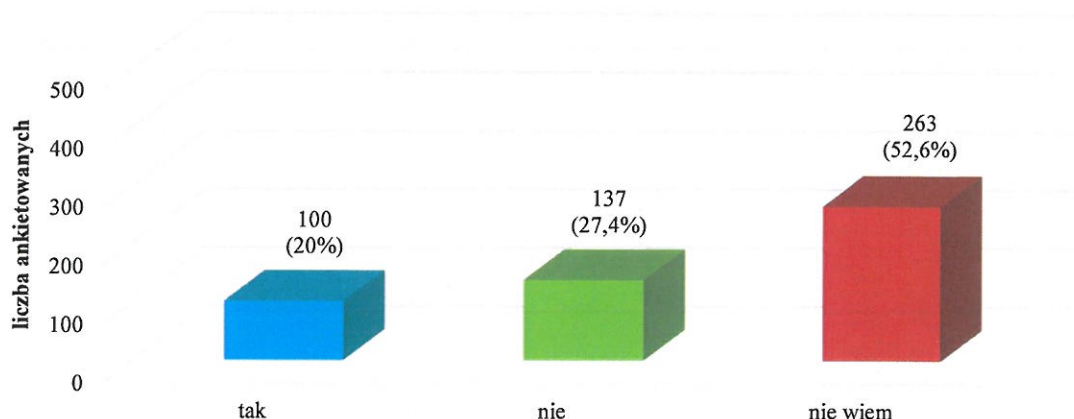

Źródło: Opracowanie własne

Dane na powyższym wykresie (Wykres nr 7) wskazują, że zaledwie ¼ respondentów uważa, że dostęp do pomocy jest wystarczający. Prawie 76% ankietowanych nie ma takiego

przekonania lub nie potrafi ocenić dostępności i jakości tej pomocy. To pokazuje, że istnieje znaczna luka pomiędzy potrzebami a realnie dostępnym wsparciem.

Wykres nr 8. Czy w Twojej opinii osoby doświadczające przemocy w rodzinie w powiecie przemyskim mają wystarczające wsparcie w zakresie wychodzenia z tej sytuacji?

Źródło: Opracowanie własne

Analizując Wykres nr 8 zauważamy, że większość respondentów (52,6%) nie ma zdania na temat dostępności wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, co może świadczyć o braku wiedzy na temat istniejących form pomocy lub ich małej widoczności w społeczności. 27,4% mieszkańców uważa, że wsparcie jest niewystarczające, co wskazuje na istniejący problem w systemie pomocy osobom doświadczającym przemocy. Tylko 20% uważa, że wsparcie jest wystarczające – to stosunkowo niski poziom zaufania do funkcjonujących mechanizmów pomocowych.

Podsumowanie:

Przeprowadzone badania wskazują, że zjawisko przemocy domowej jest realnym i istotnym problemem społecznym w powiecie przemyskim. Większość respondentów deklaruje znajomość pojęcia przemocy domowej, jednak nadal spora ilość badanych nie potrafi jej zdefiniować, co sugeruje potrzebę pogłębionej edukacji społecznej.

Najlepiej rozpoznawane są przemoc fizyczna i psychiczna, natomiast przemoc ekonomiczna, seksualna oraz zaniedbanie są znacznie mniej znane. To wskazuje na potrzebę zwiększenia świadomości społecznej i edukacji w tym zakresie. Najczęściej wskazywane potrzeby w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej to schronienie, pomoc psychologiczna, prawna oraz finansowa. Zwracano także uwagę na konieczność oferowania wsparcia dla osób stosujących przemoc domową – przede wszystkim w postaci terapii indywidualnej, wsparcia w zakresie uzależnień, radzenia sobie ze stresem i emocjami oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

WZÓR

ZAŚWIADCZENIE NR.....

o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

stwierdza się, że Pani/Pan*:

- imię i nazwisko

- data urodzenia

zgłosiła /zgłosił* się:

do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową:**

do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową:**

Program odbędzie się w

(nazwa podmiotu realizującego program)

(adres podmiotu realizującego program)

w terminie:

(miejscowość, data)

(podpis starosty lub osoby upoważnionej)

*Niepotrzebne skreślić.

** Właściwe zaznaczyć.

WZÓR

ZAŚWIADCZENIE NR

**o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową
lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących
przemoc domową**

Stwierdza się, że Pani/Pan*:

- imię i nazwisko

- data urodzenia

ukończyła/ukończył*:

program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową:**

program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową:

realizowany w terminie:

(miejscowość, data)

(podpis starosty lub osoby upoważnionej)

*Niepotrzebne skreślić

** Właściwe zaznaczyć.

.....
(pieczęć jednostki rozpatrującej wniosek)

.....
(miejscowość i data)

**WNIOSEK
o wydanie zaświadczenia**

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Przemyślu
ul. Plac Dominikański 3
37-700 Przemyśl**

Imię:
Nazwisko:
Miejscowość zamieszkania:
Ulica /nr domu/lokalu:
Kod pocztowy: |_|_|-|_|_|_|
Pocztą:
Data urodzenia: |_|_|_|_|_|_|_|
Telefon: |_|_|_|_|_|_|_|
Adres e-mail:

Zwracam się z prośbą o wydanie zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym / psychologiczno-terapeutycznym* dla osób stosujących przemoc domową w celu przedstawienia w

.....
Podpis

* Niepotrzebne skreślić

Lista obecności uczestników

Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową

Temat zajęć:

Data i ilość godzin :

Lp.	Imię i nazwisko	Podpis	Uwagi
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Kontrakt
dot. udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym
dla osób stosujących przemoc domową

Ja, jestem świadomy/a tego, że potrzebuję pomocy ze względu na stosowanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć zachowań nieprzemocowych umożliwiających mi prawidłowe funkcjonowanie w danym środowisku. Równocześnie zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami poprzez pracę w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową – „Azymut Dobrych Zmian”. Tak długo jak jestem w Programie zobowiązuję się przestrzegać następujących zasad:

1. Nie będę naruszać praw lub dóbr osobistych osoby/osób doznającej/doznających przemocy domowej, w szczególności:

- a) nie będę narażać tę osobę/osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) nie będę naruszać jej/ich godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) nie będę powodować szkody na jej/ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujących u tej osoby/ osób cierpienie lub krzywdę,
- d) nie będę ograniczać lub pozbawiać tę osobę/osoby dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) nie będę naruszać prywatności tej osoby/osób lub wzbudzać u niej/nich poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Ponadto:

2. Powstrzymam się od używania alkoholu lub narkotyków, czy też innych środków odurzających w czasie uczestnictwa w Programie, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek inny sposób (samookaleczenia).

3. Jeśli nie dotrzymam choćby jednej z w/w zasad zgłoszę to natychmiast prowadzącym Program i będę otwarcie rozmawiał/a na ten temat. Zaakceptuję wszelkie konsekwencje mojego zachowania, włączając w to usunięcie mnie z Programu.

Uczęszczanie na Program:

Zgadzam się regularnie uczęszczać na zajęcia zgodnie z wyznaczonym harmonogramem. Rozumiem, że mogę być usunięty/a z Programu za niespełnienie wymagań frekwencyjnych oraz gdy zastosuję przemoc w trakcie jego trwania. Równocześnie przyjmuję do wiadomości, że warunkiem zaliczenia programu i uzyskania zaświadczenia o ukończeniu programu jest udział w minimum 53 godzinach z 66 godzin zajęć przewidzianych w ramach programu. Spotkania organizacyjno-diagnostyczne i końcowe są wliczane do warunków zaliczenia programu - przy czym prowadzący program z uwagi na rażące naruszenie kontraktu, mogą na każdym etapie realizacji programu skreślić uczestnika z listy. Akceptuję, że dodatkowym warunkiem umożliwiającym otrzymanie zaświadczenia o ukończeniu programu jest niezastosowanie przemocy w trakcie uczestnictwa w Programie.

Rozumiem że celem mojego udziału w Programie jest nieużywanie przemocy i że moje zachowanie w Programie jak i w życiu prywatnym będzie odzwierciedlało tę sytuację. Będę otwarty/a i szczery/a w grupie, będę uczestniczył/a regularnie w zajęciach. Jeśli wypłynie problem związany z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych środków odurzających, poddam się leczeniu i tylko po zakończonym programie psychoterapii uzależnień będę mógł/a uczestniczyć w Programie. Będę realizował/a zalecenia pracowników Programu i poddam się ewaluacji, jeśli zaleci mi ją prowadzący Program.

Rozumiem, że jeśli nie będę stosował/a się do kontraktu mogę być usunięty/a z Programu. Przeczytałem/am ten kontrakt i rozumiem, że podpisując go jestem odpowiedzialny/a za jego przestrzeganie.

Data i miejsce

.....

Podpis klienta

.....

Podpis prowadzącego/ych Program

WYWIAD
z osobą stosującą przemoc domową
PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO/PSYCHOLOGICZNO-
TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Przeznaczenie: Diagnoza i ocena sytuacji związanej z problemem osoby/rodziny.

1. Imię i nazwisko osoby, z którą przeprowadza się rozmowę:

.....

2. Co dla Pana/Pani znaczy przemoc domowa? (proszę uwzględnić czym jest przemoc domowa dla osoby ją stosującej i jak ona ją rozumie):

3. Kiedy i w jakich okolicznościach stosował Pan/Pani przemoc domową i wobec kogo? (proszę uwzględnić możliwie najszerzej opis okoliczności wskazanych przez sprawcę ,0przemocy domowej):

4. Czy chce Pan/Pani zaprzestać stosowania przemocy domowej, jeżeli tak to czy podejmował/a Pan/Pani próby rozwiązania tego problemu i z jakim skutkiem? (proszę uwzględnić wszystkie możliwe okoliczności związane z postrzeganiem zaprzestania stosowania przemocy rodzinie i wszystkimi działaniami podjętymi w tym zakresie):

5. Czy uczestniczył Pan/Pani w programach (właściwe podkreślić):

- korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową
- psychologiczno terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową
- terapeutycznych w zakresie uzależnienia od: alkoholu, narkotyków, innych substancji, uzależnień behawioralnych, treningu zastępowania agresji i innych:

Wymień jaki.....

6. Jaka jest Pana/Pani sytuacja rodzinna, z kim Pan/Pani prowadzi gospodarstwo domowe?

7. Jaka jest Pana/Pani sytuacja prawna - czy był Pan/Pani karany/a lub podejrzany/a o stosowanie przemocy? (jeżeli tak to kiedy, gdzie, rodzaj kary, czy została wykonana?, czy zawieszono warunkowo karę pozbawienia wolności, czy jest uruchomiona procedura Niebieskich Kart?)

8. Czy wie Pan/Pani jakie są konsekwencje dla osoby stosującej przemoc domową?

9. Jakiej pomocy i od kogo oczekiwałby/oczekiwałaby Pan/Pani w sytuacjach trudnych, konfliktowych? (proszę uwzględnić wszystkie oczekiwania dotyczące możliwej pomocy w tym zakresie oraz osób, które miałyby się do tego przyczynić)

.....
Podpis osoby z którą przeprowadzono wywiad:

Data sporządzenia.....

.....
Podpis prowadzących program

Program Korekcyjno-Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
„Zacznij wszystko od nowa...”

KARTA SPOTKAŃ GRUPOWYCH

Data realizacji:.....

Temat zajęć:.....

Liczba godzin:.....

Forma spotkania:.....

Metody pracy:.....

Przebieg spotkania, zasadnicze treści, cechy relacji, atmosfera aktywność uczestników itp.:

.....
Podpisy prowadzących program

CELE UCZESTNIKA

PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO/PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

/Ankieta na początek /

1. Jakie są twoje główne cele związane z udziałem w programie?

(Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź?)

- ☐ zrozumienie przyczyn swoich zachowań agresywnych
- ☐ poprawa relacji z rodziną lub bliskimi
- ☐ nauka kontrolowania złości i emocji
- ☐ zmniejszenie ryzyka powrotu do przemocy
- ☐ osiągnięcie większej samoświadomości
- ☐ inne (proszę opisać)

2. Jakie zmiany chciał(a)byś wprowadzić w swoim zachowaniu w wyniku udziału w programie? (Proszę opisać)

3. Czy masz konkretne pomysły dotyczące poprawy relacji z osobami, które dotychczas były dotknięte twoim zachowaniem?

- ☐ Tak (proszę opisać)
- ☐ Nie

4. Jakie umiejętności chciał(a)byś nabyć lub wzmocnić w trakcie programu?

(Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź?)

- ☐ radzenie sobie z emocjami
- ☐ efektywna komunikacja bez agresji
- ☐ rozwiązywanie konfliktów w sposób pokojowy
- ☐ zrozumienie perspektywy innych osób
- ☐ inne (proszę opisać)

5. Co motywuje cię do uczestnictwa w programie?

(Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź?)

- ☐ chęć zmiany swojego zachowania
- ☐ wymóg prawny lub inny obowiązek
- ☐ chęć odbudowy relacji z rodziną
- ☐ potrzeba poprawy swojego życia osobistego
- ☐ inne (proszę opisać).....

6. Jak wyobrażasz sobie swoją sytuację po zakończeniu programu?

(Możesz zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź?)

- ☐ poprawa relacji z bliskimi
- ☐ brak zachowań agresywnych
- ☐ lepsze zrozumienie siebie i swoich emocji
- ☐ większa kontrola nad trudnymi sytuacjami
- ☐ inne (proszę opisać).....

7. Czy chciał(a)byś dodać coś na temat swoich celów i oczekiwań względem programu?

ANKIETA EWALUACYJNA W TRAKCIE ZAJĘĆ

Programu korekcyjno-edukacyjnego/Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową

1. Czy uważasz że program pomaga ci zrozumieć jakie skutki wywołują twoje zachowania na innych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

2. Czy uważasz u siebie zmniejszenie zachowań agresywnych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

3. Czy stosujesz techniki i metody radzenia sobie ze złością, które poznajesz podczas zajęć? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zawsze
- ☐ często
- ☐ rzadko
- ☐ nigdy

4. Jak oceniasz swoje relacje z bliskimi w trakcie realizacji programu? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ znacznie się poprawiły
- ☐ trochę się poprawiły
- ☐ bez zmian
- ☐ pogorszyły się

5. Czy czujesz się wspierany/a w procesie zmiany? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

6. Jak oceniasz atmosferę podczas zajęć? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ bardzo dobra
- ☐ dobra
- ☐ neutralna
- ☐ zła

7. Czy prowadzący program pomagają Ci zrozumieć twoje zachowanie? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

CELE UCZESTNIKA
**PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO/PSYCHOLOGICZNO-
TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ**
/Ankieta na koniec zajęć/

1. Jak oceniasz treści przekazane podczas zajęć? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ bardzo przydatne
- ☐ przydatne
- ☐ raczej mało przydatne
- ☐ nieprzydatne

2. Czy udział w programie pomógł ci zrozumieć jakie są przyczyny twoich zachowań agresywnych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

3. Czy program wpłynął na poprawę twojej umiejętności kontrolowania złości? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

4. Czy zauważasz pozytywne zmiany w relacjach z twoją rodziną lub bliskimi? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

5. Czy czujesz że lepiej rozumiesz konsekwencje swoich działań dla osób które cię otaczają? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

6. Czy stosujesz w praktyce umiejętności i techniki których nauczyłeś się w programie? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zawsze
- ☐ często
- ☐ rzadko
- ☐ nigdy

7. Jak oceniasz swoją gotowość do wprowadzenia dalszych zmian w swoim zachowaniu? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ bardzo wysoką
- ☐ raczej wysoką
- ☐ raczej niską
- ☐ bardzo niską

8. Czy program pomaga ci spojrzeć na przemoc z perspektywy osób poszkodowanych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

9. Czy uważasz że udział w programie zmniejszy ryzyko powrotu do zachowań agresywnych? (zaznacz jedną odpowiedź)

- ☐ zdecydowanie tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ zdecydowanie nie

ANKIETA oceniająca PK-E/PP-T

Pani/Pana opinia dotycząca udziału w programie, jego treści oraz sposobu prowadzenia jest dla nas niezwykle cenna. Zależy nam, aby nasze działania były jak najbardziej użyteczne i wspierające.

Dlatego zwracamy się z uprzejmą prośbą o wypełnienie ankiety, której celem jest zebranie Pani/Pana spostrzeżeń na temat prowadzonych zajęć.

Realizatorzy Programu

Zaznacz odpowiednią kategorię, według własnej oceny.

1. Jak oceniasz sposób prowadzenia zajęć?

☐ nieciekawym ☐ poprawnym ☐ interesującym

2. Jak oceniasz sposób przekazywania informacji przez prowadzących?

☐ trudny do zrozumienia ☐ wystarczająco jasny ☐ klarowny i przejrzysty

3. Jak oceniasz atmosferę podczas zajęć?

☐ niekomfortowa ☐ neutralna ☐ przyjazna i sprzyjająca pracy

4. Czy zajęcia zachęcały do aktywności i współpracy?

☐ zdecydowanie nie ☐ raczej nie ☐ częściowo ☐ zdecydowanie tak

5. Co Twoim zdaniem pojawiało się w programie zbyt często?

.....

.....

6. Jakie dodatkowe tematy warto byłoby poruszyć?

.....

.....

I. Treść zajęć

Jak Pan/Pani ocenia treść zajęć?

- ☐ mało przydatna
- ☐ umiarkowanie przydatna
- ☐ przydatna
- ☐ bardzo przydatna

II. Korzyści osobiste

Jak ocenia Pan/Pani korzyści osobiste z udziału w zajęciach?

- ☐ niewielkie
- ☐ umiarkowane
- ☐ duże
- ☐ bardzo duże

III. Sposób prowadzenia zajęć

Jak ocenia Pan/Pani sposób prowadzenia zajęć?

- ☐ mało atrakcyjny
- ☐ umiarkowanie atrakcyjny
- ☐ atrakcyjny
- ☐ bardzo atrakcyjny

Które elementy zajęć były dla Pani/Pana szczególnie wartościowe?

.....

.....

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY!

**KLAUZULA INFORMACYJNA WRAZ Z OŚWIADCZENIEM
DLA UCZESTNIKA PROGRAMU**

**KOREKCYJNO – EDUKACYJNEGO LUB PSYCHOLOGICZNO – TERAPEUTYCZNEGO
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
REALIZOWANEGO PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W PRZEMYŚLU**

W związku z rozpoczęciem stosowania z dniem 25 maja 2018 roku Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, dalej RODO) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r.poz.1781) informuję, że zgodnie z art.13 ust.1 i 2 w/w rozporządzenia:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu, w imieniu którego działa Dyrektor PCPR. Adres siedziby centrum: Przemyśl, ul. Plac Dominikański 3, 37-700 Przemyśl dane kontaktowe: telefon/fax: 16 675 00 11 lub 16 678 50 54 wew. 132, adres e-mail: pcpr@powiat.przemyśl.pl.
2. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji praw i obowiązków wynikających z dobrowolnego udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno -terapeutycznym (na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a) RODO tj. w związku z wyrażoną Pani/Pana zgodą oraz realizacją przez PCPR w Przemyślu zapisów prawa wynikających z Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (t.j. Dz. U. 2024, poz. 1673).
3. Pani/Pana dane nie będą udostępniane podmiotom zewnętrznym z wyjątkiem przypadków przewidzianych prawem.
4. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres trzech lat od dnia zakończenia danej edycji programu, zgodnie z wytycznymi Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
5. Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.
6. Przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego (tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych), jeżeli uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy rozporządzenia.
7. Jest Pan/Pani zobowiązana do ich podania a konsekwencją niepodania danych osobowych będzie uniemożliwienie Administratorowi Danych Osobowych realizacji celów wymienionych w pkt 2.
8. Pani/Pana dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany i nie będą profilowane.

Przemyśl, dnia

.....
Czytelny podpis uczestnika programu wyrażającego zgodę

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

Ja niżej podpisana/-nyniniejszym
wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celu
dobrowolnego udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno -
terapeutycznym oraz udokumentowania uczestnictwa jak również efektów mojego udziału w
programie PK-E lub PP-T.

Przyjmuję do wiadomości, iż administratorem danych osobowych jest Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Przemyślu. Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że podanie danych jest
dobrowolne, jednak niezbędne do realizacji celów, w jakich zostały zebrane.

Przemyśl, dnia

.....
Czytelny podpis uczestnika programu wyrażającego zgodę